

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

**V Ý R O Č N Í
Z P R Á V A
2 0 2 4**

cizp.gov.cz

Základní spojení a kontakty:

Název zpracovatele:

Adresa ředitelství:

Telefonní spojení:

Web:

E-mail:

Zelená linka:

Úřední hodiny:

Název zřizovatele:

Česká inspekce životního prostředí

Na Břehu 267/1a, 190 00 Praha 9

222 860 111 (ústředna ředitelství)

www.cizp.gov.cz

podatelna@cizp.gov.cz

800 011 011

pondělí a středa 8.00–17.00, ostatní pracovní dny 8.00–14.00 na objednání

Ministerstvo životního prostředí

© Česká inspekce životního prostředí
Vydáno v roce 2025

Grafický design a původní sazba: Bohumír Golda, Šimon Dub (Růžolíčí Chrochtík s.r.o.)
Aktuální DTP zpracování a sazba: Club Advisor s.r.o.

Úvodní slovo ředitele

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,
dovolte mi tímto předložit výroční zprávu České inspekce životního prostředí (ČIŽP) za rok 2024.

Nejdůležitějším úkolem ČIŽP v roce 2024 byla její stabilizace po optimalizaci jejích kompetencí od 1. 1. 2024, kdy došlo ke snížení 33 míst s tím, že rozpočtové prostředky na platy mohly být v organizaci ponechány pro zvýšení platového ohodnocení pro inspektory. Cílem reorganizace bylo rovněž snížení administrativní zátěže inspektorů a možnost soustředit se na větší kauzy, stejně jako zacílení její činnosti v lese k tématům bližším ochraně přírody a nikoli hospodářské a produkční funkci lesa.

V únoru 2024 jsme ve spolupráci s Policií ČR zahájili vyšetřování mediálně sledované kauzy nelegálních navážek enormního množství stavebního odpadu a kontaminované zeminy v katastrálním území obce Trnová. Rovněž jsme se podíleli na řešení nelegální přeshraniční přepravy odpadů, kdy celní správa v roce 2024 zaznamenala rekordní počet zadržení kamionů s nelegálním odpadem, včetně rozsáhlé navážky nelegálních odpadů z Německa společnosti Roth International, který byl před Vánoci složen v obci Jiříkov na Bruntálsku, a v Brně v Horních Heršpicích. Díky okamžitému zásahu inspekce se podařilo zadržet a následně vrátit do země původu 5 plně naložených kamionů odpadem.

V září 2024 došlo na území České republiky ke katastrofě v podobě rozsáhlých povodní, které zasáhly zejména Moravskoslezský a Olomoucký kraj. ČIŽP předem vytipovala povodněmi ohrožené provozy, aby byly minimalizovány škody způsobené vyplavením nebezpečných látek z těchto provozů a mohla být předem přijata odpovídající opatření. Podílela se na vytipování míst pro skladování povodňových odpadů a metodicky řídila nakládání s nimi. Povodně vyřadily provozy mnoha čistíren, zejména Ústřední čistírnu odpadních vod Ostrava, která plný provoz zahájila až v druhé polovině roku 2025. ČIŽP proto prováděla neustálý monitoring situace, aby nedošlo k masivnímu úhynu ryb v řece Odry. V rámci řešení povodní byla ČIŽP nucena v zasažených regionech dočasně omezit počty kontrol a rovněž pozdržela ukládání pokut povodněmi postiženým subjektům.

Z hlediska kontroly dodržování úmluvy CITES o omezení obchodování s ohroženými druhy intenzifikovala ČIŽP svou činnost v rámci celní pošty, kdy došlo k zabavení velkého množství chráněných exemplářů, například 59 živých kaktusů, 57 orchidejí, 10 masožravých rostlin, 23 sušených motýlích těl, 30 výrobků z krokodýlí či hadí kůže. Z živých exemplářů pak ČIŽP zabavila dvě velké kočkovité šelmy (tygr a lev), čtyři vlky obecné, 25 ohrožených druhů ptáků (z toho 12 papoušků), více než 10 primátů a 20 exemplářů plazů. Významných záchytem bylo zabavení 35 oděvů ušitých z kožešin kočkovitých šelem (rys a ocelot), nabízených k prodeji přímo v centru Prahy.

V oblasti ochrany přírody a lesa se ČIŽP v roce 2024 začala intenzivně věnovat také problematice poškozování lesů zvěří, která představuje významnou překážku při obnově lesních porostů. Vydali jsme novou jednotnou metodiku pro hodnocení těchto škod a zahájili cílené kontroly v nejvíce poškozených oblastech.

ČIŽP učinila důležité kroky i v modernizaci technologií, a to zejména ve využívání nástrojů dálkového průzkumu Země. V rámci projektu TAČR ve spolupráci se společností TRL Space Systems a Univerzitou Karlovou v Praze je ČIŽP příjemcem dat z družice TROLL, která nese hyperspektrální kameru. Inspekce se bude podílet na průzkumu využitelnosti těchto dat přímo na živých kauzách. V rámci využití družicových systémů získala inspekce nové možnosti monitoringu se systémy Sentinel a PlanetScope.

Jak vidíme, tempo a nasazení ČIŽP je skutečně závratné a tento trend je potvrzen i v průběhu roku 2025 s dalšími složitými kauzami celostátního dosahu. Pro další roky bude pro inspekci klíčová personální a platová stabilizace, neboť situace na trhu práce je neustále složitější a odborníky, kteří odchází z inspekce z platových důvodů, popřípadě odchází do důchodu, se nedaří relevantně nahrazovat. ČIŽP má při náboru co nabídnout: zajímavou a důležitou práci, která má za přímý následek zlepšení prostředí, ve kterém žijeme. Tato práce je však náročná, neboť kontrolní činnost je ze své povahy konfliktní a vyžaduje znalost mnoha specializovaných předpisů. Pokud nebudeme schopni náležitě zaplatit zkušené odborníky, bude činnost ČIŽP do budoucna ohrožena, což považuji za velkou škodu. Mé další úsilí tak bude mimo podpory odborných agend stejně jako od mého nástupu do funkce dne 1. března 2023 směřovat k vylepšení platových podmínek inspektorů.

Na závěr děkuji všem zaměstnancům ČIŽP za jejich profesionální přístup a odhodlání, s nímž v náročných podmínkách plní své úkoly. Bez jejich odbornosti, týmové spolupráce a osobního nasazení by nebylo možné dosáhnout těchto výsledků.

Petr Bejček, ředitel ČIŽP

Přehledné informace o činnosti v letech 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Počet inspektorů (konečný k 31. 12.)	408	396	389	394	372
Počet kontrol	11 784	11 231	12 622	12 583	11 993
Všechna rozhodnutí (pokutová a ostatní rozhodnutí vč. o poplatcích) v právní moci:	2 444	1 690	2 511	2 518	2 508
Všechny pokuty, které nabyly právní moci	2 041	1 673	2 160	2 138	2 147
Počet ostatních pravomocných rozhodnutí (ostatní rozhodnutí vč. o poplatcích)	403	17	351	380	361
Celková částka pokut v právní moci v Kč	87 604 415	79 387 735	109 624 411	96 508 188	95 532 582
Ostatní pravomocná rozhodnutí:	309	244	318	341	313
Počet zastavení, nebo omezení činnosti, provozu nebo jeho části v právní moci	75	55	65	66	40
Počet odebrání / zabavení v právní moci	104	101	132	147	166
Počet opatření k nápravě v právní moci	130	88	121	128	107
Vyjádření EIA (z. č. 100/2001 Sb.)	667	742	878	749	38
Ostatní vydaná odborná vyjádření	4 378	5 179	3 860	4 015	3 032
Počet přijatých podnětů a petic	2 972	2 853	2 489	2 773	2 909
Počet podaných podnětů orgánům státní správy z vlastní kontrolní činnosti	293	250	274	253	294
Počet podaných trestních oznámení	11	14	15	5	15
Počet havárií a mimořádných situací	315	457	385	368	315
Počet přijatých žádostí o informace (z. č. 106/1999 Sb. a z. č. 123/1998 Sb.)	382	316	311	278	358
Počet přijatých stížností na činnost ČIŽP či inspektory – § 175 správního řádu	54	50	30	41	62
Počet relevantních oznámení protiprávního jednání	0	0	0	0	0
Celkový počet zaměstnanců k 31. 12.	546	564	533	536	502
Vzdělanostní struktura (% vysokoškolsky vzdělaných ze všech zaměstnanců)	82,00	78,90	82,00	82,00	84,00
Bezpečnost práce/úrazy (úrazová četnost na 100 zaměstnanců)	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00
Míra neplánované absence zaměstnanců (nemoci, úrazy), (% z plánovaného časového fondu)	3,45	3,53	4,30	4,20	3,40
% dobrovolné fluktuace (očisťuje se o nucené odchody vč. organizační změny, odchody do důchodu)	5,70	4,40	5,60	6,52	6,22
Celkové rozpočtové prostředky ČIŽP v Kč	509 493 637,56	511 907 997,05	555 655 482,39	488 701 029,27	491 950 641,57

Přehled se zpracovává za 5 let, vzestupně.
Od 1. 1. 2024 již není Česká inspekce životního prostředí v procesu EIA dotčeným orgánem. Vyjádření k oznámením záměrů/koncepcí, dokumentacím o vlivech záměru na životní prostředí a návrhům koncepcí poskytuje inspekce příslušnému úřadu pouze tehdy, pokud úřad využije postup v rámci obecného principu dobré správy vyjádřeného ust. § 8 správního řádu a o spolupráci ČIŽP v konkrétním případě požádá.

Obsah

Úvodní slovo	4
Přehledné informace o činnosti v letech 2020–2024	5
Obsah	7
1 Charakteristika činnosti	8
1.1 Úloha ČIŽP	8
1.2 Organizační struktura	10
1.3 Intenzita inspekční činnosti	12
2 Přehled činnosti oblastních inspektorátů	13
3 Jednání se zainteresovanými subjekty	14
3.1 Spolupráce s veřejností	14
3.2 Spolupráce se státními institucemi, odbornými a zájmovými organizacemi	20
3.3 Mezinárodní spolupráce	20
3.4 Komunikace s veřejností a médií	24
4 Činnost ČIŽP za rok 2024 podle složek	25
4.1 Ochrana ovzduší, ochrana klimatického systému Země a ochrana ozonové vrstvy	26
4.2 Ochrana vod a prevence závažných průmyslových havárií	33
4.3 Odpadové hospodářství, chemické látky a biocidní přípravky	45
4.4 Ochrana přírody a CITES	69
4.5 Účast ČIŽP na řešení havárií	88
4.6 Integrované agendy	90
5 Etika a integrita, protikorupční aktivity, řešení stížností a ochrana dat	100
5.1 Etika a integrita	100
5.2 Protikorupční program	101
5.3 Řešení stížností	101
5.4 Ochrana dat a soulad s legislativou	102
6 Výběrová řízení a dodavatelský řetězec	104
7 Zaměstnanecké prostředí a lidské zdroje	106
7.1 Personální řízení	108
7.2 Vzdělávání	111
7.3 Bezpečnost práce a ochrana zdraví	113
8 Energetická a materiálová náročnost činnosti ČIŽP	115
9 Ekonomika	117
9.1 Čerpání prostředků v roce 2024	117
9.2 Celkové zhodnocení příjmů	119
10 Účetní závěrka k 31. 12. 2024	120
Kontakty	128
Seznam zkratk	130

1 Charakteristika činnosti

1.1 Úloha ČIŽP

Organizace ČIŽP

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) byla zřízena v roce 1991 zákonem č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů. ČIŽP je organizační složkou státu, přímo podřízenou Ministerstvu životního prostředí ČR a dle zákona o ČIŽP je rozdělena na ústředí (nazývané od r. 1993 ředitelství) a oblastní inspektoráty (OI), kterých je od roku 1995 až doposud deset. Jsou jimi OI Praha, OI České Budějovice, OI Plzeň, OI Ústí nad Labem, OI Hradec Králové, OI Havlíčkův Brod, OI Brno, OI Olomouc, OI Ostrava a OI Liberec.

Ředitelství má v organizaci ČIŽP postavení řídicího, organizačního a metodického orgánu. Metodickou činnost z odborného hlediska na ředitelství ČIŽP vykonávají tzv. odborná oddělení, která jsou rozdělena na dva odbory. Jedním z nich je odbor technické ochrany životního prostředí a integrované prevence, do kterého patří oddělení ochrany ovzduší, oddělení ochrany vod, oddělení odpadového hospodářství a oddělení podpory inspekční činnosti a chemické bezpečnosti. Druhým odborem je pak odbor ochrany přírody, lesa a CITES[1], který se skládá z oddělení ochrany přírody a lesa a oddělení mezinárodní ochrany biodiverzity a CITES. Metodickou činnost z právního hlediska vykonává odbor vnitřních služeb zejména prostřednictvím oddělení právní podpory výkonu státní správy.

Inspekční činnost je poté vykonávána inspektory ČIŽP na jednotlivých inspektorátech. Obecně se 40–45 % časového fondu inspektora určeného k dozorové - kontrolní činnosti plánuje předem. Zbytek kapacity kontrolní činnosti je ponechán na plnění úkolů, které se v průběhu roku vyskytnou a povinností inspekce je se jimi zabývat (například neplánované kontroly, včetně např. kontrol provádění autorizovaných měření emisí, podněty ze strany veřejnosti upozorňující na poškozování nebo ohrožování životního prostředí, operativně zadávané dílčí tematické úkoly MŽP apod.). Často je velmi náročné například šetření havárií.

Právní rámec činnosti ČIŽP

Právní koncepce ochrany životního prostředí, jejíž je ČIŽP součástí, vychází z principu samostatné úpravy pro jednotlivé složky životního prostředí dle tzv. složkových zákonů (viz úvody k jednotlivým složkám v Plánu činnosti pro rok 2024 www.cizp.cz/plany-cinnosti). Navíc je nutné uvést obecné právní předpisy, které dopadají na činnost ČIŽP jako celku. ČIŽP jako specializovaný správní orgán, který vykonává činnost preventivní, kontrolní a sankční v oblasti ochrany životního prostředí, je povinna jednat v souladu s těmito obecnými právními předpisy.

Mezi obecné právní předpisy náleží zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje obecný rámec správních řízení a je základním právním předpisem v oblasti správního práva. Dalším obecným právním předpisem pro činnost ČIŽP je zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, který upravuje průběh provádění kontroly. Dalším neméně významným právním předpisem je zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje projednávání přestupků. Právo na informace, včetně informací o životním prostředí, je ze strany veřejnosti uplatňováno zejména prostřednictvím tzv. informačních zákonů, kterými jsou zákon č. 123/1998 Sb., o právu na

informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k činnosti ČIŽP jakožto mj. orgánu prevence při ochraně životního prostředí je nutné k obecným právním předpisům uvést dále zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újme a o její nápravě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Prevenční a sankční činnost ČIŽP

Činnost ČIŽP v oblasti ochrany životního prostředí spočívá v činnosti prevenční a činnosti kontrolní a sankční.

Prevenční činnost v širším pojetí spočívá v samotné existenci ČIŽP. Možnost provedení kontroly a následné sankcionování subjektu za porušení právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí je předpokládaným a chtěným tlakem na dodržování těchto předpisů. Dále je prevenční činnost ČIŽP realizována formou komunikace s veřejností, ať už jde o dotazy, poskytování informací či přijímání podnětů upozorňujících na poškozování nebo ohrožování životního prostředí.

Hraničním institutem mezi prevenční a sankční činností je ukládání nápravných opatření. Z pohledu správního práva nejsou nápravná opatření formou trestu, jsou však vždy spojena s protiprávním jednáním či stavem a s omezením práv subjektu něco konat nebo stanovením povinností subjektu něco nekonat. Jejich ukládáním dochází k předcházení rozsáhlejšího poškození životního prostředí nebo k nápravě stavu, kdy k poškození životního prostředí již došlo, ale tento stav může být zhojen.

Druhou rovinou činnosti ČIŽP je činnost kontrolní a sankční. Tato činnost je realizována převážně na oblastních inspektorátech ČIŽP. Kontrolní činnost je prováděna inspektory ČIŽP na základě pravomocí stanovených v jednotlivých složkových zákonech a vychází z činnosti plánovací a z činnosti na základě podnětů veřejnosti, které jsou velmi významnou skupinou případů. Kontrola je vykonávána v souladu s kontrolním řádem. Pokud inspektor ČIŽP v průběhu kontroly zjistí, že kontrolovaný subjekt porušil právní předpisy a ČIŽP je příslušná k projednání tohoto protiprávního jednání, zahájí řízení o přestupku.

Pokud není ČIŽP k projednání protiprávního jednání příslušná, oznámí zjištěné skutečnosti příslušnému správnímu orgánu nebo věc příslušnému správnímu orgánu předá (případně věc předá či oznámí orgánům činným v trestním řízení). Příslušnými správními orgány mohou být dle pravomocí uvedených ve složkových zákonech zejména obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností (OÚ ORP), krajské úřady, Státní plavební správa, Ministerstvo životního prostředí (MŽP), krajské hygienické stanice, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, správy národních parků a jiné. Pokud je k projednání věci příslušných více správních orgánů, typicky ČIŽP a OÚ ORP nebo ČIŽP a jiný orgán ochrany přírody, je rozhodné, který z těchto orgánů první zahájil řízení o přestupku. Správní řízení je vedeno v souladu se zákonem o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a správním řádem.

Proti rozhodnutím ČIŽP jakožto orgánu rozhodujícím v prvním stupni je možné podat odvolání. Odvolacím orgánem je a o odvolání zpravidla rozhoduje Ministerstvo životního prostředí. Na Ministerstvu životního prostředí vedou odvolací řízení specializované odbory výkonu státní správy (OVSS), těch je celkem pět a mají vzájemně vymezenou územní působnost, kdy území každého kraje spadá vždy pouze pod jeden odbor výkonu státní správy.

V rámci odvolacího řízení může být prvostupňové rozhodnutí vydané ČIŽP (vždy i pouze částečně) potvrzeno, zrušeno a věc vrácena k novému projednání, nebo zrušeno a řízení zastaveno, nebo změněno, nikdy však v neprospěch obviněného. Ve výjimečných případech může o odvolání rozhodnout samotná ČIŽP, a to bude-li odvolání beze zbytku vyhověno a žádnému účastníku řízení nehrozí tímto rozhodnutím újma.

V případě, že se někdo cítí být rozhodnutím odvolacího orgánu zkrácen na svých právech, nelze již proti tomuto rozhodnutí dále podat odvolání, ale taková osoba se může se u správního soudu domáhat zrušení takového rozhodnutí nebo vyslovení jeho nicotnosti. Řízení před správními soudy upravuje zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

[1] Aktivita ČIŽP vyplývající z Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES – Convention on International Trade in Endangered Species)

1.2 Organizační struktura

ČIŽP je členěna na 10 oblastních inspektorátů, dvě pobočky a ředitelství. K 31. 12. 2024 zaměstnávala 502 osob, z toho 394 tvořili odborní zaměstnanci.

Oblastní inspektoráty:

Praha, České Budějovice, Plzeň, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Havlíčkův Brod, Brno, Olomouc, Ostrava, pobočky Zlín a Karlovy Vary.

Vedoucí služebního úřadu s výkonem služby v České inspekci životního prostředí je jmenován státním tajemníkem.

Přehled kompetencí odborných oddělení ochrany životního prostředí

		Složka životního prostředí				
	Kompetence ČIŽP	Ovzduší	Voda	Odpady	Příroda	Les
Dozor	Kontroly, revize, prověrky, šetření apod.	●	●	●	●	●
Sankce	Pokuty právnickým osobám	●	●	●	●	●
	Pokuty fyzickým osobám	●			●	●
	Omezení nebo zastavení činnosti, provozu	●	●		●	●
Opatření	Opatření k nápravě zjištěných nedostatků a dále také závažných stavů dle vodního zákona	●	●	●	●	●
	Zadržení a zabavení nelegálních exemplářů ohrožených druhů živočichů či rostlin				●	
	Odebrání nedovoleně držených jedinců, odebrání výrobků	●			●	
Evidence havárií	A spolupráce při jejich řešení	●	●			
Stanoviska	Stanoviska, vyjádření, souhlasy pro jiné orgány	●	●	●	●	●
Podněty	Řešení podnětů	●	●	●	●	●

1.3 Intenzita inspekční činnosti

V roce 2024 provedla ČIŽP celkem 11 993 kontrol a vydala 2 503 pravomocných rozhodnutí, z toho 2 147 rozhodnutí o pokutě.

V porovnání s rokem 2023 nedošlo k výraznějšímu nárůstu či poklesu celkového počtu kontrol a počtu vydaných pravomocných rozhodnutí o pokutě.

Celkový počet inspektorů ČIŽP v roce 2024 byl 372. Na jednoho inspektora tedy připadlo v průměru cca 34 kontrol. ČIŽP v roce 2024 vydala celkem 3 032 stanovisek a vyjádření, z toho bylo 38 stanovisek a vyjádření k procesu EIA.

Počty kontrol dle oblastních inspektorátů

	2020	2021	2022	2023	2024
OI Praha	1 353	1 532	1 766	1 736	1 631
OI České Budějovice	907	853	910	915	907
OI Plzeň	1 137	1 150	1 338	1 384	1 305
OI Ústí nad Labem	1 055	967	1 279	1 261	1 075
OI Hradec Králové	1 610	1 272	1 657	1 616	1 321
OI Havlíčkův Brod	1 012	1 089	1 212	1 181	1 139
OI Brno	1 454	1 248	1 313	1 488	1 356
OI Olomouc	977	810	902	836	988
OI Ostrava	1 226	1 212	1 452	1 314	1 384
OI Liberec	590	634	698	804	840
Ředitelství	463	417	95	48	48

Pozn. Uvádí se za 5 let, vzestupně

Meziroční srovnání výše uložených pokut

	Počet uložených pokut	Počet pokut v právní moci	Celková výše pokut v právní moci (Kč)
2024	2 177	2 147	95 532 582
2023	2 209	2 138	96 508 188
2022	2 208	2 160	109 624 411
2021	1 712	1 673	79 387 735
2020	2 109	2 041	87 604 415

Pozn. Uvádí se za 5 let, sestupně

2 Přehled činnosti oblastních inspektorátů

Oblastní inspektorát	Počet inspektorů	Počet kontrol	Vyjádření		Pokuty			Ostatní rozhodnutí			Počet mimořádných udál. (z hlediska zákonů o ovzduší) a havárií (dle vodního zákona)	Počet řešených podnětů	Počet podaných podnětů orgánům státní správy z vlastní kontrolní činnosti	Počet podaných trestních oznámení
			Vyjádření EIA (z. č. 100/2001 Sb.)	Ostatní vyjádření	Všechny pokuty vydané ve sledovaném období	Všechny pokuty, které nabýly právní moci ve sledovaném období	Celková částka pokut v právní moci (Kč)	Počet zastavení, nebo omezení činnosti, provozu nebo jeho části v právní moci	Počet odebrání / zabavení v právní moci	Počet opatření k nápravě v právní moci				
Praha	45	1 631	0	951	230	230	15 454 610	3	7	2	40	680	43	0
České Budějovice	27	907	1	143	199	195	10 907 820	16	2	17	19	24	34	0
Plzeň	34	1 305	9	237	206	202	7 695 500	0	2	9	4	156	14	0
Ústí nad Labem	40	1 075	6	390	178	174	7 714 000	10	0	7	38	294	19	2
Hradec Králové	33	1 321	3	129	237	243	11 829 980	1	1	5	48	347	46	0
Havlíčkův Brod	27	1 139	1	235	278	271	8 515 205	1	3	10	14	296	48	0
Brno	43	1 356	9	203	246	242	12 241 797	2	3	26	38	455	28	1
Olomouc	25	988	1	178	181	167	5 430 000	2	0	4	42	207	14	0
Ostrava	37	1 384	8	350	201	206	7 663 870	0	9	12	63	322	19	1
Liberec	22	840	0	154	110	107	5 873 000	4	0	15	9	201	28	0
Celkem OI ČIŽP 2024	333	11 946	38	2 970	2 066	2 037	93 325 782	39	27	107	315	3 202	293	4

3 Jednání se zainteresovanými subjekty

3.1 Spolupráce s veřejností

Významnou součástí činnosti ČIŽP je řešení podnětů upozorňujících na poškozování nebo ohrožování životního prostředí, prošetřování stížností i vyřizování žádostí o informace a petic. Tyto agendy jsou nedílnou součástí činnosti ČIŽP ve všech složkách oblastních inspektorátů ČIŽP i ředitelství ČIŽP.

3.1.1 Podněty

Česká inspekce životního prostředí prošetřuje podněty upozorňující na poškozování nebo ohrožování životního prostředí, a to v právním rámci:

- zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (správní řád),
- zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů,
- speciálních zákonů na ochranu jednotlivých složek životního prostředí.

Podněty jsou důležitým prvkem komunikace ČIŽP s veřejností. Občanská veřejnost upozorňuje mnohdy na porušení zákona, které by jinak zůstalo skryto. Podněty jsou východiskem pro další postup ČIŽP (pro vnější kontrolní činnost). Pokud byly šetřením ČIŽP shledány důvody k zahájení řízení z moci úřední, pak je zpravidla zahájeno přestupkové řízení sankční povahy a případně správní řízení o uložení opatření k nápravě. Podněty, k jejichž prošetření ČIŽP nedisponuje zákonnými kompetencemi, jsou postoupeny k prošetření jiným věcně příslušným orgánům veřejné správy. ČIŽP také podává podněty jiným orgánům státní správy z vlastní iniciativy, a to v případech, kdy při své kontrolní činnosti zjistí skutečnosti nasvědčující porušování právních předpisů v oblastech, které nespádají do její působnosti.

Podnět k prošetření může sdělit ČIŽP jakákoliv osoba. Informace k podávání podnětů má ČIŽP zveřejněny na svých internetových stránkách v sekci [Obraťte se na nás \(www.cizp.cz/obratte-se-na-nas/podavani-podnetu-petic-a-stiznosti\)](#). V roce 2023 byla zavedena nová možnost podání podnětu ČIŽP, a to prostřednictvím [elektronického formuláře \(www.cizp.cz/form/podnet\)](#) dostupného na webu ČIŽP. Jedná se o snadno dostupný, rychlý a efektivní nástroj pro nahlášení možného porušování právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí.

Počty přijatých podnětů

ČIŽP přijala v roce 2024 celkem 2 909 podnětů. Nezřídka nastává situace, kdy ČIŽP obdrží podnět, k jehož prošetření nedisponuje zákonnými kompetencemi. Takové podněty jsou postoupeny k prošetření věcně a místně příslušnému orgánu státní správy. V roce 2024 se jednalo o 592 podnětů. Počet podnětů přijatých a postoupených jednotlivými oblastními inspektoráty a ředitelstvím ČIŽP v roce 2024 je zobrazen v níže uvedené tabulce. Největší počet podnětů v roce 2024 řešil obdobně jako v letech předcházejících Oblastní inspektorát ČIŽP Praha.

Počet podnětů přijatých jednotlivými OI a ředitelstvím v roce 2024

Oblastní inspektorát	Podněty přijaté	Podněty postoupené pro nepříslušnost
Praha	618	109
České Budějovice	246	55
Plzeň	156	22
Ústí nad Labem	274	61
Hradec Králové	287	41
Havlíčkův Brod	220	48
Brno	409	108
Olomouc	159	12
Ostrava	323	60
Liberec	171	41
Ředitelství	46	35
Celkem	2 909	592

Jeden podnět může upozorňovat na ohrožení nebo poškození více složek životního prostředí, a je tak řešen několika odbornými odděleními. Údaje o tom, jak se jednotlivá oddělení podílela na řešení podnětů přijatých v roce 2024, jsou uvedeny v následující tabulce.

Na řešení podnětů přijatých v roce 2024 se jednotlivá oddělení OI a ředitelství podílela následovně

Oblastní inspektorát	oddělení ochrany ovzduší	oddělení ochrany vod	oddělení odpadového hospodářství	oddělení ochrany přírody a lesa	integrované agendy
Praha	117	124	194	274	1
České Budějovice	28	55	64	99	0
Plzeň	21	25	48	62	0
Ústí nad Labem	41	58	70	119	1
Hradec Králové	44	78	94	137	0
Havlíčkův Brod	43	69	63	111	1
Brno	103	76	129	159	3
Olomouc	39	37	68	61	5
Ostrava	44	45	87	142	4
Liberec	17	47	48	91	6
Ředitelství	8	11	14	10	3
Celkem	505	625	879	1 265	24

Hlavní témata podnětů prošetřovaných v roce 2024

Ve složce **ochrany ovzduší** řešila ČIŽP nejčastěji podněty týkající se obtěžování emisemi pachových látek znečišťujících ovzduší, nepovoleným provozem stacionárních zdrojů, kouřem ze spalování odpadů a prašností z průmyslových areálů.

Ve složce **ochrany vod** Inspekce nejčastěji prošetřovala podněty na vypouštění odpadních vod do vod povrchových i vod podzemních bez povolení nebo v rozporu s povolením místně příslušného vodoprávního úřadu. Dále byly řešeny podněty na znečištění povrchových vod vodních toků, provoz čistíren odpadních vod, dodržování minimálních zůstatkových průtoků při provozu malých vodních elektráren a manipulace se závadnými látkami.

Ve složce **odpadového hospodářství** ČIŽP šetřila podněty občanů, které se týkaly nelegálních skládek a navážek odpadů či nepovolených terénních úprav s využitím stavebních odpadů, nakládání s autovraky bez povolení a nedodržování povinností v oblasti zpětného odběru baterií, elektrozařízení a pneumatik.

Ve složce **ochrany přírody a lesa** se ČIŽP nejčastěji zabývala podněty k prošetření zákonnosti kácení a těžby dřevin, poškozování dřevin (ořezy, zásahy do kořenového systému atd.) a lesní půdy. Dále se také zabývala zásahy do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin.

V oblasti **integrovaných agend** řešila ČIŽP podněty na možnou ekologickou újmu způsobenou ztrátou podzemních vod vyhotovováním vrtů pro tepelná čerpadla a pro odběry podzemních vod.

Vývoj počtu podnětů v letech 2020–2024 podle jednotlivých OI a ředitelství ČIŽP

Vývoj počtu přijatých podnětů za období 5 let je znázorněn v následující tabulce. Zájem veřejnosti o ochranu životního prostředí je veskrze pozitivním jevem, byť z pohledu ČIŽP znamená vysoké nároky na personální kapacity.

Vývoj počtu přijatých podnětů v letech 2020–2024 podle jednotlivých OI a ředitelství

Oblastní inspektorát	2020	2021	2022	2023	2024
Praha	656	563	498	581	618
České Budějovice	204	213	214	237	246
Plzeň	260	226	165	188	156
Ústí nad Labem	276	270	229	286	274
Hradec Králové	336	284	262	273	287
Havlíčkův Brod	224	256	215	204	220
Brno	374	359	305	365	409
Olomouc	144	150	158	156	159
Ostrava	281	284	264	295	323
Liberec	163	196	125	147	171
Ředitelství	54	52	54	43	46
Celkem	2 972	2 853	2 489	2 775	2 909

Zelená linka

S účinností od 1. 9. 2008 je na ČIŽP realizovaná tzv. zelená linka (800 011 011). Jedná se o přímé a bezplatné telefonické spojení ČIŽP s občanskou veřejností. Linka je prioritně využívána k přijímání podnětů od občanů. Jejím prostřednictvím jsou rovněž vyřizovány dotazy občanů týkající se problematiky životního prostředí a současně jsou touto formou občané informováni o zákonných kompetencích ČIŽP. Linka je v provozu každý všední den od 8:00 do 16:00 hodin.

3.1.2 Poskytování informací

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím; Poskytování informací podle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí; Vývoj počtu žádostí o informace za 5 let

V roce 2024 Česká inspekce životního prostředí vyřizovala celkem 358 žádostí o informace, z toho 14 žádostí v režimu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a 344 žádostí v režimu zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Kromě informací, které ČIŽP poskytuje podle výše uvedených informačních zákonů, ČIŽP s veřejností komunikuje prostřednictvím tiskových a výročních zpráv, brožur, letáků, provozováním bezplatné telefonní „Zelené linky“ apod.

Podávání informací přispívá k vytvoření silnější zpětné vazby ČIŽP s veřejností. Hlavními cíli je udržovat kontakty s odbornou i laickou veřejností a se sdělovacími prostředky, v rámci možností zajišťovat zodpovězení dotazů týkajících se kontrolních a dozorových pravomocí ČIŽP a objektivně informovat o výsledcích kontrolní činnosti ČIŽP.

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Ve smyslu § 18 odst. 1 uvedeného zákona ČIŽP tímto zveřejňuje Výroční zprávu za rok 2024 o své činnosti na úseku poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů:

Požadované údaje dle zákona č. 106/1999 Sb.

Počet podaných žádostí o informace	14
Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	4 částečná odmítnutí
Počet podaných odvolání proti rozhodnutí	/
Opis podstatných částí každého rozsudku ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení	/
Výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence	/
Počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení	1 Stížnost podána z důvodu nedodržení lhůty pro vyřízení. Stížnosti bylo podle § 16a odst. 5 zákona zcela vyhověno a informace byly poskytnuty.
Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona	/

Vývoj počtu žádostí o informace od roku 2020 do roku 2024

Celkový počet žádostí o informace za rok 2024 značně vzrostl. Oproti roku 2023 ČIŽP přijala o 82 více žádostí podle zákona č. 123/1998 Sb. a o 2 žádosti méně podle zákona č. 106/1999 Sb. Lze tedy uzavřít, že zájem veřejnosti v oblasti poskytování informací je vysoký.

Vývoj počtu žádostí o informace od roku 2020 do roku 2024

Rok	Celkový počet přijatých žádostí	Počet žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb.	Počet žádostí podle zákona č. 123/1998 Sb.
2024	358	14	344
2023	278	16	262
2022	311	20	291
2021	329	23	306
2020	382	15	367

Pozn. Uvádí se za 5 let, sestupně

Poskytování informací podle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Dle tohoto zákona bylo v roce 2024 přijato 344 žádostí. Nejvíce žádostí vyřizoval Oblastní inspektorát ČIŽP Praha a Oblastní inspektorát ČIŽP Hradec Králové, nejméně Oblastní inspektorát ČIŽP Liberec.

Přehled počtu žádostí o informace za rok 2024 dle jednotlivých OI

	Celkový počet žádostí	Počet žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb.	Počet žádostí podle zákona č. 123/1998 Sb.
Praha	57	14	43
České Budějovice	17	0	17
Plzeň	43	0	43
Ústí nad Labem	11	0	11
Hradec Králové	49	0	49
Havlíčkův Brod	10	0	10
Brno	19	0	19
Olomouc	37	0	37
Ostrava	19	0	19
Liberec	68	0	68
Ředitelství	28	16	28
Celkem	358	14	344

3.2 Spolupráce se státními institucemi, odbornými a zájmovými organizacemi

Česká inspekce životního prostředí spolupracuje s řadou organizací při plnění svých úkolů, konzultuje s odbornými institucemi a spolupracuje na společných vzdělávacích projektech s neziskovými organizacemi.

- ▶ www.cizp.cz/institute-verejne-spravy
- ▶ www.cizp.cz/vedecke-a-vzdelavaci-institute
- ▶ www.cizp.cz/neziskove-organizace

3.3 Mezinárodní spolupráce

ČIŽP v roce 2024 realizovala své zahraniční cesty a akce se zahraniční účastí v módu plné flexibility. I přesto část účastníků a organizátorů využila moderní trendy ve spolupráci a preferovala hybridní či online formát účasti, čímž zároveň přispěla k ekologicky šetrnějšímu přístupu setkávání. Zaměstnanci ČIŽP uskutečnili v roce 2024 celkem 31 zahraničních cest. Kromě jedné vzdálenější destinace – Jihoafrická republika - se jednalo o cesty v rámci Evropy. Tradičními cílovými destinacemi byly mimo jiné Slovensko, Německo, Polsko, Belgie, Itálie, Španělsko, Francie či Finsko.

Spolupráce v rámci sítě IMPEL je jednou z našich nejvýznamnějších zahraničních aktivit. V IMPEL jsou zastoupeny organizace členských států EU, přístupujících a kandidátských zemí EU, zemí EEA a EFTA, jež se zabývají implementací a prosazováním práva životního prostředí. Posláním IMPEL je přispívat k ochraně životního prostředí tím, že se podílí na efektivní implementaci a prosazování práva životního prostředí EU prostřednictvím budování kapacit, sdílením správné praxe, vývojem a šířením příruček a nástrojů, prosazováním spolupráce a poskytováním zpětné vazby zákonodárcům a regulátorům o praktičnosti a prosaditelnosti environmentální legislativy. Jádrem činnosti jsou jednotlivé projekty vedené expertními týmy (ET).

V roce 2024 se uskutečnila dvě řádná zasedání Valného shromáždění IMPEL a jedno mimořádné. Řádné 28. zasedání ve dnech 26.–28. června proběhlo hybridní formou v Bruselu a 29. zasedání se konalo ve dnech 28.–29. listopadu v podobě online konference vedené z Budapešti. Mimořádné 27. zasedání svolané za účelem odsouhlasení legislativních změn ve Stanovách IMPEL se uskutečnilo dne 11. dubna virtuální formou. Všechna zasedání se online za ČIŽP, resp. ČR, zúčastnila národní koordinátorka.

Zaměstnanci ČIŽP se na projektové práci IMPEL podílejí v expertních týmech Ovzduší a průmysl (Industry & Air), Odpady a přeshraniční přeprava odpadů (Waste & TFS), Voda a půda (Water & Land), Ochrana přírody (Nature Protection) a Průřezové nástroje a přístupy (Cross Cutting Tools & Approaches). V průběhu roku 2024 participovali v těchto ET v 15 pracovních skupinách (WG) v rámci 8 projektů.

V oblasti odpadového hospodářství se do mezinárodní spolupráce v IMPEL ET Odpady a přeshraniční přeprava odpadů významnou měrou zapojuje vedoucí OOH ŘDT ČIŽP. Jako zástupce vedoucího ET, člen pracovní skupiny Setkání Národních kontaktních bodů a člen Řídící skupiny ET, se za ČIŽP v průběhu roku zúčastnil několika pracovních jednání a konferencí, které organizačně spoluzajišťoval a na kterých také aktivně vystupoval. Jednalo se například o „IMPEL Waste & TFS National Contact Points (NCPs) Best Practice Meeting & Steering Committee Meeting“ ve Varšavě, „IMPEL Waste and TFS Expert Team's National Contact Points (NCP) Meeting and the Annual Waste and TFS Conference 2024“ ve Skopje nebo „Steering Committee Meeting & National Contact Point (NCP) Meeting“ konané v Praze na půdě ředitelství ČIŽP.

Inspekce pokračovala také v zapojení do LIFE SWEAP, externího projektu koordinovaného IMPEL, v rámci kterého probíhá prostřednictvím aplikace „SWEAP APP“ sběr a vyhodnocování dat získaných během testování GPS lokátorů k monitoringu vnitrostátního pohybu odpadů na území ČR.

Mimo spolupráci s IMPEL se OOH OI ČIŽP Liberec jako dlouholetý člen a odborný poradce přeshraniční pracovní skupiny Německo-Česká republika pro severočeský region podílí v rámci jednotlivých malých projektů na organizaci seminářů zaměřených na oběhové hospodářství a skládkování odpadů. V říjnu se proto jeho inspektoři zúčastnili 20. ročníku Workshopu Zittau-Liberec 2024, který byl součástí malého projektu Interreg, organizovaného Technickou univerzitou v Liberci a Vysokou školou Zittau/Görlitz.

V oblasti ochrany vod pokračovala spolupráce ČIŽP s IMPEL v ET Voda a půda v pracovní skupině Sanace vody a půdy, za kterou se ředitel OI ČIŽP Ostrava zúčastnil „IMPEL Water and Land Conference 2024 and the back to back Expert Team Meeting“ pořádané v Benátkách.

ET Voda a půda je v oblasti průmyslových havárií úzce propojen s projekty v odvětví odpadového hospodářství, ochrany vody i ovzduší. V oblasti pokrývajících průmyslové havárie se do mezinárodní spolupráce zapojila inspektorka OOV OI ČIŽP Brno, která se za projekt Poučení se z průmyslových havárií zúčastnila v září semináře zaměřeného na sdílení informací o haváriích, jejich prevenci, šetření a stanovení opatření proti opakování incidentů „Learning from Incidents“ v Haagu, který absolvovala online.

Mimo spolupráci s IMPEL úspěšně pokračuje kooperace ČIŽP a SIŽP v oblasti zvládání havárií a ochrany vod v příhraničních regionech. Výsledky v rámci Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL), přehledy havarijního znečištění a informace o nebezpečných zařízeních v povodí Labe zhodnotili za účasti inspektorky OOV ŘDT ČIŽP zástupci obou kontrolních orgánů na společném jednání v červnu pořádaném v Praze na ředitelství ČIŽP a na 66. poradě pracovní skupiny Havarijní znečištění vod (H) MKOL v srpnu v Praze. V říjnu se inspektorka OOV OI ČIŽP Brno zúčastnila v Budapešti 16. zasedání Expertní skupiny pro prevenci a kontrolu havárií (APC EG) pořádaného Mezinárodní komisí pro ochranu Dunaje (ICPDR), na kterém sekretariát ICPDR informoval o testování Systému včasného varování při haváriích (AEWS), plánu APC EG na období 2025–27, o modelech šíření kontaminace v toku a činnosti pracovní skupiny EU Strategy for the Danube Region (EUSDR) PA5 zaměřené na zvládání havárií. Zasedání Pracovní skupiny pro ochranu vod v rámci Česko-slovenské komise pro hraniční vody věnující se spolupráci při ochraně a správě hraničních vodních toků se konalo ve Štúrovu na Slovensku, kde Inspekci zastoupila vedoucí OOV OI ČIŽP Brno. Inspektorka téhož oddělení se zúčastnila prosincového online workshopu „TAIEX-EIR multi-country Flagship“, orientovaného na průmyslovou bezpečnost a rizika závažných havárií souvisejících s využíváním alternativních energetických zdrojů a s tím spojenou těžbou kritických nerostů pro výrobu energie a její ukládání.

V oblasti ochrany přírody a lesa v rámci projektů IMPEL ET Ochrana přírody pracovali inspektoři OMOB a CITES ŘDT ČIŽP a OOPL OI ČIŽP Praha tradičně velmi aktivně a zúčastnili se celkem 11 prezenčních setkání pracovních skupin a 2 školicích webinářů. Pravidelná jednání ET Ochrana přírody „Nature Protection Expert Team Meeting“, včetně mítinků pracovních skupin, proběhla za účasti inspektorů OMOB a CITES ŘDT ČIŽP a inspektorů OOPL OI ČIŽP Praha v květnu v Bukurešti a v listopadu na Azorech. Společné inspekce pracovní skupiny Akční plán EU pro obchodování s volně žijícími živočichy v lednu v Lisabonu navštívil inspektor OMOB a CITES ŘDT ČIŽP. Inspektorka téhož oddělení se zúčastnila společné inspekce v květnu v Rumunsku a workshopu a společné inspekce v listopadu na Azorech a dále spolu s inspektorkou OOPL OI ČIŽP Praha navštívily i další společnou inspekci této pracovní skupiny realizovanou v září v Litvě. Návštěvy místních lokalit, letiště v Oslo a v Tromsø, připravené v červnu pracovní skupinou Implementace směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích na evropských letištích, se zúčastnila inspektorka OOPL OI ČIŽP Praha, která absolvovala také společnou návštěvu a setkání členů pracovní skupiny v září na Maltě a konferenci „Birds Directive@Aerodromes Conference“ pořádanou v listopadu v Paříži. Setkání členů pracovní skupiny NIRAM a Plán pro sérii projektů o invazivních nepůvodních druzích konaného v květnu v Rumunsku se zúčastnila inspektorka OOPL OI ČIŽP Praha stejně jako workshopu o kontrolách a setkání projektového týmu „Workshop about inspections & NIRAM Project Team Meeting“ v prosinci v Berlíně či školicích webinářů pro koordinátory NIRAM I a II pořádaných v září. Tato pracovní skupina ve spolupráci a za účasti dvou inspektorek OOPL OI ČIŽP Praha zorganizovala v říjnu v Praze na půdě ředitelství ČIŽP seminář „NIRAM & Roadmap IAS“ spojený s návštěvou místních lokalit.

Rovněž mimo spolupráci s IMPEL byli inspektoři OOPL velmi aktivní. V lednu se za OMOB a CITES ŘDT ČIŽP zapojili do videokonference o chovném programu arů škraboškových v EU „VC Spix Macaws in the EU“, v březnu do ETIS

online mítinku, který představil veřejně dostupnou databázi „ETIS Data Aggregates“ a metodologii vyhodnocování záchytů slonovinových exemplářů za rok 2023, a k online informační schůzce „CITES Law Enforcement Committee open meeting“ o novinkách agendy CITES za první kvartál roku 2024. V dubnu se v nizozemském Haagu konalo 46. zasedání Skupiny EU pro vymáhání práva v oblasti obchodu s ohroženými druhy „Wildlife Trade Enforcement Group – EG“, kterého se zúčastnila inspektorka OMOB a CITES ŘDT ČIŽP a které prezentovalo zajímavé případy a aktivity Eurojustu, Europolu, Interpolu a Světové celní organizace. V květnu se inspektorka OOPL OI ČIŽP Praha ve Vídni zúčastnila Výročního zasedání EEP zaměřeného na kontrolu uzavřeného nakládání s geneticky modifikovanými organismy a jejich uvádění do životního prostředí („Annual meeting of European Enforcement Project on Contained Use and Deliberate Release of GMOs“) na téma posledního vývoje v oblasti legislativy EU týkající se organismů vytvořených „novými“ technikami. Tým 6 inspektorů OOPL ŘDT a OOPL OI Praha pod vedením ředitele OI Praha podniklo exkurzi do Nationalpark Harz v Německu s cílem poučit se o stavu lesních ekosystémů po kůrovcové kalamitě, o možnostech obnovy lesa a specifických přístupech k hospodaření s lesem a zvěří ve zvláště chráněném území. Inspektorka OMOB a CITES ŘDT ČIŽP získala v rámci online mítinku k Výroční zprávě o nelegálním obchodu („Annual Illegal Trade Report“) organizace TRAFFIC informace o stavu zadržených exemplářů nelegálního obchodu na území EU. V červnu se inspektoři OMOB a CITES ŘDT ČIŽP připojili k závěrečné online konferenci k Operaci LAKE koordinované Europolem a zaměřené na potírání ilegálního obchodu s kriticky ohroženým úhořem říčním, v červenci se zúčastnili online schůzky Pracovní skupiny Interpolu pro kriminalitu v oblasti wildlife – WCWG („Interpol Wildlife Crime Working Group“) a v srpnu pak online setkání členů pracovní skupiny WCWG – snares group zaměřené na pytláctví a kriminalitu spojenou s odchycem zvířat z volné přírody do nástražných pastí. V září odborníci tohoto oddělení vstoupili do online Konference EU o forenzních metodách v boji proti kriminalitě v oblasti wildlife („EU Wildlife Forensic Conference“) a inspektorka se formou vyplnění dotazníku a účasti v následné srovnávací diskusi zapojila na platformě Webex do odborné diskuse na téma právního rámce nelegálního obchodu s volně žijícími druhy a slučitelnost jeho kriminalizace s národními justičními systémy („Legal framework on illegally sourced wildlife trade & the compatibility of potential criminalization measures with national criminal justice systems“). V říjnu se v Bratislavě konal III. ročník Mezinárodní konference CITES, na které ČIŽP zastoupil tým odborníků OMOB a CITES ŘDT ČIŽP, OOPL ŘDT ČIŽP a OOPL OI ČIŽP Havlíčkův Brod, kteří kromě tradiční výměny informací o vymáhání dodržování úmluvy CITES mezi příslušnými orgány státní správy Slovenské a České republiky prezentovali významné případy a zkušenosti z vlastní kontrolní činnosti. Inspektoři OMOB a CITES ŘDT ČIŽP zapojení do přípravy a koordinace aktivit v rámci Operace Thunder 2024 potírající nezákonný obchod s ohroženými druhy zvířat a rostlin absolvovali online organizační schůzku Interpol „Operation Thunder 2024 Meeting“ a online 47. zasedání Skupiny EU pro prosazování práva v oblasti obchodu s ohroženými druhy („47th meeting of the EU Wildlife Trade Enforcement Group“). Vícedenní akce TAIEX Study Visit, jedné ze tří forem platformy Evropské komise pro technickou pomoc a výměnu informací, pořádaná v říjnu MŽP pro delegaci z Makedonie, byla prostorem pro inspektora OOPL ŘDT ČIŽP, který zde prezentoval téma kontrol zoologických zahrad. Pravidelné 35. zasedání pracovní skupiny Interpolu WCWG se tentokrát konalo v listopadu v Jihoafrické republice v Kapském Městě. Zasedání představilo zkušenosti z vyšetřování případů nelegálního obchodu a nakládání s chráněnými druhy živočichů a rostlin a stanovilo čtyři pracovní komise, které budou mít na starosti monitoring a evidenci předem určených odvětví nelegálního trhu – sloni a nosorožci, úhoři, zpěvní ptáci a papoušci a plazi. ČIŽP na akci již tradičně reprezentoval inspektor OMOB a CITES ŘDT ČIŽP, který následně využil příležitosti k online schůzce se zástupci skupiny z Nového Zélandu, mohl tak diskutovat spolupráci „enforcementu“ Česko–Nový Zéland týkající se pašerácké trasy mezi těmito státy. Odborníci OMOB a CITES ŘDT ČIŽP byli dále aktivní v rámci listopadového online setkání „Dedicated online meeting on trends in illegal wildlife trade and 2023 seizures“, na kterém se podíleli na analýze a vyhodnocení nelegálního obchodu s ohroženými druhy v EU za rok 2023. Na online setkání TRAFFIC, která v analýze nelegálního obchodu CITES za rok 2023 („Analysis of 2023 CITES illegal trade data“) shrnula trendy na území EU, využili možnosti prezentovat data poskytnutá ČIŽP do databáze EU-TWIX. Svou činnost prezentovali rovněž na koordinační schůzce nově vzniklé pracovní skupiny Interpol WCWG – Reptiles group na rozkrývání mezinárodního obchodu s plazy.

V ET Průřezové přístupy a nástroje IMPEL participuje ČIŽP v projektu Geoprostorové zpravodajství pro posuzování škod na životním prostředí prostřednictvím dvou odborníků. Spolu s ředitelem OTOIP ŘDT ČIŽP se na aktivitách pracovní skupiny podílí i vedoucí OPIČCHB ŘDT ČIŽP, který se věnuje problematice využití dronů při inspekční činnosti. Oba účastníci spolupracují prozatím online a prostřednictvím konzultací v rámci komunikační platformy IMPEL Basecamp.

Mezinárodní spolupráce v oblasti chemické bezpečnosti, a to zejména v rámci Evropské agentury pro chemické látky (ECHA), je jednou z dalších oblastí, do které se zaměstnanci ČIŽP pravidelně a významně zapojují. V dubnu se inspektor OOH OI ČIŽP Brno jako aktivní člen pracovní skupiny v roli pozvaného experta na zasedání pracovní skupiny REF-13 „Coordinated enforcement project REACH-EN-FORCE-13“ organizovaném Fórem pro

výměnu informací o vymáhání práva ECHA podílel na přípravě projektu REF-13 zaměřeného na kontrolu prodeje chemických látek a směsí on-line a absolvoval také zasedání pracovní skupiny Školení školitelů „Training for the enforcement trainers 2024“. Následně se v červnu s vedoucím OPIČCHB ŘDT ČIŽP zúčastnili 47. setkání členů Fóra pro výměnu informací o vymáhání práva ECHA, v prosinci pak jednání pracovní skupiny Školení školitelů „Training for the enforcement trainers 2024“, školení pro národní koordinátory projektu REF-13 o on-line prodeji „Training for the National Coordinators for the REF-13 project on online sales II a následně se spolu s inspektorkou OOH OI ČIŽP Praha zúčastnili akce Školení školitelů v oblasti vymáhání dodržování právních předpisů u výrobků prodáváných on-line „Training for the enforcement trainers on the enforcement of products sold on-line“. V průběhu roku se tito odborníci zúčastnili také březnového a listopadového online zasedání Fóra ECHA.

V oblasti ochrany ovzduší se odborníci z řad zaměstnanců OOO ŘDT ČIŽP zúčastnili v dubnu česko-slovenské konference ENVIRO 2024 zaměřené na technickou ochranu životního prostředí v České a Slovenské republice konané na Štrbském Plese na Slovensku. Cílem konference byla výměna praktických i legislativních zkušeností obou zemí v oblasti témat odpadů, ovzduší, EIA a IPPC, BREF/BAT a letos nově také v oblasti ESG. ČIŽP se v roce 2024 zapojila do vznikající Administrative Cooperation Group (AdCo) v oblasti regulace fluorovaných skleníkových plynů. AdCo vznikla v loňském roce a za ČR jsou v ní zapojeny MŽP, ČIŽP a Celní správa ČR. Smyslem skupiny je spolupráce v oblasti jednotné aplikace přímo použitelných předpisů EU (nařízení o F-plynech), dohled nad vnitřním trhem, propojování národních orgánů, výměna informací a společný postup při přeshraničních případech.

Oblast integrovaných agend na mezinárodní konferenci BAT Fórum 2024, která se konala v prosinci ve Starém Smokovci na Slovensku, zastupovali ČIŽP inspektoři IA OI ČIŽP Ostrava, Havlíčkův Brod, Ústí nad Labem a Brno. Konference nabídla odborníkům státní a veřejné správy orientovaným na průmyslové emise platformu pro výměnu nejlepších dostupných technik a inovativních technologií pro praxi.

Další společnou aktivitou inspektorů ČIŽP byla prohlídka zařízení na pyrolýzní zpracování pneumatik Pyrum Innovations AG v německém Dillingenu. Tým specialistů složený ze zaměstnanců OOH a OOO OI ČIŽP Ústí nad Labem se na místě seznámil s technologií a chodem zařízení na mechanicko-pyrolýzní zpracování použitých pneumatik, včetně jeho vlivu na životní prostředí.

V listopadu se ředitel ČIŽP zúčastnil v australském Brisbane „Global Summit For Implementing and Enforcing Environmental Law 2024“. Setkání zástupců světových aktérů v oblasti implementace a vymáhání environmentálních právních předpisů spolupořádal IMPEL. Následně přijal pozvání do Varšavy na expertní jednání „Strengthening Coordination of Cooperation of V4 Countries in Combating Environmental Crime“ pořádané polským Národním policejním ředitelstvím během předsednictví Polska ve Visegrádské skupině.

Za účelem seznámení se s moderními metodami zpracování dat proběhlo na přelomu února a března v Přestavlkách, za účasti zástupců MŽP Slovenska a SIŽP, školení na problematiku 3D metod sběru a efektivního využití prostorových dat. Za ČIŽP odborné znalosti předával vedoucí OPIČCHB ŘDT ČIŽP.

V dubnu přivítalo ředitelství ČIŽP delegaci Gruzie tvořenou zástupci Ministerstva ochrany životního prostředí a zemědělství, Národní agentury pro životní prostředí a projektu „Save the Nature – Georgia“, kterým představitelé vedení Inspekce a odborníci jednotlivých útvarů prezentovali kompetence a priority inspekční práce ČIŽP napříč složkami.

Spolupráce ČIŽP se Státní inspekcí životního prostředí Ukrajiny (SEI) zahájena v roce 2023 pokračovala v prosinci 2024 návštěvou reprezentantů SEI na ředitelství ČIŽP. Ukrajinským kolegům byly prezentovány inspekční postupy, role inspektora při vyšetřování ekologických trestných činů a úloha veřejného sektoru při odhalování ekologických škod.

Zahraniční cesty se zpravidla uskutečňují z důvodu zabezpečení smluvních závazků ČR v rámci mezinárodních organizací, úmluv a protokolů na jedné straně a aktivit přímo souvisejících s členstvím v EU a prosazováním práva EU v oblasti ochrany životního prostředí na straně druhé. Celkově ČIŽP vynaložila v roce 2024 na zahraniční cesty částku 404 135,56 Kč.

3.4 Komunikace s veřejností a médii

V roce 2024 bylo inspekci vydáno 42 tiskových zpráv a odpovězeno na 260 dotazů médií.

ČIŽP byla dle společnosti Toxin zmiňována v 2 182 příspěvcích v médiích. Z toho 101 příspěvků bylo odvysíláno v rozhlase, 269 v televizi, 99 na sociálních sítích, 389 článků bylo publikováno v tištěných denících a regionálních titulech, 1424 v online titulech.

Prezentace činnosti ČIŽP na výstavě Země živitelka v Českých Budějovicích

Média se v roce 2024 nejvíce zajímala o tato témata: nelegální nakládání s odpady, nelegální dovoz odpadu do ČR, znečištění povrchových vod a úhyn ryb, obtěžující zápach, nelegální kácení a nelegální obchod s ohroženými druhy zvířat a rostlin.

V průběhu roku se inspekce zúčastnila několika akcí pro veřejnost, kde šířila osvětu o ochraně životního prostředí a činnosti úřadu. V roce 2024 pokračovala komunikace s veřejností prostřednictvím sociálních sítí Instagram, LinkedIn a X.

Prezentace činnosti ČIŽP v rámci Světového dne strážců přírody u Panské skály

4 Činnost ČIŽP za rok 2024 podle složek

Z pravomocných rozhodnutí jsou v kapitole 4 vybrány příklady nejvyšších uložených pokut jednotlivými inspektoráty ČIŽP právnickým a fyzickým podnikajícím osobám či rozhodnutí, kde došlo k omezení nebo zastavení provozu/činnosti. Tato rozhodnutí jsou uvedena za každou složku ochrany životního prostředí (ovzduší, voda, odpady, les, příroda) a za každý inspektorát ČIŽP. Příklady rozhodnutí za integrované agendy jsou uvedeny za ČIŽP.

Přehled činnosti ČIŽP za rok 2024 dle složek

		Ochrana ovzduší	Ochrana vod	Odpadové hospodářství	Ochrana přírody a CITES	Integrované agendy	CELKEM 2024
Počet inspektorů (vedoucí oddělení + inspektoři; konečný stav k 31. 12.)*		77	79	88	113	15	372
Počet kontrol		3 328	2 331	2 780	2 899	655	11 993
Vyjádření EIA (z. č. 100/2001 Sb.)		vykazuje IA	vykazuje IA	vykazuje IA	vkazuje IA	38	38
Ostatní vyjádření		1 419	781	115	91	626	4 032
Pokuty	Všechny vydané pokuty	324	450	728	618	57	2 177
	Všechny pokuty, které nabyly právní moci	328	442	722	602	53	2 147
	Celková částka pokut v právní moci (Kč)	10 826 500	24 410 632	39 763 000	18 497 150	2 035 300	95 532 582
Ostatní rozhodnutí	Počet zastavení nebo omezení činnosti, provozu nebo jeho části v právní moci	0	1	/	39	0	40
	Počet odebrání / zabavení v právní moci	0	/	/	166	/	166
	Počet opatření k nápravě v právní moci	0	29	7	72	1	109
Počet mimořádných událostí (z hlediska zákonů o ovzduší) a havárií (dle vodního zákona)		87	228	/	/	/	315

*Pozn.: V počtu inspektorů nejsou zahrnuty pozice referentů spol. státní správy a samosprávy, ředitelů oblastních inspektorátů a ředitelů odborů.

/ - Složka nemá kompetenci tuto činnost vykonávat

4.1 Ochrana ovzduší

4.1.1 Přehled kontrolní činnosti v roce 2024

Kontrolní činnost v roce 2024 byla inspektory složky ochrany ovzduší v oblastech vlastní ochrany ovzduší, ochrany ozonové vrstvy a klimatického systému Země prováděna v plném rozsahu působností uvedených v platných a účinných právních předpisech, zahrnujících uvedené oblasti ochrany životního prostředí. Kontrolováno bylo jak plnění povinností stanovených přímo účinnými, obecně závaznými národními právními předpisy, tak i předpisy EU, dále pak plnění povinností uvedených v povolení k provozu stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší. Provedeno bylo celkem 3 328 kontrol, z toho 1 550 (46,6 %) plánovaných a 1 778 (53,4 %) neplánovaných.

Počty a rozložení kontrol provedených v roce 2024 na jednotlivé oblasti působnosti odpovídaly závažnosti provozovaných činností a jejich vlivu na životní prostředí. Nejvíce byly kontrolovány stacionární zdroje uvedené v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší (1 762 kontrol) a s tím související výkon činnosti osob s autorizací k měření emisí a zpracování odborných posudků (137 kontrol) a dále osob s autorizací ke zpracování rozptylových studií (3 kontroly). V roce 2024 byly rovněž kontrolovány stacionární zdroje neuvedené v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb. (479 kontrol). Inspektory oddělení ochrany ovzduší bylo v roce 2024 zkontrolováno 360 zařízení s integrovaným povolením podle zákona o integrované prevenci a v 252 případech byly předmětem kontroly zároveň povinnosti stanové zákonem č. 201/2012 Sb. V menší míře pak probíhaly kontroly dodržování podmínek ochrany klimatického systému Země (234 kontrol, z toho 63 kontrol zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a 171 kontrol osob zacházejících s fluorovanými skleníkovými plyny) a ochrany ozonové vrstvy – stratosférického ozonu (9 kontrol). V souvislosti s kontrolami dodržování povinností při zacházení s regulovanými látkami a fluorovanými skleníkovými plyny bylo kontrolováno 83 osob vykonávajících činnosti, na které je požadována certifikace Ministerstvem životního prostředí. Dále byla prováděna místní šetření spojená s ohledáním místa v souvislosti se zápachem. Inspektoři oddělení ochrany ovzduší se rovněž spoluúčastnili 354 integrovaných kontrol spolu s ostatními technickými složkami (oddělení odpadového hospodářství, oddělení ochrany vod).

Výsledkem kontrol provedených v roce 2024 a kontrol provedených v předchozím období s přesahem v řízení do roku 2024 bylo 328 pravomocných rozhodnutí o pokutách za porušení povinností v ochraně ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země.

V roce 2024 nabylo právní moci celkem 569 přestupků v celkové částce 10 826 500 Kč. V roce 2024 bylo zahájeno 306 pravomocných rozhodnutí s celkovou částkou 8 746 500 Kč, v roce 2023 bylo zahájeno 19 pravomocných rozhodnutí s celkovou částkou 2 010 000 Kč a před rokem 2023 byla zahájena 3 pravomocná rozhodnutí s celkovou částkou 70 000 Kč.

Celková výše pokut uložených inspektory za porušení podmínek stanovených zákonem č. 201/2012 Sb. dosáhla výše 8 256 500 Kč, za porušení podmínek stanovených zákonem č. 76/2002 Sb. dosáhla výše pokut 947 000 Kč, za porušení podmínek stanovených zákonem č. 73/2012 Sb. byla výše pokut 1 246 000 Kč a za porušení podmínek stanovených zákonem č. 383/2012 Sb. byla výše pokut 29 000 Kč. Dále v roce 2024 nabylo právní moci 6 pokut za porušení povinností stanovených zákonem č. 255/2012 Sb. ve výši 348 000 Kč.

4.1.2 Přehled plnění složkových úkolů

4.1.2.1 Ochrana ovzduší

V oblasti ochrany ovzduší byly v roce 2024 složkové úkoly plněny jako součásti 5 skupin složkových úkolů, a to (I) kontrola provozování zdrojů na základě povolení orgánu ochrany ovzduší a v souladu s těmito povoleními, (II) dodržování stanovené úrovně znečišťování (emisních limitů a emisních stropů) a technických podmínek, které emisní limity a emisní stropy nahrazují nebo doplňují, (III) zjišťování úrovně znečišťování ovzduší, (IV) evidenční a oznamovací povinnosti a (V) ostatní povinnosti osob provozujících stacionární zdroje znečišťování ovzduší a zákazy vybraných činností.

I.

Při kontrolách bylo v 58 případech zjištěno, že provozovatelé stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, které jsou uvedeny v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší a k jejichž provozu je požadováno povolení orgánu ochrany ovzduší, provozovali zdroje bez povolení. Za prokázané přestupky byly uloženy pokuty v celkové výši 2 503 000 Kč.

Při kontrolách bylo v 90* případech zjištěno, že provozovatelé stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, které jsou uvedeny v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší a k jejichž provozu je požadováno povolení orgánu ochrany ovzduší, provozovali zdroje v rozporu s povolením. Za prokázané přestupky byly uloženy pokuty v celkové výši 3 186 000 Kč.

Při kontrolách bylo v 24 případech zjištěno, že provozovatelé stacionárních zdrojů znečišťování s integrovaným povolením provozovali zdroje v rozporu s podmínkami ochrany ovzduší uvedenými v integrovaném povolení. Za prokázané přestupky byly uloženy pokuty v celkové výši 947 000 Kč.

V roce 2024 byla vyhlášena smogová situace ve dvou ročních obdobích. V lednu pro 3 aglomerace z důvodu vysokých koncentrací PM10. V prosinci pro 2 aglomerace z důvodu vysokých koncentrací PM10 a v 1 aglomeraci bylo přistoupeno k regulaci.

Příčinou zvýšených koncentrací PM10 byla mohutná tlaková výše postupující z jihozápadní do střední Evropy, která byla provázena převážně inverzním charakterem počasí s přílivem teplého vzduchu.

Oblast		Smogová situace trvání (h)	Regulace trvání (h)
Třinecko 9. 1. 2024	PM ₁₀	34	0
O/K/F-M 10. 1. 2024	PM ₁₀	41	0
Moravskoslezsko 10. 1. 2024	PM ₁₀	44	0
O/K/F-M 27. 12. 2024	PM ₁₀	62	33
Třinecko 27. 12. 2024	PM ₁₀	58	0

Imisní limit pro max. denní 8hod. průměr koncentrace O₃ byl v srpnu překročen na regionální stanici Sněžník (okr. Děčín).

II.

V 15* případech bylo zjištěno nedodržení emisního limitu. Za prokázané přestupky byly uděleny pokuty v celkové výši 613 000 Kč.

Kontrola dodržování předepsané úrovně znečišťování (specifických emisních limitů) a vlivu zdrojů na ovzduší byla prováděna též měřeními prováděnými pracovníky oddělení ochrany ovzduší ředitelství České inspekce životního prostředí. Přímými měřeními byly stanoveny koncentrace 18 znečišťujících látek (17 plynné látky, 1 tuhé látky).

III.

Českou inspekci životního prostředí bylo v roce 2024 kontrolováno dodržování povinnosti zjišťovat a vyhodnocovat úroveň znečišťování ovzduší přímým měřením prostřednictvím autorizovaných osob jednorázovými měřeními nebo kontinuálním měřením zajišťovaným provozovatelem. Povinností provozovatelů zdrojů bylo předávat ve stanovené lhůtě inspekci protokoly s výsledky měření. V 55* případech bylo zjištěno porušení povinnosti provést jednorázové měření emisí. V řízeních byla za toto porušení uložena částka ve výši 1 057 000 Kč. V 69* případech nebyla provozovateli zdrojů dodržena povinnost předat inspekci protokol s výsledky měření, za toto porušení byla uložena částka ve výši 356 000 Kč, v 5 případech bylo pozdní předání protokolů řešeno formou napomenutí.

*Pozn.: Případem se rozumí jeden konkrétní přestupek.
V některých případech absorpce přestupku při souběhu více přestupků do přestupku nejzávažnějšího.

IV.

Nedodržení povinnosti vedení / uchovávání provozní evidence nebo neohlášení údajů souhrnné provozní evidence bylo prokázáno provozovatelům stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší ve 169* případech, kdy byly uloženy pokuty v celkové částce 404 000 Kč.

V.

Při výkonu inspekční činnosti bylo zjištěno porušení ostatních povinností a zákazů při ochraně ovzduší. V 7 případech bylo zjištěno spalování nepovolených materiálů v otevřeném ohništi, pokuty za porušení tohoto zákazu dosáhly výše 110 000 Kč. Při kontrolách bylo zjištěno, že při provozu spalovacích zdrojů neuvedených v příloze č. 2 zákona o ochraně ovzduší, tj. s tepelným příkonem do 300 kW, byly spáchány 2 přestupky. Jednalo se o spalování odpadu ve zdroji, ve kterém to není povoleno, nebo spalování paliv nesplňují požadavky na kvalitu či požadavky stanovené výrobcem spalovacího zdroje. Celková částka za tyto přestupky činila 27 500 Kč.

4.1.2.2 Ochrana klimatického systému Země

Nástroji ochrany klimatického systému Země – prevence úniku skleníkových plynů, plynů absorbujících záření v infračervené oblasti – je kontrola dodržování podmínek při zacházení s fluorovanými skleníkovými plyny a dodržování podmínek stanovených pro zařízení zařazená do systému obchodování s povolenkami na skleníkové plyny.

V 70* případech bylo zjištěno nedodržení povinností při zacházení s fluorovanými skleníkovými plyny. Celková částka za tyto přestupky činila 1 246 000 Kč. Jednalo se ve velké většině o porušení povinnosti provést kontroly těsnosti na zařízení s obsahem F-plynů ve stanoveném termínu. Další pokuty byly uloženy za porušení povinností při dovozu zařízení s obsahem F-plynů ze zemí mimo EU.

Za oblast zákona o obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů byly pravomocně uloženy 4 pokuty ve výši 29 000 Kč za porušení ohlašovací povinnosti.

4.1.2.3 Ochrana ozonové vrstvy

Ochrana ozonové vrstvy (stratosférického ozonu) před účinkem látek, které ji poškozují („regulovaných látek“), představuje prevenci úniku regulovaných látek ze zařízení, které tyto látky, zejména jako chladiva a hasiva, obsahují. Regulované látky jsou postupně nahrazovány látkami s nižší hodnotou potenciálu poškozování ozonové vrstvy („ODP“) a počty provozovaných zařízení s jejich obsahem klesají. Přesto je jeden druh regulovaných látek stále využíván pro kritická použití jako hasiva („halony“). S ohledem na všeobecné omezování jejich použití bylo v této oblasti provedeno relativně méně kontrol než v případě zařízení s obsahem fluorovaných skleníkových plynů.

Za nedodržení povinností při zacházení s regulovanými látkami nebyly vydány žádné pokuty.

Českou inspekci životního prostředí jako správcem poplatku za dovoz a výrobu regulovaných látek bylo kontrolováno dodržování poplatkové povinnosti osobami, které halony dovezly ze zemí mimo EU a tím je v EU uvedly na trh. Za dovezené halony pro kritická použití bylo na účet České inspekce životního prostředí zapláceno celkem 200 987 Kč.

**Pozn.: Případem se rozumí jeden konkrétní přestupek.*

V některých případech absorpce přestupku při souběhu více přestupků do přestupku nejzávažnějšího.

4.1.3 Přehled plnění specifických úkolů

Vzhledem k rozsahu složkových úkolů, které pokrývají veškerou kontrolní činnost inspektorů ochrany ovzduší v oblastech ochrany ovzduší, klimatického systému Země a ozonové vrstvy, nebyly na rok 2024 žádné specifické úkoly uloženy.

4.1.4 Významné případy podle výše uložené pokuty a rozhodnutí o zastavení provozu

OI Praha

ČIŽP uložila společnosti W.A.G. payment solutions, a.s., pokutu 50 000 Kč za provoz čerpací stanice pohonných hmot – nafty, umístěné v k. ú. Kozomín, v rozporu s povolením, neboť překročila roční projektovanou kapacitu zařízení.

OI České Budějovice

ČIŽP uložila společnosti BISO – Keibel s.r.o. (nyní Keibel Maschinenbau s.r.o.), provozovna Radošovice, pokutu 500 000 Kč za provoz technologie povrchové úpravy tryskáním bez povolení orgánu ochrany ovzduší, překročení kapacity lakovny, neohlášení údajů souhrnné provozní evidence, nepodání poplatkového hlášení a nevedení provozní evidence.

OI Plzeň

ČIŽP uložila společnosti Holz Schiller s.r.o., Klatovy, pokutu 90 000 Kč za provoz technologie zpracování dřeva, tj. rozmitacího centra, bez povolení Krajského úřadu Plzeňského kraje.

OI Ústí nad Labem

ČIŽP uložila společnosti Lias Vintířov, lehký stavební materiál k.s., pokutu 180 000 Kč za provoz rotační vypalovací pece v rozporu s integrovaným povolením, neboť nedodržela specifické emisní limity pro těkavé organické látky a pro fluor a jeho plynné anorganické sloučeniny vyjádřené jako HF.

OI Liberec

ČIŽP uložila společnosti NELI servis, s.r.o., pokutu 90 000 Kč za provoz stacionárního spalovacího zdroje, umístěného v areálu nemocnice Turnov, bez povolení orgánu ochrany ovzduší a dále za neohlášení údajů souhrnné provozní evidence a nepředložení protokolů o jednorázovém měření emisí.

Skladování a příprava nátěrových hmot před jejich aplikací

Zvýšená prašnost z nepovoleného provozu technologie zpracování dřeva

Rotační vypalovací pece ve Vintířově

OI Hradec Králové

ČiŽP uložila společnosti Nemocnice Pardubického kraje, a.s., pokutu 150 000 Kč za překročení specifického emisního limitu pro dioxiny na provozované spalovně nebezpečných odpadů.

OI Havlíčkův Brod

ČiŽP uložila společnosti FIRESI s.r.o., Jihlava, pokutu 200 000 Kč za nesoučinnost, spočívající v nedoložení údajů a dokumentů požadovaných při výkonu kontrolní činnosti.

ČiŽP uložila společnosti PH les s.r.o. pokutu 140 000 Kč za provozování technologie zpracování dřeva v obci Včelnička bez platného povolení, za nezjištění úrovně znečišťování měřením emisí z vírových odlučovačů a za neohlášení údajů souhrnné provozní evidence.

OI Brno

ČiŽP uložila společnosti BPS Velký Karlov VK s.r.o. pokutu 350 000 Kč za provozování stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší – výroby bioplynu a kogenerační jednotky, umístěných v bioplynové stanici Velký Karlov, k. ú. Hrádek u Znojma, bez povolení provozu a za nedostatečně vedenou průběžnou provozní evidenci o těchto zdrojích.

OI Olomouc

ČiŽP uložila společnosti REINOLD s.r.o. pokutu 100 000 Kč za provozování zdrojů znečišťování ovzduší, tj. zdroje spalování paliv v kotlích a zdroje zpracování dřeva, umístěných ve Staré Červené Vodě, bez povolení provozu, v rozporu s ním a za nedodržení emisního limitu pro tuhé znečišťující látky.

ČiŽP uložila společnosti TOMEGAS s.r.o. pokutu 100 000 Kč za provozování stacionárního zdroje znečišťování ovzduší, úložiště LPG v Olomouci, bez povolení.

OI Ostrava

ČiŽP uložila společnosti Ostravské opravny a strojírny, s.r.o., pokutu 200 000 Kč za provoz lakovací a sušicí haly v rozporu s povolením provozu, spočívající v překročení projektované spotřeby těkavých organických látek, neprovádění výměny aktivního uhlí ve stanovené četnosti a dále za nedodržení specifického emisního limitu fugitivních emisí těkavých organických látek.

Filtrovní stanice – spalovna nebezpečných odpadů v Pardubicích

Vírový odlučovač a zachycené tuhé znečišťující látky bez zabezpečení proti úniku

Oddělení ochrany ovzduší ředitelství

ČiŽP uložila společnosti MV Technology Group s.r.o., Praha, pokutu 250 000 Kč za uvedení tepelných čerpadel na trh, aniž by bylo v nich obsažené množství fluorovaných skleníkových plynů započítáno do systému kvót, za nepředložení ověřovacího dokumentu a neoznámení stanovených údajů Evropské komisi.

Zastavení provozu

ČiŽP nebylo vydáno žádné pravomocné rozhodnutí o zastavení provozu.

4.1.5 Závěry kontrolní činnosti

Provedenými kontrolami pokryla Česká inspekce životního prostředí celý rozsah své působnosti v oblastech ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země, stanovený jak v přímo účinných národních obecně závazných právních předpisech, tak i v předpisech EU.

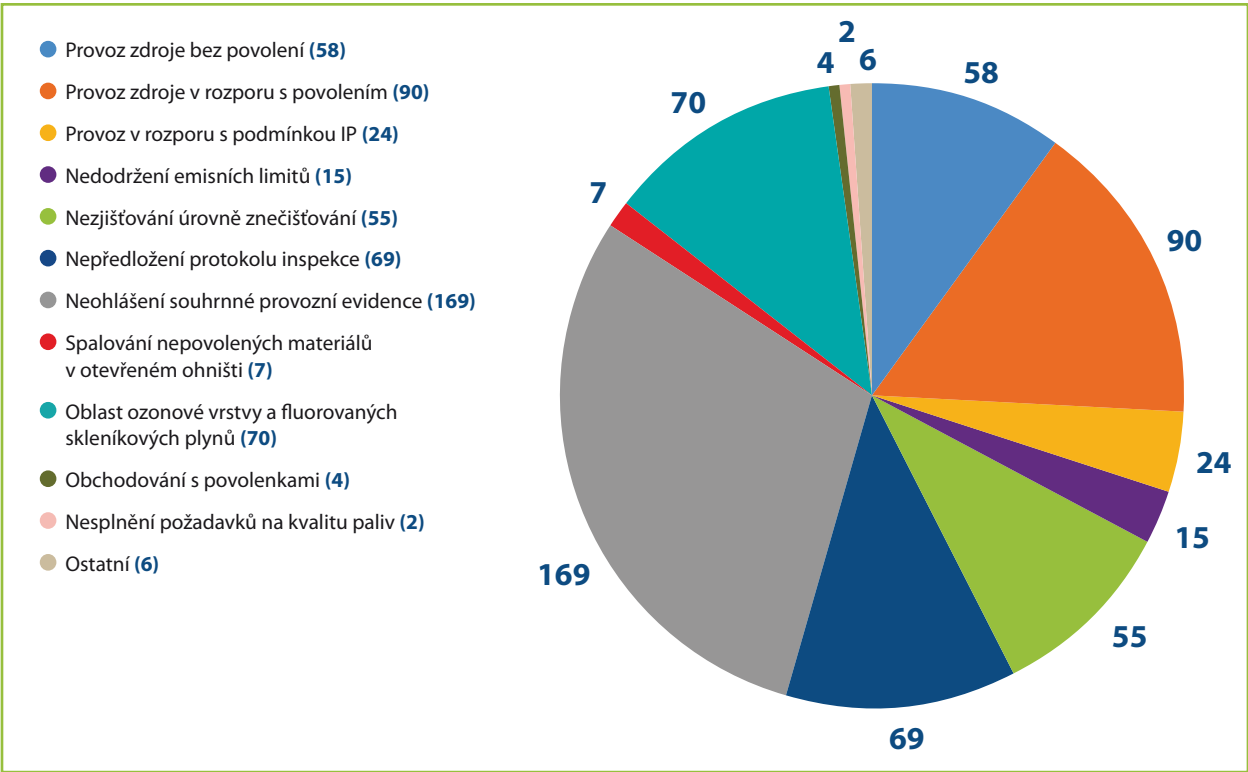
V porovnání s rokem 2023 je znatelný mírný nárůst inspekční činnosti. Konkrétně v roce 2023 bylo celkem provedeno 3 196 kontrol a projednáno 506 přestupků formou pravomocných pokut, v roce 2024 to bylo 3 328 kontrol a nabylo právní moci 569 přestupků v celkové částce 10 826 500 Kč.

Na podobné úrovni ve srovnání s rokem 2023 se udržují počty případů provozování zdrojů znečišťování ovzduší bez povolení. Mírný pokles je patrný u zjištěných provozů v rozporu s povolením a u neplnění emisních limitů. Stejně jako v roce 2023 jsou nejčastějšími přestupky v evidenční a oznamovací oblasti (nepředání souhrnné provozní evidence v termínu, nevedení provozní evidence a nepředání protokolu z jednorázového měření emisí inspekci v termínu), které v celkovém počtu projednaných přestupků tvoří 41,8 %. Provoz bez povolení a provoz v rozporu s ním pak 26,0 %.

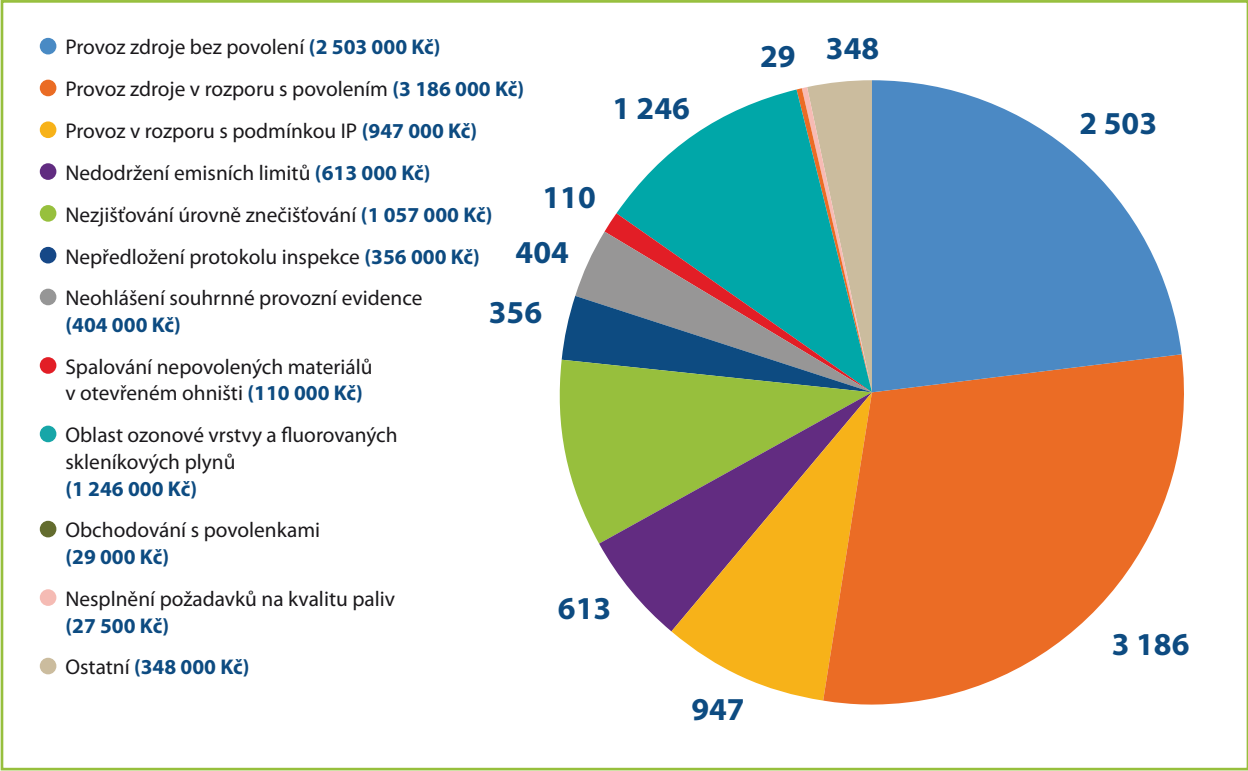
Pozornost byla inspekcí věnována ochraně klimatického systému Země, a to jak prevenci úniku fluorovaných skleníkových plynů, tak dodržování podmínek provozovatelů zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. V oblasti regulovaných látek se inspekce zaměřila zejména na kontroly placení poplatků za dovoz a tím uvedení halonů na trh v rámci Evropské unie.

Počty přestupků v oblastech ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země projednaných v roce 2024 v řízení o pokutách

Pokuty uložené za porušení podmínek ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země podle přestupků v roce 2024

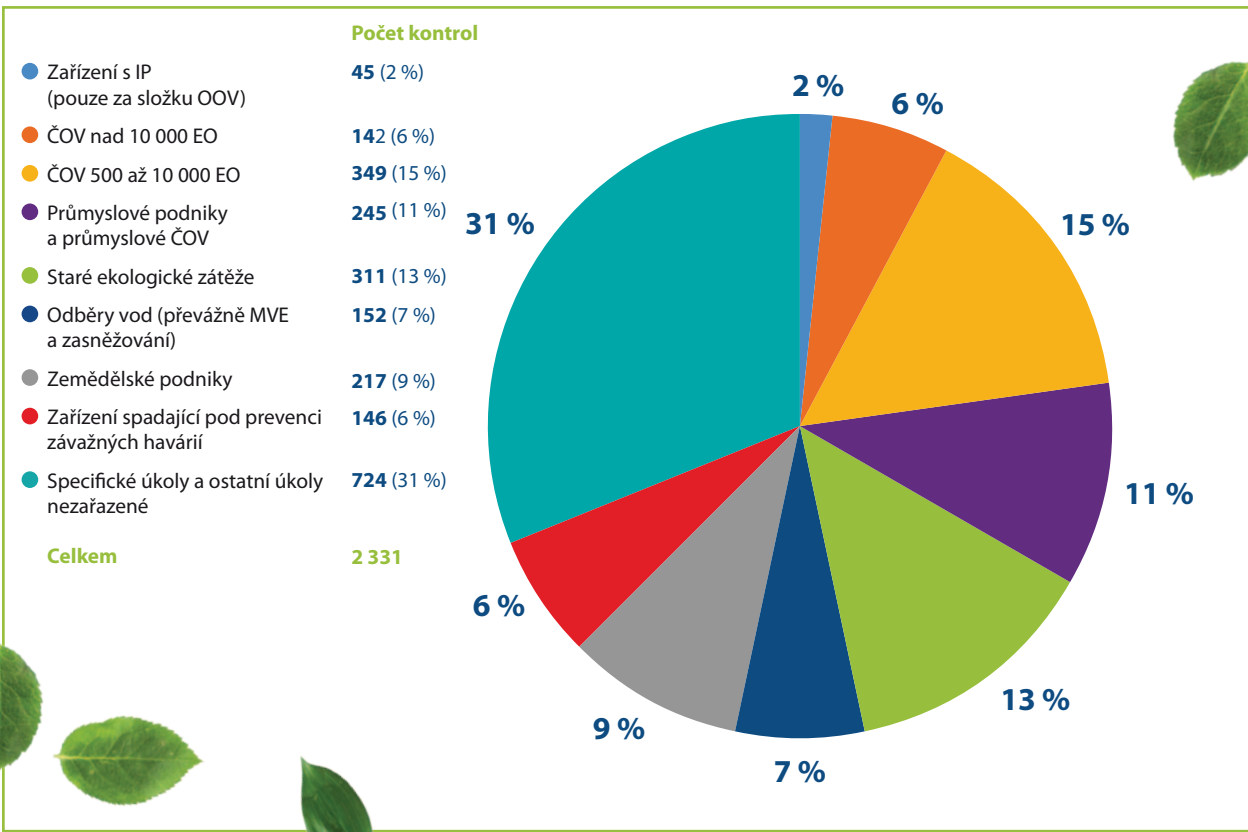
4.2 Ochrana vod a prevence závažných průmyslových havárií

4.2.1 Přehled kontrolní činnosti v roce 2023

V oddělení ochrany vod (OOV) se na kontrole dodržování povinností daných zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách, a zákonem č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií, v roce 2024 podílelo 79 inspektorů. Při kontrolní činnosti se inspektoři přednostně zaměřovali na nejvýznamnější problémy v oblasti ochrany vod na celém území České republiky v rámci naplánovaných hlavních a složkových úkolů a dále v rámci specifických úkolů, které se zaměřují na problémy v jednotlivých krajích. V roce 2024 bylo provedeno celkem 2 331 kontrol, z nichž 1 138 bylo plánovaných. Současně se inspektoři OOV ve spolupráci s ostatními odbornými složkami ČIŽP podíleli na 470 kontrolách dle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci.

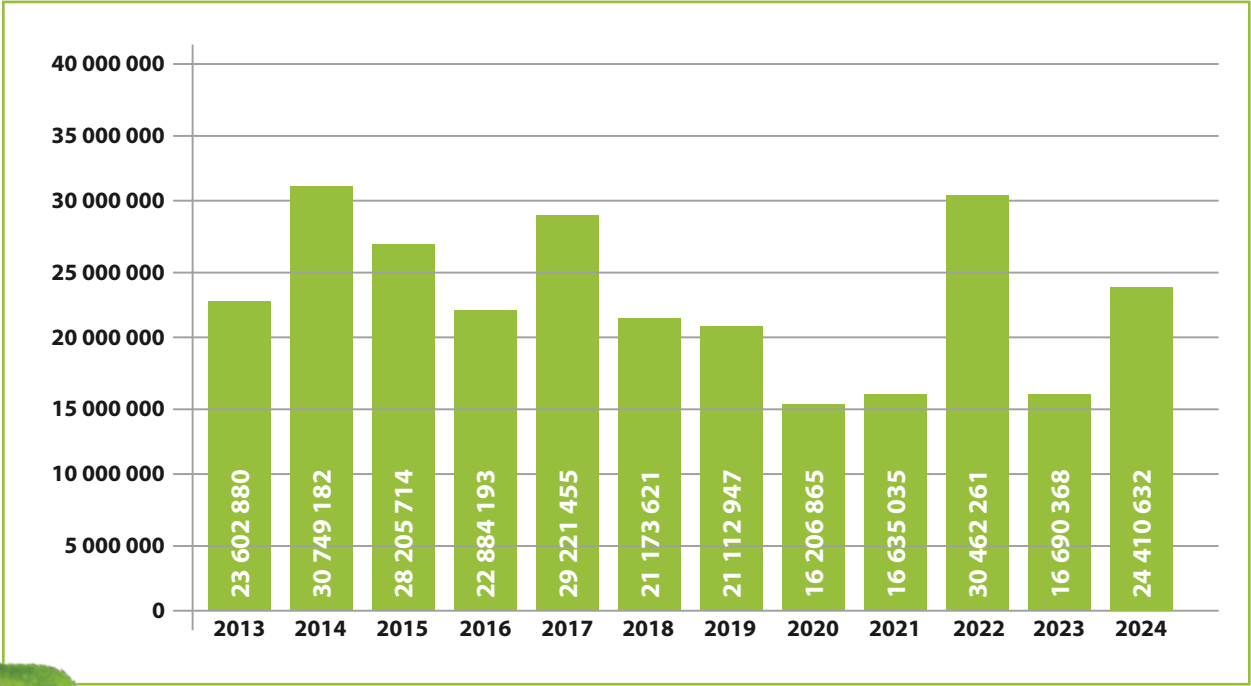
Počty a rozložení kontrol odpovídaly závažnosti provozů a jejich dopadu na životní prostředí. Nejvíce bylo kontrol čistíren odpadních vod, průmyslových provozů včetně těch, které jsou pod dikcí zákona o prevenci závažných havárií, odběrů vod, zemědělství a lokalit s výskytem starých ekologických zátěží.

Rozdělení realizovaných kontrol v roce 2024

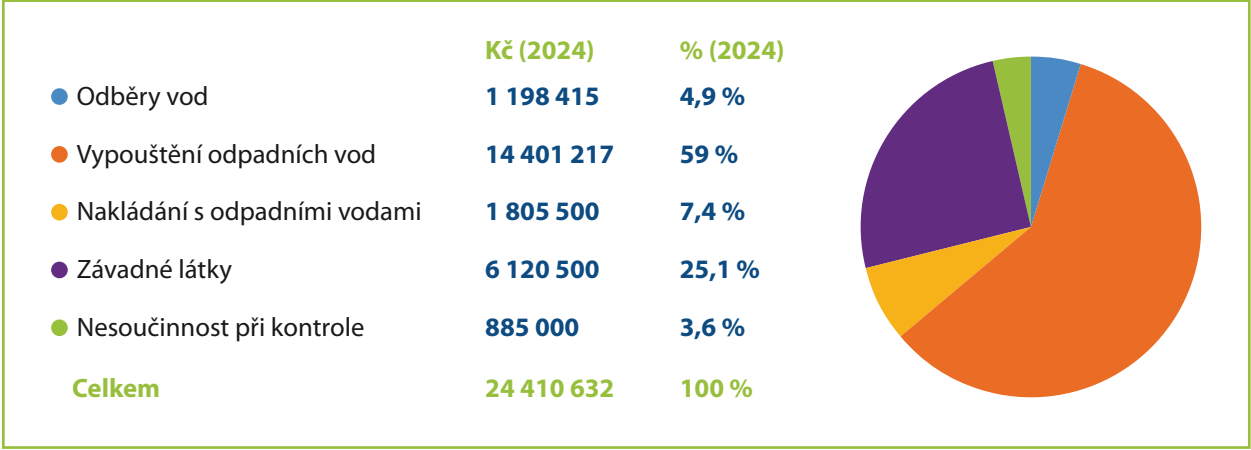
Na základě kontrolní činnosti bylo zahájeno 467 řízení o přestupcích a vydáno 442 pravomocných rozhodnutí o pokutě v celkové výši uložené sankce 24 410 632 Kč. Navíc inspektoři OOV spolupracovali na vydání 8 rozhodnutí v rámci kontrol podniků s integrovaným povolením (IP), která jsou evidována v kapitole 4.7. Převážná část pokut byla OOV uložena na základě výsledků neplánovaných kontrol. Pro odstranění zjištěných nedostatků a závažných stavů bylo v roce 2024 vydáno 29 rozhodnutí s uložením termínovaného opatření k nápravě, z nichž v roce 2024 nabylo právní moci 28 rozhodnutí.

Výše pokut v právní moci (v Kč)

Z pohledu spáchaných přestupků lze výši pokut v právní moci procentuálně rozdělit do pěti základních kategorií, mezi které patří odběry vod (odběry povrchových a/nebo podzemních vod v rozporu s povolením a/nebo bez povolení), vypouštění odpadních vod (vypouštění odpadních vod z ČOV, ze septiků a /nebo z volných kanalizačních výustí v rozporu s povolením a/nebo bez povolení), nakládání s odpadními vodami (likvidace odpadních vod z bezodtokých jímek bez doložení způsobu jejich odstranění, likvidace odpadních vod v rozporu se zákonem o vodách, například vývoz na zemědělské pozemky), závadné látky (nakládání se závadnými látkami v podobě neprovedení zkoušek těsnosti skladovacích zařízení, nevyhotovení havarijního plánu, neprovedení přiměřených opatření, aby závadné látky nevnikly do povrchových nebo podzemních vod) a nesoučinnost při kontrole (porušení ustanovení § 10 odst. 2 zák. č. 255/2012 Sb.).

Poměrné rozdělení pokut v právní moci do pěti základních skupin dle spáchaných přestupků

Podstatnou součástí činnosti inspektorů ve složce ochrany vod představuje řešení podnětů, které ve většině případů mají pouze lokální a nevýznamný vliv na životní prostředí, ale jejich řešení bývá často časově a administrativně náročné. Celkový počet řešených podnětů za OOV bylo 625. Podrobněji je uvedeno v kap. 3.

Inspektoři OOV v roce 2024 zpracovali celkem 1 187 vyjádření, a to jak samostatně za OOV (781), tak i v rámci souhrnných vyjádření za inspekci (406). Pokles v rámci souhrnných vyjádření, kterých bylo v roce 2023 vydáno 1 240, je způsobeno novelou zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, podle níž již inspekce nemá povinnost se vyjadřovat ke každému oznámení/dokumentaci či posudku EIA či SEA. V roce 2024 se vyjádření týkala stanovisek k ukončovaným ekologickým smlouvám, sanačním projektům, zprávám ze sanačních zásahů, připravovaným projektům v rámci dotačních titulů a žádostem o vydání či změnu integrovaného povolení atd. K dokumentům týkajících se EIA/SEA se inspekce vyjadřovala v minimálním množství.

Inspektoři OOV spolupracují s ostatními státními úřady a institucemi (např. vodoprávními úřady všech stupňů, Státním fondem životního prostředí ČR, Ministerstvem financí ČR, Ministerstvem životního prostředí, Podniky Povodí, s. p., Hasičským záchranným sborem, Policií ČR, Výzkumným ústavem vodohospodářským T. G. Masaryka, krajskými úřady, regionálními báňskými úřady atd.).

4.2.2 Přehled plnění hlavních a složkových úkolů

Kontroly zdrojů znečišťování složek životního prostředí s platným integrovaným povolením

Pod zákon o integrované prevenci spadají z hlediska ochrany vod nejvýznamnější zdroje znečištění. Zaměření kontrol bylo zvoleno na základě specifických podmínek zařízení a požadavků oblastních inspektorátů. Kontroly prováděné inspektory OOV byly zaměřeny na plnění podmínek vodohospodářské části integrovaného povolení (IP), a to zejména na dodržování povolení k odběrům podzemních a povrchových vod, vypouštění odpadních vod včetně kontrol dodržování povolených emisních limitů a jiných faktorů, nakládání se závadnými látkami, na ověření platnosti IP, kontrolu provozních řadů, aktuálnost havarijních plánů a jejich vypracování v souladu s vyhláškou č. 450/2005 Sb.

V roce 2024 bylo provedeno celkem 470 kontrol zařízení s vydaným integrovaným povolením. Ve spolupráci s ostatními odbornými složkami provedli inspektoři OOV 425 integrovaných kontrol a dále bylo samostatně provedeno dalších 45 kontrol. Právní moci nabylo celkem 52 sankčních rozhodnutí uložených OOV v souhrnné výši uložených pokut 5 263 000 Kč. Mezi nejčastěji sankciováným proviněním bylo již tradičně překračování stanovených emisních limitů ve vypouštěných odpadních vodách. Podrobné informace týkající se kontrol provedených podle zákona o integrované prevenci jsou uvedeny v kapitole 4.7. Integrované agendy. V roce 2024 OOV nebylo v rámci zařízení s vydaným integrovaným povolením uloženo žádné napomenutí a pouze 1 opatření k nápravě.

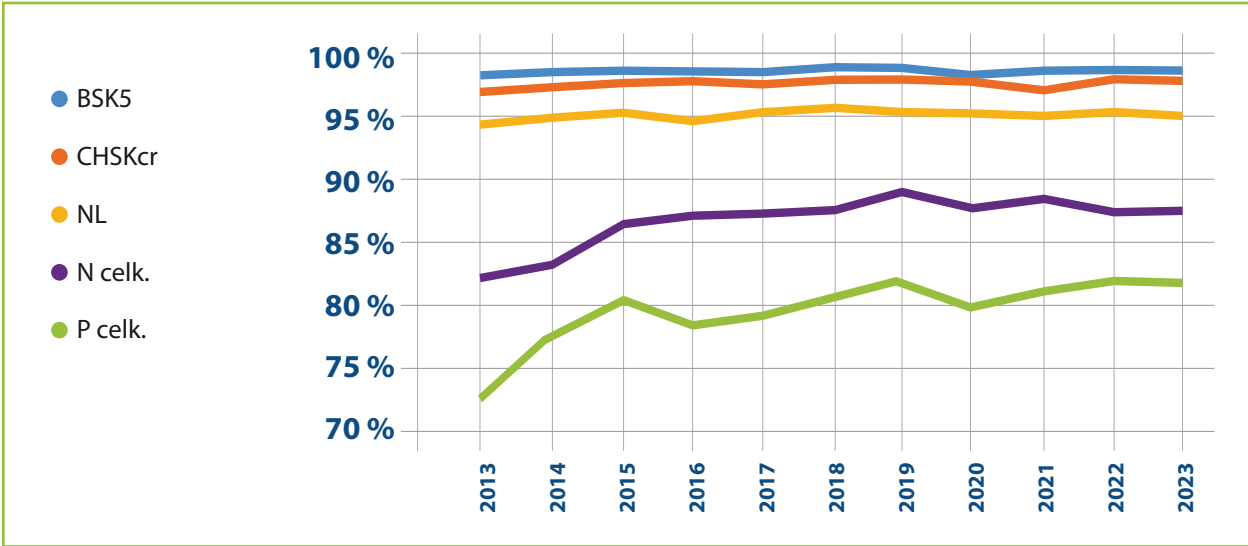
Kontrola nejvýznamnějších komunálních čistíren odpadních vod velikosti nad 10 000 EO

Cílem kontrol zaměřených na nejvýznamnější komunální čistírny odpadních vod (dále jen „ČOV“) je detailní prověření souladu jejich provozu s platnou vodoprávní legislativou, včetně směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod a nařízení vlády č. 401/2015 Sb. Tyto kontroly se zaměřují na zhodnocení skutečného provozního stavu ČOV, zahrnující kvalitu a kvantitu vypouštěných odpadních vod, efektivitu odstranění znečišťujících látek a dodržování technologických standardů. Dále pak všech dalších možných skutečností, které mohou ovlivňovat funkci ČOV a tím i množství vypouštěného znečištění.

V roce 2024 bylo provedeno 142 kontrol komunálních ČOV nad 10 000 EO, z toho bylo 14 kontrol provedeno neplánovaně. Z plánovaných kontrol pro letošní rok nebyla realizována pouze jediná – kontrola ČOV Český Těšín. Tato kontrola byla zrušena z důvodu povodňové situace, která znemožnila její provedení za standardních podmínek. Na základě provedených kontrol byly uloženy 3 pravomocné pokuty v celkové výši 110 000 Kč. Přestupky se týkaly překročení povolených emisních limitů u ukazatelů znečištění stanovených v příslušných vodoprávních povoleních. Na základě počtu uložených pokut ve vztahu k počtu provedených kontrol lze konstatovat, že zdroje této kategorie se vyznačují vysokou mírou souladu s požadavky vodního zákona. Pouze ve 2,1 % případů provedených kontrol byla uložena pravomocná pokuta, což potvrzuje, že k závažným či častým porušením v této oblasti dochází jen minimálně.

Kontroly ČOV jsou prováděny v pravidelných intervalech, přičemž výsledky kontrol jednoznačně potvrzují pozitivní dopad realizovaných rekonstrukcí stavebních a technologických celků. Tyto úpravy vedou k postupnému zlepšování kvality odpadních vod na výstupu z ČOV, což má za následek významné snížení množství vypouštěného znečištění do povrchových vod. Pozorované trendy rovněž ukazují rostoucí účinnost čištění odpadních vod, zejména ve vztahu k odstraňování celkového fosforu, což je dlouhodobě sledovaný a diskutovaný ukazatel. Přesto však zůstává klíčovým tématem další zvyšování účinnosti odstraňování rozpuštěného fosforu a dusíku, což je nezbytné pro dosažení přísnějších environmentálních cílů a snížení rizik spojených s eutrofizací vodních toků.

Bilance účinnosti 2013 až 2023

Účinnost čištění městských odpadních vod u těchto ČOV byla 98,4 % v ukazateli BSK5, 95,2 % v ukazateli CHSKCr, 97,8 % v ukazateli NL, 81,6 % v ukazateli Ncelk. a 87,5 % v ukazateli Pcelk.

Směrnice EU 2024/3019 zavádí povinnost čtvrtého stupně čištění pro vybrané aglomerace s kapacitou 10 000 EO a vyšší a pro všechny čistírny odpadních vod s kapacitou 150 000 EO a více. Tento stupeň čištění se zaměřuje na odstranění specifických mikropolutantů, zejména farmaceutických látek a složek kosmetických přípravků. Náklady na implementaci této modernizace budou částečně hrazeny dotčenými průmyslovými sektory. Dále směrnice stanovuje požadavky na zvyšování energetické účinnosti a využívání obnovitelných zdrojů energie. ČOV s kapacitou 10 000 EO a více budou povinny pravidelně provádět energetické audity a podporovat využití obnovitelných zdrojů, jako jsou bioplyn či solární energie. Cílem tohoto opatření je dosažení energetické neutrality v sektoru čištění městských odpadních vod do roku 2045.

Kontrola komunálních čistíren odpadních vod v kategorii od 500 do 10 000 EO

Fyzická kontrola vodoprávního stavu čistíren odpadních vod v kategorii od 500 do 10 000 EO byla zaměřena především na dodržování podmínek povolení vodoprávního úřadu ke zřízení těchto vodních děl, dodržování podmínek povolení k vypouštění odpadních vod z nich ve vazbě na způsob jejich provozování a na sledování jejich provozu a všech dalších skutečností, které mohou ovlivňovat funkci ČOV a tím i množství vypouštěného znečištění. Dále se kontroly zaměřovaly na dodržování ustanovení vodního zákona týkajících se poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

V rámci tohoto úkolu bylo v roce 2024 provedeno celkem 349 kontrol, z toho bylo 124 kontrol neplánovaných. V Moravskoslezském kraji nebylo možné realizovat tři plánované kontroly z důvodu mimořádné situace způsobené povodňovým stavem. Primárně byly prováděny kontroly a evidence dosud nekontrolovaných čistíren,

čistíren kontrolovaných před delší dobou, kontroly na základě obdržení podnětů nebo také čistíren, u kterých bylo v minulosti shledáno porušení právních předpisů. Na základě provedených kontrol bylo vydáno celkem 74 pravomocných rozhodnutí o pokutě v celkové výši 2 635 000 Kč. V souvislosti s rostoucím zájmem veřejnosti o problematiku ochrany životního prostředí dochází v posledních letech k nárůstu počtu podnětů od občanů, zaměřených na stav povrchových a podzemních vod. Na tyto podněty inspekce reaguje realizací neplánovaných kontrol.

V rámci trvajících trendů patří mezi nejčastější přestupky překračování stanovených emisních limitů, překračování vypouštěného objemu odpadních vod, nedodržení stanoveného monitoringu vypouštěných odpadních vod jak do četnosti odběru, tak samotného stanovení jednotlivých ukazatelů znečištění nebo odběru vzorků neoprávněnou osobou. Jako další přestupek bývá často zastoupeno i vypouštění odpadních vod bez příslušného povolení vodoprávního úřadu.

Z celkového přehledu vyplývá, že závažnější nedostatky v provozování čistíren odpadních vod se pravidelně vyskytují zejména u zařízení provozovaných obcemi, městskými nebo dobrovolnými svazky obcí. Konkrétně bylo těmto subjektům uloženo 56 pravomocných rozhodnutí z celkového počtu 74. Naopak vodárenské společnosti díky dlouhodobým zkušenostem, odborné způsobilosti pracovníků a dostupnosti technických prostředků obvykle provozují ČOV s výrazně nižším výskytem nedostatků a bez významných technologických výkyvů, které by ovlivnily kvalitu vypouštěných odpadních vod. To se projevilo v relativně nízkém počtu 18 pravomocných rozhodnutí vůči těmto subjektům. V průběhu sledovaného období navíc docházelo k častému převodu provozování ČOV na vodárenské společnosti, neboť obce často narážejí na provozní komplikace vyplývající z nedostatku odbornosti a obtížného zajištění kvalifikované obsluhy těchto zařízení.

Dne 12. prosince 2024 byla v Úředním věstníku EU zveřejněna směrnice 2024/3019, která zpřísňuje dosavadní předpisy týkající se čištění městských odpadních vod s cílem zlepšit kvalitu vod a posílit ochranu životního prostředí v členských státech. Mění mimo jiné i velikost aglomerace, kdy je nově povinnost zajistit odvádění a čištění odpadních vod určena pro aglomerace 1000 EO a vyšších (stará hodnota 2000 EO).

Odtok z regenerační nádrže kalu na ČOV

Odtok z regenerační nádrže kalu na ČOV

Kontrola průmyslových subjektů nakládajících se závadnými látkami

Kontroly byly zaměřeny převážně na významné průmyslové areály, ve kterých se skladují, nebo kde se manipuluje se závadnými látkami ve větším rozsahu. Součástí úkolu byla i kontrola průmyslových ČOV (neutralizační nebo deemulgační stanice). Tyto kontroly byly zaměřeny především na plnění podmínek povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových i do kanalizací. Nedílnou součástí byly prověrky průmyslových subjektů provozujících čpavkové hospodářství (zimní stadióny nebo chladiřské provozy).

V rámci tohoto úkolu bylo provedeno 245 kontrol. U 41 subjektů byla kontrola hlavně zaměřena na neutralizační stanice nebo průmyslové čistírny odpadních vod. Nejčastějším nedostatkem byla absence havarijního plánu pro případy havárie nebo nebylo zacházeno se závadnou látkou jen v takovém zařízení, popřípadě nebyl zvolen způsob při zacházení se závadnými látkami, které jsou vhodné i z hlediska ochrany jakosti vod. Paradoxem bylo časté zjištění nedovoleného odběru vod bez povolení k této činnosti. Častým problémem je i překračování emisních limitů ve vypouštěných odpadních vodách, nedovolené vypouštění odpadních vod bez povolení a neplnění povinností při zacházení se závadnými látkami (vodohospodářské zabezpečení skladovacích nádrží proti úniku závadných látek, zkoušky těsnosti nádrží apod.). V roce 2024 nabylo právní moci 48 rozhodnutí v celkové výši 4 003 000 Kč, 6 opatření k nápravě, 2 napomenutí a 1 exekuční příkaz.

Kontrola realizace sanací starých ekologických zátěží a dlouhodobých havárií na podzemních vodách

V roce 2024 pokračoval stálý dohled nad postupem sanačních prací starých ekologických zátěží v součinnosti s Ministerstvem životního prostředí a financí. Dlouhodobé havárie, kde inspekce nemůže uložit nápravná opatření z důvodu absence původce znečištění, se daří řešit z titulu národních dotačních programů či programů EU. Znamená to významnou pomoc při financování odstranění těchto zdrojů znečištění.

Za negativní jev lze považovat průtahy při vypisování výběrových řízení s dopadem na kontinuitu řešení závadných stavů. Dále brzdí a ovlivňuje riziko zpětné kontaminace již vysanovaných prostor aktuální nedostatek finančních prostředků na konkrétních lokalitách sanace. Termínové plnění nápravných opatření je obtížně realizovatelné a termíny se posouvají až k hranici roku 2035.

V roce 2024 provedli inspektoři OOV v rámci tohoto složkového úkolu 311 kontrol. Celkem bylo vydáno 15 rozhodnutí na opatření k nápravě (nabylo právní moci 13 rozhodnutí) a jedno rozhodnutí o pokutě v právní moci ve výši 250 000 Kč.

Dozorová činnost ČIŽP se prioritně zaměřuje na problematické lokality jak z hlediska plnění, tak i významného rizika pro životní prostředí a zdraví obyvatel.

V roce 2024 byly ze strany MF na základě protokolárních závěrů ČIŽP nebo MŽP z provedených sanačních prací ukončeny akce Iveco Czech Republic, a.s., (ES 0018/94/01), BENET GROUP, a.s. (ES 0085/95/02), SKD TRADE, a.s. (ES 0107/95/01), V&H Family Group a.s. (ES 0117/95/01), ČEZ Distribuce, a.s. (ES 0189/97/01), Synthomer a.s. (ES 0209/99/01), PREFA PRAHA a.s. (ES 0233/02/01), EG.D, a.s. (ES 0238/03/02) a Jihostroj a.s. (ES 0251/08/01).

Kontrola odběrů vod (zejména povrchových)

Tento úkol byl cílen na problematiku odběrů vod se zaměřením na dodržování stanovených podmínek vodoprávních povolení (dodržování minimálního zůstatkového průtoku) a nepřekračování povoleného množství odebíraných vod, ať už povrchových, nebo podzemních. V letních měsících se kontrolovaly zejména odběry vod pro provoz malých vodních elektráren, nadlepšování vláhových deficitů aj. V zimním období byly prováděny kontroly odběru vod v lyžařských střediscích, kde je využívána voda k umělému zasněžování sjezdovek. V rámci tohoto úkolu bylo provedeno 152 kontrol. Právní moci nabylo 22 rozhodnutí o pokutě v celkové výši 1 437 985 Kč a 1 napomenutí. Nejčastěji bylo zjišťováno překračování množství odebíraných vod nebo odběr vod zcela bez platného povolení pro zásobování pitnou či užitkovou vodou pro vyrovnaní vláhových deficitů. U provozů malých vodních elektráren docházelo v důsledku nedodržování podmínek stanovených pro provoz zařízení k nedodržení minimálního zůstatkového průtoku v tocích.

Kontrola zemědělských podniků z hlediska plnění požadavků vodního zákona

Předmětem tohoto úkolu v roce 2024 byly kontroly zemědělského hospodaření z hlediska požadavků vodního zákona a jejich plnění. U vybraných subjektů byly zaměřeny zejména na zabezpečení skladů minerálních a statkových hnojiv, skladů objemných krmiv, skladů ropných látek včetně čerpacích stanic nafty v areálech, skladů přípravků na ochranu rostlin, polních složišť, stájových prostor, hnojných koncovek, pastevních areálů, provozů bioplynových stanic. V rámci těchto kontrol byla pozornost zaměřena rovněž na problematiku nakládání s vodami, kdy byla zjišťována existence vodoprávní a provozní dokumentace, jejich platnost a úplnost.

Inspekční činnost rovněž zahrnovala kontroly rybochovných zařízení, které byly zaměřeny na dodržování platných předpisů v rámci rybníčního hospodaření při nakládání s povrchovými vodami dle ustanovení vodního

Nedostatečně zabezpečené hnojiště a provoz v rozporu s havarijním plánem

zákona. Zaměření těchto kontrol se týkalo manipulačních řádů, nakládání s vodami a vnášení závadných látek do povrchových vod. V roce 2024 bylo celkem provedeno 217 kontrol. V tomto roce bylo uloženo 98 pravomocných rozhodnutí v celkové výši 4 544 147 Kč, 4 opatření k nápravě, 1 napomenutí a 1 zastavení činnosti.

Jako i v předešlých letech patřilo mezi hlavní zjištěné nedostatky nedovolené nakládání se závadnými látkami, nakládání s podzemními vodami v rozporu s platným povolením, provozování vodního díla v rozporu s vodním zákonem, absence aktuální dokumentace. I v tomto roce byly případy, kdy provozovatelé neznali ustanovení vodního zákona ve vztahu při nakládání se závadnými látkami. Pozitivně lze ale hodnotit aktivní přístup kontrolovaných subjektů při odstraňování zjištěných nedostatků. ČIŽP v mnoha případech při zahájení kontroly seznamuje zástupce zemědělských subjektů s nejdůležitějšími zákonnými povinnostmi na úseku ochrany vod. Inspektoři OOV se v rámci kontrol zaměřili také na osvětu. Kontrolované osoby byly seznamovány s nejdůležitějšími povinnostmi vyplývajícími z vodního zákona a jeho prováděcích předpisů. I z tohoto důvodu se zvyšuje úroveň znalostí zákonných předpisů zemědělských podnikatelů na úseku ochrany vod.

Kontrola dodržování zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií

ČIŽP vykonávala v roce 2024 kontroly povinností stanovených tímto zákonem dle plánu, který byl schválen Ministerstvem životního prostředí ČR. Kontroly byly prováděny ve spolupráci s orgány integrované inspekce (Státním úřadem inspekce práce a oblastními inspektoráty práce, Českým báňským úřadem a obvodními báňskými úřady, krajskými hygienickými stanicemi a hasičskými záchrannými sbory krajů) a krajskými úřady. S výše uvedenými orgány jsou rovněž návrhy plánu kontrol projednávány. Kontrolu uzavírá ČIŽP zprávou o kontrole. Tato zpráva je zpracovaná na základě informací obdržených od příslušného krajského úřadu a orgánů integrované inspekce a na základě vlastních zjištění ČIŽP. Do plánu kontrol na rok 2024 byli zařazeni provozovatelé ze skupiny B, vyjma těch objektů, u kterých byla na základě systematického posouzení nebezpečí závažné havárie stanovena jiná četnost než každoroční. Dále byli zařazeni vybraní provozovatelé ze skupiny A.

Dle zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií, bylo celkem provedeno 146 kontrol i včetně neplánovaných.

V roce 2024 byly kontroly zaměřeny na aktuálnost bezpečnostní dokumentace, na nastavení systémů řízení při nestandardním provozu, na změny v množství a logistice nebezpečných látek, na havarijní připravenost a na opatření přijatá k prevenci vzniku závažné havárie.

Během roku 2024 došlo k pěti závažným haváriím, mezi které patřily:

- únik nebezpečné látky z důvodu netěsnosti armatury;
- požár vysokozdvizného vozíku z důvodu technické závady, došlo k poškození konstrukce a opláštění skladovací haly, střechy, elektroinstalace a zničení a poškození dalších vozíků, ale nedošlo k úniku nebezpečných látek umístěných v objektu;
- únik a následný požár nebezpečné látky při plnění automobilové cisterny, událost byla lokálního charakteru, poškozeno bylo technologické zařízení plnicí stanice a autocisterna, zatím není jednoznačně stanovena příčina;
- výbuch tlakové láhve, provozovatel uvažuje o jiné formě technologie;
- požár v technologickém procesu, únik nebezpečných látek a hasicí pěny do vodního toku mimo areál společnosti.

V září došlo vlivem intenzivních dešťových srážek i k zasažení objektů zařazených dle zákona o prevenci závažných havárií, a z toho důvodu k jejich následnému výraznému výrobnímu omezení. ČIŽP vedla v roce 2024 přestupkovou řízení s pěti obviněnými za porušení ustanovení zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií. V tomto roce byla uložena 4 pravomocná rozhodnutí v celkové částce 380 000 Kč. Jedno rozhodnutí je v odvolacím řízení a jedno řízení o uložení pokuty bylo zahájeno a bude vydáno rozhodnutí o pokutě.

Při kontrolní činnosti ve výkonu této agendy funguje mezi ČIŽP, krajskými úřady a orgány integrované inspekce dobrá spolupráce. Profesionální aktivita všech kontrolních složek má pozitivní dopad na předcházení vzniku havarijních stavů, což je kladný přínos z hlediska vlivu na životní prostředí.

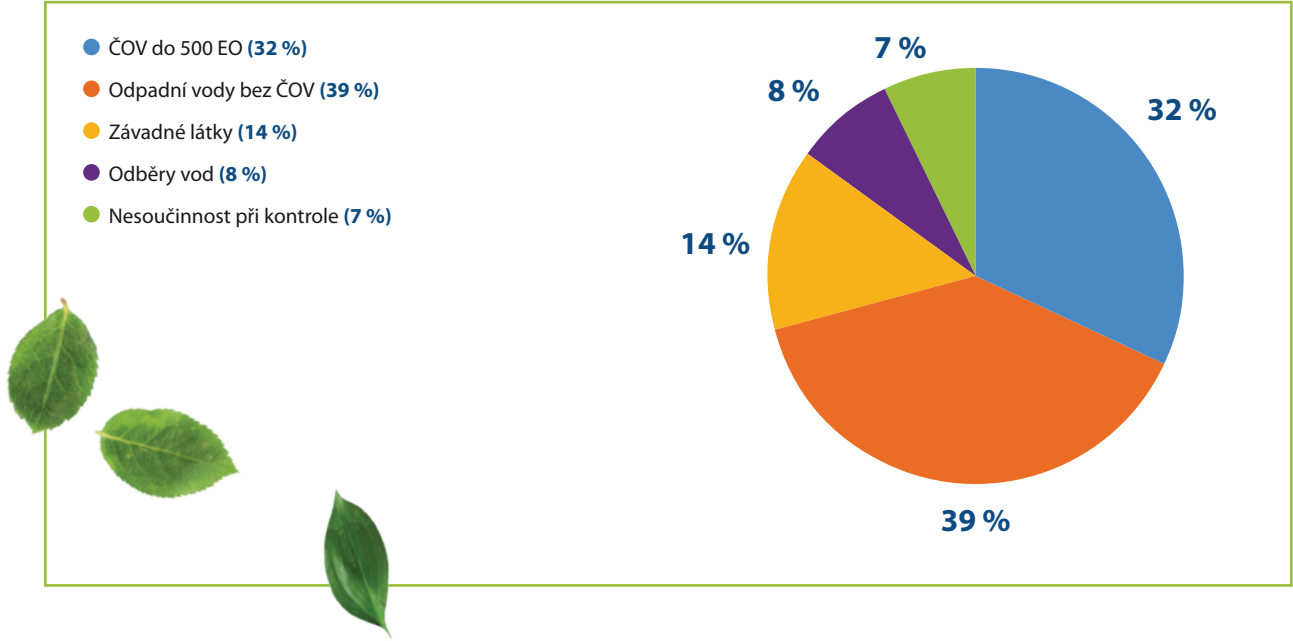
4.2.3 Přehled plnění specifických úkolů – shrnutí

V rámci prováděné plánované i neplánované činnosti, která je pro celou územní oblast působení ČIŽP obdobná, jsou důležité i ty kontroly, které jsou specifické pro danou oblast. Jednotlivé oblastní inspektoráty (OI) se na základě svých dlouholetých zkušeností, charakteru regionu, ale i na základě aktuálních informací, zaměřují i na specifické kontroly. V roce 2024 bylo v rámci tohoto úkolu uskutečněno 724 kontrol, z nichž 145 bylo plánovaných. Inspektoři OOV se v roce 2024 zaměřili například na rekreační objekty a zařízení (OI Liberec, OI České Budějovice, OI Havlíčkův Brod), veřejné čerpací stanice pohonných hmot (OI Havlíčkův Brod, OI Plzeň, OI Ostrava), komunální čistírny odpadních vod do 500 EO (OI Liberec, OI Brno, OI Havlíčkův Brod, OI Ústí nad Labem, OI Praha), kontrolu kalových deponií (OI Olomouc), kontrolu vinařských oblastí (OI Brno), autoservisy (OI Plzeň).

Jako příklad lze uvést, že inspekce uložila pokutu ve výši 280 000 Kč Akademii múzických umění v Praze za nedovolený odběr podzemní vody a za vypouštění odpadních vod bez příslušného povolení nakládání s vodami. Výše uvedených přestupků se obviněný dopustil ve svém rekreačním zařízení s názvem „Učební

a výcvikové středisko AMU v Poněšicích“. Obviněný odebral bez příslušného vodoprávního povolení celkem 968 m³ podzemních vod z kopané studny pro zásobování tohoto rekreačního areálu a zároveň stejné množství odpadních vod bylo nedovoleně vypuštěno do řeky Vltavy. Právní moc toto rozhodnutí nabylo dne 1. 11. 2024. V roce 2024 bylo vydáno 140 rozhodnutí v právní moci. Celková výše pokut v rámci specifických úkolů dosáhla 5 787 500 Kč. Dále byla uložena 2 napomenutí a 4 rozhodnutí opatření k nápravě. Z pohledu spáchaných přestupků v rámci specifických úkolů lze výši pokut v právní moci procentuálně rozdělit do pěti základních kategorií, mezi které patří ČOV do 500 EO (vypouštění odpadních vod z ČOV v rozporu s povolením a/nebo bez povolení), odpadní vody bez ČOV (vypouštění odpadních vod ze septiků a/nebo volných kanalizačních výustí v rozporu s povolením a/nebo bez povolení, nebo likvidace odpadních vod z bezodtokých jímek bez doložení způsobu jejich odstranění), závadné látky (nakládání se závadnými látkami v podobě neprovedení zkoušek těsnosti skladovacích zařízení, nevyhotovení havarijního plánu, neprovedení přiměřených opatření, aby závadné látky nevnikly do povrchových nebo podzemních vod), odběry vod (vod podzemních nebo povrchových bez povolení nebo v rozporu s povolením) a nesoučinnost při kontrole (porušení ustanovení § 10 odst. 2 zák. č. 255/2012 Sb.).

Poměrné rozdělení pokut v právní moci do pěti základních kategorií dle spáchaných přestupků

4.2.4 Významné případy
Nejvyšší pravomocné pokuty ve složce ochrany vod po jednotlivých OI

Název oblastního inspektorátu	Subjekt	Uložená částka v právní moci	Datum nabytí právní moci
OI Ústí nad Labem	SEVEROFRUKT, akciová společnost	750 000 Kč	17. 6. 2024
OI České Budějovice	KODREA s.r.o.	600 000 Kč	3. 4. 2024
OI Ostrava	KOH-I-NOOR MASSAG, a.s.	380 000 Kč	25. 1. 2024
OI Havlíčkův Brod	ZEOS Kamenice, s.r.o.	312 500 Kč	29. 2. 2024
OI Olomouc	JONAS TOUR s. r. o.	290 000 Kč	19. 11. 2024
OI Praha	BP-energie a.s.	250 000 Kč	22. 2. 2024
OI Liberec	ALFA skládky s.r.o.	250 000 Kč	26. 8. 2024
OI Plzeň	POK-Česká realitní skupina s.r.o.	250 000 Kč	11. 6. 2024
OI Brno	AGRO BOSKOVŠTEJN s.r.o.	200 000 Kč	16. 10. 2024
OI Hradec Králové	Vodovody a kanalizace Pardubice, a.s.	90 000 Kč	14. 12. 2024

*Pozn.: Případem se rozumí jeden konkrétní přestupek.
V některých případech absorpce přestupku při souběhu více přestupků do přestupku nejzávažnějšího.

Nejvyšší uložené sankce u jednotlivých OI (uvedené v sestupném pořadí podle výše pokuty):

OI Ústí nad Labem: SEVEROFRUKT a.s.

Za vypouštění odpadních vod z ČOV Travčice v rozporu s platným rozhodnutím byla společnosti uložena pokuta ve výši 750 000 Kč. Inspekce prokázala, ve společnosti v rozmezí let 2020 až 2021 docházelo k překračování limitů „m“ ve všech sledovaných ukazatelích CHSKCr, BSK5, NL a N-NH4, stanovených v rozhodnutích, a dále také docházelo k překročení povolené přípustné koncentrace hodnoty „p“ u ukazatele N-NH4. Během kontrolovaného období docházelo průběžně k násobnému překračování stanovených limitních hodnot, hodnota „m“ byla překračována ve většině případů o 150 % a více (až o 2 450 %). Dále inspekce přihlédla k tomu, že přestupek byl spáchán na významném vodním toku Ohře, který náleží mezi evropské významné lokality a že k vypouštění odpadních vod dochází v oblasti, která náleží do chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) Severočeská křída, vyhlášeného podle nařízení vlády č. 85/1981 Sb. Společnost se proti rozhodnutí ČIŽP odvolala, nicméně OVSS MŽP rozhodnutí inspekce zcela potvrdil a toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 17. 6. 2024.

OI České Budějovice: KODREA s.r.o.

Za vypouštění odpadních vod v množství 148 m³ bez příslušného povolení k nakládání s vodami byla společnosti, která provozuje rekreační zařízení „Horský hotel Kodrea“ v Nových Hutích, uložena pokuta ve výši 600 000 Kč. Odpadní vody bez předchozího předčištění byly vypouštěny do otevřené meliorační stoky a dále do Vydřího potoka. Vydří potok je podle ustanovení nařízení vlády č. 71/2003 Sb. zařazen mezi vody lososovitě, přičemž toto zařazení je dle předmětného nařízení provedeno za účelem zvýšení ochrany těchto vod. Dále inspekce přihlédla ke skutečnosti, že se přestupek stal ve zvláště chráněném území CHKO Šumava na hranicích NP Šumava a PP Písecká slať. Důležité je také to, že se společnost tohoto přestupku dopustila opakovaně.

OI Ostrava: OI Ostrava: KOH-I-NOOR MASSAG, a.s.

Inspekce zjistila při kontrole zařízení pro povrchové úpravy v Bílovci výše uvedené společnosti porušení závazných podmínek integrovaného povolení dle zákona č. 76/2002 Sb. Ze zařízení byly vypouštěny nadlimitně znečištěné odpadní vody s vysokým obsahem Zn a Ni, a to při havárii, dále došlo k vypouštění odpadních vod, u kterých byl několikrát překročen limit „m“ v ukazateli Ni a zároveň nebyl dodržen rozsah analýz ve vzorcích odpadních vod a nebyla dodržena četnost analýz. Jako přestupek bylo vyhodnoceno i neoznámení havarijní události, která se na zařízení stala. Inspekce přihlédla ke skutečnosti, že v rámci havárie došlo k úhynu ryb ve vodním toku Bílovka, že z výsledku odběru sedimentů z tohoto vodního toku je zřetelná dotace toku kaly s obsahem těžkých kovů vypouštěných odpadními vodami ze zařízení, a také k tomu, že společnost již byla na úseku ochrany vod v minulosti inspekcí sankcionována. Pokuta ve výši 380 000 Kč nabyla právní moci dne 25. 1. 2024.

OI Havlíčkův Brod: ZEOS Kamenice, s.r.o.

Pokutu ve výši 312 500 Kč, která nabyla právní moci dne 29. 2. 2024, uložila inspekce společnosti za odběr podzemních vod bez patřičného povolení k nakládání s vodami. Společnost bez povolení odebrala cca 12 500 m³ podzemních vod ze dvou stávajících studní, kterou následně využíval v rámci své rostlinné a živočišné výroby.

OI Olomouc: JONAS TOUR s. r. o.

Společnost jako provozovatel a majitel vodního díla „Zasněžovací systém Skiareál Ostružná“ v obci Ostružná odebral cca 6 739,20 m³ povrchových vod pro výrobu technického sněhu z vodního toku Ostruženka bez příslušného povolení vodoprávního úřadu. Zároveň nedodržel minimální zůstatkový průtok v tomto vodním toku. Za výše uvedené přestupky byla společnosti uložena pokuta, která nabyla právní moci dne 19. 11. 2024 ve výši 290 000 Kč. Inspekce zhodnotila skutečnost, že daná lokalita je součástí chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) Žamberk – Králíky a vodní tok Ostruženka je významným krajinným prvkem.

OI Praha: BP-energie a.s.

Provozovatel bioplynové stanice v Chlístově u Benešova se dopustil přestupku tím, že neohlásil neprodleně havárii, kdy došlo k přetečení digestátu z koncového skladu do rostlého terénu a neučinil přiměřená opatření k tomu, aby k tomuto stavu nedošlo. Dále neměl zpracovaný havarijní plán a nepředložil zkoušky těsnosti příjmové linky a koncového skladu BPS. Inspekce zhodnotila skutečnost, že se celý areál nachází ve zranitelné oblasti podle nařízení vlády č. 262/2012 Sb., u které je vymezena vyšší ochrana podzemních vod. Pokuta ve výši 250 000 Kč nabyla právní moci dne 22. 2. 2024.

Stáček místo u koncového skladu digestátu

OI Liberec: ALFA skládky s.r.o.

Společnosti provozující skládku odpadů v obci Osečná byla uložena pokuta za porušení závazných podmínek integrovaného povolení dle zákona č. 76/2002 Sb. a také za provoz zařízení v rozporu s platným provozním řádem. Provozovatel se dopustil přestupku tím, že drenážní systém tělesa skládky neplnil zcela svoji funkci, když docházelo k vyvěráni průsakové vody na cestu a přilehlý terén. Průsakové vody byly zadržovány v tělese skládky a byla překročena i maximální výše hladiny u jímky průsakových vod. Pokuta ve výši 250 000 Kč nabyla právní moci dne 26. 8. 2024.

OI Plzeň: POK-Česká realitní skupina s.r.o.

Za neplnění nápravných opatření týkajících se provedení sanace bývalého areálu SVA Holýšov v Holýšově byla uložena pokuta 250 000 Kč, kterou OVSS potvrdil, a ta se stala dne 11. 6. 2024 pravomocnou. Společnost svojí nečinností a neuhrazením faktur dodavateli sanačních prací způsobila v areálu bývalého podniku SVA Holýšov a v jeho okolí dlouhodobé přerušení sanačních prací a tím i stávající stav, kdy masivní kontaminace podzemních vod chlorovanými uhlovodíky a těžkými kovy v prostoru závodu a bývalého jímacího území „U Radbuzy“ stále přetrvává a rozšiřuje se ve směru proudění podzemní vody. Koncentračních cílových limitů pro sanaci podzemní vody nebylo dosaženo a rovněž není prováděn monitoring jakosti podzemních a povrchových vod ve stanoveném režimu.

OI Brno: AGRO BOSKOVŠTEJN s.r.o.

Společnost porušila vodní zákon tím, že v objektu skladovací haly v Hrádku u Znojma došlo k úniku závadných látek (kejdry) na venkovní nezpevněný terén a zároveň že tento objekt není zabezpečen proti vnikání srážkových vod a jejich mísení se skladovanými závadnými látkami. Inspekce zhodnotila skutečnost, že nevyhovující stav objektu je již delší dobu, uniklé závadné látky jsou uvedeny v příloze č. 1 vodního zákona a že katastrální území, na kterém se objekt nachází, je zařazeno jako zranitelná oblast podle nařízení vlády č. 262/2012 Sb., u které je vymezena vyšší ochrana podzemních vod. Pokuta ve výši 200 000 Kč nabyla právní moci dne 16. 10. 2024.

OI Hradec Králové: Vodovody a kanalizace Pardubice, a.s.

Pokutu 90 000 Kč, která nabyla právní moci dne 14. 12. 2024, uložila inspekce provozovateli BČOV Pardubice za překročení emisního limitu „m“ v ukazateli znečištění Anilin a dále byl překročen emisní limit bilanční hodnoty t/rok u tohoto ukazatele znečištění. Těmito skutky byly porušeny podmínky integrovaného povolení dle zákona č. 76/2002 Sb.

4.2.5 Závěry kontrolní činnosti

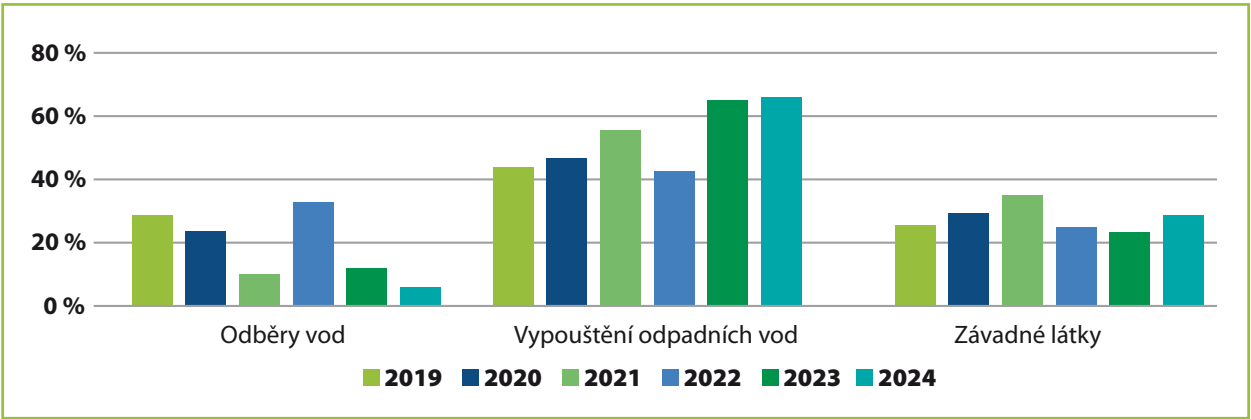
Zaměření a objem kontrol byl v roce 2024 shodný s předchozími roky. Při plánování kontrolní činnosti se kladl důraz na kontroly hlavních znečišťovatelů vypouštějících odpadní vody a dále na významné

průmyslové a zemědělské podniky. Z kontrolních zjištění vyplynulo, že tyto významné zdroje nemají trvale velké problémy s dodržováním legislativy. To je dáno jednak zodpovědnějším přístupem těchto subjektů k ochraně životního prostředí a také soustavnou činností inspekce zaměřenou na tuto oblast. Většina problematických případů vzniká z neplánovaných kontrol prováděných na základě podaných podnětů a havárií. V těchto případech je šetření, zjišťování důkazů a dalších podkladů mnohem časově a administrativně náročnější. V případě řešení podnětů se jedná o případy s méně významným dopadem na životní prostředí.

Celkové výsledky revizní činnosti OOV v průběhu roku 2024 ukázaly, že nejvíce přestupků bylo řešeno za nedovolené vypouštění odpadních vod do vod povrchových z provozů menších ČOV, často provozovaných obcemi, a za odběry podzemních vod. Z výsledků kontrol vyplývá, že bude třeba dohlížet na řádné nakládání s odpadními vodami i u relativně malých ČOV (nad 500 EO), na které jsou často dováženy obsahy bezodtokových jímek z jejich „spádové“ oblasti, jež víceméně historicky zpracovávají částečně i odpadní vody z místních provozoven (rekreační zařízení, hotely, průmyslová a zemědělská malovýroba, služby apod.). Mezi dlouhodobé problémy lze stále zahrnout nedostatečné odkanalizování obcí nebo způsob likvidace odpadních vod zvláště u rekreačních středisek.

Mezi nejčastější nedostatky v oblasti nakládání se závadnými látkami stále patří neučinění přiměřených opatření při jejich skladování a manipulaci, absence schváleného havarijního plánu a neprovádění zkoušek těsnosti nádrží určených pro skladování nebezpečných látek.

Poměrné rozdělení výše pokut podle nejčastějších přestupků v porovnání mezi roky 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 a 2024

Jako problematické lze vnímat i řešení závadných stavů na lokalitách bez známého původce, kdy neexistuje právní subjekt, kterému by bylo možno uložit opatření k nápravě. Problémem zůstává rovněž dokončení sanací, tj. splnění cílových sanačních limitů na lokalitách SEZ, kde není aktuálně dostatek finančních prostředků.

V následujících letech budou inspektoři OOV spolupracovat s ostatními orgány ochrany životního prostředí a v rámci prevence poučovat a informovat podnikající subjekty i širokou veřejnost o povinnostech vyplývajících z legislativy tak, aby kontrolované subjekty dostaly možnost samy aktivně chránit životní prostředí. Kontroly na úseku ochrany vod jsou stále výrazným preventivním nástrojem vedoucím ke společenské ochraně zásob podzemních i povrchových vod.

A jak zářijové povodně ovlivnily inspekční činnost?

Kontrolní činnost OOV byla v druhé polovině roku 2024 významným způsobem povodněmi ovlivněna. Výrazný dopad s často fatálními následky měly povodně především na provoz ČOV, docházelo k odstávkám z důvodu jejich zaplavení a následně pak bylo řešeno nakládání s odpadními vodami v náhradním režimu. Producenti odpadních vod byli informováni o nutnosti přijetí opatření k minimalizaci množství a koncentračnímu znečištění

vypouštěných odpadních vod. Rovněž tak některé průmyslové, chemické a zemědělské areály byly částečně nebo úplně zaplaveny.

Z důvodu odstávky ÚČOV v Ostravě muselo být výzvou dle zákona o ekologické újmě zastaveno vypouštění fenolčpavkových vod produkovaných z lokálních koksoven do povrchových vod řeky Olše.

Ve vztahu k fenolčpavkovým vodám ČIŽP prováděla denní ověřování reportů. Získané informace prověřovala ČIŽP u příjemců odpadních vod. Realizaci a plnění uvedených opatření byla ze strany ČIŽP věnována značná pozornost, a to zejména v souvislosti s tím, že v důsledku povodňové situace byly velmi sníženy možnosti likvidace těchto odpadních vod.

Dalšími hlavními činnostmi ČIŽP v povodňovém období byly monitoring ostatních zasažených subjektů zacházejících s větším množstvím závadných látek, monitoring momentální funkčnosti a získávání údajů pro následné opravy poškozené infrastruktury. ČIŽP sledovala základní parametry a zajistila případný další monitoring vycházející z přetížení kanalizační sítě, výpadku elektrické energie nebo zatopení technologie.

Ke konci roku 2024 byly některé ČOV zprovozněny, u některých došlo ke zprovoznění částečnému – např. pouze jedné technologické linky. Nastala i situace, kdy ČOV byla povodní zcela zničena, předpoklad výstavby nové čistírny je v řádu let, a proto si obec vyžádala vydání výjimky od místně příslušného vodoprávního úřadu k vypouštění nečištěných odpadních vod do vodního toku. Tento tok je přeshraničním vodním tokem s Polskem, proto probíhá pravidelný monitoring jakosti povrchových vod v toku, prozatím bez negativního vlivu.

Kontrolní činnost byla v zasažených lokalitách v souladu s vnitřními předpisy ČIŽP omezena a přenesena do oblasti monitoringu povodňových škod. Tak se ovlivnění inspekční činnosti promítlo nejen v režimu kontrol, ale také v přestupkových řízeních.

4.3 Odpadové hospodářství, chemické látky a biocidní přípravky

4.3.1 Přehled kontrolní a správní činnosti v roce 2024

Kontrolní a správní činnost OOH byla v roce 2024 plánována a dělena do celkem 8 tematických složkových úkolů, které zahrnují dozorované zákony a EU nařízení. V rámci prováděných kontrol je však nutné nejprve plnit plán mandatorních kontrol IPPC a velkého počtu (leckdy bagatelních) přijatých podnětů, jejichž počet neustále významně narůstá (viz dále). Zejména sever Moravy dále zasáhly povodně, v jejichž důsledku došlo k extrémnímu nárůstu vzniklých odpadů, kdy v rámci pravidelných kontrol skládek byl proveden pouze jejich monitoring zaměřený na jejich odstraňování a taktéž byly odloženy kontroly u subjektů, které byly zasaženy povodní. I vzhledem k těmto faktorům došlo k omezení některé plánované kontrolní činnosti a jejího přesunu do dalšího období.

Kritérii pro výběr a zaměření inspekční činnosti jsou mimo výše uvedené obligatorní kontroly obecně specifické legislativní požadavky, konkrétní problémové či nové oblasti dozoru (např. požadavky MŽP), zkušenosti s vybranými oblastmi z předchozích období, historie subjektu, analytické a operativní podklady a spolupráce s jinými orgány. Dále si oblastní inspektoráty mohou vybrat specifické úkoly podle vlastního zdůvodněného uvážení. Kontrolní terénní činnosti se v celé ČR věnovalo 80 inspektorů.

Inspektoři OOH ČIŽP provedli celkem 2780 kontrol, přičemž 42 % kontrol připadalo na plánovanou kontrolní činnost. V loňském roce řešila složka odpadového hospodářství a chemické bezpečnosti celkem 879 podnětů, o 15 % více než v předchozím roce a o téměř 40 % více než v roce 2022. Počet podnětů tak neustále narůstá. Ve 301 případech jsme se účastnili kontrol podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci (IPPC). Inspekce OOH podala rovněž 173 podnětů jiným orgánům státní správy a 4 trestní oznámení.

V roce 2024 bylo zahájeno 739 řízení a vydáno 728 rozhodnutí o uložení sankce. Nejvíce řízení standardně připadalo na zákon o odpadech (426 řízení), zákon o VUŽ (46) a obalový zákon (45 řízení). V oblasti chemické legislativy bylo zahájeno 134 přestupkových řízení. Právní moci nabylo v roce 2024 celkem 640 rozhodnutí o pokutě, o 15 méně než v předchozím roce. V 6 případech bylo uloženo opatření k nápravě.

Právní moci ve sledovaném období nabyly pokuty v celkové výši 39 763 000 Kč. Nejvyšší uložená pravomocná pokuta byla ve výši 1,5 mil. Kč mj. za porušení ust. § 13 odst. 1 písm. b) zákona o odpadech (viz kapitola 4).

4.3.2 Přehled plnění složkových úkolů

4.3.2.1 Zařízení k odstraňování odpadů

V roce 2024 bylo provedeno celkem 151 kontrol zařízení určených k odstranění odpadů, tj. skládek odpadů, spaloven odpadů a dalších zařízení na úpravu odpadů před konečným odstraněním.

Za porušení zákonných povinností zjištěných u zařízení sloužících k finálnímu odstranění odpadů byla vedena přestupková řízení o uložení pokuty, kdy souhrn pravomocných sankcí uložených 17 rozhodnutími ke konci roku činil 1 650 000 Kč.

Zařízení k odstranění odpadů jsou převážně povolena na základě integrovaného povolení dle zákona o integrované prevenci, proto jsou nejběžněji zjištěnými nedostatky porušení podmínek integrovaného povolení na úseku odpadového hospodářství. Při kontrolách skládek odpadů jsou zároveň často zkontrolována přidružená zařízení provozovaná v areálu skládky, jde např. o nakládání s odpady v rámci biodegradace, solidifikace, kompostování a další technologie jako sběr a třídění, recyklační linky, drcení, výroba alternativních paliv.

Kontroly jsou prováděny mnohdy jako vícesložkové pod koordinací integrovaných agend, kdy inspektoři důsledně dbají na dodržování legislativních požadavků s cílem zajistit bezpečný provoz a omezit negativní vlivy.

Odstranění odpadů skládkováním

Zkontrolovány byly skládky aktivně provozované, aktuálně rekultivované nebo skládky v režimu následné péče, rovněž všechny skládky nebezpečného odpadu. V průběhu roku 2024 provedli inspektoři celkem 95 kontrol skládek odpadů, z toho u 23 skládek byl zároveň kontrolován průběh rekultivačních prací a monitoring během následné péče. Právní moci nabylo 13 rozhodnutí o pokutách ve výši 1 390 000 Kč, dále jedno napomenutí. V porovnání s jinými způsoby nakládání s odpady představuje nadále skládkování relativně nízké náklady na odstranění, dlouhodobě se bohužel stále jedná o nejlevnější způsob nakládání s odpadem.

Pochybení, která jsou zjišťována při kontrolách skládek, lze popsat následovně – přijetí a uložení odpadů na skládku, přestože byl provoz skládky odpadů přerušen; překročení velikosti aktivní plochy, nepřekrývání skládkovaných odpadů inertním materiálem/odpadem, nedostatečné rozhrnování a hutnění ukládaných odpadů, neudržení plynutělosti tělesa skládky, nezabezpečení plynových studní tak, aby nedocházelo k úniku skládkového plynu, zaslání nepravdivého hlášení o odpadech, nevedení pravdivé a úplné průběžné evidence u některých odpadů. V některých případech nebyly dostatečným způsobem pro odstraňované odpady zpracovány tzv. základní popisy odpadu, nebyly doloženy rozborů a nebyly stanoveny kritické ukazatele, nebyly předloženy doklady prokazující splnění podmínek využití odpadu k technickému zabezpečení skládky (např. k technologickým účelům byl využíván odpad, který není možné jako technologický materiál využít), nebyla dodržena maximální okamžitá kapacita zařízení.

U některých skládek odpadů jsou zaznamenávány opakované podněty na šíření se zápach ze skládky. Prováděna jsou pak repetitivně šetření, příp. je využit bezpilotní prostředek s termokamerou a proměření skládkového plynu, vč. metanu a sulfanu (s cílem identifikovat zdroj zápachu – část skládky, jímka průsakových vod, kogenerační jednotka, reverzní osmóza aj.).

V ojedinělém případě došlo k pokutování nedostatků zjištěných v souvislosti s finanční rezervou na rekultivaci skládky, když provozovatel neměl zřízen zvláštní vázaný účet pro vytváření rezervy za odpady uložené na skládku, dokonce provedl výběry v hotovosti, aniž by disponoval souhlasem krajského úřadu k nakládání s peněžními prostředky finanční rezervy.

V roce 2024 došlo k několika zahořením skládek v důsledku samovznícení uloženého směsného komunálního odpadu, pokud je nedostatečně zhutněn a nedostatečně překryt. V roce 2024 byly řešeny dvě havarijní situace s únikem průsakových vod ze skládky. Provozu skládek v Olomouckém a Moravskoslezském kraji se dotkly v září 2024 krizové situace způsobené rozsáhlými povodněmi.

V roce 2024 pokračovala spolupráce s PČR ve věci trestních řízení v souvislosti se skládkou odpadů v Litvínově a realizované státní zakázky (sudy se styrenovými smolami ze staré skládky Kaučuk Nelahozeves) a nelegálně přeshraničně přepraveným odpadem (deklarovaným jako výrobek).

Průsakové vody ze skládek, vč. skládek nebezpečných odpadů, jsou likvidovány jako odpadní vody s vysokým obsahem např. těžkých kovů, avšak na biologických čistírnách odpadních vod bez náležité úpravy na technologii určené pro zatížené odpadní vody a řádné likvidace na průmyslových čistírnách odpadních vod. ČIŽP pokračovala s kontrolami zaměřenými na nakládání s kapalnými odpady za úzké spolupráce s příslušnými celními úřady.

Termické odstranění odpadů

Za rok 2024 proběhlo 11 kontrol spaloven odpadů, nebezpečných odpadů (průmyslových a zdravotnických) a cementáren při spoluspalování odpadů. Za provozování nebyly ke konci roku 2024 uloženy sankce, právní moci nabylo pouze uložené nápravné opatření k vymístění nebezpečných odpadů z areálu uzavřené spalovny.

Některé spalovny prochází rekonstrukcí a po přechodnou dobu mají ošetřenou manipulaci s nebezpečnými odpady. V jednom případě došlo k porušení provozního řádu, kdy mimo povolenou plochu byly soustředovány nebezpečné odpady, ale v přidruženém zařízení ke sběru.

V roce 2024 řešili inspektoři nakládání se železničními pražci (železniční pražce se zařazují pod kat. č. 17 02 04* Sklo, plasty a dřevo obsahující nebezpečné látky nebo nebezpečnými látkami znečištěné), konkrétně jejich zpracování v zařízeních způsobem drcení na štěpku a energetické využití. Dřevní štěpka vykazuje vysoké koncentrace převážně ropných uhlovodíků, polycyklické aromatických uhlovodíků (PAU), benzo(a)pyrenu. Případy byly řešeny na úrovni širšího jednání orgánů státní správy, vč. ústředních orgánů státní správy (MŽP, MPO) ve světle požadavků nařízení REACH, dle kterých se dřevo ošetřené kreosotovými oleji nesmí uvádět na trh, zejména není možné ukončit odpadový režim, manipulovat a nakládat s dřevní štěpkou z pražců mimo zařízení nezbytně povolená ke spoluspalování.

Úpravy odpadů před odstraněním

Inspektoři v roce 2024 prověřili při 42 kontrolách zařízení provádějící fyzikálně-chemickou úpravu odpadů (dekontaminace, neutralizace, deemulgace apod.), vč. úpravy kapalných odpadů. V právní moci byla ke konci roku 4 rozhodnutí v souhrnné výši pokut 260 000 Kč. Konkrétním zjištěním u provozovatelů zařízení k dekontaminaci a biodegradaci bylo přijetí nebezpečných odpadů, které nesplnily kvalitativní požadavky stanovené provozním řádem pro příjem do technologie, nebo provozovatel nedisponoval vůbec údaji o vlastnostech odpadu, u něhož byly zjištěny vysoké obsahy těžkých kovů a uhlovodíků (Cr, Ni, Zn, EOX) a nebylo možné přijetí do procesu biodegradace.

ČIŽP se zabývala problematikou skladování odpadní kovové rtuti, kdy v rámci průběžně realizovaného dozoru bylo zjištěno, že skladování rtuti není v souladu s právními předpisy (zákon o odpadech, evropské nařízení č. 2017/852). V ČR není zprovozněno žádné zařízení k odstranění rtuti konverzí na HgS.

4.3.2.2 Zařízení k využití odpadů

V rámci kontrol zaměřených na využití odpadů bylo provedeno celkem 180 kontrol. Inspekci byla kontrolována zařízení na zpracování biologicky rozložitelných odpadů (kompostárny, bioplynová stanice, aplikace kalů do půdy), dále využití stavebních odpadů a výkopových odpadních zemín v rámci rekultivace území, terénní úpravy či zasypávání, zařízení na úpravu a recyklaci stavebních odpadů (recyklační zařízení), recyklaci plastů, třídění odpadů a výrobu alternativních paliv a v neposlední řadě i mobilní zařízení k využívání odpadů. Za zjištěné nedostatky nabylo v roce 2024 právní moci celkem 66 pokut, jejich celková výše činila 6 490 000 Kč.

Ze zjištění inspekce vyplývá, že stejně jako v minulých letech se kontrolované subjekty nejčastěji dopouští porušení zákona o odpadech tím, že nakládají s odpady v místech k tomu neurčených (např. nepovolené terénní úpravy). Mezi další porušení patří předání odpadu osobě bez oprávnění, případně převzetí odpadu osobou bez oprávnění nebo evidenční pochybení (nepředložení průběžné evidence o odpadech, nezaslání ročního hlášení o odpadech nebo ohlášení chybných údajů apod.). U schválených zařízení dle § 21 odst. 2 zákona o odpadech pak ČIŽP nejčastěji zjišťuje porušení provozního řádu, a to např. překročením stanovené roční nebo okamžité

kapacity, soustředováním odpadů mimo plochy stanovené provozním řádem, nezjišťováním kvality přijímaných odpadů, neprováděním hodnocení kvality výstupů ze zařízení nebo nezpracováním hodnocení rizika pro danou lokalitu.

Využití biologicky rozložitelných odpadů

V průběhu roku 2024 bylo provedeno celkem 65 kontrol, při kterých inspektoři prověřili provozování 51 kompostáren (z toho 1 komunitní kompostárna a 1 malé zařízení), 12 bioplynových stanic a ve 2 případech použití kalů na zemědělské půdě. Z vedených přestupkových řízení nabylo celkem 19 rozhodnutí v roce 2024 právní moci v celkové sumě 1 072 000 Kč.

Kontroly u zařízení určených k využití biologicky rozložitelných odpadů se standardně zaměřují na řádný průběh zpracování bioodpadů v kompostárnách (vč. malých zařízení a komunitních kompostáren), v bioplynových stanicích, příp. inspektoři prověřují dodržování povinností daných pro nakládání s kaly z ČOV, zejména požadavků určených pro aplikaci do půdy.

Kompostárny

Na základě kontrolních zjištění byla za nedostatky vedena přestupková řízení, kdy výše sankcí uložených 15 pravomocnými rozhodnutími provozovatelům kompostáren dosáhla v roce 2024 výše 770 000 Kč.

Inspektoři se při prověření mj. soustřeďují na soulad provozování kompostáren s podmínkami platného souhlasu a se schválenými provozními řády. V min. 8 případech byl prověřován provoz kompostáren, které se nacházejí v areálu skládky, kdy je kladen inspektory velký důraz na prokázání vlastností výstupů z kompostovacího procesu.

Kontrolami kompostáren bylo zjištěno převážně porušení schválených provozních řádů nebo nedodržení podmínek souhlasu. Konkrétně byly zjištěny nedostatky při vytváření či spíše nevytváření kompostovacích zakládek, chyby v evidenčních záznamech, neprovádění měření teplot a neověřování kvality výstupů vzorkováním. V jednom případě provozovatel opomenul včas zajistit povolení k provozu, proto bylo zjištěno provozování kompostárny bez povolení. Inspektoři se zaměřili na prověření správného zařazování výstupů z kompostáren a na dodržování hierarchie odpadového hospodářství tak, aby komposty nebyly odstraněny na skládkách, a kontrolami zjistili, že provozovatelé kompostáren u výstupů neprováděli vzorkování a hodnocení v souladu s vyhláškou č. 273/2021 Sb. v požadované četnosti. Porušení provozního řádu spočívalo např. v následujících nedostacích: zařízení nebylo vybaveno informační tabulí, nebyly provedeny rozbory, nebyly vykazovány odpady z vlastního provozu kompostárny, došlo k využití kompostárny k jiným účelům (uložení štěpky), příp. též k překročení maximální kapacity, nevedení bilance provozních kontaminovaných odpadních vod z kompostování, nevedení bilance dešťových vod z plochy kompostárny shromažďovaných v jímce srážkových vod.

Bioplynové stanice

Během prověřování nakládání s bioodpady v bioplynových stanicích (BPS) vč. bioplynových stanic provozovaných na základě ohlášení provozu, které mohou zpracovat max. 30 % odpadů z celkové roční kapacity (tj. v režimu dle přílohy č. 4 zákona o odpadech), byly zjištěny nedostatky v hodnocení výstupů, které byly předmětem vedených přestupkových řízení. Do konce roku 2024 se stala 4 rozhodnutí o pokutě pravomocná a pokuty představují celkovou výši 302 000 Kč.

Terénní úpravy a zasypávání odpadů

Převážně podněty upozorňují ČIŽP na navážky stavebních a demoličních odpadů a odpadních zemin, na nelegální návozy na pozemky a na nepovolené terénní úpravy či zasypávání značného rozsahu, kdy dochází k masivnímu navážení až tisíce tun stavebních odpadů, což souvisí se stavební činností, vč. dopravních staveb, jako jsou výstavby liniových staveb (jedná se o stavby, u nichž podstatně převládá jeden rozměr, tj. délka nad šířkou a výškou – dálnice, rychlostní komunikace, inženýrské sítě aj.). Za nezákonné nakládání se stavební sutí a výkopovými zeminami jsou ukládány nejvyšší sankce (vyhodnoceno v rámci podkapitoly Nelegální nakládání). Legální způsob využití odpadů formou terénních úprav či rekultivací byl v roce 2024 předmětem 36 kontrol ČIŽP, z toho 18 na základě přijatých podnětů. V roce 2024 bylo vedeno 16 přestupkových řízení, právní moci nabylo v loňském roce 12 sankcí ve výši 1 475 000 Kč.

V rámci terénních úprav a zasypávání se v roce 2024 jednalo vesměs o drobnější porušení zákona o odpadech, nejčastěji pak porušení schváleného provozního řádu kontrolovaného zařízení k terénní úpravě nebo zasypávání nebo pozdě či chybně podané hlášení. Nejvyšší pravomocná pokuta ve výši 800 000 Kč byla uložena společnosti, která na pozemcích v k. ú. Mírovka provozovala zařízení k využití odpadu zasypáváním v rozporu se schváleným provozním řádem, konkrétně pak v letech 2021 a 2022 mnohonásobně překročila povolenou kapacitu zařízení a dále provozovala zařízení k využití odpadu formou zasypávání mimo pozemky povolené provozním řádem, konkrétně pak na dalších 7 pozemcích v k. ú. Mírovka (viz též kapitola Významné případy).

V mnoha případech inspekce často a opakovaně naráží na ne zcela dostatečnou činnost příslušných stavebních úřadů (absence stavebních povolení k terénním úpravám, problematické demoliční výměry). Mnohdy také musí ČIŽP řešit kontrolní činnosti problémy, které by primárně měly být řešeny na místní úrovni stavebním úřadem (popř. obecním úřadem či ORP). Tyto orgány mají časovou a místní dostupnost, a to vč. kontrolních kompetencí a v řadě případů by tak šlo předejít problémům s protizákonným jednáním.

Rovněž relativně „běžnou praxí“ zejm. v obcích je kvůli ušetření financí za legální zbavení se odpadů jejich navážení např. na manipulační plochu či do sběrného místa obce. Zhotovitel poté provede obci jiné práce či různé vícepráce na stavbě, čímž ušetří náklady za nepředání odpadů a za ušetřené peníze provede další služby ve prospěch obce. Obec ušetří peníze, které by jinak musela za další práce zhotoviteli zaplatit a odpad následně skončí „zdarma“, avšak nezákonně např. v rokli, kterou její vlastník chtěl stejně časem zavézt.

Recyklace odpadů

V roce 2024 inspektoři prověřili během 71 kontrol zařízení provádějící úpravy a recyklaci odpadů, zejména stavebních a demoličních odpadů, dále zařízení na zpracování plastových odpadů, zařízení ke zpracování a využití dřevěných odpadů, též na zpracování jedlých olejů a tuků či zařízení využívající kovové odpady v metalurgii. Zjištěnými nedostatky byly převážně chyby v evidenci odpadů, v ročních hlášeních o produkci a nakládání s odpady, příp. chyby v ohlašovacích listech pro přepravu nebezpečných odpadů, dále neutříděné shromažďování produkovaných odpadů. Z vedených přestupkových řízení ke konci roku 2024 celkem v 34 případech sankce nabyly právní moci a jejich souhrn činil 3 843 000 Kč.

K využití demoličních odpadů dochází v rámci recyklačních center, kde jsou zpracovávány stavební sutě na odpadní recykláty, přitom je v podstatě vždy řešen problém spojený s možností deklarovat recyklát jako výrobek z odpadu, kdy ukončit odpadový režim je možné pouze na základě zákonem definovaných podmínek.

Energetické využití odpadu

V roce 2024 byla zkontrolována zařízení k energetickému využití odpadů, zařízení určená ke spalování odpadů a zařízení k výrobě alternativních paliv. Uskutečnily se 3 kontroly bez zjištění důvodu k vedení přestupkových řízení.

Mobilní zařízení k využití odpadů

Problematika mobilních zařízení k využívání odpadů je obdobná jako u mobilních zařízení ke sběru odpadů s tím rozdílem, že u těchto zařízení může často na výstupu ze zařízení docházet k ukončení odpadového režimu, tedy k situaci, kdy se za splnění určitých podmínek z odpadu stává výrobek, což je důležitým krokem směrem k udržitelnému nakládání s odpady a oběhovému hospodářství. Provozovatelé mobilních zařízení k využití odpadů však za výrobky často vydávají pouze upravené odpady, které sice prošly mobilním zařízením (nejčastěji dochází pouze ke změně fyzikálních vlastností odpadů), ale „upravené“ odpady nesplňují stanovená kritéria pro dané výrobky. Výstupem z mobilního zařízení k využití odpadů je často jiný druh materiálu, než který by z daného zařízení měl vycházet (např. místo betonového recyklátu je výstupem recyklát ze směsného stavebního a demoličního odpadu) nebo materiál jiné frakce. Opětovně dochází i k zaměňování funkce mobilního zařízení za zařízení stacionární (zařízení vázané k určité adrese nebo pozemkům), kdy provozovatelé umístí mobilní zařízení podle jejich názoru na vhodný pozemek a zde vykonává svoji činnost, místo aby takové mobilní zařízení vykonávalo úpravu odpadů přímo u původce odpadů nebo v jiném stacionárním zařízení. V roce 2024 bylo zkontrolováno 5 mobilních zařízení k využití odpadů, z toho 3 na podnět. Vedeno bylo 6 přestupkových řízení, sankce nabyly právní moci v 5 případech a jejich souhrn činil 465 000 Kč.

4.3.2.3 Zařízení ke sběru odpadů (včetně skladů odpadů)

V roce 2024 bylo provedeno celkem 131 kontrol, přičemž prověřeno bylo celkem 96 zařízení ke sběru odpadů, 11 skladů ostatních a nebezpečných odpadů, 13 mobilních zařízení ke sběru odpadů a 11 obchodníků. Z uvedeného počtu bylo 35 kontrol (tedy 27 %) provedeno na základě přijatých podnětů, přičemž 1 podnět upozorňoval na možnou nelegální činnost v souvislosti s provozem daného zařízení. Zahájeno bylo 64 řízení o uložení sankce a právní moci nabylo 75 rozhodnutí, jimiž byly uloženy pokuty v celkové výši 6 573 000 Kč. Z této celkové částky bylo 5 pokut pořádkových (nedoložení dokladů ve stanoveném termínu či nezúčastnění se ohlášené kontroly bez řádné omluvy) v celkové výši 180 000 Kč.

V roce 2024 se OOH zaměřovalo například na mobilní zařízení ke sběru odpadů, která odpady „skladují“, aniž by k tomu byla určena podle zákona o odpadech. Následně jsou za mobilní zařízení tyto zůstatky odpadů vykazovány v ročních hlášeních o produkci a nakládání s odpady. Problematika mobilních zařízení ke sběru odpadů je obdobná jako u mobilních zařízení k využití odpadů. Opětovně totiž dochází k zaměňování funkce mobilního zařízení ke sběru odpadů za zařízení stacionární (zařízení vázané k určité adrese nebo pozemkům), kdy provozovatelé umístí mobilní zařízení na, dle jejich názoru, vhodný pozemek a zde provádí svoji činnost, místo aby takové mobilní zařízení vykonávalo sběr odpadů od původců a jejich přepravu do zařízení pro zpracování (využití nebo odstranění, případně úpravu) těchto odpadů.

O problematických provezech mobilních zařízení ke sběru odpadů svědčí i největší uložená pravomocná pokuta v rámci složkového úkolu ve výši 1 500 000 Kč, která byla uložena provozovateli mobilního zařízení ke sběru odpadů, který v rámci stavby s názvem „Terénní úpravy – příprava pro výstavbu rodinných domů v Nymburce“ na stavební pozemky prostřednictvím mobilního zařízení po dobu cca půl roku navážel a následně rozhrnoval stavební odpady – hlavně odpadní zeminu a kamení v množství nižších desítek tisíců tun a dále odpadní šterk ze železničního svršku v množství téměř 3 000 tun, aniž by pozemky v k. ú. Nymburk byly k nakládání s odpady dle zákona o odpadech nebo stavebního zákona určeny (viz též kapitola významné případy). Lze poukázat i na stále se opakující případy, kdy provozovatelé zařízení odpady převzaté do mobilních zařízení (nejčastěji se jedná o plastové odpady nebo odpady stavebního charakteru) často soustřeďují v nemalých množstvích na pozemcích k tomu dle zákona o odpadech neurčených.

Napříč oblastními inspektoráty byly při kontrolách zařízení ke sběru odpadů (včetně skladů odpadů a nebezpečných odpadů) zaznamenány především případy provozování zařízení v rozporu s jeho schváleným provozním řádem. Jednalo se například o překračování roční, maximální nebo okamžité

kapacity zařízení, příjem nepovolených odpadů do zařízení, shromažďování či soustřeďování odpadů na místech k tomu provozním řádem neurčených. Stále se v rámci kontrol ČIŽP setkává i s nedostatečným označením soustřeďovaných zejména nebezpečných odpadů, včetně grafických symbolů nebezpečnosti a nevybavení míst shromažďování identifikačními listy nebezpečných odpadů. Dalšími opakovanými zjištěními jsou nedostatečné údaje na informační tabuli zařízení ke sběru odpadů, například neuvedením úplného seznamu odpadů, které lze v zařízení vykupovat. Inspektoři rovněž zaznamenávali opožděné, nepravdivé nebo neúplně podané hlášení souhrnných údajů z průběžné evidence (hlášení o produkci a nakládání s odpady), které mělo být provozovatelem za činnost zařízení vypracováno.

Stejně jako v předchozích letech zaměřila inspekce i letos svoji činnost i na kontroly zařízení ke sběru odpadů a skladů ostatních a nebezpečných odpadů nakládajících se zdravotními infekčními odpady, které byly do zařízení předávány z různých zdravotnických zařízení (nemocnice, polikliniky atd.), testovacích zařízení, laboratoří a odběrných míst. Účelem kontrol bylo hlavně ověření fyzického nakládání s těmito odpady a dodržení lhůt od doby jejich vzniku do doby jejich odstranění (72 hodin bez mrazení nebo chlazení; 1 měsíc v mrazicím nebo chlazeném prostoru). Nejčastějším pochybením ze strany provozovatelů zařízení ke sběru nebo skladování odpadů bylo porušení provozního

Soustřeďování přijatých zdravotnických odpadů mimo místa schválená provozním řádem zařízení pro sběr a úpravu odpadů

řádu zařízení. Nejvyšší pravomocná pokuta za nakládání se zdravotnickými infekčními odpady v rozporu se schváleným provozním řádem, a tedy v rozporu se zákonem o odpadech, byla v roce 2024 uložena ve výši 500 000 Kč. Provozovatel zařízení pro sběr a úpravu odpadů, který v k. ú. Benešov u Prahy soustřeďoval přijaté zdravotnické odpady (kategorie nebezpečný i ostatní) volně na ploše dvora v areálu zařízení (na pozemku v k. ú. Benešov u Prahy), aniž by tento pozemek byl místem schváleným provozním řádem pro soustřeďování zdravotnických odpadů v rámci daného zařízení. Nezákonným soustřeďováním odpadů na volné ploše v areálu zařízení se významně zvyšovalo riziko ohrožení života a zdraví osob s odpadem pracujících i osob žijících v blízkosti areálu nemocnice, ve kterém bylo zařízení pro sběr a úpravu odpadů provozováno.

4.3.2.4 Zařízení ke sběru a zpracování vozidel s ukončenou životností

V roce 2024 bylo v oblasti nakládání s vozidly s ukončenou životností provedeno celkem 73 kontrol, z čehož bylo 44 kontrol zaměřeno na prošetření obdržení podnětu. Většina z těchto podnětů se týkala podezření na nelegální rozebírání nebo soustřeďování vozidel s ukončenou životností/autovraků a pouze 3 podněty směřovaly na povolená zařízení ke sběru a zpracování vozidel s ukončenou životností. V průběhu roku 2024 zahájili inspektoři ČIŽP v této problematice 31 řízení o přestupku a nabylo právní moci 34 rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 2 327 000 Kč. V dalších 8 případech byly uloženy pokuty v celkové výši 360 000 Kč za porušení kontrolního řádu (tj. neumožnění kontroly, případně nepředložení požadovaných dokladů při kontrole).

Skladování vozidel s ukončenou životností na vodohospodářsky nebezpečné ploše

V problematice nakládání s vozidly s ukončenou životností ČIŽP kontroluje jak provozovatele povolených zařízení ke sběru, případně i ke zpracování vozidel s ukončenou životností, tak také prošetřuje podezření na nelegální převzetí, skladování či rozebírání vozidel s ukončenou životností. V některých případech je zjištěno, že za nelegálním nakládáním stojí fyzické osoby, které ČIŽP nemá kompetenci kontrolovat, proto tato zjištění postupuje místně příslušným obcím s rozšířenou působností. V oblasti nelegálního nakládání inspektoři ČIŽP stejně jako v minulých letech řešili případy, kdy docházelo k nelegální demontáži vozidel nakoupených ze zahraničí (např. Německo, Francie a Nizozemí) po havárii nebo ve špatném technickém stavu a v ČR tato vozidla sloužila jako zdroj náhradních dílů. ČIŽP v některých případech také zjišťuje, že jsou rozebíraná vozidla s ukončenou životností původně převzata do povolených zařízení na jiných lokalitách a jinými subjekty, které k této činnosti nemají příslušné povolení. V těchto případech ČIŽP prošetřuje jak toho, kdo vozidla nelegálně rozebírá/skládá, tak i provozovatele povoleného zařízení, který vozidlo převzal, ale neprovedl už jeho další zpracování, případně ho nepředal dalšímu zpracovateli.

Nejvyšší pravomocnou pokutu ve výši 400 000 Kč uložila ČIŽP společnosti, která nelegálně z vozidel s ukončenou životností demontovala katalyzátory, případně disky kol a následně předávala tato vozidla povoleným zařízením ke sběru a zpracování vozidel s ukončenou životností. Jednalo se o velké množství takto demontovaných vozidel s ukončenou životností.

Při kontrolách povolených zařízení ke sběru, případně zpracování vozidel s ukončenou životností ČIŽP obdobně jako v minulých letech nejčastěji zjišťovala porušení provozního řádu zařízení (především překročení stanovené kapacity a soustřeďování/skladování vozidel s ukončenou životností, případně odpadů vzniklých jejich demontáží na plochách, které k tomu nebyly provozním řádem schváleny), předání vozidel s ukončenou životností neoprávněným osobám, neznehodnocení VIN kódu v souladu se zákonem o VUŽ, případně evidenční pochybení nebo pochybení při pořizování fotodokumentace (např. nezaslání fotodokumentace ve stanoveném termínu nebo z pořízené fotodokumentace není zřejmé, že se v době jejího pořízení vozidlo s ukončenou životností nacházelo v daném zařízení, jak požaduje legislativa) Konkrétně ČIŽP uložila pokutu provozovateli povoleného zařízení ke sběru a zpracování vozidel s ukončenou životností, který shromažďoval větší množství vozidel s ukončenou životností mimo vodohospodářsky zabezpečenou plochu vymezenou v provozním řádu zařízení. Dále tento provozovatel nevykazoval v evidenci a v ročním hlášení skladové zásoby vozidel s ukončenou životností a dále nevedl evidenci materiálů a částí k opětovnému použití. ČIŽP tomuto provozovateli uložila pokutu ve výši 250 000 Kč, kterou potvrdil odvolací orgán.

4.3.2.5 Zpětný odběr výrobků včetně zpracovatelů

Inspektoři ČIŽP v roce 2024 zkontrolovali v oblasti zpětného odběru vybraných výrobků (elektrozařízení, baterie a akumulátory a pneumatiky) celkem 88 subjektů. Z tohoto počtu bylo 18 kontrol provedeno na základě obdržených podnětů. Nejčastěji podněty upozorňovaly na možný free riding vybraných výrobků (některé z nich zároveň směřovaly na více výrobků a někdy zároveň i na porušení povinností k obalům). Dále ve dvou případech ČIŽP prošetřovala podezření na nelegální nakládání s vybranými výrobky s ukončenou životností.

V níže uvedené tabulce jsou uvedeny počty kontrol a počty obdržených podnětů podle jednotlivých druhů výrobků podléhajících zpětnému odběru, přičemž některé kontroly i podněty se mohly týkat více výrobků.

Zpětný odběr výrobků	Počty kontrol	Počty podnětů
Elektrozařízení	48	13
Pneumatiky	25	6
Baterie a akumulátory	27	5
Celkem	88	18

V problematice zpětných odběrů ČIŽP kontroluje především výrobce (ti, co uvádějí jednotlivé výrobky na trh v ČR – především dovozci a přeshraniční přepravci), distributory, poslední prodejce, provozovatele míst zpětného odběru a také zpracovatele vybraných výrobků.

Inspektoři ČIŽP zahájili v roce 2024 v oblasti vybraných výrobků celkem 34 řízení o přestupku a uložili pravomocnými rozhodnutími celkem 33 pokut v celkové výši 1 509 000 Kč. Dalších 5 pokut v celkové výši 530 000 Kč uložili inspektoři za neposkytnutí součinnosti při kontrole (tj. porušení kontrolního řádu). Nejvyšší pravomocná pokuta v této oblasti byla uložena ve výši 300 000 Kč za neposkytnutí součinnosti při kontrole, kdy se k předem oznámené kontrole nikdo ze společnosti bez řádné omluvy ned stavil. Jednalo se o kontrolu, která byla prováděna na základě podkladů k dovozům vybraných výrobků od Generálního ředitelství cel, kdy byly u této společnosti evidovány dovozy elektrozařízení (monitory, světla, žárovky) a bylo podezření, že společnost k těmto výrobkům neplní povinnosti týkající se zpětného odběru.

Pneumatiky

V oblasti zpětného odběru pneumatik ČIŽP zkontrolovala 9 výrobců, 12 posledních prodejců, 14 míst zpětného odběru a 1 v jednom případě prošetřovala podezření na nelegální nakládání s odpadními pneumatikami. Celkem v této problematice ČIŽP prošetřovala 6 podnětů, z čehož 4 poukazovaly na tzv. free riding pneumatik. V roce 2024 pouze 1 obdržený podnět poukazoval na nefunkční místo zpětného odběru pneumatik, což je výrazný pokles oproti minulým letům. ČIŽP v roce 2024 kontrolovala dovozce a přeshraniční přepravce pneumatik, u kterých bylo podezření, že své povinnosti vůbec neplní (tzv. free riding) nebo své povinnosti plní individuálně (tyto kontroly byly zaměřené především na vytvoření dostatečné sběrné sítě, splnění minimální úrovně zpětného odběru, zajištění zpracování odpadních pneumatik a splnění ohlašovací povinnosti). V případě posledních prodejců ČIŽP kontrolovala především plnění povinnosti písemně informovat konečného uživatele o způsobu zajištění zpětného odběru, a to jak v případě prodeje prostřednictvím e-shopů, tak také v kamenných prodejnách.

V problematice zpětného odběru pneumatik byly za porušení zákona o VUŽ uloženy celkem 4 pravomocné pokuty v celkové částce 63 000 Kč, z nichž se 3 pokuty týkaly tzv. free ridingu, tj. neplnění povinnosti ze strany dovozců a přeshraničních přepravců pneumatik (např. nepodání návrhu na zápis do Seznamu výrobců, nesplnění minimální úrovně zpětného odběru, nezajištění minimální sběrné sítě a neplnění evidenční a ohlašovací povinnosti). V jednom takovém případě, kdy společnost uváděla na trh v ČR pneumatiky a zároveň také baterie, aniž by k nim plnila stanovené povinnosti, uložili inspektoři ČIŽP pravomocnou pokutu ve výši 30 000 Kč.

Elektrozařízení, baterie a akumulátory

V rámci zpětného odběru elektrozařízení ČIŽP provedla celkem 48 kontrol, z čehož bylo 13 provedeno na základě obdržených podnětů. Tyto podněty nejčastěji upozorňovaly na prodej prostřednictvím e-shopů a na možný

free riding těchto výrobků. Celkem v oblasti elektrozařízení zkontrolovali inspektoři 22 výrobců, 15 posledních prodejců, 10 míst zpětného odběru, 9 zpracovatelů elektrozařízení a v 1 případě prošetřovali podezření na nelegální nakládání s odpadními elektrozařízeními. U problematiky baterií a akumulátorů provedli inspektoři ČIŽP celkem 27 kontrol, z čehož 24 bylo zaměřeno na kontrolu povinností výrobce, v některých případech byly kontrolovány zároveň i povinnosti posledního prodejce.

V oblasti zpětného odběru elektrozařízení a baterií a akumulátorů zahájila ČIŽP celkem 29 přestupkových řízení a nabylo právní moci 30 rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 1 476 000 Kč. Nejčastěji byly pokuty obdobně jako v předešlých letech ukládány za tzv. „free riding“ dovozců elektrozařízení a baterií a akumulátorů (tj. neplnění povinností týkajících se zajištění zpětného odběru). Jednalo se celkem o 23 pravomocných rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty ve výši 1 251 000 Kč. Například ČIŽP uložila pokutu ve výši 270 000 Kč za free riding většího množství elektrozařízení. Po kontrole ČIŽP tato společnost zjednala nápravu a uzavřela smlouvu k plnění povinností výrobce s příslušným kolektivním systémem. ČIŽP také uložila pokutu ve výši 50 000 Kč za neoprávněné převzetí vyrazených elektrozařízení (např. ventilátory, čerpadla, osvětlovací a topná zařízení). Pukutovaná společnost provozovala zařízení ke sběru a úpravě odpadů, nebyla ale oprávněna přijímat elektroodpad.

4.3.2.6 Kontroly průmyslových podniků a jiných původců odpadů

V průběhu roku 2024 bylo provedeno celkem 1 000 kontrol u původců odpadů. Zahájeno bylo celkem 235 řízení o uložení sankce a právní moci v roce 2024 nabylo 221 rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 10 232 000 Kč a také 3 opatření k nápravě. Zahrnuta jsou také 3 napomenutí bez peněžitého trestu.

Největší podíl na kontrolovaných subjektech původců odpadů tvořily v roce 2024 tradičně především velké průmyslové podniky se širokým spektrem výroby v různých odvětvích (lehký, těžký, chemický, automobilový, potravinářský či stavební průmysl aj.) nebo zemědělská družstva či podniky, které disponují integrovaným povolením. U producentů odpadů disponujících integrovaným povolením a využívajících specializované pracovníky – ekology orientující se v právní úpravě nakládání s odpady, kteří pak uvádějí provozy podniků do souladu s příslušnou legislativou, nebyla zjišťována závažnější porušení zákona o odpadech. Inspekce plánované kontroly se u původců odpadů zaměřuje prioritně na subjekty produkující větší množství odpadů – významné producenty. Kontrolovány jsou však i subjekty s nižší produkcí odpadů (např. obchody, služby, servis či pohostinství aj.). Inspektoři ČIŽP prošetřovali přednostně především obdržené podněty na nezákonné nakládání s odpady.

V rámci kontrolní činnosti byla u producentů odpadů zjišťována různorodá porušení zákona o odpadech spočívající např. v porušení povinnosti uzavření písemné smlouvy ještě před vznikem komunálního a stavebního odpadu, který původce sám nezpracuje, či nezajištění třídění všech stanovených složek komunálních odpadů (papír, plast, sklo, biologicky rozložitelné odpady a kovy) pro osoby odkládající tyto odpady v provozovnách. V případě drobných přestupků šlo u původců odpadů většinou o netřídění odpadů díky nekázní zaměstnanců či chyby v plnění evidenčních a ohlašovacích povinností. Dále se inspektoři ČIŽP setkávali také s neoznačováním nebezpečných odpadů, nevybavením míst nakládání s nebezpečnými odpady identifikačními listy nebezpečných odpadů, chybným nebo neúplným zadáváním údajů týkajících se přeprav nebezpečných odpadů do evidenčního systému SEPNO, chybným zařazováním odpadů, nezabezpečením soustředovaných odpadů před odcizením, únikem nebo znehodnocením či předáváním odpadů subjektům bez oprávnění.

Kontrola původce odpadů – ukázka nesprávného třídění odpadů

Inspektoři se i nadále setkali s případy, kdy původci stavebních a demoličních odpadů s těmito odpady nakládají neoprávněným způsobem a v místech k tomu neurčených, a kvůli zdánlivé neškodnosti těchto odpadů jsou tyto předávány subjektům, které k jejich převzetí nemají žádné oprávnění. Jako původci významného množství stavebních a demoličních odpadů byly kontrolovány také stavební společnosti. Za nedostatky související právě s produkcí a následnou manipulací se stavebními a demoličními odpady včetně azbestového odpadu vzniklého při rekonstrukcích či demolicích objektů nabylo v roce 2024 právní moci 60 rozhodnutí, jimiž byly uloženy pokuty v celkové výši 4 641 000 Kč.

ČiŽP provádí také kontroly u původců odpadů v souvislosti s produkcí zdravotnických odpadů. V roce 2024 nabyla právní moci 3 rozhodnutí týkající se porušení povinností při nakládání se zdravotnickými odpady u jejich původců s pokutou v souhrnné výši 95 000 Kč.

Z díkce zákona o odpadech vyplývá pro ČiŽP také povinnost kontrolovat původce odpadů z výroby oxidu titaničitého (titanová běloba). V roce 2024 byly provedeny 2 kontroly u jediného původce těchto odpadů usazeného v ČR.

Produkce odpadů je kontrolována rovněž v rámci sanací starých ekologických zátěží (SEZ). V roce 2024 se inspektoři ČiŽP ve smyslu zákona o odpadech zabývali nakládáním s odpady v rámci sanací SEZ při kontrolních dnech v celkem 70 případech. Inspekce pravidelně kontroluje nakládání s odpady, tedy toky jednotlivých druhů a kategorií odpadů (zejména kategorie nebezpečný), které vznikají právě v rámci realizace sanací SEZ.

Jedním z případů s nejvyšší pravomocně uloženou pokutou v roce 2024 v tomto složkovém úkolu byl případ protiprávního jednání společnosti, která stavební a demoliční odpady (kat. č. 17 01 07 Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06), jež vyprodukovala v množství cca 5 000 tun z realizace demolice hotelu v Harrachově, neoprávněně navezla prostřednictvím dopravce na pozemek v k. ú. Plavy. Uvedený pozemek, na který byly odpady přepraveny za účelem dalšího nakládání, však nebyl místem určeným k nakládání s daným druhem a kategorií odpadů ani toto místo a pozemek nebyly zařízením povoleným ke skladování, sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadů podle zákona o odpadech. Společnosti byla za uvedené protiprávní jednání (porušení příslušných ustanovení zákona o odpadech) uložena pravomocná pokuta ve výši 490 000 Kč (viz též kapitola Významné případy).

Obce

V roce 2024 bylo ČiŽP provedeno celkem 78 kontrol obcí. Zahájeno bylo celkem 19 řízení o uložení sankce a právní moci v roce 2024 nabylo 18 rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 397 000 Kč.

Inspekční činnost je v případě obcí každoročně zaměřena zejména na nakládání s komunálními odpady a na nastavení obecního systému odpadového hospodářství. V roce 2024 se kontroly tradičně zaměřovaly na zajištění míst pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, tj. nebezpečných odpadů, papíru, plastu, skla, kovů, biologicky rozložitelných odpadů (BRO) a jedlých olejů a tuků. U většiny kontrolovaných obcí bylo zjištěno, že obecní systém odpadového hospodářství je vhodně funkčně nastaven i provozován. Oddělené soustředování komunálních odpadů je v rámci obcí nejběžněji zajišťováno formou obecně závazné vyhlášky (OZV) a současně je také stanoven poplatek za provoz obecního systému odpadového hospodářství samostatnou OZV, a to ve většině případů stanoveným poplatkem za osoby s trvalým pobytem na území obce a za objekt sloužící k rekreačním účelům nacházející se v katastrálním území příslušné obce.

Obdobně jako v předchozích letech souvisela porušení zjištěná při kontrole obcí především s nakládáním s odpady v místech k tomu neurčených, ať už se jednalo o hromadění biologicky rozložitelných odpadů, jejich pálení i v kombinaci s dalšími odpady (např. objemným odpadem – nábytkem apod.), či nakládání se stavebními a demoličními odpady. Přestupky ohledně nastavení obecního systému odpadového hospodářství byly zjišťovány minoritně. Obcemi nebyla využívána možnost stanovení poplatku za množství produkováných komunálních odpadů, většinou obce také nevyužívaly možnost zřídit prostory pro věci, které mají potenciál k dalšímu využití, tzv. „ReUse centra“. BRO byl obcemi převážně předáván do zařízení určeného pro nakládání s odpady a současně byly do jednotlivých domácností umístěny kompostéry. V některých případech obce umožňovaly zapojení právnických či podnikajících fyzických osob do obecního systému nakládání s odpady. Obce ve většině případů plnily povinnost informovat své občany jednou ročně o systému odpadového hospodářství a jeho výsledcích, vedly evidenci o odpadech, správně zařazovaly odpady od občanů obce pod skupinu 20 dle katalogu odpadů, v případě předávání odpadů byly tyto předávány pouze do zařízení určených pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu a také obce plnily povinnosti stanovené v § 59 odst. 2 zákona o odpadech (zajištění

míst pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu) v plném rozsahu.

Zajímavý byl např. případ pokuty pravomocně uložené v roce 2024 obci, která jako původce odpadů neoprávněně nakládala s odpady mimo zařízení určené pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu, když na pozemku v jejím katastrálním území uprostřed areálu na sběrném místě obce odstraňovala odpady (zejm. nábytek apod.) jejich nelegálním pálením na otevřeném ohništi. Obec dále nevedla úplnou evidenci o produkci a nakládání s odpady za odpad kat. č. 17 04 05 Železo a ocel a také provozovala komunitní kompostárnu v rozporu s příslušnou vyhláškou č. 273/2021 Sb. Obec také nesplnila povinnost informovat občany obce nejméně jednou ročně způsobem umožňujícím dálkový přístup o systému odpadového hospodářství, jeho výsledcích a nákladech na jeho provoz. Obci byla za popsané protiprávní jednání (porušení příslušných ustanovení zákona o odpadech) uložena pravomocná pokuta ve výši 85 000 Kč.

4.3.2.7 Nelegální nakládání s odpady

Během kontrol zaměřených na nakládání s odpady jsou nejběžněji zjišťovány různé nepovolené způsoby činností, které jsou prováděny v rozporu se zákonem o odpadech a které tak lze obecně označit jako nelegální způsoby zacházení s odpady. Takovými činnostmi jsou typicky nepovolené terénní úpravy, rekultivace pozemků, zarovnávaní nerovností terénu, zasypávání roklí, zpevňování cest a břehů, také pálení odpadů např. z vyklízení nemovitostí, likvidace vyjetých olejů vlitím do půdy nebo jiné způsoby zbavení se odpadů nelegálně (nezákonný sběr a skladování odpadů, uložení odpadů formou neschváleného zasypávání, navážení demoličních odpadů a odpadních zemin zejm. bez znalosti kvalitativních vlastností na nezabezpečený přírodní terén, příp. i na půdu určenou k zemědělským účelům). Nepovolené jednání spočívá mj. v předání odpadů mimo zařízení určená k nakládání s odpady, tj. zbavením se odpadů jen prostým odložením, ponecháním, opuštěním, zahrabáváním, rozhrnováním. Běžným nešvarem jsou přebytky výkopků, zvláště pak zpracování demoličních odpadů recyklačními linkami umístěných na místech k tomu neschválených, především provoz mobilních drticích zařízení, která provádějí drcení mimo území vymezené stavbou anebo mimo schválené stacionární zařízení, což mylně považují za legální, ale je potřeba zdůraznit, že se jedná o nezákonný postup („mobilní“ zařízení může „pracovat“ pro původce v místě vzniku na stavbě, nebo musí být povoleno v jiném místě pouze pro „stacionární“ provoz).

Dalšími způsoby nelegálního nakládání s odpady je pálení odpadů přímo v otevřených ohništích nebo v nevyhovujících kotlích k vytápění. Nelegálním způsobem likvidace odpadů je vypouštění do kanalizace, vč. použití drtičů kuchyňských odpadů nebo zabudování vysloužilých pneumatik do terénu.

Jako nelegální je vyhodnoceno i neoprávněně prohlášení odpadů za vedlejší produkty nebo podvodné deklarování odpadů jako výrobků. Zákon o odpadech vymezuje možnosti aplikace institutů „vedlejší produkt“ nebo „výrobek z odpadů“, kdy lze řádně ukončit odpadový režim, a to toliko dokladovatelným a prokazatelným způsobem. K protiprávnímu jednání tak docházelo přímo i v zařízeních s vydaným povolením, např. pokud bylo nakládáno s odpady způsobem zcela mimo rozsah vydaného povolení.

Nelegální jednání bylo zjištěno v min. 385 případech kontrolních šetření. Za odhalené a prokázané nelegální postupy při nakládání s odpady bylo v roce 2024 vydáno 133 pravomocných rozhodnutí a výše uložených pokut činila 9 468 000 Kč. Vyměřovány byly za nelegální postupy v rozporu se zákonem o odpadech v rámci přestupkových řízení nejvyšší sankce, přesto pokuty zůstávají nižší než finanční prospěch subjektů, resp. než lukrativní zisk ze stavební činnosti.

Z pohledu ochrany životního prostředí jde o nejzávažnější přestupky, neboť uložením kontaminovaných zemin, navezení směsných stavebních sutí se znečišťujícími příměsemi a dalších odpadů apod. dochází k významnému negativnímu ovlivnění přírodních ekosystémů a k rizikovému ohrožení složek životního prostředí v dané lokalitě (půdní a horninový profil, podzemní a povrchové vody, ovzduší) a následně též k ohrožení lidského zdraví.

Hlavní zjištění z inspekčních kontrol je odhalení nakládání a manipulace s odpadními materiály, které nejsou žádným způsobem povoleny státní správou a probíhají bez jakéhokoliv schválení orgánem veřejné správy nebo bez povinného ohlášení, které je kvalifikováno jako porušení ust. § 13 odst. 1 písm. b) zákona o odpadech. V případě stavebních a demoličních odpadů se jedná o velké objemy, tisíce až statisíce tun odpadů, většinou regionální zjištění souvisí s rozsáhlou stavební činností jako např. liniové stavby silnic a dálnic, rozsáhlé demolice na území tzv. brownfieldů, rekonstrukce či budování inženýrských sítí, vodovodů a kanalizací.

Největší část přijatých podnětů poukazuje na nakládání se stavebními a demoličními odpady, odpadními výkopovými zeminami, odpadními asfalty, se struskami, s recyklaty, s azbestovými odpady či s odpady s nadlimitním obsahem škod-

livin, zejména těžkých kovů nebo PAU. Kontrolované osoby nesprávně předpokládají, že jsou-li doloženy pro výkopové zeminy či „recykláty“ z demoličních odpadů vyhovující chemické analýzy dle prováděcí vyhlášky k zákonu o odpadech, jde o vedlejší produkt, ale není tomu tak, jedná se o upravený odpad.

Typicky celá řada podání souvisí s tzv. černými skládkami (nezákonně soustředěný odpad). Pokud však není znám odpovědný subjekt, dochází k předání podnětu na příslušné ORP v diki zákonných kompetencí. Dalšími postupovanými podněty jsou zjištění nakládání s azbestem na KHS.

Největší kauzy řešila ČIŽP ve spolupráci se stavebními úřady a s PČR, neboť jsou mnohdy zahajovány úkony v trestním řízení. V případě rozsáhlých navážek využívá ČIŽP bezpilotní systém (letecké práce pro přesnou specifikaci kubatur, resp. přesné změření velikosti navážky).

4.3.2.8 Chemický zákon, biocidy, dozor nad trhem

Součástí kontrolní činnosti ČIŽP je dlouhodobě problematika chemické bezpečnosti a dozoru nad trhem (obecná bezpečnost výrobků). Mezi hlavní zákony a evropská nařízení, která upravují nakládání s chemickými látkami, chemickými směsmi a předměty obsahujícími tyto látky, patří: chemický zákon č. 350/2011 Sb., zákon o biocidech č. 324/2016 a související přímo použitelné evropské předpisy – nařízení č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezení látek (nařízení REACH), nařízení č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek (nařízení CLP), nařízení č. 648/2004 o detergitech, nařízení č. 528/2012 o biocidech a další.

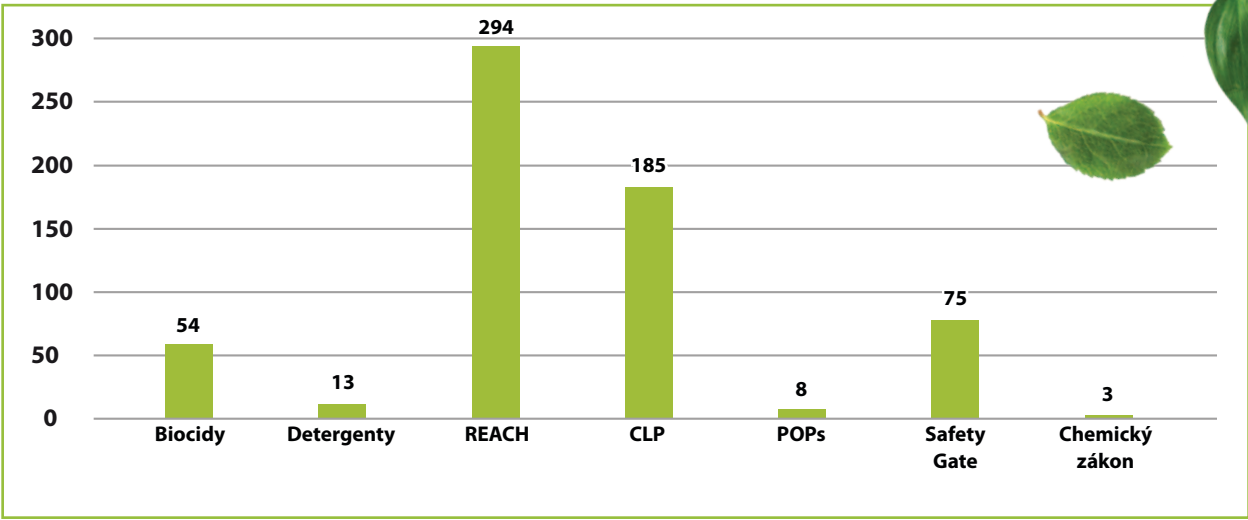
Dozor nad trhem byl dlouhodobě regulován zákonem o obecné bezpečnosti výrobků č. 102/2001 Sb., v závěru roku 2024 ho nahradil nový zákon č. 387/2024 Sb. Tato oblast se týká i zákon o dozoru nad trhem s výrobky č. 87/2023 Sb., který rozšiřuje kontrolní pravomoci ČIŽP.

ČIŽP provedla v rámci agendy chemických látek a dozoru nad trhem v roce 2024 celkem 632 kontrol (v předchozím sledovaném období 662 kontrol). Proti roku 2023 se tedy jedná o 4,5% pokles, způsobený zejména absencí inspektorů na pobočkách v Ústí nad Labem a Liberci (po zohlednění počtu inspektorů se jedná reálně o mírný vzestup proti roku 2023).

Nařízení REACH se týkalo 47 % kontrol (registrace látek, bezpečnostní listy, povolované látky, omezení rizik; celkem 294 kontrol). 29 % kontrol se týkalo nařízení CLP (klasifikace, balení a označování látek, reklama; celkem 185 kontrol). Biocidní přípravky byly kontrolovány v 54 případech, detergenty a výrobky, na které se vztahuje nařízení o perzistentních organických znečišťujících látkách (POPs), byly kontrolovány v 8 případech.

Na základě oznámení o nebezpečných potravinářských výrobcích ze systému Safety Gate provedla inspekce 75 kontrol.

Počet kontrol podle oblastí kontrolované chemické legislativy v roce 2024

V roce 2024 nabylo právní moci 146 pokut (včetně 2 napomenutí) udělených ČIŽP za porušení chemického zákona, zákona o biocidech a kontrolního řádu (zákon č. 255/2012 Sb.) v celkové výši 2 671 000 Kč (nárůst počtu pravomocných pokut o 62 % proti roku 2023 a z hlediska výše pokut jde o 6,6% nárůst). Ve sledovaném roce bylo zahájeno 145 přestupkových řízení (výrazný nárůst o 67 %). Nejvíce legislativních porušení se týkalo označování chemických látek a směsí dle nařízení CLP (29 %, jedná se o dlouhodobý trend), dále 26 % omezení chemických látek dle nařízení REACH a 13 % se týkalo problematiky předávání bezpečnostních listů v dodavatelském řetězci a jejich formy podle požadavků nařízení REACH.

Inspekce v roce 2024 spolupracovala s Evropskou agenturou pro chemické látky (ECHA), konkrétně s Fórem pro výměnu informací o prosazování a podskupiny pro biocidy. Pracovníci inspekce spolupracovali na celoevropských projektech, školeních a účastnili se pravidelných zasedání fóra.

Kontrolní projekty

V roce 2024 se ČIŽP zúčastnila celoevropského projektu REACH-EN-FORCE 12 (REF-12) organizovaného agenturou ECHA. Projekt byl zaměřen na dovozy chemických látek, směsí a předmětů ze zahraničí mimo EU (např. textil, bižuterie) a byl realizován ve spolupráci s celní správou. Součástí projektu bylo i testování výrobků z hlediska obsahu omezených látek. V roce 2024 bylo provedeno 7 oblastními inspektoráty celkem 20 kontrol.

V rámci tematických kontrol bylo provedeno 15 kontrol týkajících se použití biocidů, konkrétně aplikace rodenticidů dle návodu a dále dle metodického pokynu SZÚ do kanalizace, na venkovní plochy a ve vnitřním prostředí. Kladení nástrah bylo kontrolováno ve spolupráci s KHS. Na základě kontrol byla zjištěna 3 porušení biocidní legislativy, v rámci této kampaně byla již uložena jedna pravomocná pokuta ve výši 100 000 Kč.

Mezi tematické kontroly lze zařadit i ty, které jsou od roku 2023 zaměřeny na prodej olověných pájek pro profesionální použití, zejména prostřednictvím internetového prodeje. Inspekce provedla od roku 2023 přibližně 150 kontrol prodejců, kteří uváděli na trh olověné pájky spotřebitelům, kteří nejsou profesionálními uživateli (omezení vycházející z nařízení REACH). Míra porušení nařízení REACH dosahovala hodnoty 50 % v roce 2023, postupně klesla na hodnotu 35 % v roce 2024. Kontroly budou pokračovat i v roce 2025.

Problematika olova se týkala i kontrol používání olověných broků v blízkosti mokřadů. Na základě požadavku MŽP provedla inspekce 5 kontrol mysliveckých spolků v říjnu 2024 v rámci pořádaných honů, a to ve spolupráci s oddělením ochrany přírody a lesa a Policí ČR. Kontroly nezjistily porušování používání olověných broků v blízkosti mokřadů (porušení nebyla zjištěna ani v rámci kontrolních akcí, které byly realizovány v roce 2023).

V závěru roku 2024 kontrolovala inspekce také výrobky, které mohou obsahovat tzv. PFAS (per- a polyfluorované alkylové organické sloučeniny). Tato velká skupina syntetických chemických látek, které jsou v přírodě velmi odolné vůči rozkladu, se používá v mnoha aplikacích a tyto látky se přenášejí v životním prostředí na velké vzdálenosti od jejich zdrojů. Mezi hlavní negativní účinky PFAS na zdraví člověka patří endokrinní disrupce, zvýšené riziko vzniku rakoviny, poškození jater a ledvin, poruchy reprodukce nebo oslabení imunitního systému. Kontroly byly zaměřeny na používání PFAS ve sportovním oblečení (různé druhy nepromokavých rukavic, nepromokavé pončo), které bylo podrobeno chemické analýze složení. Laboratorním testováním nebyla zjištěna přítomnost PFAS v odebraných vzorcích.

4.3.2.9 Obaly

Inspektoři ČIŽP provedli v roce 2024 celkem 91 kontrol se zaměřením na plnění povinností stanovených zákonem o obalech. 10 z těchto kontrol bylo provedeno na základě obdržení podnětů. Celkový počet kontrol je obdobný jako v roce 2023, kdy bylo provedeno 92 kontrol v této oblasti, počet obdržení podnětů je vyšší (v roce 2023 se jednalo o prošetření 2 podnětů). Některé kontroly jsou prováděny v kombinaci s problematikou výrobků s ukončenou životností (např. dovozci a prodejci elektrozařízení nebo baterií). V průběhu roku 2024 bylo zahájeno 44 řízení o přestupku a nabylo právní moci 43 rozhodnutí za porušení zákona o obalech, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 1 736 000 Kč. V dalších 7 případech ČIŽP uložila pokuty za neumožnění kontroly nebo nepředložení požadovaných dokladů nebo informací (tj. za porušení kontrolního řádu), a to v souhrnné výši 475 000 Kč.

V roce 2024 se inspektoři ČIŽP v oblasti nakládání s obaly a odpady z obalů zaměřili stejně jako v minulých letech především na subjekty, u kterých měli podezření, že své povinnosti dané zákonem o obalech vůbec

neplní, tj. nemají uzavřenou smlouvu s autorizovanou obalovou společností ani nejsou zapsáni v Seznamu osob jako individuálně plnící osoby. Jednalo se především o dovozce baleného zboží (v těchto případech ČIŽP vychází mj. z podkladů poskytnutých GŘC o dovozech různých balených výrobků) a také o provozovatele e-shopů, kteří prodávají zboží (např. kosmetiku, alkohol, knihy, domácí potřeby) a balí jednotlivé zásilky pro své zákazníky. Prováděny byly také kontroly subjektů zapsaných v Seznamu osob dle § 14 odst. 1 zákona o obalech. Jednalo se celkem o 24 kontrol. Při těchto kontrolách je zjišťováno nesplnění požadovaných procent využití odpadů z obalů, případně chybné vyplnění ročních výkazů.

Nejčastěji ČIŽP vedla přestupková řízení se subjekty, které své povinnosti dané zákonem o obalech vůbec neplnily (tzv. free riding). Jednalo se například o dovozce a prodejce baleného zboží (např. vín, alkoholu, cukrovinek, kosmetiky, krmiv, knih, sportovních nebo kuchyňských potřeb, nářadí). Za free riding obalů inspektoři uložili 30 pravomocných pokut a ve dvou případech trest formou napomenutí (v těchto případech se jednalo o velmi malá množství obalů).

Nejvyšší pokuta byla v oblasti zákona o obalech uložena subjektu, který byl zapsán v Seznamu osob. Jednalo se o provozovatele velkoobchodu s květinami, který dodával v ČR zboží prostřednictvím dvou velkoobchodů. ČIŽP přihlédla při ukládání pokuty především k velkému množství obalů (přepravních i prodejních), ke kterým nebyla splněna povinnost využití odpadů z obalů. Po projednání odvolacím orgánem byla uložena konečná pokuta 300 000 Kč.

4.3.2.10 Přeshraniční přeprava odpadů

V rámci své působnosti provádí ČIŽP kontroly zaměřené na plnění povinností souvisejících s přeshraniční přepravou odpadů, především u jejich odesílatelů a příjemců podle nařízení evropského parlamentu a rady č. 1013/2006, o přepravě odpadů (nařízení (ES) č. 1013/2006). Jedná se o povinně plánované kontroly podle požadavku uvedeného nařízení (ES) č. 1013/2006, ale jde také o kontroly na základě informací o zachycených nedovolených přepravách v rámci území ČR i území dalších států, které jsou prováděny u původců odpadů nebo u zařízení, která nakládají či obchodují s odpady (vývoz a dovoz). Tradičně se jedná zejména o zaměření na přepravu odpadů do ČR z jiných členských států EU a prokazování konečného využití takto dovezených odpadů. Případy jsou také řešeny na základě

podnětů MŽP (mezinárodní spolupráce) a celních úřadů (CÚ), které provádějí kontroly na silničních komunikacích, zejména v oblastech bývalých hraničních přechodů. Účelem kontrol je prověřit dodržování pravidel nařízení (ES) č. 1013/2006 (stanovené zákazy a omezení, zařazení odpadů apod.) včetně administrace samotné přepravy odpadu (dokladová část přepravy). Rovněž probíhá spolupráce ČIŽP s CÚ a orgány činnými v trestním řízení a justici (OČTŘ), v rámci které je poskytována odborná součinnost při objasňování environmentální kriminality, a to právě hlavně v případech nedovolené přeshraniční přepravy odpadů.

V roce 2024 bylo inspekci provedeno celkem 91 kontrol zaměřených na přeshraniční a vnitrostátní přepravu odpadů. Z toho se 72 kontrol týkalo odesílatelů a příjemců odpadů v rámci přeshraniční přepravy, kdy se převážně jednalo o subjekty přepravující odpady v režimu tzv. „zeleného seznamu“. Další kontroly byly zaměřeny na kontrolu přepravců odpadů v rámci spolupráce s CÚ a kontroly navazující na prověřování nedovolené přepravy odpadů.

Nedovolené přeshraniční přepravy odpadů z Německa obsahující vyřazené žárovky

Celkem bylo v roce 2024 v rámci tohoto složkového úkolu zahájeno 54 přestupkových řízení a právní moci nabylo celkem 55 uložených sankcí, u kterých činila souhrnná výše částku 3 813 000 Kč. Zahrnuto je 8 sankcí za nesoučinnost v rámci kontroly (sankce uloženy podle zákona o kontrole – kontrolního řádu). Také bylo vydáno 1 opatření k nápravě spočívající v povinnosti odklidit odpadní pneumatiky dovezené českým subjektem ze SRN.

Nejčastěji zjištěná porušení souvisela s nedovolenou přeshraniční přepravou odpadů prováděnou v režimu tzv. „zeleného seznamu“. Přeprava byla provedena v rozporu s přepravním

dokladem, popř. se jednalo o přeshraniční přepravy odpadů bez oznámení a souhlasu příslušných orgánů/úřadů dotčených států (odpady nesplňující kritéria tzv. „zeleného seznamu“). V některých případech šlo o předstírané využití odpadů, při kterém byly do ČR dováženy odpady (obvykle zbytkové odpady) jako odpady k využití, ale ty byly následně pouze administrativně převzaty do zařízení pro úpravu odpadů a po změně jejich klasifikace na jiný druh odpadu již s českým původem byly dále předány jiným subjektům k dalšímu nakládání (skládování, energetické využití, rekultivace apod.), tedy ve skutečnosti byly takto odpady skrytě odstraněny a pouze vykázány jako využitě nebo byly pouze dovezeny a ponechány bez dalšího využití v zařízení pro úpravu či skladování odpadů. Takové případy jsou dále řešeny OČTŘ. Dále se inspekce setkala také s případy, kdy nedojde k uzavření smlouvy mezi odesílatelem a příjemcem o využití odpadů nebo k dovozu odpadu k příjemci, který není k jeho přijetí oprávněn. V případě zjištění, že údaje v přepravních dokumentech jsou vyplněny nepravdivě s ohledem na skutečnou trasu, příjemce a charakter odpadů, je taková přeprava vyhodnocena jako nedovolená s jasnými důsledky nejčastěji v podobě přestupkového řízení pro odesílatele nebo příjemce odpadu.

Z kontrolních zjištění nadále vyplývá, že se ČR stále potýká s nelegálními dovozy odpadů především ze SRN, Itálie, Rakouska a Polska, z nichž profitují i české subjekty, které dovozy organizují či domlouvají, kdy k usnadnění neoprávněného dovozu odpadů z těchto zemí je také zneužíván režim tzv. „zeleného seznamu“.

Dalším častým porušením zjišťovaným v rámci přepravy odpadů, a to i v případě přepravy pouze v rámci ČR, bylo také neoznačení vozidla převážejícího odpad (tabulka s písmenem „A“) či nevybavení řidiče řádně a správně vyplněnými příslušnými doklady. V rámci kontrol se tak inspektoři setkávají zejména s chybami v dokladech u přeprav realizovaných v režimu tzv. „zeleného seznamu“, kdy v dokladech, zejm. v příloze č. VII nařízení č. 1013/2006, je např. chybně uveden příjemce odpadu, odpad je chybně deklarován, chybí nebo nesouhlasí hmotnost odpadu, je chybně uveden způsob jeho využití či zcela chybí podpisy odesílatele odpadu atd.

I nadále však stále zůstává problematikou repatriace odpadů zjištěných z nelegální přeshraniční přepravy, kdy u odpadu dovezeného a vyloženého v ČR následně nedochází k rychlému a snadnému konsensu mezi příslušnými úřady ve věci zpětného odeslání odpadu do země původu a k určení jasně stanovených lhůt pro realizaci repatriace odpadů. Takový stav úplně nepřispívá ke snižování rizika v souvislosti s nelegálně uloženým odpadem. Nadále je tak stále potřebné provádět důsledné kontroly a případné trestání porušování příslušných předpisů zejména u subjektů opakovaně se podílejících na nedovolené přeshraniční přepravě odpadů. V tomto ohledu je i nadále nutné udržovat intenzivní spolupráci s CÚ a OČTŘ.

Případ s nejvyšší pravomocně uloženou pokutou v roce 2024 v tomto složkovém úkolu byl případ protiprávního jednání společnosti, která se jako příjemce odpadů opakovaně v období let 2019 až 2023 zúčastnila nedovolených přeshraničních přeprav odpadů z Německa obsahujících vyřazené žárovky – odpad kat. č. 16 02 14 Vyřazená zařízení neuvedená pod čísly 16 02 09 až 16 02 13. Tento odpad byl společností neoprávněně soustřeďován a dále zpracováván v areálu umístěném v k. ú. Štětí (soustředěné odpadní žárovky a odpady vzniklé jejich zpracováním v množství cca 30 m³ a další hromady umístěné na ploše cca 700 m²), neboť se nejednalo o zařízení určené k nakládání s odpady podle zákona o odpadech. Společnosti byla za uvedené protiprávní jednání (porušení příslušných ustanovení nařízení č. 1013/2006 a ustanovení zákona o odpadech) uložena pravomocná pokuta ve výši 450 000 Kč.

Odpad pocházející z Itálie – nedovolená přeshraniční přeprava odpadů deklarovaná jako odpadní plast

4.3.2.11 Podpora činnosti odborných složek ČIŽP v oblasti vzorkování, screeningových analýz a dálkového průzkumu Země

Oddělení podpory inspekční činnosti a chemické bezpečnosti zajišťuje dlouhodobě podporu dalším složkám ČIŽP v oblasti vzorkování a měření různorodých materiálů a výrobků (např. odpadních zemín, exemplářů CITES, výrobků z oblasti dozoru nad trhem), provádí screeningová měření složení vzorků mobilními spektrometry (ED-XRF, Raman, infračervená spektroskopie). V případě podezření zajišťuje i zadávání akreditovaných analýz. V průběhu roku 2024 bylo podrobáno screeningovým analýzám 120 vzorků, z nichž velké množství představovala bižuterie s obsahem omezených látek (olovo, kadmium, nikl), dále materiály odebrané v rámci kontrol přeshraniční přepravy odpadů (např. plasty) nebo vzorky zemín a jiných odpadních materiálů v rámci případů řešených oddělením odpadového hospodářství na území celé ČR.

Mezi další progresivní metody aplikované do kontrolní praxe ČIŽP patří využívání prostorových dat, která jsou pořizována GNSS stanicemi, bezpilotními systémy nebo družicemi.

Oddělení podpory inspekční činnosti a chemické bezpečnosti se dále specializuje zejména na provádění leteckých prací, zpracování dat z fotogrammetrie a laserového skenování a následné analýzy objemových změn v zájmových lokalitách. V roce 2024 bylo prováděno několik kontrolních akcí s různými složkami inspekce, nově byl prováděn monitoring úniku skládkového plynu na několika skládkách odpadů pomocí termální kamery na bezpilotním prostředku a bylo dosaženo očekávaných výsledků.

V roce 2024 byly zahájeny aktivity oddělení v projektu TAČR „Využití technologií DPZ pro dozorovou činnost ČIŽP“ ve spolupráci s projektovými partnery z Univerzity Karlovy, Katedry aplikované geoinformatiky a kartografie, společnosti GISAT a TRL Space Systems.

Výsledky práce celého týmu využívají různorodé zdroje dat a informací zejména z družicových systémů Sentinel, PlanetScope, ale také z bezpilotních systémů se širokou škálou senzorů. V roce 2025 se očekává využití dat z hyperspektrální kamery umístěné na družici TROLL (TRL Space Systems), která byla vypuštěna na oběžnou dráhu Země v lednu 2025.

Družice TROLL společnosti TRL Space Systems s hyperspektrální kamerou, jejíž data bude ČIŽP používat a testovat v rámci řešení scénářů v projektu TAČR

Mezi nejvýznamnější kauzy patřila příprava a spolupráce při vzorkování zemín a na výpočtech objemů navážek v lokalitě u obce Trnová, kde se osvědčilo použití metod fotogrammetrie pro stanovení objemových změn.

Dále oddělení poskytlo Olomouckému kraji své kapacity pro výpočet objemů odpadů z následků povodní v září 2024 v oblasti Jeseníku, kdy byl pomocí dat z bezpilotních systémů vypočítán objem odpadů na 9 deponiích.

– využití bezpilotních systémů pro výpočet objemů navážek zemín v rámci spolupráce s oddělením odpadového hospodářství Oblastního inspektorátu ČIŽP Praha.

Ukázka lokality „Trnová“

Jedna z deponií odpadů z následků povodně v září 2024

4.3.3 Přehled plnění specifických úkolů

Kromě celorepublikově řešených složkových úkolů si jednotlivé OI ČIŽP stanovují specifické úkoly, které odpovídají zejm. lokálním potřebám, opakujícím se problémům v regionu, případně specificky vybranému subjektu. V rámci specifických úkolů byla v roce 2024 kontrolována např. plnění povinností v oblasti „free rider“ se zaměřením hlavně na průmyslové baterie, staré ekologické zátěže, přeshraniční přepravu odpadů (kontroly zařízení a příjemců přeshraničně přepravovaných odpadů např. z Rakouska), kontrolu odpadů vznikajících při demolici a následné výstavbě bytových domů v areálu bývalé papírny, nakládání s kapalnými odpady/odpadní vodou, zařízení – bioplynové stanice přijímající odpady v režimu § 21 odst. 3 zákona o odpadech – úkol byl zaměřen na kontrolu přijímaných odpadů dle přílohy č. 4 zákona o odpadech s ohledem na jejich jednotlivé druhy a jejich množství (max. 30 % z celkové kapacity zařízení) a byl na příslušném OI uskutečněn ve spolupráci s oddělením ochrany ovzduší, kontroly zařazování výstupů z kompostáren, povinnosti při nakládání s odpady z výroby oxidu titaničitého a konkrétní původci stavebních odpadů. Tyto akce mají mimo standardní inspekční činnost, která vede přímo k zahájení přestupkových řízení, také charakter terénního monitoringu nebo zjištění dalších poznatků pro další inspekční šetření, poskytování zpětné vazby z terénu MŽP, popř. pro spolupráci s dalšími orgány státní správy nebo OČTŘ.

4.3.4 Významné případy

V této kapitole jsou uvedeny zpravidla nejvyšší pokuty za oblast nakládání s odpady (pravomocně ukončené případy), popř. jinak významné případy na jednotlivých OI ČIŽP.

OI Praha: AŠH-EKO s.r.o.

Společnosti byla uložena pokuta ve výši 1 500 000 Kč mj. za porušení povinnosti dle ust. § 13 odst. 1 písm. b) zákona o odpadech. Společnost AŠH-EKO jako provozovatel mobilního zařízení ke sběru odpadů v rámci stavby s názvem „Terénní úpravy – příprava pro výstavbu rodinných domů v Nymburce“ na pozemky p. č. 440/3, 443/2, 443/3, 447, 448/1, 448/2 a 1649/1 v k.ú. Nymburk prostřednictvím mobilního zařízení po dobu minimálně půl roku navážela a následně rozhrnovala stavební odpady – hlavně odpadní zeminu a kamení v množství nižších desítek tisíců tun a dále odpadní šterk ze železničního svršku v množství téměř 3 000 tun, aniž by pozemky v k. ú. Nymburk byly k nakládání s odpady dle zákona o odpadech nebo stavebního zákona určeny. Provozovatel mobilního zařízení ke sběru odpadů se proti uložené pokutě odvolal. Odvolací orgán pokutu ČIŽP potvrdil.

OI České Budějovice: WOOD Transport Energo a.s.

Na konci roku 2023 byla zahájena kontrola společnosti WOOD Transport Energo a.s., v jejímž rámci bylo zjištěno nezákonné nakládání s odpadními popelovinami na pozemcích v k.ú. Volary. Kontrola byla ukončena v červnu 2024 se závěrem, že se zde kontrolovaná osoba dopouští nezákonného nakládání s odpadem. Obratem bylo v návaznosti na učiněná zjištění zahájeno řízení o opatření k nápravě, v jehož rámci bylo vydáno rozhodnutí o nápravných opatřeních, které bylo ze strany odvolacího orgánu potvrzeno (nabylo právní moci dne 30. 12. 2024). Po ukončení kontroly byla ze strany ČIŽP následně zahájena další kontrola za období navazující – předmětem kontroly bude mj. ověření stanovených opatření k nápravě a dále bylo na předmětné lokalitě provedeno zaměření překryté deponie popelovin a odběr několika vzorků navezených popelovin. V dané věci probíhá spolupráce též s Policií ČR, která danou věc taktéž prověřuje, a to na základě obdrženého trestního oznámení.

OI Plzeň: HODILOMAX Explorer s.r.o.

Pokuta 500 000 Kč za odstranění 8 400 tun odpadu zeminy z úpravy komunikace Vejprnice-Tlučná. Společnost uložila odpad na soukromé pozemky bez vědomí jejich vlastníků v údolní nivě potoka v zátopové oblasti blízko obce Zbůch. V průběhu kontroly společnost přestala poskytovat součinnost a byla jí uložena i pokuta za nesoučinnost. Ve věci dále koná místně příslušný stavební úřad.

OI Ústí nad Labem: Ekoselect, a.s.

Na základě kontroly provedené na konci r. 2019 v zařízení ke sběru a úpravě odpadů – třídírna druhotných surovin Na Moráni v Chomutově bylo zjištěno, že provozovatel provedl nedovolené přeshraniční přepravy odpadů tím, že přijal ze SRN do zařízení 24,08 tun odpadního kompozitního sportovního povrchu (tartanu), zařazeného pro účely přepravy jako „zelený“ seznam odpadů. Z tohoto odpadu následně ještě v době kontroly obviněný

vytřídil příměsi – kusy tartanu s příměsí kamení, tyto odpady následně předal do jiného zařízení k nakládání s odpady (k odstranění), avšak ani další část odpadu nepředal rovněž k využití, navíc změnil katalogové číslo odpadu původně deklarovaného jako „plast a kaučuk“. Přeprava tohoto odpadu tak byla provedena bez oznámení a souhlasu příslušných úřadů. Dále v den kontroly inspekce obviněný v zařízení soustřeďoval odpad přepravený ze SRN označený kat. č. 19 12 04 Plasty a kaučuk, avšak jednalo se o plastový komunální odpad, který svým vzhledem neodpovídal odpadu „zeleného“ seznamu (plasty z odděleného sběru komunálního odpadu, příp. plasty netříděné podle jednotlivých druhů či výmět po třídění – znečištěné slisované folie, plastové obaly, hliníkové folie atd. pocházející z domácností). Předmětný odpad byl odpadem uvedeným na „žlutém“ seznamu, jehož přeprava dle nařízení podléhá postupu předchozího písemného oznámení a souhlasu příslušného úřadu, čímž obviněný nedisponoval, ačkoliv tento odpad přijal do zařízení postupem podle čl. 18 nařízení. Dále bylo kontrolou zjištěno, že obviněný provozoval zařízení v rozporu se souhlasem k provozování zařízení tím, že na manipulační a skladovací ploše soustřeďoval odpad dovezený ze SRN (netříděná směs textilních odpadů, PVC, izolačního materiálu, pryžových odpadů atd.) neodděleně od tuzemských odpadů. Za výše uvedené přestupky inspekce uložila sankci ve výši 250 000 Kč, proti které se obviněný odvolal. MŽP pokutu v rámci odvolání snížilo na 240 000 Kč.

OI Hradec Králové: Vilímek s.r.o.

Pokuta 220 000 Kč byla inspekcí uložena provozovateli mobilního zařízení ke sběru odpadů s přiděleným IČZ: CZH01071, který do zařízení přebíral po dobu cca 20 měsíců vybrané kovové odpady (kat. č. 12 01 01, 12 01 03, 16 01 17, 16 01 18, 16 08 01, 17 04 01, 17 04 02, 17 04 04, 17 04 05, 17 04 07 a 17 04 11) od různých původců – právnických osob, fyzických osob podnikajících a fyzických osob nepodnikajících v celkovém množství 1 978,2966 tun. Tímto jednáním se obviněný dopustil porušení ustanovení § 18 odst. 2 zákona o odpadech, protože původce odpadu, včetně nepodnikajících fyzických osob, nesmí odpad stanovený vyhláškou č. 273/2021 Sb. předávat do mobilního zařízení ke sběru, úpravě nebo využití odpadu a provozovatel takového zařízení nesmí kovový odpad (stanovený vyhláškou) do mobilního zařízení převzít. Obviněnému byla ČIŽP uložena pokuta ve výši 220 000 Kč, proti které se odvolal. MŽP pokutu inspekce potvrdilo.

OI Havlíčkův Brod: Bergasto a.s.

Byla provedena plánovaná kontrola dodržování zákona o odpadech, kontrolovanou osobou v zařízení CZJ01101 (zařízení k využití odpadu zasypáváním), které bylo umístěno na pozemcích v k. ú. Mírovka. Kontrolou bylo zjištěno porušení § 17 odst. 1 písm. a) zákona o odpadech tím, že zařízení bylo provozováno v rozporu se schváleným provozním řádem, tedy za mnohonásobné překročení kapacity zařízení uvedené ve schváleném provozním řádu, a to v letech 2021 a 2022. Rozhodnutím inspekce byla v tomto případě uložena pokuta ve výši 1 200 000 Kč za přestupek dle § 121 odst. 1 písm. f) zákona o odpadech. Subjekt využil možnost podat odvolání. Odvolací orgán v rámci projednání dané věci dle svých kompetencí snížil pokutu na 800 000 Kč, rozhodnutí následně nabylo právní moci.

Zařízení k využití odpadu zasypáváním, umístěné na pozemcích v k. ú. Mírovka – mnohonásobně překročená kapacita zařízení

Ol Brno: ODYCER s.r.o.

V roce 2024 nabyla právní moci pokuta ve výši 800 000 Kč uložená společnosti za to, že v době od 24. 11. 2021 do 15. 11. 2023 nakládala s odpady na pozemcích v k. ú. Brno-Chrlice bez potřebného povolení k provozu zařízení. Jednalo se o pozemky, kde byl v minulosti (do roku 2016) povolen provoz zařízení (sběr a využívání demoličních odpadů). Po neprodloužení souhlasu k provozování zařízení zde zůstalo množství odpadů – inspekce stanovila v r. 2017 podle zákona o odpadech Opatření a lhůty pro zjednání nápravy – zejm. odstranění veškerých odpadů z pozemků, vykonatelnost byla po několika prodlouženích a odvoláních do dne 30. 9. 2020. Společnost opatření nesplnila, rozhodnutím z roku 2021 inspekce uložila pokutu ve výši 400 000 Kč. Ani v roce 2023 nebyla opatření dosud splněna, proto inspekce uložila pokutu ve výši 800 000 Kč, která v roce 2024 nabyla právní moci. Od roku 2023 je společnost v likvidaci, jednatelem je rumunský státní příslušník. Inspekce rozhodnutím ze dne 15. 11. 2023 podle § 84 odst. 1 zákona o přestupcích zakázala zrušení, zánik nebo přeměnu této společnosti, a to kvůli důvodnému podezření, že by se obviněný mohl svým zánikem vyhnout potrestání za přestupek nebo výkonu správního trestu. Odpady jsou dosud na pozemcích uloženy. Společnost žádným způsobem nereaguje.

Ol Olomouc: MEVAPACK, s.r.o.

Pokuta ve výši 300 000 Kč. Do zařízení ke sběru a výkupu odpadů kategorie ostatní odpad v areálu provozovny v Suchonicích, IČZ: CZM00338, přijal odpad z přeshraničních přeprav do České republiky, aniž by bylo odesílatelem nebo příjemcem prokázáno legální konečné využití odpadu z výše uvedených přeshraničních přeprav do ČR. Tím byla provedena opakovaná nedovolená přeprava odpadů, tedy přeprava v rozporu s nařízením č. 1013/2006, o přepravě odpadů.

Ol Ostrava: Nelegální sklad Bohumín

Jednalo se o přetrvávající nelegální stav, který trval již od ledna roku 2019. Dne 23. 1. 2019 byla inspekce informována, že majitel haly (budova č. p. 362, která je situována na pozemku parc. č. 1086/2, k. ú. Pudlov) na ul. ČS armády v Bohumíně-Pudlov („sklad Bohumín“) oznámil Policii ČR, že mu byly do haly navezeny sudy s neznámou kapalinou a že dochází k úniku kapaliny ze sudů na podlahu haly. Policie na místě zjistila, že se jedná o stejný charakter odpadů jako v případě haly ve Starém Městě u Frýdku-Místku. Na místo vyjeli hasiči, kteří si vyžádali součinnost ČIŽP, dále byl na místě vodoprávní úřad města Bohumín a havarijní služba Povodí Odry. Bylo zjištěno, že se v budově nachází cca 150 tis. litrů neznámé kapaliny (směsi závadných látek) v 200l barelech, popřípadě IBC kontejnerech, část sudů byla poškozena a docházelo k úniku na podlahu haly. Hasiči odebrali vzorky k analýze a nebyl zjištěn žádný únik mimo objekt haly. Případ vyšetřovala Policie ČR pro podezření ze spáchání přečinu neoprávněného nakládání s odpady podle § 298 odst. 1 trestního zákoníku. Dle informací byly odpady dovezeny z území Polské republiky občany Polska, se tedy jedná o nedovolenou přepravu, kdy v dané věci jedná MŽP s příslušným kontaktním orgánem.

Inspekce v dané věci oslovila Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje („HZS MSK“) s žádostí o stanovisko, resp. posouzení kompetencí a rizikovosti ve věci nelegálního uskladnění látek či směsí (odpadů) v objektu haly, kdy bylo inspekci sděleno, citace: „V současné chvíli nejsou naplněny podmínky v rámci represivního i preventivního působení HZS MSK ve smyslu odstranění nebezpečných látek z výše uvedených prostor.“ Taktéž v dané věci bylo na začátku roku 2020 provedeno jednání se zástupci MěÚ Bohumín, kdy se obě strany shodly v návrhu na jednání se zástupci MŽP a místně příslušného krajského úřadu ve věci nalezení urychleného řešení stávajícího stavu, ať už formou jeho odvozu polskou stranou, či provedení bezpečného uskladnění či odstranění. Podle informací příslušný soud v Polsku již odsoudil pachatele nelegální PPO a polský orgán dozoru již uložil povinnost těmto osobám provést odvoz a likvidaci nelegálně přepravených odpadů, přičemž tento požadavek doposud nebyl naplněn.

Po proběhlých povodních v září 2024 byla dne 13. 11. 2024 provedena kontrolní obhlídka skladu na základě výzvy hejtmána Moravskoslezského kraje za účasti dotčených orgánů státní správy, kdy bylo konstatováno, že vlivem zářijové povodně došlo ve vztahu k uskladněným odpadům k rapidnímu zhoršení. Situace je hodnocena jako havarijní, krizová, ohrožující zdraví, majetek, životní prostředí a vyžadující provedení likvidačních prací. Následně bylo ze strany KÚ rozhodnuto v rámci krizového řízení o vymístění uložených odpadů z objektu a jejich následné likvidaci. V dané věci byla vybrána jako zhotovitel akce společnost Recovera Využití zdrojů a.s., provozovatel Spalovny průmyslových odpadů. Objekt je nyní vyklizen, navezené odpady jsou umístěny v prostorách spalovny, kde budou následně zlikvidovány. Celkem bylo vymístěno 338,25 tun nebezpečných odpadů charakteru kapalných hořlavých odpadů.

Ol Liberec: Zdemolujeme s.r.o.

Společnosti byla uložena sankce ve výši 1 000 000 Kč za nakládání (shromažďování, drcení a následné skladování před budoucím nespécifikovaným využitím) s odpady (stavební demoliční odpady v množství cca 5000 tun) na pozemcích v k.ú. Plavy, které nejsou zařízením pro nakládání s odpady určeny.

Nelegální nakládání s demoličními odpady pocházejícími z demolice na pozemcích v k.ú. Plavy

4.3.5 Závěry kontrolní činnosti

Z hlediska nejzávažnějších a zároveň nejčastějších inspekčních zjištění porušení zákona o odpadech v roce 2024 se inspekce nejvíce setkávala s nakládáním s odpady zejm. charakteru stavebních a demoličních mimo místa určená. Nejčastěji šlo o nelegální soustřeďování odpadů, úpravu odpadů mimo povolená místa pro nakládání s odpady, prosté návozy odpadů na pozemky, nelegální terénní úpravy nebo ukládání nevyhovujících odpadů, nelegální zbavování se odpadů původci apod. V souvislosti s nelegálními terénními úpravami se jedná o zasypávání odpadem na místech k tomu neurčených – zde často probíhala předstíraná „recyklace“ (tedy ukončení odpadového režimu) těchto odpadů na „mobilním zařízení“, avšak spojená s následným odstraněním odpadu (nelegální deponie, zásypy apod.). Oblasti nelegálního odstraňování zejména stavebních a demoličních odpadů a odpadních zemin se týká i většina podnětů, které bývají z větší části oprávněné. Tato oblast je jednou z nejzávažnějších z hlediska rozsahu i složitosti dokazování. Na tuto oblast stále více cílí i spolupráce s OČTŘ nejen v oblasti neoprávněného nakládání s odpady, ale i v souvislosti s veřejnými zakázkami a hospodářskou trestnou činností. Souvisí to přímo s rozsáhlou stavební činností a s tím spojenou vysokou produkcí odpadu (liniové stavby silnic a dálnic, demolice starých objektů, budování vodovodů a kanalizací apod.), nedostatkem blízkosti kapacit recyklačních center a legálních zařízení k zasypávání a dalších faktorů. Zároveň je s touto problematikou spojeno nejvíce správních řízení a jsou zde udělovány i jedny z nejvyšších sankcí. Ze strany původců těchto odpadů, kdy se jedná o velké objemy (řádově i tisíce tun) se hledají možnosti, jak se co „nejlevněji“ těchto odpadů zbavit. Bohužel jsou s touto problematikou spojeny i některé nejasnosti vyplývající z legislativy. Často se argumentuje, že se nejedná o odpady, ale o vedlejší produkty. Na straně ČIŽP je pak tyto argumenty složité po odborné a právní stránce vyvracet, navíc s nezbytnou oporou o vyvíjející se judikaturu správních soudů. Věříme, že se podaří část těchto pro praxi interpretačních problémů v budoucnu odstranit, a to vydáním nové vyhlášky o odpadních zeminách a stavebních odpadech. Právní úprava v oblasti nakládání s těmito odpady tak zůstává pro původce i správní orgány nadále komplikovaná. Z pohledu ČIŽP je potřeba iniciovat debatu o zavedení poplatků zejm. za ukládání SDO a zemin v rámci zasypávání, a to vč. nelegálního odstranění odpadů. Smyslem je mj. podpořit faktickou a nikoliv pouze předstíranou recyklaci těchto množstevně významných odpadů. Řadu závažných případů totiž nelze úspěšně systémově řešit pouze v rámci správní a přestupkové činnosti.

Z hlediska závažnosti je v posledních letech opakovaně zjišťována nedovolená přeprava zejm. odpadů do ČR, přičemž existují různé podvodné i sofistikované způsoby od předstíraného využití odpadů (ale fakticky odstranění) v zařízeních pro využití odpadů (rekultivace apod.), skryté skládkování nebo energetické využití zahraničních odpadů (deklarovaných jako odpady „českého“ původu) až po odstranění odpadů ve skladech či skrytých a opuštěných lokalitách (černé skládky) – zejm. komunální a výrobní odpad, jako jsou plasty a textil. Přibývají však i nové druhy dovážených odpadů – např. elektroodpad, technologická zařízení, baterie. V posledních letech byly prokázány i dovozy odpadních materiálů ze zahraničí, které byly následně v ČR distribuovány jako stavební materiál (strusky, asfalty), aniž by tyto materiály buď splňovaly dosavadní environmentální standardy pro zjištěné použití, nebo byly pouze deponovány na území ČR bez zajištění využití. V kontextu případů nedovolených přeprav odpadů byla již nastavena spolupráce s Celní správou a Generálním ředitelstvím cel, Policií ČR a Vrchním státním zastupitelstvím ve věci prověřování nedovolených přeprav. Ve větším rozsahu tak probíhá prověřování možného přečinu podle § 298/1 trestního zákoníku. Je potřeba vyjádřit poděkování spolupracujícím subjektům, zejm. však Celní správě, která hraje klíčovou roli při kontrolách

a odhalování nedovolených přeprav a poskytování operativních poznatků. Obdobně i v dalších oblastech neoprávněného nakládání s odpady jsou stále více zapojovány OČTŘ. Tuto spolupráci lze v současné době pozitivně hodnotit, tzn. že v oblasti prosazování environmentálního práva, resp. v boji proti trestné činnosti související s odpady se podařilo významněji zapojit i další orgány. Stěžejní bude i transpozice Směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí, nastavení adekvátních a odrazujících trestů pro pachatele trestné činnosti. Spolupráce a činnost musí být dlouhodobě efektivní tak, aby byla zachována vnitřní bezpečnost ČR v oblasti společného životního prostředí a zdraví lidí v České republice. Inspekce v tomto ohledu musí hrát klíčovou roli.

U původců odpadů přetrvávají zjištění s nedostatečným tříděním odpadů u zdroje, tzn. porušení spočívající v neodděleném soustřeďování odpadů, rovněž do této oblasti míří velký objem obdržených podnětů. Stále rovněž přetrvávají problémy s kapalnými odpady. Bohužel se dosud setkáváme s postupy, že množství kapalných odpadů je vyváděno z režimu odpadů a převedeno pod režim odpadních vod v rámci zákona o vodách. Bohužel se toto často děje na základě „tlaku“ některých odpadářských společností na původce odpadu. V takových případech se pak tyto odpady „ztrácí“ z evidence o produkci odpadů a nakládání s nimi a rovněž není ani přehled o kvalitě těchto odpadních vod/kapalných odpadů a o koncových zařízeních, kde tyto silně kontaminované kapalné fáze jako odpadní vody končí. Často se jedná o vody z rizikových výrobních činností (galvanovny, odmašťovací procesy atd.). Znamé jsou i případy, kdy je tímto způsobem nakládáno i s průsakovými vodami ze skládek nebezpečných odpadů. Zde se evidentně organizátoři spoléhají na určité nedostatky v legislativě, a to zejména v souvislosti s přepravou kapalných odpadů deklarovaných jako odpadní vody. Takové přepravy by měly probíhat v souladu se zákonem o odpadech (SEPN), ale i s nařízením ADR, ale to se v mnoha případech neděje. Hrozí zde nebezpečí nejen pro životní prostředí, ale zejména pro lidské zdraví či životy (např. v případě havárie pro zasahující jednotky IZS). Tato skutečnost se konkrétně projevila i v praxi, kdy bylo zjištěno navážení „odpadní vody“ charakteru fenol-čpavkových vod s obsahem kyanidu, a to v cisternách bez jakéhokoli označení a bez jakýchkoli dokladů o původu. Rovněž řidič neměl žádnou představu a informaci o charakteru „svého“ nákladu. Problémy a nedostatky se jasně projevíly při kontrole koncového zařízení, přičemž kontaminované vstupy do zařízení mají významný dopad i na kalové hospodářství a následné nakládání s kaly.

Specifickou oblastí, jež stále zůstává ne zcela dobře řešena z pohledu vynucování práva, je nelegální nakládání s vozidly s ukončenou životností (soustřeďování vozidel v různém technickém stavu na zahradách rodinných domů či jiných pozemcích). Problematické je především určení, zda se již jedná o vozidlo s ukončenou životností, či nikoliv. Na některých lokalitách se nachází stovky vozidel a jejich zdokumentování při kontrole je velmi náročné, k tomu je často obtížné zjistit, kdo skutečně s vozidly v dané lokalitě nakládá (vozidla jsou často ve vlastnictví různých osob či subjektů). V některých případech se nepodaří prokázat vazba autovraků na podnikatelskou činnost. Po dlouhém a komplikovaném šetření na místě, následném prověřování zjištěných údajů (RZ, VIN) v Registru silničních vozidel nebo u České kanceláře pojistitelů je spis předáván na příslušnou obec s rozšířenou působností, která je kompetentním kontrolním orgánem u fyzických osob nepodnikajících. Tyto obce si ale často neumí s těmito případy poradit z důvodů nedostatečných odborných zkušeností a personálních kapacit.

Rozsáhlým případem řešeným napříč více oblastními inspektoráty je případ nelegálního obchodu a nakládání se železničními pražci, kdy subjekt distribuoval prostřednictvím jiného dodavatele štěpky do tepláren v ČR. Jednalo se o štěpku vzniklou drcením železničních pražců mimo režim (nebezpečného) odpadu jako tzv. biomasu. Jde o dosud nepravomocně ukončený případ.

Specifická kontrolní činnost byla vykonávána v souvislosti s nakládáním s povodňovými odpady a oblastním inspektorátům patří velké poděkování za odvedenou časově náročnou práci v této oblasti pro úspěšné zvládnutí situace v rámci krizového řízení. Další specifická zjištění a problémy popisují jednotlivé kapitoly u složkových úkolů.

Z hlediska vytížení a profilace inspekční činnosti je potřeba uvést, že inspekce je v oblasti nakládání s odpady nebo výrobky s ukončenou životností čím dál více zahlcena podněty, leckdy však zcela bagatelními, popř. podněty, které nelze z pohledu platné legislativy řešit tak, jakou představu mají podatelé podnětů. Rovněž jsou také bezdůvodně přeposílány na inspecí nevyřešené problémy či podněty od jiných úřadů, v některých případech dochází mezi úřady k nevyjasnění interpretace předpisů a kompetencí. Pokud se přidají

i komplikovanější případy a přestupková řízení, je omezená možnost věnovat se průřezově, cíleně a systematicky celému spektru problematik, zejm. pak u subjektů, které nakládají s odpady. Nedostává se tak zcela vždy prostoru pro kontroly problematických subjektů a postižených lokalit či jejich monitoring. Selektivní kontrolní činnost inspekce je tak značně omezena, dochází i k přesunu důležitých kontrol na další období, některým oblastem se nelze věnovat prakticky vůbec. Obdobně jako jiné úřady se potýkáme s omezeným počtem inspektorů ve vztahu k rozsahu dozorovaných oblastí. Bylo by vhodné personálně posílit na regionálních úrovních zejm. ORP, které by se mohly věnovat vybraným agendám a podnětům. Rovněž množství environmentálních a procesních předpisů a jejich objem neustále narůstá, doba pro zavedení do praxe se zkracuje a vydávají se předpisy nové a stále komplikovanější. Též je trendem zvyšující se počet nedůvodných stížností na činnost a podjatost inspektorů, podání trestních oznámení na inspektory, zastrašování inspektorů, zvyšující se agresivita kontrolovaných osob apod. Samostatným problémem jsou firmy, kde jsou pouze nastrčení tzv. „bílí koně“, kde ani po náročném řízení nesplní sankce výchovný, preventivní a odstrašující charakter. V konečném důsledku je tak dlouhodobě zejm. procesně, metodicky i věcně náročnější a tím i časově delší prosazování práva zejm. v případech, kdy inspekce cílí na složité a závažné kauzy v odpadovém hospodářství.

4.4 Ochrana přírody a CITES

4.4.1 Přehled kontrolní činnosti v roce 2024

Inspektoři odboru ochrany přírody a lesa a oddělení CITES se v rámci své kontrolní činnosti v roce 2024 tradičně věnovali prověřování situací, aktivit a subjektů, které představují potenciální ohrožení zájmů chráněných složkovými zákony, konkrétně zákonem o ochraně přírody a krajiny, o ochraně zemědělského půdního fondu, o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, o provozování zoologických zahrad, o nakládání s geneticky modifikovanými organismy, o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu a zákonem o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa. Přibližně 40 % inspekční aktivity tvoří plánované kontroly, které navazují na předcházející zjištění a reflektují aktuální stav. Kontroly vykonávané na základě podnětů veřejnosti rovněž pokrývají cca 40 % inspekčních kapacit a zbylých cca 20 % tvoří šetření prováděná operativně na základě vlastních zjištění.

Inspektoři oddělení ochrany přírody a lesa a oddělení CITES v roce 2024 uskutečnili celkem 2899 kontrol a šetření (výrazný nárůst oproti předchozímu roku je dán především společným vykazováním činnosti po sloučení oddělení ochrany přírody a oddělení ochrany lesa) v rámci příslušných složkových zákonů, což při počtu 102 inspektorů odpovídá v průměru více než 28 šetření na inspektora za rok. V oblasti své působnosti se dále podíleli na dalších 121 kontrolách ve spolupráci s jinými odbornými složkami. Celkem v roce 2024 nabylo právní moci 890 rozhodnutí, z toho 602 rozhodnutí o uložení pokuty (327 za přestupky právnických a fyzických osob podnikajících a 275 za přestupky fyzických osob), 11 napomenutí, 39 rozhodnutí o omezení nebo zastavení činnosti, 166 rozhodnutí o zabavení nebo odebrání, 72 rozhodnutí o opatření k nápravě a dále bylo uloženo 8 předběžných opatření. Vezme-li se v úvahu sloučení složek ochrany přírody a ochrany lesa, je patrný částečný pokles počtu přestupkových řízení, který je důsledkem ztráty kompetencí k projednání přestupků FO v oblasti ochrany přírody.

Úhrnná výše pravomocně uložených pokut dosáhla v roce 2024 celkem 18 457 150 Kč, což představuje pokles o 19 % oproti předchozímu roku způsobený výše uvedenou ztrátou kompetence. Z této částky 18 457 150 Kč činily pokuty právnickým osobám a osobám fyzickým podnikajícím, fyzickým osobám nepodnikajícím byly uloženy pokuty v celkové výši 2 554 000 Kč. V roce 2024 dále inspekce v oblasti ochrany přírody, lesa a CITES podala celkem 9 oznámení orgánům činným v trestním řízení, zejména v oblasti CITES, a 67 podnětů ostatním orgánům státní správy různých úrovní.

Významný podíl dozorové činnosti inspekce představuje šetření podnětů občanů, spolků a jiných orgánů státní správy a samosprávy. Ty představují cenný zdroj informací zejména ve vztahu k ochraně dřevin rostoucích mimo les, ochraně lesa nebo ochraně zemědělského půdního fondu. Nezanedbatelná část podnětů se týká též možného porušení povinností v oblasti obchodování s ohroženými druhy. V roce 2024 inspektoři řešili konkrétně 1 265 podnětů v působnosti ochrany přírody, lesa a CITES. V průměru tak připadlo na jednoho inspektora téměř 12 prošetřených podnětů za rok.

Velmi významně se do práce oddělení ochrany přírody a lesa promítá kontrolní a správní činnost v souvislosti s dodržováním ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Na oblast ochrany přírody tradičně připadl největší podíl kontrolní (1752 z celkem 2899 šetření a kontrol) i správní (uložené pokuty za 10 513 650 Kč z celkem 18 497 150 Kč) činnosti, více jak dvě třetiny vydaných předběžných opatření a rozhodnutí o omezení nebo zastavení činnosti a dále významná část vydaných opatření k nápravě a podnětů podaných jiným orgánům státní správy. Spektrum kontrolní, správní a přestupkové činnosti v oblasti ochrany přírody je velmi široké. Více problematiku přibližují oddíly týkající se specifických úkolů a závažných případů řešených v daném roce.

Neodmyslitelnou součástí činnosti složky ochrany přírody je kontrola dodržování ustanovení zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu. V roce 2024 se uskutečnilo celkem 58 kontrol či šetření podle tohoto zákona, z toho 18 kontrol ve spolupráci s jinými odbornými složkami ČIŽP, zejména oddělením odpadového hospodářství a oddělením ochrany vod. Ve sledovaném období inspekce dále prošetřovala 41 podnětů, které poukazovaly na možné porušení právních předpisů v této oblasti. Celkem 16 podnětů bylo postoupeno jiným orgánům státní správy, pokud ČIŽP došla k závěru, že dochází k porušení ustanovení zákona

o ZPF, k jejichž řešení nemá kompetenci. Přijaté podněty tradičně odkazovaly na navážky zemin, ukládání odpadů či aplikaci kalů z čistíren odpadních vod na pozemky vedené jako ZPF. Součástí činnosti je spolupráce s ÚKZÚZ, který provádí agrochemické zkoušení zemědělských půd na obsah rizikových prvků a látek na zemědělské půdě a v odůvodněných případech postupuje podněty k prošetření kontaminace zemědělské půdy (1 kontrola v působnosti Ol České Budějovice). V roce 2024 inspekce za porušení ustanovení zákona č. 334/1992 Sb. uložila pokutu 4 subjektům v souhrnné výši 82 500 Kč.

Na úseku ochrany lesa byla řešena pochybení a porušení právních předpisů týkajících se funkcí lesa jako složky životního prostředí, tedy dle zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, a porušení ustanovení uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin do oběhu dle zákona č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin. V roce 2024 inspektoři provedli 806 kontrol a šetření, uložili 84 pokut ve výši 5 607 500 Kč a uložili 57 opatření k nápravě a 11 zákazů činnosti. Ve sledovaném období bylo řešeno 133 podnětů nejčastěji na téma těžebních zásahů v lesích ve spojitosti s poškozením lesní půdy, navážky odpadů, terénních úprav v lesích a neoprávněného využívání pozemků určených k plnění funkcí lesa.

V roce 2024 provedla inspekce na úseku CITES celkem 198 kontrol (v roce 2023 to bylo 225 kontrol) podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, a řešila celkem 87 podnětů (39 v roce 2021, 98 v roce 2022 a 121 v roce 2023). V roce 2024 došlo v této oblasti k další racionalizaci a zintenzivnění inspekční aktivity v oblasti přestupkových i správních řízení. Inspekce uložila celkem 229 pokut (z toho 219 fyzickým osobám a 10 osobám právnickým a fyzickým podnikajícím), a to v celkové výši 1 870 500 Kč (z toho 1 114 500 Kč fyzickým osobám a 756 000 Kč osobám právnickým a fyzickým podnikajícím), 1 napomenutí a 3 opatření k nápravě (v roce 2023 bylo uloženo celkem 240 pokut v úhrnné výši 1 003 500 Kč). Právní moci nabylo v roce 2024 celkem 163 rozhodnutí o zabavení (v roce 2023 celkem 137).

Těžiště práce inspekce na úseku CITES představují hraniční kontroly (zejména Letiště Václava Havla Praha, celní pošta), protože Česká republika zaujímá v mezinárodním obchodu se živými zvířaty významné místo. Aktuálně je ve vývozu chráněných ptáků na druhém místě na světě, v exportu akvarijních ryb na třetím a ve vývozu plazů a savců se pohybuje kolem 10.–15. místa. V roce 2024 inspekce pokračovala v důsledných hraničních kontrolách vyvážených a dovážených dravců, šelem a primátů. Celkem pak provedla inspekce okolo 1500 inspekčních šetření a prověřování a podle požadavků celních úřadů poskytovala při hraničních kontrolách i další potřebnou součinnost.

Na Letišti Václava Havla Praha eviduje ČIŽP za rok 2024 celkem 357 aktivních součinností s celními úřady, což představuje stálý mírný pokles oproti minulým letům (v roce 2021 to bylo 506 součinností, v roce 2022 pak 453 součinností a v roce 2023 celkem 367 součinností). Většinu nelegálního obchodu představovaly stejně jako v minulých letech individuální dovozy výrobků tradiční asijské medicíny, realizované příslušníky asijských komunit. Počet záchytů přípravků tradiční asijské medicíny, nelegálně dovážených převážně příslušníky cizojazyčných komunit a obsahujících neživé exempláře druhů chráněných CITES, dosáhl v roce 2024 vyšších desítek (cca 90 případů), což je srovnatelné s rokem 2023 a představuje to výrazné navýšení oproti letům předchozím. Na tomto úseku lze konstatovat pokračující ignoraci předpisů ze strany příslušníků vietnamské komunity; inspekce proto v roce 2024 přistoupila až k trojnásobnému navýšení sankcí ukládaných na tomto úseku v řízeních o přestupku. Při kontrole dovozu osobních zavazadel cestujících bylo na letišti dále zabaveno 13 kusů neživých korálů, 5 živých exemplářů ryb a konzerva s medvědí masem.

Inspekce provedla v roce 2024 celkem 910 šetření zásilek v mezinárodním poštovním styku, což je o polovinu více než v roce 2023 (616) a téměř třikrát více než v roce 2022 (336). V souvislosti s významným nárůstem kontrol poštovních zásilek se zvyšuje množství a obohacuje spektrum záchytů na celní poště. V roce 2024 bylo zadrženo nebo zabaveno 59 živých kaktusů, 57 orchidejí, 10 masožravých rostlin, 2 lebky lachtanů, 2 ulity mořských měkkýšů, 23 sušených motýlích těl, velrybí maso, na 30 výrobků z krokodýlí či hadí kůže, lahev s obsahem medvědí žluči a přívěšek ze slonoviny.

K vnitrostátnímu odhalování nelegálního nakládání s exempláři ohrožených druhů dochází jak na základě vlastní inspekční činnosti ČIŽP, tak i v rámci součinnosti s Celní správou ČR, Policií ČR, Státní veterinární správou a úřady obcí a krajů. ČIŽP na základě těchto kontrol zadržela nebo zabavila více než 100 dermoplastických preparátů ptáků a savců, včetně kůží kočkovitých šelem a výrobků z nich, a více než 100 artefaktů ze slonoviny. Ze živých exemplářů inspekce zadržela nebo zabavila dvě velké kočkovité šelmy (tygr a lev), čtyři vlky obecné, 25 ohrožených druhů ptáků (z toho 12 papoušků), více než 10 primátů a 20 exemplářů plazů. Mezi významné případy lze v rámci výše

uvedeného výčtu považovat zabavení ohrožených exemplářů hadů, dravců a sov při neoprávněném komerčním nakládání (tzv. „busking“) a zabavení 35 oděvů ušitých z kožešin kočkovitých šelem, nabízených k prodeji v centru Prahy.

Inspekce intenzivně spolupracovala s orgány činnými v trestním řízení. Součinnost inspekce poskytovala celním a policejním orgánům zejména při převzetí zadržených exemplářů k dalším úkonům, převzetí zajištěných exemplářů do správy, poskytnutí odborných konzultací při domovních prohlídkách a vypracování odborných stanovisek. Z celkem šesti podaných trestních oznámení a dalšího sdílení poznatků z inspekční činnosti se vyvinulo několik případů, které jsou aktuálně v režimu trestního šetření.

Inspekce se v roce 2024 aktivně účastnila i mezinárodních programů na úseku boje proti wildlife crime. Inspektoři ČIŽP se zapojovali do jednání evropských komisí a pracovních skupin, výborů Interpolu, mezinárodních setkání různých úrovní a výzkumných studií s touto tematikou. Zvláštní zmínku zaslouží skutečnosti, že v rámci aktivit organizovaných Europolem a Interpolem ČIŽP ve spolupráci s Celní správou pokračovala v monitoringu obchodu s úhořem říčním v ČR a účastnila se také operace Thunder, zaměřené zejména na mezinárodní sdílení informací v souvislosti s odhalováním nelegálního obchodování s volně žijícími zvířaty a rostoucími rostlinami, nedovolenou přeshraniční přepravou dřeva, volně žijících zvířat a produktů z volně žijících živočichů, protiprávních převodů peněz a výroby a používání falešných a padělaných dokladů.

Kontroly dodržování ustanovení zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, zákona č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a zákona č. 93/2018 Sb., o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu jsou předmětem tematických složkových úkolů, jejichž vyhodnocení je součástí následujícího oddílu. Tyto oblasti se zatím týkají omezeného počtu (v řádu desítek) subjektů.

4.4.2 Přehled plnění složkových úkolů

Do tzv. složkových úkolů v působnosti všech oblastních inspektorátů jsou zařazeny kontroly plynoucí z mezirezortních závazků (Cross Compliance) a kontroly v rámci ucelených agend, plynoucích z dosavadních poznatků, zkušeností nebo požadavků MŽP (kontrola plnění uložených opatření k nápravě, nakládání s geneticky modifikovanými organismy, kontrola zoologických zahrad).

1. Kontroly zemědělsky hospodařících subjektů v rámci procesu Cross Compliance (CC)

Ve vazbě na poskytování zemědělských dotací se inspekce zabývala kontrolami zemědělsky hospodařících subjektů, konkrétně v uplynulém roce provedla tzv. kontrolu podmíněnosti u celkem 290 žadatelů o zemědělské dotace. Dodržování povinných požadavků na hospodaření (dále „PPH“) plynoucích ze směrnice Rady č. 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků (PPH 3) inspekce posuzovala v celkem 206 případech, u 108 subjektů kontrolovala dodržování požadavku, který vzešel ze směrnice Rady č. 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť (PPH 4).

Kontroly plnění požadavků plynoucích z uvedených evropských směrnic a dodržování příslušných ustanovení zákona č. 114/1992 Sb. se zaměřují na oblasti, kde existuje větší riziko střetu zemědělského hospodaření a chráněných zájmů. V případě PPH 3 jde o pozemky, kde může dojít k nedovolenému zásahu do dřevin rostoucích mimo les, do významných krajinných prvků vodní tok a údolní niva nebo hnízdišť ptáků, případně pozemky s výskytem vybraných zvláště chráněných druhů vázaných na travní porosty (modrás-ci, chrástal). Požadavek PPH 4 je kontrolován v návaznosti na existenci předmětu ochrany evropsky významné lokality v rámci obhospodařované plochy nebo jejího bezprostředního okolí.

Většina kontrol podmíněnosti byla uskutečněna na základě centrálně sestaveného plánu kontrol, který zahrnuje minimálně 1 % z celkového počtu žadatelů o zemědělské dotace. Pouze jednotky kontrol byly doplněny na základě doručeného podnětu nebo předchozích zjištění inspekce. Některé z původně plánovaných kontrol byly v uplynulém roce zrušeny nebo se jejich výsledky neuplatnily při řízení o přiznání dotace vedeného SZIF, neboť cca v polovině roku byly rozhodnutím Evropské komise od kontrol podmíněnosti osvobozeny subjekty, které žádají o dotace na méně než 10 ha.

Při kontrolách podmíněnosti byly v uplynulém roce pouze v jednom případě zjištěny závažnější nedostatky. Právník osoba v působnosti Ol Brno provedla poškozující ořezy 4 vzrostlých dřevin na okraji půdního bloku, čímž porušila kontrolní požadavek PPH 3/2 a ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., týkající se obecné ochrany dřevin rostoucích mimo les. Z pohledu kontrol podmíněnosti byl zásah vyhodnocen jako celkově malé porušení, které nevedlo ke snížení dotací, současně ale byla kontrolované osobě uložena pravomocná pokuta ve výši 20 000 Kč.

Kontrolované subjekty s inspekci obvykle spolupracují a respektují pokyny inspekce ve smyslu provedení preventivních opatření, která by zamezila možným střetům hospodaření s veřejným zájmem v podobě ochrany přírody a krajiny. Inspekce při kontrolách průběžně upozorňuje na vybrané chráněné zájmy a na možné rizikové aspekty zemědělské činnosti, včetně případných dopadů ve smyslu krácení zemědělských dotací. Tomu lze přičítat relativně nízký počet zjištěných porušení, a to zejména v poledních letech.

2. Kontroly nakládání s geneticky modifikovanými organismy

Kontroly nakládání s geneticky modifikovanými organismy probíhají podle předem připraveného plánu, který vzhledem k omezenému počtu subjektů nakládajících s geneticky modifikovanými organismy umožňuje kontrolovat každého uživatele GMO v pravidelných intervalech. Jelikož se však počet subjektů oprávněných k nakládání s GMO každým rokem zvyšuje, je třeba přizpůsobit plánování kontrol i této skutečnosti. Především v případě subjektů nakládajících pouze v první kategorii rizika, či těch, které dlouhodobě GMO na svých pracovištích pouze skladují, lze intervaly kontrol těchto subjektů prodloužit a naopak upřednostnit provedení kontrol subjektů, nakládajících ve vyšších kategoriích rizika či nově oprávněných k nakládání s GMO.

V roce 2024 bylo v této oblasti provedeno celkem 34 kontrol. Ve 32 případech se jednalo o kontroly uzavřeného nakládání s GMO v kategoriích rizika 1–3. Při kontrolách uzavřeného nakládání bylo zjištěno porušení zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy, pouze v jednom případě. Jednalo se o nakládání s bakteriálními kmeny, ke kterým nebylo kontrolovanou osobou předloženo platné povolení (ačkoli pro nakládání s těmito kmeny vydalo MŽP povolení, v době kontroly již uplynula jeho platnost). Kontrolovaná osoba bezodkladně skladované GMO zlikvidovala, nicméně ve věci je vedeno řízení o přestupku.

Na základě výsledků kontroly provedené koncem roku 2023 uložila inspekce v roce 2024 jednomu subjektu správní trest napomenutí za administrativní pochybení, spočívající v nepředložení hodnocení rizika pro nově používané kmeny GM myši.

V roce 2024 byly provedeny 2 kontroly, zaměřené na uvádění transgenních rostlin do životního prostředí, tzv. polních pokusů. Jak bylo uvedeno již v předchozích zprávách, došlo ze strany oprávněných subjektů k výraznému utlumení zakládání polních pokusů, v roce 2024 tak nadále pokračoval pouze dlouhodobý pokus s GM slivoněmi a pokus s GM ječmenem, zahájený v roce 2019.

Při kontrolách uvádění GMO do životního prostředí nebylo zjištěno porušení zákona o nakládání s geneticky modifikovanými organismy.

V roce 2024 byla na základě podnětu, který obdržela KVS SVS pro Pardubický kraj, provedena kontrola společnosti, zabývající se obchodováním s akvarijními živočichy. Kontrolou bylo zjištěno neoprávněné nakládání s transgenními akvarijními rybami a jejich uvedení na trh bez povolení. V této věci je vedeno řízení o přestupku, které v současnosti není dosud ukončeno.

3. Kontroly zoologických zahrad

V průběhu roku 2024 bylo provedeno celkem 18 kontrol zoologických zahrad, provozovaných na základě licence udělené MŽP. Podstatnou součástí kontrol takových zařízení tvoří nejen prověření dodržování povinností plynoucích ze zákona č. 162/2003 Sb., o zoologických zahradách, ale také nakládání s exempláři chráněnými úmluvou CITES v dikci zákona č. 100/2004 Sb. a se zvláště chráněnými druhy živočichů a volně žijícími ptáky podle zákona č. 114/1992 Sb. Jelikož se většinou jedná o kontroly zařízení, chovajících značné množství exemplářů a vyžadující zpracování velkého množství podkladů, včetně ověřování skutečností u jiných orgánů státní správy, nebyly dosud všechny zahájené kontroly ukončeny. V případě zoologických zahrad provozovaných na základě platné licence byly v roce 2024 ve 3 případech uloženy pokuty za porušení zákona č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy. Ve všech uvedených případech se však jednalo o přestupky spíše administrativního charakteru, spočívající v překročení zákonné lhůty pro přihlášení exemplářů k registraci či neoznámení změn týkajících se exemplářů.

V průběhu roku 2024 byla provedena opakovaná kontrola zařízení, které bylo v minulosti provozováno na základě licence k provozování zoologické zahrady, jejíž platnost uplynula koncem roku 2022. Nová licence k provozování ZOO však tomuto subjektu nebyla MŽP vydána. Provozovatel tohoto zařízení přesto provozoval zoologickou zahradu bez licence, a proto inspekce přistoupila k uzavření tohoto zařízení pro veřejnost. Rozhodnutí inspekce v této věci bylo následně potvrzeno odvolacím orgánem, rozhodnutí o uzavření zoologické zahrady pro veřejnost tak nabylo právní moci až v roce 2024. Opakovanou kontrolou bylo zjištěno, že provozovatel zařízení rozhodnutí o uzavření zoologické zahrady pro veřejnost nerespektoval a provozoval jej nadále bez platné licence. Za přestupek spočívající v provozování zoologické zahrady bez platné licence byla ČIŽP uložena provozovateli tohoto zařízení pokuta 180 000 Kč, na jejíž výši se odrazilo i výše uvedené nerespektování pravomocného rozhodnutí ČIŽP. Provoz tohoto zařízení převzal jiný subjekt, jemuž byla v roce 2024 MŽP vydána nová licence.

Inspekce dále spolupracovala s MŽP, kterému poskytovala informace a podklady potřebné k realizaci jeho kontrolní činnosti, a to především formou vyjádření k pravidelným kontrolám MŽP nebo k žádostem o licenci. V roce 2024 zpracovala inspekce celkem 13 vyjádření k pravidelným kontrolám MŽP a 2 vyjádření k žádosti o udělení licence k provozování zoologické zahrady. V jednom případě se jednalo o vyjádření k žádosti subjektu, který již licenci disponuje, avšak plánuje takové změny v provozu zařízení, které vyžadují vydání nového rozhodnutí o licenci k provozování zoologické zahrady.

Nedílnou částí kontrolní činnosti zaměřené na dodržování zákona č. 162/2003 Sb. byly kontroly chovatelských zařízení, která by mohla svojí činností naplňovat znaky zoologické zahrady. Kontroly zařízení tohoto typu byly provedeny na základě podnětu nebo vlastních zjištění inspekce. V roce 2024 byly provedeny kontroly celkem 9 takových zařízení.

Při kontrole těchto zařízení bylo zjištěno, že se v 6 případech jedná o zařízení, která naplňují definici zoologické zahrady ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 162/2003 Sb. Inspekce již s převážnou většinou provozovatelů těchto zařízení vede správní řízení o uzavření zoologické zahrady pro veřejnost, v některých případech však nebylo dosud možné dokončit kontroly těchto subjektů, zaměřené podobně jako v případě kontrol zoologických zahrad s licenci rovněž na nakládání s exempláři chráněnými úmluvou CITES v dikci zákona č. 100/2004 Sb. a se zvláště chráněnými druhy živočichů a volně žijícími ptáky podle zákona č. 114/1992 Sb. Někteří provozovatelé těchto zařízení bezodkladně upravili provoz zařízení tak, aby nadále odpovídal typu zařízení, které není považováno za zoologickou zahradu, případně sami tato zařízení uzavřeli pro veřejnost.

V roce 2024 byla jednomu za subjektů, který provozoval zařízení, které by mohlo naplňovat definici zoologické zahrady (toto podezření však nebylo kontrolou prokázáno), uložena pokuta 40 000 Kč za přestupek spočívající v porušování zákona o obchodu s ohroženými druhy. V tomto roce také nabyly právní moci 2 pokuty uložené za provozování zoologické zahrady bez licence již v roce 2023.

4. Kontrola plnění uložených opatření ČIŽP podle § 86 zákona č. 114/1992 Sb. a § 3 zákona č. 282/1991 Sb.

Významnou kompetencí ČIŽP je ukládání omezení nebo stanovení podmínek pro výkon činnosti, stanovení podmínek opatření k nápravě škodlivé činnosti a ukládání náhradních opatření k nápravě. Podstatou úkolu je kontrola plnění uložených povinností a případné další kroky vedoucí k jejich vymáhání. Postupně je ověřováno plnění všech inspekci vydaných rozhodnutí tohoto typu ve vazbě na uplynutí stanoveného termínu.

V oblasti ochrany přírody převažovaly kontroly plnění uložené povinnosti provést náhradní výsadbu v souvislosti s nedovoleným kácením dřevin. Ochrany dřevin se týkala i opatření spočívající v odstranění navážek výkopových zemin a dalších materiálů na jejich kořenové systémy a báze kmenů. Další opatření měla zajistit ochranu zvláště chráněných druhů ptáků (rorýs, čáp bílý) nebo realizaci nápravného managementu v podobě časově diferencovaného mozaikovitého kosení travního porostu na území evropsky významné lokality Šumava. Povinná fyzická osoba zde v minulosti provedla nepovolenou obnovu travního porostu, což vedlo ke změně jeho druhového složení. V oblasti ochrany lesa probíhala především kontrola uložených výsadeb lesních dřevin, odstranění navážek, nelegálních záborů a staveb. S tématem souvisí kontrola plnění opatření uložených jinými orgány státní správy, typicky uložených náhradních výsadeb v rámci vydaných rozhodnutí o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les.

Celkem bylo ze strany inspekce provedeno více než 90 kontrol zaměřených na plnění uložených opatření, přičemž mírně převažovala opatření v oblasti ochrany lesa (282/1991 Sb.) nad opatřeními v oblasti ochrany přírody (114/1992 Sb.). Ve více než polovině případů povinné subjekty respektovaly uložená opatření a nebylo shledáno

porušení zákona. V opačném případě jsou ukládány pokuty za nedodržení vydaného rozhodnutí, stanoveny nové lhůty pro splnění uložených povinností, případně je nesplněné opatření předmětem exekuce. Níže jsou uvedeny některé příklady v působnosti jednotlivých oblastních inspektorátů.

V působnosti OI České Budějovice nebyla splněna polovina ze čtyř kontrolovaných opatření na úseku ochrany přírody. S jednou právnickou osobou bude vedeno přestupkové řízení kvůli zjištěným nedostatkům, u dalšího povinného subjektu, kterým je fyzická osoba, bude v roce 2025 v dané věci zahájeno exekuční řízení a za účelem vedení přestupkového řízení byl případ předán příslušnému obecnímu úřadu s rozšířenou působností. Nesplněna byla rovněž většina ze 7 kontrolovaných opatření v oblasti ochrany lesa. Se 3 povinnými subjekty bude vedeno přestupkové řízení a stanoven nový termín pro splnění uloženého opatření, s jednou právnickou a jednou fyzickou osobou bude vedeno správní řízení o uložení nového opatření k nápravě.

OI Hradec Králové zjistil nedodržení jednoho z kontrolovaných rozhodnutí o uložení náhradní výsadby a s povinným subjektem bude zahájeno řízení o přestupku. Kontrola 5 uložených opatření ve smyslu umělé, obnovy lesního porostu shledala pochybení ve 4 případech (neprovedení nebo nedodržení termínu výsadby). Dvěma povinnými subjektům byla uložena sankce, v dalších dvou případech bude vedeno správní řízení o uložení opatření.

Předmětem kontroly OI Havlíčkův Brod bylo 5 uložených opatření v oblasti ochrany lesa. U dvou fyzických osob bylo shledáno neprovedení umělé obnovy lesního porostu, v přestupkovém řízení jim byly uloženy již pravomocné pokuty ve výši 15 000 Kč a 13 000 Kč. V druhém případě bylo uloženo i další opatření k nápravě, neboť došlo k rozšíření nezalesněné plochy.

Další dvě opatření v oblasti ochrany lesa nebyla splněna v působnosti OI Olomouc, i zde byla uložena pokuta za přestupek, resp. nové nápravné opatření.

V působnosti OI Brno nebyla dodržena lhůta pro provedení výsadby dřevin jako kompenzace škodlivého zásahu do VKP vodní tok a zásahu do krajinného rázu prostřednictvím nedovoleného kácení dřevin v břehovém porostu. Za tento přestupek byla obci Hvozdec uložena pokuta ve výši 7 500 Kč. Dodrženo nebylo ani opatření spočívající v umístění jímácích tyčí hromosvodu a náhradní hnízdní podložky pro čápa bílého jako kompenzace předchozího nedovoleného zásahu do přirozeného vývoje tohoto druhu. Aktuálně je vedeno řízení o obnově nebo zrušení rozhodnutí o uložení nápravného opatření z důvodu možného vzniku nových okolností.

V neposlední řadě bylo zjištěno nesplnění dvou nařízených opatření k nápravě v působnosti OI Ostrava. Za nedodržení příslušného rozhodnutí v oblasti ochrany přírody byla již uložena pravomocná pokuta, prošetření případu v oblasti ochrany lesa není doposud ukončeno.

5. Celoinspekční prověrka

Celoinspekční prověrka proběhla ve dnech 27.–30. 5. 2024 a účastnilo se jí 29 inspektorů. Byla zaměřena na dodržování základních ochranných podmínek CHKO Jeseníky při lesním hospodaření. Dále byly sledovány aktivity zejména v souvislosti s tábořením, sportovními aktivitami, sběrem rostlin a odchytáváním živočichů a nepovolenými vjezdy vozidel.

V rámci prověrky byla ve spolupráci se Správou CHKO Jeseníky realizována místní šetření zaměřená na ověření metodiky na hodnocení míry poškození dřevin přirozené obnovy spárkatou zvěří. Za tímto účelem bylo vybráno několik lokalit na lesních majetcích Arcibiskupství olomouckého a Biskupství opavsko-ostravského. Na větším počtu dílčích ploch zde inspektoři provedli sčítání dřevin přirozeného náletu a vyhodnotili rozsah jejich poškození. Účelem těchto šetření je posoudit, zda aktuální stavy spárkaté zvěře umožňují odrůstání náletu a přirozenou obnovu lesních porostů.

Z pohledu dodržování ochranných podmínek CHÚ byly prověřeny lokality v NPR Praděd, Šerák-Keprník, Rejvíz, Rašeliniště Skřítek a menších MZCHÚ zařazených v kategorii PR – Suchý vrch, Pstruží potok, Růžová, Vysoký vodopád, Břidličná a Skalní potok. V rámci prověrky nebyly zjištěny větší nedostatky a porušení platné legislativy, dílčí poznatky byly projednány se správou CHKO.

6. Kontroly podmínek využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu

V roce 2024 byla provedena 1 kontrola uživatele genetických zdrojů podle Nagojského protokolu. Další

kontrola nebyla ke konci roku 2024 ukončena, neboť v rámci zjišťování skutečného stavu věci bylo třeba vyžádat si od kontrolovaného subjektu další podklady. Porušení zákona č. 93/2018 Sb. a souvisejících evropských nařízení nebylo provedenými kontrolami zjištěno. Roční plán kontrol uživatelů vypracovává inspekce ve spolupráci s MŽP za použití přístupu založeného na hodnocení rizik. Rovněž při kontrolách uživatelů genetických zdrojů ČIŽP úzce spolupracuje s MŽP.

7. CITES – potenciálně problematické subjekty

Tradičně se inspekce zaměřuje na kontrolu subjektů, u kterých lze z různých důvodů předpokládat zvýšené riziko porušování legislativy v oblasti obchodování s ohroženými druhy. V roce 2024 se inspekce zaměřila zejména na kontroly chovatelů primátů, papoušků a plazů. Úhrnem byla provedena kontrola 22 předem vytipovaných subjektů nakládajících s exempláři CITES. Porušení zákona bylo zatím zjištěno ve 14 případech, přičemž některé ze zahájených kontrol nebyly doposud ukončeny.

Závažnějším prohrěškem bylo nesplnění povinností týkajících se registrace exemplářů CITES (chovaných jedinců celkem 8 druhů primátů), za což byla počátkem roku kontrolované osobě v působnosti OI Ústí nad Labem uložena pokuta 40 000 Kč. Inspektoři OI Hradec Králové odhalili nedodržování předpisů u chovatele drápkatých opic. Některé chované exempláře nebyly opatřeny nezaměnitelným označením (čipy) a vyvstaly závažné pochybnosti o jejich zákonném původu. Inspekce uvedené exempláře zadržela a umístila do záchranného centra. V současnosti je vedeno správní řízení o jejich zabavení a bude zahájeno řízení o přestupku. Absence nezaměnitelného označení a prokázání zákonného původu byla zjištěna též u chovatele papoušků šedých. Chované exempláře jsou již zabaveny a umístěny do záchranného centra a s chovatelem bude vedeno řízení o přestupku.

Pokuty v přestupkovém nebo blokovém řízení v řádu jednotek tisíc korun byly uloženy i za další pochybení v působnosti OI Havlíčkův Brod, Liberec, Hradec Králové, Praha, Brno, Ústí nad Labem a Liberec. Kromě již zmiňované absence nezaměnitelného označení nebo prokázání zákonného původu se nedostatky týkaly především neplnění podmínek registrace exemplářů CITES. Příslušné oblastní inspektoráty následně ve spolupráci s registračními úřady a kontrolovanými subjekty koordinovaly případnou nápravu zjištěných nedostatků. Porušení předpisů se nejčastěji týkalo chovatelů suchozemských želv a vzácnějších druhů papoušků.

8. Kontroly poškozování lesních porostů zvěří

V roce 2024 se oddělení ochrany přírody a lesa zaměřilo na poškození lesních porostů zvěří. Tento úkol je zařazen mezi složkové již druhým rokem, protože v lesích je významné riziko poškození mladých porostů spárkatou zvěří v souvislosti s obnovou zejména pokalamitních ploch. V rámci tohoto úkolu bylo provedeno 178 kontrol.

Při šetření stavu lesa se inspektoři soustředili především na mladé porosty, kontrolní srovnávací plochy a přirozenou obnovu. Ze zjištěných skutečností vyplývá, že na míru poškození má zásadní vliv způsob mysliveckého hospodaření, ale i způsob pěstování lesa, zejména unifikace druhové skladby, nízká prostorová i věková rozrůzněnost porostů.

Dle inspekčního šetření vede intenzivní tlak zvěře k nadměrnému poškozování lesních dřevin bylinného a keřového patra, což zpomaluje přirozenou obnovu lesa a snižuje druhovou rozmanitost. Dochází k ústupu zejména listnatých dřevin, tedy ke zvýšenému zastoupení jehličnanů, které zvěř tolik nevyhledává, avšak dle provedených kontrol jsou poškozovány i tyto méně atraktivní dřeviny. To oslabuje lesní ekosystém, snižuje jeho odolnost vůči škůdcům, klimatickým změnám a zvyšuje náklady na ochranu a obnovu lesů. Poškození dřevin inspekce zaznamenala nejen u mladých porostů, ale i u těch starších od fáze tyčkoviny až po kmenovinu.

Inspekcí zjištěné nesoulady s předpisy v honitbách jsou předávány k řešení orgánům státní správy lesů a myslivosti. Státní veterinární správě jsou pak předávány informace související s porušováním jejich nařízení.

9. Kontroly poškozování půdního povrchu pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL)

Předmětem tohoto složkového úkolu byla kontrola dodržování zásad předcházení a mírnění následků poškozování půdního povrchu PUPFL, ke kterému dochází v souvislosti s těžbou a dopravou dřeva pomocí těžké mechanizace. V roce 2024 bylo v této věci provedeno 174 kontrol.

V rámci provedených kontrol bylo zjištěno, že častým poškozením půdního povrchu pozemků určených k plnění funkcí lesa jsou zejména opakované pojezdy těžebně dopravních strojů v lesních porostech. Způsobují zhutnění a vytlačení půdy i poškození kořenového systému stromů včetně kmenů, což negativně ovlivňuje kvalitu a stabilitu lesních porostů. Inspektoři OI Olomouc se při kontrolní činnosti také setkali s pojezdem těžké lesní techniky přes vodní tok, čímž bylo způsobeno oslabení ekologicko-stabilizační funkce významného krajinného prvku, podrobnosti jsou uvedeny v kapitole Významné případy.

Šetření inspekce ukázala, že míra poškození lesní půdy je ovlivněna zejména půdními vlastnostmi, technickými prostředky a dobou provedených prací. Aby se předešlo negativním dopadům těžby a dopravy dřeva na lesních ekosystémech, ČIŽP považuje za nezbytné, aby součástí technologické přípravy těžby a přibližování dřeva bylo vždy důkladné posouzení konkrétního stanoviště, aktuální klimatické podmínky a riziko vzniku půdní eroze.

Příkladem závažného případu poškození půdního povrchu v lese je sankce 300 000 Kč, kterou uložil OI Brno právnické osobě za porušení zákonem stanovených povinností, kdy jako smluvní zhotovitel těžebních prací mimo jiné způsobil poškození lesní půdy pojezdem lesní techniky. Tento případ je podrobněji popsán v kapitole „Významné případy“.

10. Kontroly nepovolených záborů lesní půdy

V rámci 118 kontrol oprávněnosti využívání lesních pozemků pro jiné účely než pro plnění funkcí lesů bylo zjištěno, že nejčastějšími důvody nezákonných záborů jsou účely rekreační či jiná výstavba, ukládání návězů různého charakteru od výkopových materiálů přes stavební sutě až po komunální odpad, dále těžba surovin nebo oplocování lesa pro jiné účely.

Příkladem závažného případu, který řešil OI Plzeň, byl nepovolený zábor lesní půdy provedený fyzickou osobou nepodnikající, jenž spočíval v navezení výkopového materiálu na lesní půdu o výměře 1 660 m², což obviněný učinil bez jakéhokoliv souhlasu orgánů státní správy. Za toto protiprávní jednání mu byla uložena sankce 100 000 Kč. Kauza je podrobněji popsána v kapitole „Významné případy“.

4.4.3 Přehled plnění specifických úkolů

Zařazení specifických úkolů do plánu kontrol reaguje na činnosti a subjekty, které představují aktuální a potenciálně závažné ohrožení zájmů ochrany přírody a lesa v územní působnosti jednotlivých oblastních inspektorátů. Cílená kontrolní činnost je tak založena na místní znalosti jednotlivých regionů a zaměřena na činnosti a subjekty, u kterých lze předpokládat, že představují potenciální závažné ohrožení zájmů ochrany přírody chráněných zákonů ve věcné kompetenci inspekce. Přestože rozsah specifických úkolů je mnohem širší, uvádíme zde pouze úkoly, kterým inspekce přikládá větší důležitost, případně ty, které svým zaměřením dokládají širokou škálu činnosti OOPL.

1. Kontroly dodržování základních a bližších ochranných podmínek maloplošných i velkoplošných zvláště chráněných území a evropsky významných lokalit

Kontroly dodržování ochranných podmínek zvláště chráněných území (dále jen ZCHÚ) a evropsky významných lokalit (dále jen EVL) inspekce dlouhodobě považuje za jednu z priorit na úseku ochrany přírody a krajiny. Zvláště chráněná území se podílejí na zajištění stanovištní diverzity krajiny a zajišťují refugia mizejících, vzácných a zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. Všechny oblastní inspektoráty ČIŽP v roce 2024 uskutečnily 117 kontrol maloplošných ZCHÚ, 2 tematické kontroly na území CHKO Orlické hory a CHKO Broumovsko a celkem 50 kontrol EVL v územní působnosti všech OI.

Inspekce se v rámci své kontrolní činnosti soustředila mj. na označení hranic a posouzení stavu území, plnění plánu péče o ZCHÚ, dodržování základních a bližších ochranných podmínek ZCHÚ při hospodaření i ze strany návštěvníků, předběžné či základní ochrany EVL, respektive kontrolu činností nebo zásahů, které lze v ptačích oblastech (dále jen PO) vykonávat pouze s předchozím souhlasem orgánů ochrany přírody. Obvykle se jednalo o kontroly plánované. Některé byly uskutečněny na základě doručeného podnětu. Řada kontrol je zaměřena současně na územní, druhovou i obecnou ochranu přírody. Níže jsou uvedena některá ze zjištění inspekce.

Inspektoři OI Hradec Králové v rámci tohoto úkolu zaznamenali porušení ochranných podmínek CHKO Orlické hory,

a to v souvislosti s umělým zasněžováním sjezdovky ve II. zóně CHKO. Další pochybení bylo zjištěno při kontrole EVL Luční potok v Podkrkonoší a EVL Uhersko. V případě EVL Luční potok prováděla právnická osoba navážku odpadu do údolní nivy potoka, který je biotopem zvláště chráněného raka kamenáče, který je rovněž předmětem ochrany EVL. Na území EVL Uhersko provedla jiná právnická osoba kácení dřevin v prostoru obývaném zvláště chráněným lesákem rumělkovým, který je rovněž předmětem ochrany dané EVL. V roce 2025 budou vedena příslušná přestupková řízení.

V působnosti OI Olomouc bylo v PP Lesy u Bezuchova zjištěno nedovolené kácení, za které je odpovědná obec Šišma, se kterou bude zahájeno přestupkové řízení. Porušení ustanovení zákona bylo zjištěno při prošetření podnětu na činnosti prováděné v NPP Borový vrch. Zjištěné porušení bylo k dalšímu šetření postoupeno místně příslušné správě CHKO Jeseníky. V PP Píšťala bylo dále zjištěno porušení ochranných podmínek provozováním horolezecké činnosti bez povolení orgánu OP a v PP Rašeliniště v Klovci provozování ohniště v rozporu s bližšími ochrannými podmínkami. Ani v jednom případě se ale nepodařilo zjistit pachatele, a věc proto byla odložena.

Porušení ochranných podmínek bylo zjištěno ve 3 MZCHÚ kontrolovaných inspektory OI Ostrava. Ve všech případech se jednalo o porušení zákazu příkrmování zvěře, za což byly odpovědným subjektům uloženy pokuty na nižší úrovni zákonného rozmezí. U některých maloplošných ZCHÚ, včetně NPR Novodonské rašeliniště nebo PR Buky nad Kameničkou v působnosti OI Ústí nad Labem, bylo při kontrole zjištěno nedostatečné nebo chybějící tabulové nebo pruhové značení. To má za úkol upozornit návštěvníky na existenci CHÚ a specifický ochranný režim a tím i pravidla chování. Zjištění tohoto typu jsou postupována správcům daného území (příslušným orgánům ochrany přírody).

Specifickým případem jsou dvě doposud nedořešené kauzy v působnosti OI Ostrava. Jednou z nich je záměrné odvodnění mokřadu, který vznikl na území CHKO, EVL a PO Poodří v důsledku činnosti bobra, který zneprůchodnil propustek v historické hrázi a způsobil zaplavení více než 7 ha okolních luk. Předmětem sporu je ochrana vzniklého biotopu bobra evropského (v rámci CHKO i MS kraje jedinečného) a snaha odvodnit spontánně vzniklý mokřad, respektive potřeba vydání výjimky ze zákazů pro výše uvedený zvláště chráněný druh v případě takového zásahu. Inspekce řeší případ na základě podnětu, který poukázal na překopání bobrem vytvořené hráze a odvodnění mokřadu. Toho se na základě zadání Českého rybářského svazu dopustila společnost, která na daném území provozuje technologii odlučovačů ropných látek, a to s odkazem na rozhodnutí hejtmána Moravskoslezského kraje č. 7/2024 o bezodkladném provádění opatření za účelem zmírnění nebo odvrácení ohrožení vyplývajících z krizové situace (povodní). V současnosti je oprávněnost aplikace uvedeného rozhodnutí hejtmána MSK na tuto konkrétní situaci předmětem připravovaného právního výkladu.

Obdobného charakteru je prošetření podnětu na rozhrnování šterkových lavic v toku řeky Olše, která je vyhlášena jako stejnojmenná EVL, přičemž šterkové lavice a druhy na ně vázané jsou předmětem ochrany této EVL. I v tomto případě byly práce provedeny s odkazem na výše uvedené rozhodnutí hejtmána MSK a s odkazem na zabezpečovací práci v návaznosti na povodňové škody vzniklé v září roku 2024. Z leteckých snímků je přitom zřejmé, že šterkové lavice se na dané části toku prokazatelně vyskytovaly již před povodněmi a že zásahem nedošlo k uvedení stavu před povodněmi, ale k úplnému odstranění šterkových lavic, k jejichž ochraně byla EVL vyhlášena. Oprávněnost použití rozhodnutí hejtmána MSK a případné překlenutí zákonné ochrany EVL a vyskytujících se zvláště chráněných druhů je rovněž předmětem připravovaného právního výkladu.

2. Kontroly zajištění zákonné ochrany vybraných památných stromů

Kontrolami PS se v roce 2024 v různé míře zabývala zhruba polovina oblastních inspektorátů. Posouzení stavu a zajištění ochrany proběhlo u celkem 52 památných stromů, skupin stromů nebo stromořadí. Závažné pochybení bylo zjištěno u PS „Lípa Svobody“ v k.ú. Nedvědice pod Pernštejnem, kontrolovaného na základě podnětu. PS byl v rozporu s podmínkami vydaného rozhodnutí o výjimce z ochranných podmínek poškozen neodborným a nadměrným ořezem. Fyzické osobě podnikající, která provedla poškozující ořez PS a dalších 19 vzrostlých dřevin, uložila inspekce pravomocnou pokutu ve výši 250 000 Kč.

U ostatních provedených kontrol PS inspekce neshledala porušení zákona či závažnější nedostatky. O stromy je obvykle náležitě pečováno, požadavkům zákona odpovídá i způsob jejich vyhlášení či značení v terénu. U 6 památných stromů v působnosti OI Olomouc inspekce upozornila příslušný orgán ochrany přírody na nedostatečné označení PS, případ neodborného ořezu PS Všechevický tis fyzickou osobou postoupila z důvodu věcné nepříslušnosti MěÚ v Hranicích. U dalšího PS v působnosti OI Ústí nad Labem inspekce upozornila příslušný orgán OP na existenci proschlých větví a potřebu arboristického ošetření.

3. Kontrola zajištění zákonné ochrany významných krajinných prvků

V oblasti obecné ochrany přírody se některé OI zaměřily na kontrolu dodržování ochranných podmínek významných krajinných prvků (dále jen VKP) ze zákona, případně registrovaných VKP. Bylo provedeno 56 kontrol nebo místních šetření tohoto zaměření, i když obecné ochrany VKP se dotýkaly i některé další případy řešení v jiné souvislosti. Mnoho kontrol tohoto typu je neplánovaných, realizovaných na základě podnětu. Tematicky se týkají především kácení břehových porostů, úpravy koryt vodních toků, ukládání materiálů nebo vypouštění rybníků v době možného výskytu ZCHD. Specifické byly kontroly související se zasněžováním lyžařských areálů, prováděné ve spolupráci s oddělením ochrany vod, resp. plánované kontroly registrovaných VKP.

V daném roce bylo ve vztahu k ochraně VKP zjištěno porušení zákona v 5 případech v působnosti OI Olomouc. V případě zatrubnění koryta vodního toku v jednom ze skiareálů již uplynula lhůta pro projednání přestupku, v dalších 3 případech (obec, PO a FOP) bude odpovědnému subjektu uložena pokuta v přestupkovém řízení. Přestupek FO, spočívající v přeměně tůně na rybník, byl předán k řešení Městskému úřadu Hranice.

Závažný případ vzešel z kontroly vodního toku Čučický potok, při níž byl zjištěn poškozující zásah do VKP vodní tok spočívající v bagrování koryta a břehů toku, konkrétně za účelem zbudování vodní nádrže v obci Čučice. Za porušení příslušného ustanovení zákona byla obci v přestupkovém řízení uložena pravomocná pokuta ve výši 40 000 Kč. Inspektory byl dále zjištěn poškozující ořez 8 ořešáků v registrovaném VKP Svodnice v územní působnosti ORP Veselí nad Moravou. Odpovědnou byla shledána fyzická osoba, věc proto byla postoupena místně příslušnému orgánu.

4. Kontroly investičních akcí a stavební činnosti zaměřené na možné porušení zákonných ustanovení / kontroly plnění podmínek vydaných výjimek ze zákazů pro ZCHÚ a ZCHD, rozhodnutí o stanovení odchylného postupu pro volně žijící ptáky a dalších rozhodnutí místně příslušných orgánů státní správy

V působnosti většiny OI byly v různé podobě uskutečněny kontroly zaměřené na dodržování právních předpisů v souvislosti s realizací stavebních záměrů, úprav nebo rekonstrukcí. Obvykle bývají spojeny s kontrolou dodržování podmínek rozhodnutí nebo závazných stanovisek vydaných jinými orgány státní správy. Tematicky zasahují do oblasti dodržování obecné ochrany přírody (dřeviny, VKP, volně žijící ptáci) i zvláště chráněných částí přírody (ZCHD, ZCHÚ, PS). Souhrnně se v roce 2024 jednalo o nižší desítky uskutečněných kontrol, při kterých jsou opakovaně zaznamenávána pochybení odpovědných osob.

Inspektoři OI Plzeň zaznamenali pochybení u 3 kontrolovaných akcí. V rámci přípravy pozemků pro developerský projekt stavby hotelu, rodinných domů a objektů k podnikání zjistili nepovolené kácení 17 stromů a více než 2000 m² zapojených porostů dřevin rostoucích mimo les. Zadavateli (Slunečné výhledy a.s.) i zhotoviteli (Triumfa energo s.r.o.) byla uložena pokuta v příkazním řízení. Protiprávního jednání se dopustilo město Klatovy, které v rámci výstavby nové hasičské zbrojnice odstranilo každoročně obsazované čapí hnízdo. Za tento skutek byla městu uložena pokuta a nápravné opatření spočívající ve vybudování náhradního čapího hnízda na vhodném místě poblíž původního hnízda. Rozpor se zákonem byl shledán i při výstavbě zasněžovacího zařízení na sjezdovce ve skiarelu na Špičáku. Zhotoviteli stavby (LS stavby s.r.o.) byla uložena pokuta ve výši 100 000 Kč za škodlivý zásah do biotopu několika druhů zvláště chráněných rostlin a poškození prioritního biotopu soustavy Natura 2000. Zadavateli, kterým je společnost Sport service, spol. s r.o., byla uložena dosud nepravomocná pokuta ve výši 20 000 Kč za porušení podmínek souhlasu vydaného správou CHKO.

Kontroly v působnosti OI Ústí nad Labem, zaměřené na dodržování vydaných rozhodnutí v souvislosti s realizací záměrů „Sanace svahu a zřízení výhybem silnice II/2659 Brtníky – Kopec“ a „OPŠ 07/21 – Jílovský potok Děčín – Jílové – uvolnění průtočného profilu“ neshledaly porušení zákona. Podobně sledovanou investiční akcí je plánovaná rekonstrukce silničního úseku mezi Svárovem a Chlumem u Velkých Opatovic v působnosti OI Brno, kde se inspekce věnovala potenciálnímu ohrožení tzv. Svárovské aleje. Povolení záměru, jehož součástí mělo být vykácení značné části dřevin, v současné době projednává soud a termín realizace stavby není znám. Na místě byl proveden bezpečnostní ořez dřevin oboustranného stromořadí, při jehož kontrole inspekce neshledala porušení zákona.

Porušení zákona zaznamenali inspektoři OI Brno v případě záměru rekonstrukce náměstí v Kunštátě, jehož součástí je výstavba autobusového terminálu a rekonstrukce křižovatky. Stavební společnost neprovedla zabezpečení dřevin před vlivem stavební činnosti, tedy ochranu kmenů a vymezení kořenové zóny dřevin. Za poškození kořenového systému dotčených dřevin bude s odpovědným subjektem zahájeno přestupkové řízení. V působnosti OI Liberec se inspekce zabývala dodržováním podmínek rozhodnutí dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. vydaných KÚLK, které se týkaly zateplování panelových budov, které jsou biotopem zvláště chráněného rorýse obecného.

Při kontrole zaznamenala porušení dvou rozhodnutí, vydaných za účelem rekonstrukce 3 panelových domů v ulici Boženy Němcové a 1 panelového domu v ulici Palackého v Jablonci nad Nisou. Odpovědnou osobou je společnost Hofibulders s.r.o., které inspekce uložila za přestupek pokutu ve výši 60 000 Kč, která je v současnosti předmětem odvolacího řízení.

Do této oblasti je možno zařadit i již zmiňovaný případ nedovoleného zásahu do biotopu a přirozeného vývoje zvláště chráněného lesáka rumělkového v rámci investičního záměru zasahujícího na území EVL Uhersko v působnosti OI Hradec Králové.

5. Kontroly dodržování ochrany biotopů a populací zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, případně volně žijících ptáků

V uplynulém roce inspekce uskutečnila celou řadu plánovaných i neplánovaných kontrol zaměřených na ochranu zvláště chráněných druhů, často v kombinaci s jinými chráněnými zájmy (ZCHÚ, EVL, VKP). Mnohé kontroly jsou uskutečněny na základě doručených podnětů, které upozorňují na možné porušení ochranných podmínek zvláště chráněných druhů, jiné plynou ze systematického sledování vybraných skupin. Dále jsou uvedeny především specifické případy nebo kontroly, které odhalily porušování právních předpisů.

Tradičně se kontrolní činnost zaměřuje na dodržování ochranných podmínek zvláště chráněných druhů využívajících lidské stavby, zejména netopýrů, rorýsů, čápů a dalších ptáků. Využívání lidských staveb ze strany zvláště chráněných druhů živočichů prosperujících v urbanizovaném prostředí je dlouhodobým fenoménem a současně zdrojem problémů plynoucích ze vzájemného soužití. Důvodem využívání lidských sídel je především nedostatek přirozených biotopů těchto druhů v kulturní krajině, například starých stromů s dutinami.

Cílenými kontrolami ochrany hnízdišť nebo sídel ptáků či netopýrů na lidských stavbách se zabývali především inspektoři OI České Budějovice (7), Brno (7) a Hradec Králové (3 kontroly), typicky v souvislosti se zateplováním nebo jinými typy rekonstrukcí, při kterých může dojít k rušení jedinců, likvidaci obývaných sídel nebo zabránění vstupu do nich. U většiny uskutečněných kontrol nebylo zjištěno porušení zákona, byly zajištěny ochranné podmínky ZCHD, případně plněny podmínky vydaného rozhodnutí o výjimce ze zákazů a základních podmínek ochrany.

Inspektoři OI Brno zasáhli v případě prošetření podnětu týkajícího se zásahu do hnízdiště rorýse obecného, kdy zahájili řízení o omezení a zákazu činnosti dle § 66 zákona č. 114/1992 Sb. a vydali předběžné opatření ve smyslu omezení stavební činnosti během hnízdního období. Ve spolupráci s ČSO proběhl monitoring dodržování stanovených opatření, zatímco zadavatel prací požádal příslušný orgán OP o výjimku ze zákazů dle § 56 zákona.

Specifickým případem jsou kontroly jeskyní, důlních děl a dalších lokalit s výskytem letounů, kteří náleží mezi zvláště chráněné druhy živočichů a kteří tyto prostory využívají jako zimoviště nebo jako sídla letních kolonií. Pro přežívání populací netopýrů jsou zcela klíčové příznivé podmínky panující v těchto prostorách, včetně zajištění jejich dostupnosti pro cílovou skupinu a naopak zamezení negativních vlivů lidské činnosti, tedy zejména rušení v průběhu hibernace. Tradičně se inspekce (celkem 10 kontrol) zaměřila na jeskyně a důlní díla na území NP České Švýcarsko, CHKO Labské pískovce a CHKO České Středohoří, kde neshledala porušení ochranných podmínek těchto zvláště chráněných druhů nebo poškození zařízení, která mají jejich ochraně napomáhat.

Inspektoři OI Brno se mj. zaměřili na dodržování základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů na akcích s hromadnou účastí, konkrétně uskutečnili 3 tematicky zaměřené kontroly ohňostrojového soutěžního festivalu Ignis Brunensis na Brněnské přehradě a v areálu Hněvkovského v Brně. Na provedené kontroly budou v roce 2025 navazovat další jednání v této věci. V rámci jiné činnosti byl v působnosti OI Brno zjištěn nedovolený zásah do biotopu většího množství zvláště chráněných druhů (zejména ptáků) v souvislosti s odstraněním sedimentu a litorálu na Němčickém rybníce. Věc je řešena jako přestupek. V působnosti OI Olomouc byla pochybení zjištěna především při neplánovaných kontrolách zaměřených na zásahy do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů, včetně rozmnožování obojživelníků. Z celkem 25 těchto kontrol bylo zjištěno porušení zákona v 5 případech a uloženy byly blokové pokuty v úhrnné výši 28 000 Kč.

Do této oblasti je možno zařadit i již zmiňovaný případ nedovoleného zásahu do biotopu a přirozeného vývoje zvláště chráněného lesáka rumělkového v rámci investičního záměru zasahujícího na území EVL Uhersko v působnosti OI Hradec Králové, případně výše uvedený případ nedodržení vydané výjimky a nedovoleného zásahu do přirozeného vývoje zvláště chráněného rorýse obecného při zateplování panelových domů v Jablonci nad Nisou v působnosti OI Liberec.

6. Kontroly chovu a nakládání s exempláři CITES, jedinci ZCHD nebo volně žijícími ptáky

Souhrnně lze do této množiny zahrnout kontrolní činnost zaměřenou na dodržování širokého spektra zákonných požadavků z oblasti CITES, druhové i obecné ochrany přírody, tedy zejména na prokázání původu, dodržování registrační povinnosti, povinnosti nezaměnitelného označení, hlášení nabytí nebo změn, respektive dodržování podmínek stanovených předpisy, rozhodnutím o výjimce z ochranných podmínek ZCHD nebo rozhodnutím o stanovení odchylného postupu pro volně žijící ptáky. Předmětem kontroly je držení, chov nebo jiné způsoby nakládání se živými či neživými exempláři CITES, jedinci zvláště chráněných druhů živočichů a volně žijících ptáků.

Výběr kontrolovaných subjektů je založen na základě různých kritérií, typicky ve spolupráci s příslušnými krajskými úřady nebo MŽP. Obvykle vychází ze zjištěných nesrovnalostí v Registru CITES, z vyššího počtu zaznamenaných případů nelegálního nakládání s konkrétními druhy nebo z podnětů jiných orgánů v ČR i zahraničí. Systematicky jsou v působnosti několika OI kontrolovány zejména chovy dravců a sov, papoušků nebo pěvců, z druhů chráněných úmluvou CITES i chovatelé drápkatých opic, želv a dalších skupin plazů. Některé oblastní inspektoráty se zaměřují cíleně na nedodržování lhůt v rámci registrační povinnosti.

Při kontrolách uskutečněných v roce 2024 bylo nedodržení právních předpisů zjištěno v nižších desítkách případů v působnosti většiny OI. Méně závažná pochybení jsou shledávána v působnosti většiny oblastních inspektorátů, obvykle jde o nehlášení nebo pozdní hlášení nabytí nebo změn, případně nedostatky týkající se nezaměnitelného označení. Standardní postup spočívá v uložení opatření k nápravě ve smyslu splnění zákonných požadavků a uložení adekvátní sankce, typicky formou blokové pokuty nebo příkazu na místě v řádu tisícikorun. Méně často jde o větší počet exemplářů nebo souběh více přestupků v oblasti prokázání původu, plnění registrační povinnosti nebo nezaměnitelného označení, jejich výsledkem je uložení pokuty v řádu desítek tisíc Kč. V odůvodněných případech inspekce přistupuje k odebrání nebo zabavení nelegálně držných jedinců či exemplářů.

V působnosti OI České Budějovice bylo zjištěno celkem 5 pochybení v oblasti registrací a vedena byla příslušná přestupková řízení, se stejným výsledkem byly ukončeny 3 kontroly v působnosti OI Ústí nad Labem a jedna kontrola v působnosti OI Hradec Králové. Inspektoři OI Plzeň a OI Olomouc za podobná pochybení shodně uložili po dvou blokových pokutách a jednu kontrolu dosud neukončili, jejich kolegové z OI Havlíčkův Brod uložili čtyři pokuty a v posledním případě přestupkové řízení teprve povedou.

Porušení zákonných předpisů zaznamenali i inspektoři OI Brno, kteří se kontrolám vybraných chovných zařízení pěvců, papoušků, dravců a plazů systematicky věnují. Pochybení bylo zjištěno u dvou chovatelů papoušků a jednoho sběratele motýlů, se kterými bylo nebo bude vedeno přestupkové řízení. Část kontrol nebyla dosud uzavřena. V uplynulém roce bylo pravomocně ukončeno déletrvající řízení o zabavení 3 exemplářů CITES z přílohy A, jinému subjektu byly pravomocně zabaveny 3 nelegálně držené neživé exempláře (dermoplastické preparáty poštolek obecných a krahujce). Kontrolám držitelů dravců, sov nebo krkavcovitých ptáků se věnovali i inspektoři OI Plzeň, kteří nezjistili porušení zákona.

Do této kategorie spadají i 2 tematické kontroly chovatelské burzy v Hodoníně (OI Brno), zaměřené na dodržování zákonných ustanovení ze strany prodejců. Při kontrolách prodeje (převážně papoušků a pěvců) nebyl zjištěn porušení příslušných ustanovení zákona č. 100/2004 Sb. (exempláře CITES) nebo zákona č. 114/1992 Sb. (volně žijící ptáci).

7. Kontrola plnění uložených podmínek a opatření podle § 66 a § 80 zákona č. 114/1992 Sb.

Kontroly dodržování v minulosti stanovených podmínek pro výkon činnosti či uložených opatření dle výše uvedených ustanovení se věnovali především inspektoři OI Ústí nad Labem, kteří zaznamenali nesoulad u dvou z celkem 6 kontrolovaných rozhodnutí ČIŽP. V jednom případě došlo ke změně uživatele pozemku a nebyla splněna podmínka spočívající v oddálení seče travního porostu uložená jeho předchůdci. V zájmu zajištění zájmů ochrany přírody inspekce rozhodnutím uložila tytéž podmínky pro výkon činnosti aktuálně hospodařícímu subjektu. Druhé kontrolované rozhodnutí uložilo povinnému subjektu povinnost opatřit si v souvislosti s provozováním bistra celnice Jelení výjimku z ochrany zvláště chráněných druhů. Následná kontrola odhalila, že provozovatel (společnost MM Trade Company s.r.o.) již je držitelem požadované výjimky, ale porušuje podmínky stanovené rozhodnutím o výjimce, za což mu byla inspekcí uložena pokuta ve výši 10 000 Kč.

Při kontrole dodržování dvou rozhodnutí vydaných OI České Budějovice bylo zjištěno nedodržení podmínek a pokračující škodlivý zásah do VKP jedním z povinných subjektů. Inspekcí uložená pokuta za přestupek je aktuálně ve fázi odvolání.

8. Specifické kontroly zaměřené na dodržování ochrany dřevin rostoucích mimo les

Kontrola dodržování obecné ochrany dřevin rostoucích mimo les a případy nedovoleného kácení či poškozování nadzemních i podzemních částí dřevin tvoří významnou část činnosti oddělení. Níže jsou proto uvedeny pouze specifické případy, které byly řešeny v rámci samostatných specifických úkolů.

Inspektoři OI České Budějovice se v uplynulém roce cíleně věnovali kontrole dodržování ochrany dřevin v souvislosti s údržbou veřejné zeleně a dalších ploch. Závažných pochybení se dopustila Správa a údržba silnic Jihočeského kraje, které byla uložena pravomocná pokuta ve výši 70 000 Kč.

V působnosti OI Plzeň inspekce řešila plnění oznamovací povinnosti při kácení pod elektrovedy. Z pěti provedených kontrol bylo v jednom případě zjištěno kácení nad rámec oznámení, za což byla společnosti WeWood s.r.o. uložena pravomocná pokuta ve výši 10 000 Kč. Další případy nepovoleného kácení a poškozování dřevin rostoucích mimo les zaznamenali inspektoři OI Hradec Králové při kontrolách zaměřených na ochranu dřevin rostoucích v blízkosti infrastruktury.

Tématu ochrany nelesních dřevin se týkají i kontroly provedení náhradních výsadeb uložených místně příslušnými orgány ochrany přírody. Zatímco šetření uskutečněná OI Praha a Ústí nad Labem neshledala pochybení, inspektoři OI Havlíčkův Brod uložili povinnému subjektu (Dřevozpracující družstvo Lukavec) za nesplnění uložené náhradní výsadby pravomocnou pokutu ve výši 16 000 Kč.

9. Kontrola použití biologicky odbouratelných olejů a hydraulických kapalin v lesích

Kontroly zaměřené na dodržování zákona č. 289/1995 Sb., konkrétně kontroly činnosti právnických a fyzických osob, jež provádějí stavební, těžební a průmyslovou činnost v lesích a které jsou povinny používat vhodné technické prostředky, technologie a biologicky odbouratelné hydraulické kapaliny a činit účinná opatření k zabránění úniku látek poškozujících les a přírodní prostředí, byly prováděny i v roce 2024.

ČIŽP toto téma namátkově kontroluje při využívání těžebně dopravních technologií v lesích a každoročně odhalí porušování zákona. V uplynulém roce bylo zkontrolováno 5 vyvážecích souprav, 4 harvestory, 2 motorové pily a jeden univerzální kolový traktor. Porušení zákona bylo zjištěno u harvestoru a vyvážecí soupravy vlastněné společností Kopf Václav & Jiří, s.r.o. Za toto porušení zákona inspekce uložila zastavení činnosti do doby, než dojde k výměně hydraulických, biologicky neodbouratelných kapalin a maziv za biologicky odbouratelné. Za spáchání zmíněného přestupku inspekce uložila pokutu ve výši 20 000 Kč.

Využívání biologicky odbouratelných olejů chrání půdu, vodu a ekosystémy před kontaminací. Jejich použití podporuje udržitelné hospodaření a prevenci dlouhodobého znečištění, a proto se ČIŽP bude tématu nadále aktivně věnovat.

10. Uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin do oběhu

Kontrolní činnost probíhala ve spolupráci s Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů. Kontrolovala se splněná nápravná opatření, pokud byla ČIŽP vydána, a dále povinnosti, které plynou dodavatelům a subjektům manipulujícím s reprodukčním materiálem lesních dřevin dle zákona č. 149/2003 Sb.

V uplynulém roce proběhlo 17 kontrol zaměřených na téma nakládání s reprodukčním materiálem a jeho evidencí. Porušení zákona bylo zjištěno ve třech případech, z nichž jedno rozhodnutí o přestupku bylo vráceno odvolacím orgánem MŽP k novému projednání. Sankce ve výši 40 000 Kč byla v roce 2024 uložena společnosti Lesy města Prostějova, s.r.o. Kontrolou bylo zjištěno, že v roce 2023 vznikl nárůst sazenic o 19 000 kusů oproti množství reprodukčního materiálu předmětného oddílu, které obviněný deklaroval jako držené v lesní školce.

Dále se inspekce věnovala i dalším specifickým úkolům (uvedena pouze témata a závěry):

- Kontrola dodržování zákazu komerčního využití nepřístupných jeskyní (OI Brno – kontrola 11 nepřístupných jeskyní za účelem zjištění, zda nejsou speleologickými skupinami využívány ke komerčním účelům, nezjištěno porušení zákona).
 - Kontrola dodržování stanovených podmínek odchylného postupu na rybnících (odstřel a plašení volně žijících ptáků (OI Brno – 2 kontroly, s místně příslušným OOP řešen případný rozpor týkající se jiného způsobu plašení (střelná zbraň vs. plynové dělo), v rámci úkolu zjištěn možný přestupek ve věci odstranění sedimentů s litorálem s výskytem velkého množství ZCHD (uvedeno výše).
 - Kontrola zadržování vody v krajině se vztahem k ochraně hnízdišť volně žijících ptáků a zvláště chráněných druhů, zejména ptáků a obojživelníků (OI Brno – 3 kontroly zaměřené na nelegální vysoušení mokřadů, zahájeno přestupkové řízení se subjektem, který provedl opravu meliorační sítě, jež měla za následek trvalé odvodnění biologicky cenné mokřadní lokality s výskytem zvláště chráněných druhů živočichů a volně žijících ptáků).
 - Kontrola dalších opatření dle zákona č. 114/1992 Sb. nebo zákona č. 100/2004 Sb. (OI Havlíčkův Brod – z 5 provedených kontrol zjištěno 1 pochybení – nesplnění opatření ve smyslu nezaměnitelného označení exempláře CITES).
 - Kontrola OÚ a ORP ve vztahu k povolování kácení dřevin a ukládání náhradních výsadeb (OI České Budějovice, Havlíčkův Brod a Brno – zjištěna běžná pochybení místně příslušných OOP).
 - Kontroly malých vodních elektráren ve vztahu k dodržování minimálního zůstatkového průtoku (OI Brno – nezjištěno porušení zákona, OI Olomouc – pochybení zjištěno při kontrolách 3 MVE u města Hanušovice, vedeno společné řízení s oddělením ochrany vod, v rámci jehož bude zohledněna skutečnost, že území bylo zasaženo povodněmi).
 - Kontrola rozvoje biotických činitelů v lesích – škodlivých hmyzích škůdců, houbových chorob a hlodavců (OI Hradec Králové, České Budějovice).
 - Kontrola poškozování lesů těžbou, přibližováním, narušením stability porostů (OI České Budějovice, Brno).
- Kontrola obnovy lesních porostů, včetně porostů po nezákonných těžbách (OI Plzeň, České Budějovice, Ústí nad Labem, Havlíčkův Brod, Brno, Olomouc, Ostrava).

4.4.4 Významné případy

Obdobně jako v letech minulých, tak i v roce 2024 se inspektoři setkávali s rozsáhlou škálou protiprávního chování. Některé ze šetřených případů jsou přitom výjimečné svým rozsahem a širším dopadem na životní prostředí. Závažné případy nezákonného jednání inspekce řešila v souvislosti s terénními úpravami a stavební činností ve zvláště chráněných územích, případně na lokalitách s výskytem zvláště chráněných druhů. Tradičně se ale v této kategorii uplatnila rozsáhlá nepovolená kácení dřevin rostoucích mimo les, případně jejich poškození neodborným ořezem. Ne náhodou jsou mezi významné zařazena i některá rozhodnutí o omezení či zákazu činnosti, typicky v souvislosti s realizací investičních záměrů.

OI Praha

250 000 Kč – Ječmínkovy sady s.r.o. – subjekt zničil skupinu dřevin rostoucí mimo les, konkrétně v počtu 43 dřevin, bez povolení orgánu ochrany přírody.

100 000 Kč – Ředitelství silnic a dálnic ČR, státní příspěvková organizace – subjekt neprovedl ve stanovené lhůtě náhradní výsadbu uloženou rozhodnutím Městského úřadu Buštěhrad, a to v počtu 48 ks ořešáku královského (Juglans regia) a 3 ks jeřábu ptačího (Sorbus aucuparia).

70 000 Kč – Město Lysá nad Labem – obviněný bez povolení orgánu ochrany přírody zničil vykácením zapojený porost dřevin, které tvořily břehový porost Doubravského potoka na ploše nad 40 m² na pravém břehu vodního toku. Do břehového porostu bylo zasaženo stavební technikou v délce cca 60 m a šířce cca 2 m, došlo k polámání kmenů s nezačištěnými, zatřesenými ranami, některé porosty byly vytrženy s kořeny, pohozené na okolní pozemky.

OI České Budějovice

270 000 Kč – Valcano a.s. – pokácení dřevin bez povolení orgánu ochrany přírody, dále byl proveden nevhodný ořez dřevin.

130 000 Kč – Environmental Building a.s. – při provádění stavebních prací v rámci stavby „Revitalizace parku Dukelská České Budějovice“ realizované v období červen 2022 až duben 2023 došlo k zásahu do kořenového systému dřevin, čímž obviněný tyto dřeviny poškodil. Dále strojově odkopal zeminu v jejich kořenovém prostoru a vzniklý terénní zářez následně ponechal otevřený minimálně po dobu od poloviny července 2022 do poloviny ledna 2023.

120 000 Kč – Lesy České republiky s.p. – během provádění asanace kůrovcového dříví v Přírodní památce Soví les, konkrétně při zpracovávání těžby a vyvážení vytěžené hmoty, došlo k rozsáhlým změnám půdních podmínek (narušením půdního pokryvu, zhutněním, obnažením rašelinného substrátu, změnou přirozené stratigrafie rašelinného profilu), použití těžebních a dopravních technologií mimo souhlas Správy CHKO a vytlačení hlubokých kolejí v trajektorii vyvážecích linek.

OI Plzeň

200 000 Kč – COLAS CZ, a.s. – bez jakéhokoliv povolení a souhlasu oprávněného úřadu navezl obviněný výkopový materiál ze stavby rekonstrukce silnice o celkovém množství 1 050 m³. Navezením výkopového materiálu došlo na lesním pozemku k neoprávněnému záboru lesní půdy a k poškození dřevin zasypáním části jejich kmene.

100 000 Kč – CTP Pilsen Region, spol. s r.o. – před zahájením provádění stavební činnosti na výstavbě výrobní haly nesplnil obviněný podmínku vydanou v rozhodnutí o výjimce Krajským úřadem Plzeňského kraje týkající se zákazů uvedených v § 50 zákona č. 114/1992 Sb., pro zvláště chráněné druhy živočichů, konkrétně nevybudoval před provedením skryvky 3 nepravidelné tůně o různé ploše a neodclonil mokřadní plochy od vlastní stavby haly.

100 000 Kč – fyzická osoba nepodnikající – neodborně a bez jakéhokoliv povolení a souhlasu vybudovala zpevněnou cestu a dále pokračovala v terénních úpravách, opětovně bez jakéhokoliv povolení a souhlasu nechala navézt výkopový materiál ze stavby rekonstrukce silnice o objemu min. 1 050 m³. Těmito činnostmi došlo na lesním pozemku k neoprávněnému záboru porostní půdy o ploše 1 328 m² a záboru bezlesí o ploše 332 m², čímž došlo ke snížení stability lesního porostu, ovlivnění vodního režimu a ke zvýšení nebezpečí vodní eroze půdy.

OI Ústí nad Labem

650 000 Kč – Spolek pro chemickou a hutní výrobu a.s. – coby zadavatel prací prostřednictvím společnosti Lesy Štampach, s.r.o., zadal vykácení 5,5 ha zapojených porostů dřevin a demolici objektů bývalé armovny, jež byly prokazatelně biotopem zvláště chráněných druhů živočichů – čmelák (Bombus sp.), mravenec (Formica cunicularia, fusca, rufa), tuhýk obecný (Lanius collurio), ještěrka obecná (Lacerta agilis), krutihlav obecný (Jynx torquilla) a slepýš křehký (Anguis fragilis). O udělení výjimky požádala Spolchemie, a.s., dne 5. 9. 2022 z důvodu plánované asanace a výstavby pozemní fotovoltaické elektrárny. Před samotným šetřením bylo na lokalitě zřejmé, že případné stavební činnosti a kácení na předmětných pozemcích probíhalo bez pravomocné výjimky ze zásahu do biotopu zvláště chráněných druhů živočichů a bez pravomocného rozhodnutí o povolení kácení dřevin.

200 000 Kč – DF Royal s.r.o. – společnost provedla škodlivý zásah do významného krajinného prvku bez souhlasu orgánu ochrany přírody, konkrétně se jednalo o úpravu koryta bezejmenného toku označeného LBP 03, obnovu částí jeho zatrubnění a výstavbu tří tůní v jeho nivě.

90 000 Kč – Město Krupka – došlo k neoprávněnému využití lesní půdy k jiným účelům než pro plnění funkcí lesů, tj. svým přístupem postupně umožnil obviněný provedení rozsáhlých terénních úprav k využití uvedené lesní půdy jako sportoviště pro děti ve formě tréninkové trati BMX Race, čímž došlo k poškození životního prostředí v lesích.

OI Hradec Králové

1 000 000 Kč – obec Krásné – jako vlastník lesních pozemků významně podcenil ochranu lesa proti kalamitním hmyzím škůdcům neprovedením včasné asanace 2 085 m³ kůrovcového dříví, čímž došlo k ukončení vývoje podkorních druhů biotických škůdců.

800 000 Kč – NM NAMONT spol. s.r.o. – svým aktivním jednáním směřujícím k realizaci zamýšleného stavebního záměru společnost pokácela 34 396 m² zapojených porostů dřevin rostoucích mimo les bez povolení.

200 000 Kč – Město Miletín – tím, že jako vlastník lesního pozemku neoprávněně použil lesní půdu k jiným účelům než pro plnění funkcí lesů, konkrétně navezením odpadní zeminy za účelem rozšíření lesní cesty a uložení odpadní zeminy na porostní půdu, ačkoliv k ukládání zeminy nebylo vydáno jakékoliv povolení nebo souhlas orgánu státní správy lesů.

OI Havlíčkův Brod

250 000 Kč – fyzická osoba nepodnikající se dopustila přestupku tím, že nechala navézt, rozhrnout a urovnat odpadní zeminu bez příslušného povolení orgánu státní správy lesů. Obviněná tak neoprávněně využívala lesní půdu k jiným účelům než pro plnění funkcí lesa, čímž došlo k ohrožení životního prostředí v lesích.

94 500 Kč – ELPE s.r.o. – při provádění pokládky elektrické přípojky pro místní vodojem na pozemku v k.ú. Myslov strojně vyhloubila liniový příkop v těsné blízkosti stromů rostoucích mimo les tak, že přetrhala nebo překopala kořeny celkem 27 stromů v druhovém zastoupení bříza, jasan, švestka, třešeň a jabloň o obvodech kmenů 67 - 258 cm, rostoucí jako liniová doprovodná silniční vegetace, čímž obviněná poškodila skupinu dřevin rostoucích mimo les. Místně příslušný orgán ochrany přírody udělil souhlas pro trasu výkopu za podmínky, že pod okapovou linií stromů bude výkop ruční, v případě vzdálenosti trasy od kmene stromu do 2,5 m bude proveden protlak.

85 000 Kč – Český rybářský svaz, z. s., místní organizace Pacov – se jako obviněný dopustil přestupků při hospodaření souvisejícím s výkonem jeho činnosti. Jednáním došlo k negativnímu ovlivnění zvláště chráněného druhu, konkrétně se jedná o terénní úpravy a kácení dřevin rostoucích mimo les, zasáhl do významně chráněného prvku vodního toku a vodní plochy. Dále obviněný porušil zákon č. 114/1992 Sb., kdy zničil pokácením 2 vrby bez vydaného povolení příslušným orgánem ochrany přírody.

OI Brno

300 000 Kč – PERMANENT, SE – porušil povinnosti tím, že jako smluvní zhotovitel těžebních prací svým jednáním vytvořil podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů, čímž ohrozil životní prostředí v lesích, a to tak, že kromě smluvní těžby kůrovcem napadaného smrku těžil neoprávněně i nenapadené zdravé porosty borovice a modřínu, přičemž postupným přiřazováním dalších sečí zde vznikly nové dvě holiny o výměře 6,71 ha a 2,77 ha, z nichž 0,41 ha bylo v porostech do 80 let věku. Zároveň obviněný opomenul vytěžit porosty, které těžít měl, a to na ploše 1,63 ha. Dále pak obviněný způsobil pojezdem lesní techniky poškození lesní půdy v délce 50 m a šířce 3 až 4 m.

250 000 Kč – Páv Vojtěch jako fyzická osoba podnikající provedl neodborný a nadměrný ořez památného stromu lípy velkolisté rostoucího mimo les v rozporu s podmínkami rozhodnutí o výjimce udělené k provedení zdravotního a bezpečnostního řezu tohoto památného stromu a způsobil podstatné a trvalé snížení plnění jeho ekologických a společenských funkcí, dále provedl ořez dřevin rostoucích mimo les a způsobil podstatné a trvalé snížení plnění ekologických a společenských funkcí těchto dřevin.

250 000 Kč – KKS spol. s.r.o. – subjekt nechal na základě písemné objednávky prostřednictvím právnické osoby provést demolici mostu a přípravné práce pro stavbu mostu nového v korytě vodního toku, který je biotopem zvláště chráněných živočichů, a též sám prováděl práce na stavbě mostu a v korytě vodního toku, čímž porušil povinnost stanovenou v § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. Dále subjekt porušil podmínky uvedené v rozhodnutích Krajského úřadu Zlínského kraje, které byly stanovené orgánem ochrany přírody k předmětným stavebním pracím, tedy nesplnil podmínky výjimky.

OI Olomouc

200 000 Kč – MP Holding a.s. – subjekt se dopustil přestupku, když jako zadavatel prací prostřednictvím zhotovitelů v důsledku těžby a zejména přibližováním dříví přes koryto a korytem vodního toku ohrozil a oslabil bez souhlasu orgánu ochrany přírody ekologicko-stabilizační funkci významného krajinného prvku vodního toku, dále bez souhlasu orgánu ochrany přírody zasáhl do místa výskytu zvláště chráněných druhů živočichů.

Rozježdění vyvážecí linky

Rozježdění brodu a okolí

Pojezdy korytem toku

90 000 Kč – Juříček Dušan Ing. jako fyzická osoba podnikající – se dopustil přestupku, když bez povolení orgánu ochrany přírody nechal prostřednictvím subdodavatele odstranit 1 350 m² zapojeného porostu dřevin rostoucích mimo les, narušil při výstavbě a opravě meliorací a cesty ustálený vodní režim, půdní poměry a vegetaci a oslabil tak bez souhlasu orgánu ochrany přírody ekologicko-stabilizační funkci významného krajinného prvku, dále nedovoleně zasáhl do biotopu zvláště chráněného druhu.

80 000 Kč – Repena s.r.o. – porušila povinnost tím, že neposkytnula potřebnou součinnost pro provedení kontroly na lesních pozemcích ve vlastnictví společnosti Agropodnik les Přemyslovice, na kterých vykonávala činnost pachtýře, a bez řádné omluvy se nedostavila k provedení zahájené kontroly na místě a v terénu. Rovněž se nedostavila k následně stanovenému novému termínu kontroly, ani se předem řádně neomluvila.

OI Ostrava

900 000 Kč – Skalka family park s.r.o. – bez rozhodnutí o odnětí nebo omezení vydaného orgánem státní správy lesů využívala lesní půdu k jiným účelům než pro plnění funkcí lesů, tedy provedla z důvodu rozšíření sjezdové trati úpravy terénu, na nichž dále umístila doprovodnou infrastrukturu sjezdové trati (elektroinstalace, bezpečnostní prvky). Dále provedla úpravy terénu (návoz materiálu o mocnosti více než 4 m se zajištěním lomovým kamenem, vyasfaltováním a vysypáním povrchu terénu jemným kamenivem) a umístila části atrakcí „Dragon“ a „Létající sloni“ včetně sloupů elektrického osvětlení. Dále umístila dřevěný prolézací hrad, tj. atrakci „Skaláčkova (Pirátská) pevnost“, doplněnou terénním zářezem, kamenivem menších frakcí, lomovým kamenem, kovovým schodištěm a plochou se zvýšenou niveletou terénu ohraničenou kovovým hrazením.

275 000 Kč – DIRIGERE servis s.r.o. – bez rozhodnutí o odnětí nebo omezení plnění funkce lesa, jež může při splnění zákonných podmínek vydat orgán státní správy lesů, na celkové výměře cca 2 161 m² předmětných lesních pozemků prováděl subjekt terénní úpravy lesní půdy a provedl zde úpravy k realizaci stavby, čímž došlo k negativnímu zásahu do složky lesního ekosystému a zásahu do půdního podloží. Dále v rozporu se zákonem č. 289/1995 Sb. včas a dostatečně neobnovoval lesní porosty na ploše o výměře cca 637 m² a v zákonné lhůtě neuvedl holinu do zalesněného stavu a navíc ji zčásti překryl až 20 cm mocnou vrstvou štěpky.

200 000 Kč – Obec Těrlicko – neoprávněně použila lesní půdu k jiným účelům než pro plnění funkcí lesů. Následkem jednání obviněné došlo ke znehodnocení nejcenější části půdy. Narušením stratigrafie půdy a překrytím svrchních humózních vrstev půdy došlo ke škodám, jež jsou přírodními procesy odstraňovány v dlouhodobém časovém horizontu. Dále došlo k nežádoucím změnám vlastností půdy, což má za následek ohrožení stability lesního ekosystému, a také k narušení vodního režimu.

OI Liberec

220 000 Kč – H - Rekultivace a.s. – subjekt provedl zásah spočívající v kácení plochy zapojeného porostu dřevin o výměře cca 1 000 m² a vyvážení dřevní hmoty, kdy pojížděl těžkou mechanizací v biotopu zvláště chráněných druhů rostlin, a to bez vydání rozhodnutí o výjimce. Dále provedenými zásahy bez předchozího závazného stanoviska orgánu ochrany přírody došlo k oslabení ekologicko-stabilizačních funkcí VKP vodní tok a údolní niva při pojezdu těžké mechanizace použité ke kácení a vyklizování.

132 000 Kč – Dizzante s.r.o. – společnost se dopustila přestupku při drcení a třídění stavební suti tím, že byl zasypán kořenový prostor dřevin rostoucích mimo les, přičemž tento stav je dlouhodobý, čímž došlo k poškození těchto dřevin.

90 000 Kč – Suk Jan JUDr. jako fyzická osoba podnikající se dopustil přestupku tím, že realizoval prostřednictvím smluvních zaměstnanců na zemědělském objektu škodlivý zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněného živočicha – vlaštovky obecné, v kategorii ohrožený. V této souvislosti došlo následně i po provedeném transferu k úhynu několika kusů těchto jedinců.

4.4.5 Závěry kontrolní činnosti

Agenda složky ochrany přírody, lesa a CITES, kterou inspekce vykonává, je mimořádně mnohotvárná a zahrnuje devět složkových zákonů: č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny; č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi; č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty; č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad; č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, č. 93/2018 Sb., o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu, č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů a č. 149/2003 Sb., zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin.

Těžiště činnosti ochrany přírody, lesa a CITES České inspekce životního prostředí spočívá tradičně v kontrole dodržování ustanovení zákona č. 114/1992 Sb. přinejmenším z hlediska počtu provedených kontrol, vedených přestupkových řízení a celkové výše uložených pokut nebo počtu prošetřených podnětů. V této oblasti se inspekce v roce 2024 setkala s nižšími stovkami případů protiprávního jednání ze strany právnických a fyzických osob podnikajících. Statisticky stále převažují případy nedovoleného kácení nebo poškozování dřevin rostoucích

mimo les. Rozsáhlá kácení nebo poškozování dřevin, typicky ve vazbě na stavební činnost, úpravy terénu nebo v kombinaci s jinými typy porušení zákona, významně figurují v seznamu nejvyšších uložených sankcí. Vůbec nejvyšší uložená sankce ve výši 800 000 Kč byla uložena za pokácení téměř 3,5 ha souvislého porostu dřevin rostoucích mimo les, a to v souvislosti s realizací stavebního záměru v územní působnosti OI Hradec Králové. Několik dalších pravomocně uložených pokut za přestupky týkající se ochrany dřevin přesáhlo hranici 200 000 Kč, včetně pokuty 250 000 Kč za poškození památné lípy a několika desítek okolních vzrostlých dřevin nesprávným ořezem.

Mezi závažnými případy jsou hojně zastoupeny nedovolené zásahy do biotopu nebo přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů nebo významných krajinných prvků, převážně v souvislosti se stavební činností, terénními úpravami nebo úpravou koryt vodních toků. Vůbec nejvyšší pokuta ve výši 650 000 Kč se týkala odstranění cca 5,5 ha souvislého porostu dřevin a demolice budov na lokalitě s výskytem hned několika zvláště chráněných druhů v působnosti OI Ústí nad Labem. Dalším příkladem je pokuta 250 000 Kč za nedovolený zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů žijících ve vodním toku a nedodržení podmínek vydané výjimky v souvislosti s rekonstrukcí mostu a stavebními pracemi v korbě toku v působnosti OI Brno. Nedovolených zásahů do VKP vodní tok se týkají i dvě pokuty ve výši 200 000 Kč za přestupky zjištěné v působnosti OI Ústí nad Labem a Olomouc, v prvním případě šlo o nedovolené zatrubnění části toku, v druhém o poškození koryta v souvislosti s lesní těžbou a následným přibližováním dřevní hmoty.

Specifickou součástí činnosti složky ochrany přírody jsou správní řízení o zákazu škodlivé činnosti nebo stanovení podmínek pro výkon činnosti dle § 66 zákona č. 114/1992 Sb. Vydaná rozhodnutí mají za cíl eliminovat probíhající škodlivou činnost a její dopady na zákonem chráněné zájmy. V roce 2024 nabylo právní moci celkem 26 rozhodnutí tohoto typu. Dalších 11 případů zastavení činnosti bylo uloženo na základě ustanovení zákona č. 282/1991 Sb., a to v souvislosti s nelegální těžbou vltavínů v působnosti OI České Budějovice.

Podobného charakteru je činnost spočívající v ukládání opatření k nápravě nebo náhradních opatření a následná kontrola jejich provedení. Kontrole plnění uložených opatření se inspekce systematicky věnuje především v posledních letech. Neplnění rozhodnutím stanovených opatření ve stanovené lhůtě je pravidelně sankcionováno, v některých případech i opakovaně, pokud nedojde k nápravě protiprávního stavu. V roce 2024 převažovala o patření k nápravě týkající se ochrany lesa, zejména ve smyslu zalesnění, odstranění navážek nebo drobných staveb, opatření na úseku ochrany přírody se týkala převážně uložení náhradní výsadby nebo odstranění navážek.

Na celkové výši pokut za přestupky projednané sloučeným oddělením ochrany přírody a lesa se významně podílejí pokuty uložené za nedodržení ustanovení zákona č. 282/1991 Sb. Počet přestupků právnických osob a fyzických osob podnikajících sice zdaleka nedosahuje počtu přestupků za porušení ustanovení týkajících se ochrany přírody, ale součet uložených sankcí v oblasti ochrany lesa přesahuje třetinu součtu pravomocných pokut uložených OOPL. Nejvyšší sankce na úseku ochrany lesa se týkaly neprovedené nebo nesprávně provedené sanace porostů zasažených kůrovcem, nepovolených záborů či využívání lesní půdy k jiným účelům než pro plnění funkce lesa.

Nejvyšší pokuta ve výši 1 000 000 Kč byla uložena obci Krásné za to, že jako vlastník lesních pozemků významně podcenil ochranu lesa proti kalamitním hmyzím škůdcům neprovedením včasné asanace 2 085 m³ kůrovcového dříví. Dalšímu subjektu byla za nesprávný postup při zásahu proti kalamitním škůdcům (kácení nezasažených a naopak opomenutí zasažených porostů) uložena pravomocná pokuta ve výši 300 000 Kč. Za nepovolené záборы lesní půdy bylo uloženo hned několik pokut přesahujících 200 000 Kč, vůbec nejvyšší byla v roce 2024 uložena sankce 900 000 Kč za využívání lesní půdy k jiným účelům, než je pěstování lesa. Odpovědná osoba v daném případě provedla bez rozhodnutí o odnětí nebo omezení vydaného orgánem státní správy lesů trati úpravy terénu a umístění doprovodné infrastruktury sjezdové trati.

Z hlediska počtu přestupkových a správních řízení, respektive souhrnné výše uložených pokut, je další obsáhlou oblastí dozorové činnosti problematika CITES, která se prolíná s ochranou zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů nebo obecně chráněných druhů ptáků. Závažná porušení právních předpisů jsou shledávána zejména v souvislosti s nelegálním dovozem nebo obchodováním s ohroženými druhy. Vyšší sankce jsou ukládány též v souvislosti s neprokázáním původu exemplářů CITES, kdy inspekce v odůvodněných případech přistupuje k jejich zabavení. V řadě případů existuje zřejmá souvislost s nedodržováním povinnosti nezaměnitelného označení, které zdaleka nemusí být jen formálním požadavkem. Největší počet projednaných přestupků se týká nedodržení zákona ve vztahu k registrační povinnosti nebo hlášení změn u exemplářů v lidské péči.

Ostatní dozorované právní předpisy se na celkovém objemu kontrolní a správní činností podílí spíše okrajově. Lokálně se uplatňují dozorové kompetence v oblasti ochrany ZPF, v odůvodněných případech se inspekce dále podílí na nápravě nežádoucího stavu v souvislosti s provozem ZOO a dále zařízení, která by mohla být zoologickou zahradou. Právnícké osobě v působnosti OI Praha byla v roce 2024 uložena pokuta 25 000 Kč za provozování zoologické zahrady bez licence.

Počty podnětů, kterými se oddělení ochrany přírody a lesa v roce 2024 zabývalo, neměly ani vzhledem ke ztrátě kompetencí ČIŽP v zákoně č. 114/1992 Sb. klesající tendenci. Předmětem většiny podnětů bylo poškození nebo kácení dřevin rostoucích mimo les, v menší míře pak zásahy do významných krajinných prvků, ochrana zvláště chráněných druhů, CITES, ZPF, ukládání odpadů na PUPFL, zábory PUPFL a těžba a doprava v lesích. Oddělení vidí jako častou příčinu pochybení při kontrolách v neznalosti právní úpravy ze strany kontrolovaných subjektů a neuvědomění si důsledků jejich jednání vzhledem k ochraně životního prostředí. V mnoha případech kontrolované subjekty nedisponují přesnými informacemi ani od příslušných orgánů státní správy.

Oddělení ochrany přírody a lesa i v tomto roce využívalo zařízení GNSS Zenith06 s Trimble pro přesné zaměřování zásahů, zejména rozsahy těžební činnosti v lesích, zásahy do biotopu zvláště chráněných druhů nebo do zvláště chráněných území, zásahy do zemědělského půdního fondu, nedílnou součástí je zaměřování problematiky na úseku technických složek, např. rozsah skládek odpadu. Vzhledem k časové náročnosti měření a postprocesování dat považuje oddělení ochrany přírody a lesa za slibné dovybavení oblastních inspektorátů přístrojem GNSS Zenith06, který zajišťuje uživatelskou přívětivost v případě práce s daty a také přesnější zaměření polohy.

4.5 Účast ČIŽP na řešení havárií

Centrální evidence havárií na vodách v roce 2024

Podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, vede ČIŽP od roku 2002 centrální evidenci havárií. V roce 2024 bylo do této evidence zapsáno 228 havárií, které naplnily ve své skutkové podstatě definici havárie dle § 40 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách.

Nová povinnost při havárii na vodách platí od 1. 8. 2024. Kdo způsobí nebo zjistí havárii na vodách, je povinen ji neprodleně hlásit na telefonní číslo 150 Hasičskému záchrannému sboru České republiky (HZS). HZS následně kontaktuje ČIŽP. Tato informace je uvedena na úvodní web stránce ČIŽP. Ohlašovací povinnost se týká i úhynu ryb nebo organismů vázaných na vodní prostředí, pokud tento úhyn byl způsoben havárií na vodách.

Během roku 2024 byly nahlášeny další havárie, které nebyly začleněny do centrální evidence havárií z důvodu nevýznamného rozsahu, bez dopadu na jakost vod. Úhyn ryb byl v tomto roce průvodním jevem ve 29 případech, což představuje 13 % z celkového počtu. Havárií způsobených dopravou bylo v roce 2024 evidováno 56, což představuje 25 % z celkového počtu případů. Ke znečištění podzemních vod došlo ve 2 případech, ve 2 dalších případech došlo současně ke znečištění podzemních i povrchových vod. Původce havárie byl znám u 145 případů.

ČIŽP samostatně šetřila nebo se na šetření aktivně podílela v 70 případech.

V tomto roce oproti předchozím došlo k výraznému poklesu nezjištěných látek.

Rozdělení havárií podle příčin – 2024

Příčina havárie	Počet havárií	%
Lidský faktor	54	23,7
Technický faktor	44	19,3
Lidský + technický faktor	31	13,6
Přírodní faktor	27	11,8
Lidský + přírodní faktor	4	1,8
Lidský + technický + přírodní faktor	2	0,9
Nezjištěna	66	28,9
Celkem	228	100

Rozdělení havárií podle uniklých látek – 2024

Skupina látek	Počet havárií	%
Ropné látky	125	54,8
Odpadní vody	23	10,1
Chemické látky mimo těžké kovy	13	5,7
Kaly a nerozpuštěné látky	2	0,9
Zemědělská činnost	8	3,5
Potravinářské produkty	2	0,9
Kyslíkový deficit	8	3,5
Ostatní látky	20	8,8
Nezjištěna	27	11,8
Celkem	228	100

Vyprošťování havarovaného vozidla z rybníka

4.6 Integrované agendy

Základem činnosti ČIŽP v rámci integrovaných agend je Integrovaná prevence a omezování znečištění (IPPC – Integrated Pollution Prevention and Control). Jedná se o preventivní a progresivní způsob regulace průmyslových a zemědělských činností ve vztahu k životnímu prostředí, který je nadstavbou separátního složkového přístupu a strategie koncových technologií. Ty odstraňovaly vzniklé znečištění na výstupu převážně pomocí odlučovačů, filtrů či jiných čistících zařízení, což často vedlo vzhledem k ochraně ŽP jako celku jen k přenosu znečištění z jedné složky ŽP (ovzduší, odpady, voda) do druhé. Hlavní důraz IPPC klade jak na prevenci, kdy se zabráňuje znečištění ŽP již před jeho vznikem volbou vhodných výrobních postupů a technologií, tzv. nejlepších dostupných technik (BAT – Best Available Techniques), tak využíváním látek co nejvíce k ŽP šetrných.

Tento integrovaný přístup k ochraně ŽP jako celku je na Inspekci za koordinace a spolupráce zkušených inspektorů specializovaných na tyto agendy, tzn. koordinátorů integrovaných agend (KIA), zabezpečován odbornými složkami technické ochrany ŽP Inspekce (ochrana ovzduší, odpadové hospodářství a ochrana vod).

Základem v této oblasti je činnost dozorová (kontrolní). Další podstatnou a preventivní je činnost nedozorová, spočívající např. ve vydávání odborných vyjádření Inspekce (v rámci EIA, IPPC, EMAS atd.).

4.6.1 Právní základ činnosti v oblasti integrovaných agend

Inspekce v oblasti integrovaných agend zajišťuje výkon státní správy, který je na ni delegován právními předpisy na ochranu ŽP, v platném a účinném znění a přímo účinnými nařízeními EU, zejména zákony:

- č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých dalších zákonů (dále jen „zákon č. 76/2002 Sb.“),
- č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o IRZ“),
- č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě a o změně některých zákonů,
- nařízením Evropského parlamentu a rady (ES) č. 166/2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (E-PRTR – European Pollutant Release and Transfer Register).

4.6.2 Přehled plnění úkolů v oblasti integrovaných agend, dozoru (kontroly)

Plnění plánu (programu) kontrol OI

Rozeznáváme dva dokumenty: „Plán kontrol IPPC zařízení“ – ten dle stanovené rizikovitosti zařízení obsahuje četnost kontrol na místě u každého zařízení s platným integrovaným povolením (IP) a kterou odbornou složkou ochrany životního prostředí bude kontrolováno. Je tříletý na pevné období, každoročně aktualizovaný a dále z něj rozpracovaný konkrétní „Program běžných kontrol“, který je obdobou plánů odborných technických složek ochrany životního prostředí a koresponduje s nimi.

Plán kontrol byl zpracován na základě stanovení rizikovitosti zařízení na období tří let, tj. 2023 až 2025, čímž navázal na plány pro období 2014–2016, 2017–2019, 2020–2022 a pro rok 2024 zahrnoval 1 482 aktivních IPPC zařízení s IP. Plán kontrol též reflektuje (zahrnuje) složkové úkoly odborných oddělení na těchto zařízeních.

Plán (program) kontrolní činnosti byl v roce 2024 v případě potřeby operativně pozměněn, došlo k přesunu kontrolovaných subjektů mezi pololetími nebo náhradám.

Plán (program) kontrol OI v rámci integrovaných agend byl ve stanoveném počtu dodržen (data viz dále).

Integrované agendy celkem – svodná data za inspekci

Činnost odborných složek Inspekce v rámci integrovaných agend jimi přímo prováděná nebo spoluúčast je zejména zahrnuta v předcházejících bodech (4.1, 4.2, 4.3 a příp. 4.4 – 4.6) této 4. části Výroční zprávy – Činnost ČIŽP za rok 2024 podle složek.

Prioritou kontrol zařízení v působnosti zákona o IPPC je akceptování ustanovení daných zejména § 19b, § 20b, § 34 a § 37 tohoto zákona, v rámci implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích ze dne 24. 11. 2010. Dle těchto ustanovení je mimo jiné třeba dodržet dobu mezi dvěma kontrolami na místě (jeden až tři roky dle rizikovitosti zařízení). Tímto jsou kladeny značné nároky na frekvenci a rozsah kontrol i na další činnost Inspekce v této oblasti.

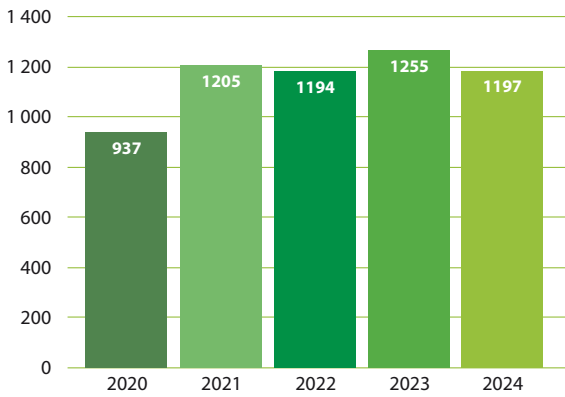
Program všech kontrol v rámci integrovaných agend na rok 2024, který byl zpracován na základě Plánu kontrol, byl stanoven na 1 042 kontrol. Reálně bylo Inspekci v roce 2024 provedeno 1 197 kontrol. Zde je započteno i provedení mimořádných kontrol zejména na základě podnětů, mediálních kauz, na základě havárií nebo nestandardního provozu, ale i případné provedení opakovaných kontrol na stejných zařízeních, např. při závažném porušení závazných podmínek IP (cca 14 %). Program byl splněn.

Celkem Inspekce v rámci své působnosti v oblasti integrovaných agend v roce 2024 provedla 1 197 kontrol, bylo zahájeno 158 správních/přestupkových řízení, vydáno bylo 161 rozhodnutí a příkazů a na základě celkem 149 rozhodnutí v právní moci (i z minulých období) byly uloženy pokuty v souhrnné výši 6 975 300 Kč. Z toho u jednoho rozhodnutí v právní moci byl využit trest napomenutí a jedno upuštění od trestu. Dále byla pravomocně vydána dvě rozhodnutí o uložení nápravných opatřeních.

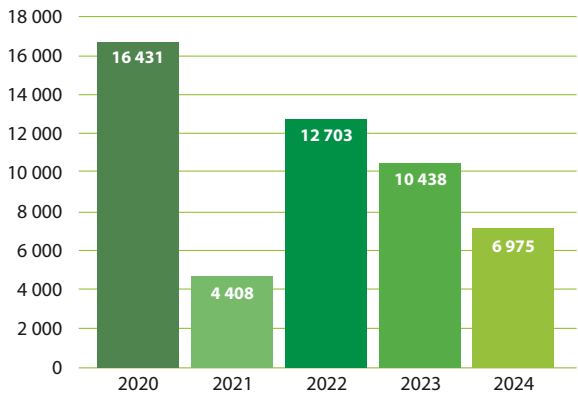
Rozmezí výše uložených pokut v právní moci se vzhledem k integrovaným agendám pohybovalo od 3 300 Kč do 380 000 Kč (pravomocně uložené společnosti KOH-I-NOOR MASSAG, a.s., provozující zařízení „Povrchové úpravy“).

Průměrná výše uložené pokuty na rozhodnutí (příkaz) v právní moci svodně za integrované agendy v tomto období činila cca 46 000 Kč.

Kontroly ČIŽP v rámci IA 2020–2024

Pokuty ČIŽP v rámci IA 2020–2024

Integrovaná prevence (zákon č. 76/2002 Sb.) – svodná data za inspekci

Program běžných kontrol v rámci integrované prevence (zákon č. 76/2002 Sb.) na rok 2024, který byl zpracován na základě Plánu kontrol, byl stanoven na 660 kontrol.

V oblasti integrované prevence (zákon č. 76/2002 Sb.) provedla Inspekce v rámci své působnosti v roce 2024 celkem 756 kontrol na IPPC zařízení – Program běžných kontrol byl splněn. Zejména na základě těchto kontrol bylo zahájeno 124 správních/přestupkových řízení, vydáno 131 rozhodnutí a příkazů a na základě celkem 118 rozhodnutí v právní moci byly uloženy pokuty v souhrnné výši 6 490 300 Kč. Z toho u jednoho rozhodnutí v právní moci bylo využito upuštění od trestu. Dále byla pravomocně vydána dvě rozhodnutí o nápravných opatřeních.

Průměrná výše uložené pokuty na rozhodnutí (příkaz) v právní moci v tomto období v rámci integrované prevence činila cca 55 000 Kč.

Hlavní kontrolní zjištění

Inspekce kontrolami zjistila porušení právních předpisů na ochranu ŽP a neplnění závazných podmínek provozu IP, která se zejména týkala např.:

- **Ochrany vod:**
překročení emisních limitů ve vypouštěných odpadních vodách,
vypouštění odpadních vod bez povolení či po uplynutí jeho platnosti,
nadlimitní vypouštění odpadních vod všeho druhu,
překročení povoleného množství odběru podzemních či povrchových vod.
- **Ochrany ovzduší:**
překročení emisí polutantů,
neprovedení jednorázového měření emisí,
porušení podmínek provozu zdroje znečišťování ovzduší (provozního řádu).
- **Hospodaření s odpady:**
nepřekrývání ploch skládky materiálem pro technické zabezpečení skládky,
ukládání na tělese skládky i jiných odpadů než povolených,
neprovozování dle provozních řádů (technické podmínky provozu aj.).
- **Nesplnění ohlašovací povinnosti dle zákona o IPPC:**
zpráv o plnění závazných podmínek IP,
mimořádných situací.
- **Dalších porušení:**
překročení povolené kapacity zařízení,
provoz bez IP.

Integrovaný registr znečišťování (zákon č. 25/2008 Sb.) – svodná data za Inspekci

Z hlediska dodržování zákona o IRZ bylo v roce 2024 Inspekci provedeno 294 kontrol, z toho v rámci integrovaných kontrol (dle zákona o IPPC) bylo provedeno 248 kontrol, 44 kontrol IRZ bylo samostatných. Naplánováno bylo 275 kontrol – plán splněn. Celková částka uložených pokut v právní moci za nedodržení ohlašovacích povinností do IRZ činila 485 000 Kč. Při počtu 31 pravomocných rozhodnutí/příkazů byla průměrná výše pokuty 15 000 Kč.

Ukládané sankce se stejně jako v předchozích letech pohybovaly v dolní hranici zákonného rozpětí, které je max. do 500 000 Kč, a to od 5 000 Kč do 40 000 Kč (pravomocně uložené společnosti SLÉVÁRNA KUŘIM, a.s., provozovna Slévárna litiny).

Přestupky dle zákona č. 25/2008 Sb. lze rozdělit do tří skupin. Nejčtenější skupinou byly v roce 2024 přestupky spočívající v uvedení nesprávných údajů do IRZ hlášení (podíl 48,1 %), pak následovala skupina přestupků spočívající v neohlášení úniků a přenosů znečišťujících látek nebo odpadů nebo v pozdním ohlášení těchto údajů (40,4 %). Poslední skupinou pak byly přestupky spočívající v nevedení evidence dle zákona č. 25/2008 Sb. (12 %).

Je téměř pravidlem, že velcí provozovatelé zařízení (např. s vydaným IP) plní povinnosti dané příslušnou legislativou podstatně lépe než ostatní subjekty, zejména např. malá a střední průmyslová zařízení a zemědělské provozny. Na základě kontrolní činnosti Inspekce v oblasti IRZ lze ale konstatovat, že se celkově povědomost o povinnostech vyplývajících z příslušné legislativy a i její dodržování stále lepší.

Ekologická újma (zákon č. 167/2008 Sb.) – svodná data za Inspekci

Přestupkové řízení ve vazbě na zákon o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů zatím nebylo zahájeno žádné i z důvodu absence příslušných přestupků k některým povinnostem vyplývajícím ze zákona.

V roce 2024 Inspekce provedla celkem 147 kontrol dodržování zákona o předcházení ekologické újmy. Plán 107 kontrol byl splněn. Předložena byla základní hodnocení rizika. Přestupek nebyl spáchán žádný.

Inspekce dále v roce 2024 přijala 4 žádosti o uložení preventivních nebo nápravných opatření dle zákona o ekologické újmě, kdy došlo k zahájení správního řízení na žádost podatele k uložení preventivních nebo nápravných opatření podle tohoto zákona ve věci předcházení nebo odstranění následků možné ekologické újmy. Dále v roce 2024 řešila řízení o uložení nápravných opatření zahájená v předchozích letech. V roce 2024 nebylo dle zákona č. 167/2008 Sb. vydáno žádné rozhodnutí o uložení nápravného nebo preventivního opatření. Inspekce poprvé použila institut uložení preventivních opatření pokynem mimo řízení. Vzhledem k závažnosti situací inspekce vyzvala společnosti OKK Koksovy a Liberty k neprodlenému provedení preventivních opatření k zamezení bezprostřední hrozby ekologické újmy. Mezi opatřeními byla kromě reportingu také povinnost dodržovat postupy zabráňující úniku znečištěných vod do vodních toků.

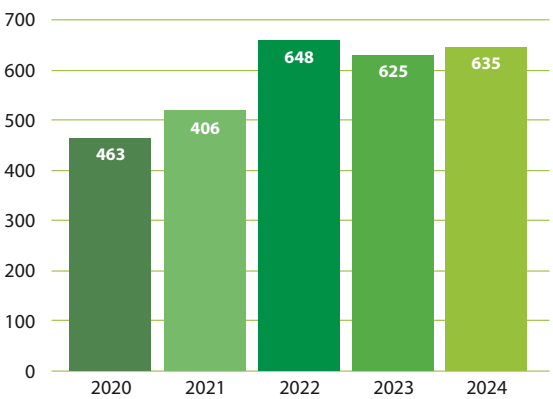
Koordinátoři integrovaných agend – KIA

Specializovaní inspektoři z odboru Oblastního inspektorátu (KIA) za úzké spolupráce s odbornými odděleními technické ochrany ŽP oblastních inspektorátů provedli, zúčastnili se, spolupracovali nebo koordinovali provedení 635 kontrol na zařízeních a provozovnách. Tento počet zahrnuje jak kontroly dle zákona o integrované prevenci (254), tak i dle zákona o IRZ (248) a též zákona o předcházení ekologické újmy (133). Ve sledovaném období bylo přímo KIA zahájeno celkem 60 správních/přestupkových řízení. Počet rozhodnutí (včetně příkazů), která nabyla právní moci v roce 2024, bylo 54, přičemž celková výše pokut v právní moci činila 2 035 300 Kč. V roce 2024 bylo využito jedno uložení trestu napomenutím. V jednom případě nabylo právní moci rozhodnutí o uložení nápravných opatření. Rozhodnutí o zastavení provozu nebo rozhodnutí za nesoučinnost dle kontrolního řádu nebylo vydáno žádné a ani žádné nenabylo ve sledovaném období právní moci.

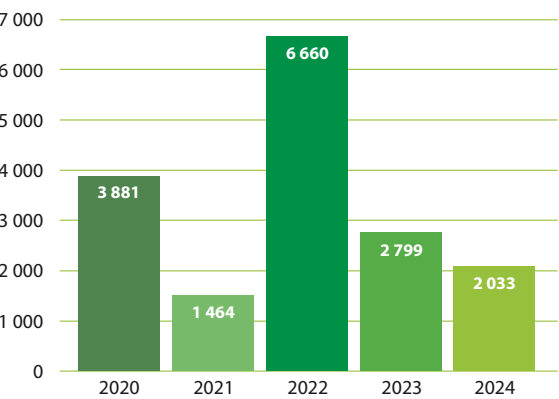
Rozmezí výše uložených pokut v právní moci se zde pohybovalo ve výši od 3 300 Kč do 290 000 Kč (pravomocně uložené společnosti Kozák Svitavy s.r.o., provozující zařízení „Galvanovna Lanškroun“).

Průměrná výše uložené pokuty na rozhodnutí (příkaz) v právní moci v tomto období činila cca 38 000 Kč.

Kontroly KIA 2020–2024

Pokuty KIA v PM 2020–2024

Složkové úkoly (základní) pro KIA

Tzv. integrované kontroly byly prováděny jako:

- KC, celková kontrola – kontrola celého integrovaného povolení (IP) s možností kontroly složkových zákonů,
- KSL, složková kontrola – kontrola jedné až dvou složek IP s možností kontroly dalších složkových zákonů,
- KIR, kontrola IRZ (vedení evidence a případného ohlašování do Integrovaného registru znečišťování dle zákona č. 25/2008 Sb., resp. E-PRTR dle nařízení ES č. 166/2006),
- KEU, kontrola ekologické újmy – v rámci zákona o předcházení ekologické újmy, tj. dodržování povinností dle zákona č. 167/2008 Sb. a NV č. 295/2011 Sb. (finanční zajištění; základní, příp. podrobné hodnocení rizik),

- KSP, specifická kontrola (doplňující příznak pro typ předchozích kontrol) např. zařízení „podezřelého“ z provozu bez IP, kontrol na základě úkolů z MŽP, apod.
- Provádělo se i více kontrol společně, např. KC+KIR, KSL+KEU, KC+KIR+KEU nebo KIR+KEU.IRZ“),

Specifické úkoly

Mezi specifické úkoly provedené v roce 2024 patřily primárně specifické kontroly (KSP), tzn. kontroly zařízení, zda nespádají pod IPPC, dále kontroly dle úkolu z MŽP (u všech plánovaných kontrol zařízení se statusem přímé vypouštění budou zkontrolovány minimálně podmínky pro toto vypouštění) a dále kontroly všech typů dle úkolů k aktuální problematice v regionu (např. kontroly na zařízeních, kde v minulosti docházelo k závažným porušením zákona o integrované prevenci, haváriím, mediálně sledovaných atd.).

● Ochrany vod:

Koordinátoři integrovaných agend spolupracovali při řešení 12 havárií nebo nestandardních provozů na IPPC zařízení, např. na OI Ostrava a OI Liberec.

Souhrnná data za Inspekci, zevrubně vzhledem k haváriím viz bod „4.6 Účast ČIŽP na řešení havárií“ této Výroční zprávy.

● Podněty

Souhrnná data za Inspekci zevrubně vzhledem k podnětům a peticím viz bod „3.1. Spolupráce s veřejností“ (3.1.1. Podněty) této Výroční zprávy.

Koordinátoři integrovaných agend se též při řešení podnětů a petic aktivně účastní, a to zejména u případů dotýkajících se působnosti vícesložkových oddělení. Jejich hlavním úkolem bylo právě zajištění koordinovaného přístupu při řešení těchto případů.

Zprávy o kontrole

Inspekce je povinna dle § 20b, odst. 9 zákona o integrované prevenci v návaznosti na každou kontrolu na místě vypracovat vedle protokolu o kontrole zprávu, která obsahuje popis kontrolního zjištění a závěry o případných dalších opatřeních, tzn. zprávu o kontrole. Dále je dle § 20b, odst. 11 tohoto zákona třeba též zveřejnit tuto zprávu prostřednictvím informačního systému integrované prevence (IS IPPC), spravovaného MŽP, a to do čtyř měsíců od uskutečnění výkonu kontroly na místě. Zprávu je možné ovšem zpracovat nejdříve po uplynutí lhůty k podání námitek proti kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu dle § 13 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole.

Jednotlivé oblastní inspektoráty Inspekce tyto zprávy o kontrole v příslušných termínech na IS IPPC vyvěšují (převážně KIA).

V roce 2024 bylo do IS IPPC vloženo celkem 676 zpráv o kontrole ČIŽP (průběžných a konečných), z toho 666 zpráv o kontrole ČIŽP v konečné verzi.

4.6.3 Nedozorová činnost ČIŽP v oblasti integrovaných agend

Tato činnost zahrnuje zejména tvorbu odborných vyjádření:

- v rámci procesu posuzování vlivů na životní prostředí, tj. EIA/SEA,
- k žádostem o vydání integrovaných povolení nebo ke změnám IP či jejich přezkumů,
- k systému environmentálního managementu a auditu – v rámci registrace EMAS, EMS
- v rámci programu bezpečný podnik (BP),
- k ekologickým auditům,
- v rámci územního a stavebního řízení, k projektové dokumentaci v rámci žádostí o informace dle zákona č.123/1998 Sb., zákona č. 106/1999 Sb. apod.

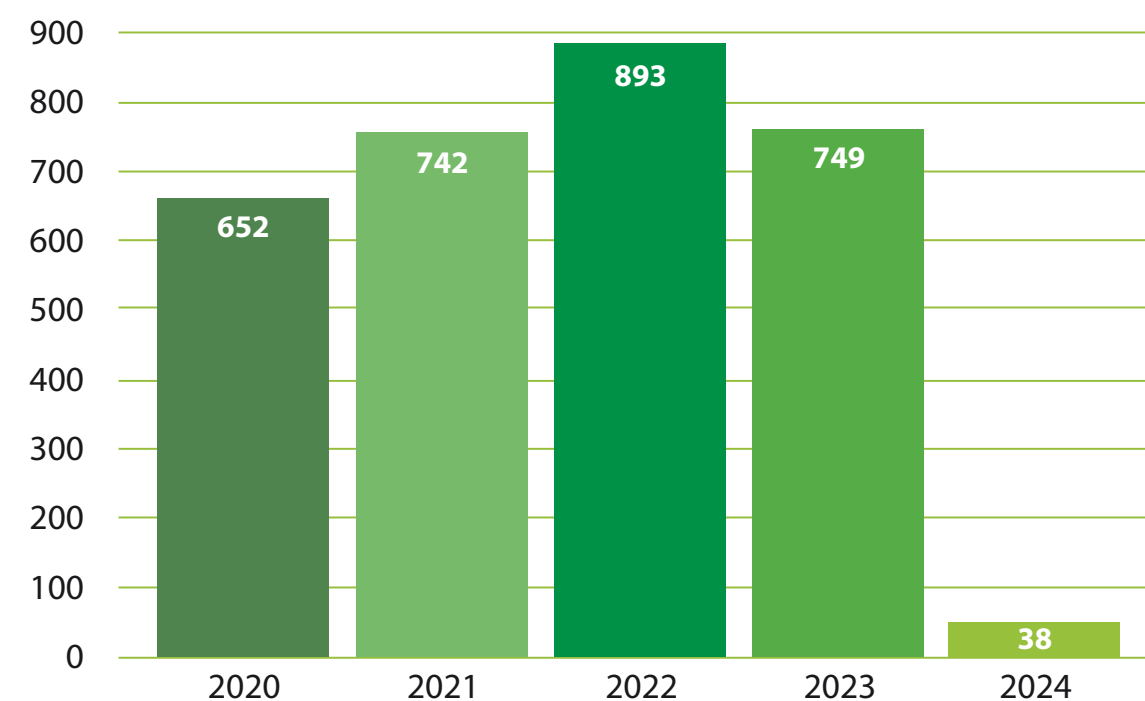
EIA/SEA – svodná data za inspekci

Dne 29. 12. 2023 byl ve sbírce zákonů zveřejněn zákon č. 465/2023 Sb., kterým se mění mimo jiné i zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Od 1. 1. 2024 již není Česká inspekce životního prostředí v procesu EIA dotčeným orgánem.

Z tohoto důvodu se ČIŽP od 1. 1. 2024 nevyjadřuje k obdržným oznámením záměrů/koncepcí, dokumentacím o vlivech záměru na životní prostředí a návrhům koncepcí, včetně obdržných požadavků dle § 15 zákona č. 100/2001 Sb., o předběžné projednání. Vyjádření k těmto oznámením záměrů/koncepcí, dokumentacím o vlivech záměru na životní prostředí a návrhům koncepcí poskytuje inspekce příslušnému úřadu pouze tehdy, pokud úřad využije postup v rámci obecného principu dobré správy vyjádřeného ust. § 8 správního řádu a o spolupráci ČIŽP v konkrétním případě požádá.

Vzhledem k výše uvedenému bylo inspekci v roce 2024 zpracováno pouze celkem 38 vyjádření k záměrům, dokumentacím, posudkům, oznámením o koncepci a k návrhům koncepce v rámci procesu EIA/SEA.

Vyjádření ČIŽP k EIA/SEA v letech 2020–2024

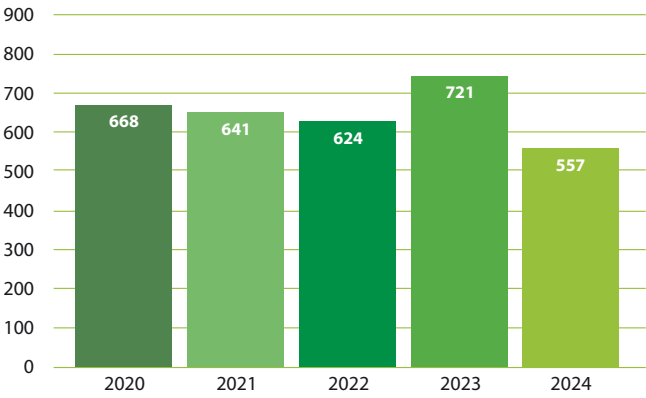

Žádosti o vydání integrovaného povolení a změny

Inspekce v oblasti integrované prevence aktivně spolupracuje s krajskými úřady, přičemž tato spolupráce zahrnuje i vydávání vyjádření k IP, k podstatným změnám IP (mnohem častěji) a rovněž i k přezkumům IP.

Za rok 2024 bylo celkem Inspekcí zpracováno 557 vyjádření k žádostem o vydání integrovaného povolení nebo jejich změnám. Oproti loňskému roku se jedná zhruba o 22% pokles vydaných vyjádření (721). U několika případů se zástupci ČIŽP zúčastnili i ústních jednání k žádosti o vydání nebo změnu IP.

Vyjádření k žádostem o vydání IP a změnám IP v letech 2020–2024

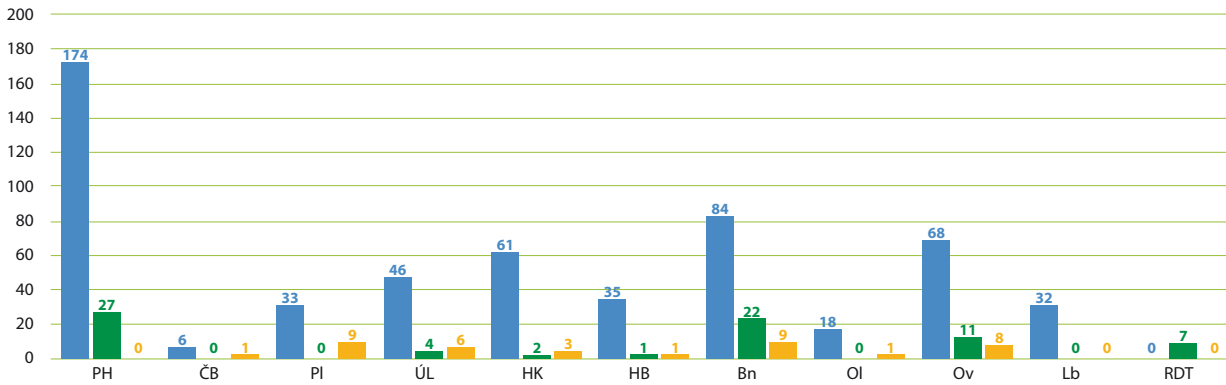
Ve vyjádřeních ke změnám IP týkajících se rozšiřování kapacity skládek Inspekce zaujala jednotný názor a stále v nich poukazuje na změnu legislativy v oblasti nakládání s odpady a na zákaz ukládání směsných komunálních odpadů do skládek od roku 2030, kdy by se množství ukládaných odpadů mělo významně snížit (60 % recyklace). Z těchto důvodů se proto důsledně prověřuje, proč provozovatelé usilují o rozšíření skládek, neboť v zájmu ochrany ŽP by činnost těchto zařízení měla být postupně utlumována.

Ostatní odborná vyjádření

Koordinátoři integrovaných agend na jednotlivých OI a na Ř-ČIŽP dále vypracovali nebo spolupracovali na dalších 69 vyjádřeních (v rámci certifikace EMAS, v rámci programu bezpečný podnik, k ekologickým auditům aj.), jak je uvedeno v grafu níže.

Vyjádření k žádostem o vydání IP a změnám IP v letech 2020–2024

- Vyjádření k žádostem a změnám IP (svobodně za ČIŽP) (557)
- Počet ostatních vyjádření a jednání KIA (69)
- EIA/SEA (svobodně za ČIŽP) (38)

Poskytování informací

Souhrnná data za Inspekci, zevrubně vzhledem k poskytování informací, viz bod „3.1. Spolupráce s veřejností“ (3.1.2. Poskytování informací) této Výroční zprávy.

4.6.4 Významné případy z kontrolní činnosti

Nejvyšší pokuty uložené KIA

OI Hradec Králové

Provozovatel Kozák Svitavy s.r.o. provozoval zařízení „Galvanovna Lanškroun“ bez integrovaného povolení, čímž spáchal přestupek dle zákona o 76/2002 Sb. Dále provozovatel nevedl řádnou evidenci údajů rozhodných pro ohlašování znečišťující látky Zinek (jako Zn) pro ohlašování přenosů látek v odpadech předávaných mimo provozovnu Lanškroun do IRZ dva roky po sobě, čímž spáchal přestupek dle zákona č. 25/2008 Sb. Inspekce uložila provozovateli ve společném řízení o přestupcích trest pokuty dle zákona č. 76/2002 Sb. ve výši 290 000 Kč.

OI České Budějovice

Provozovatel Růžov a.s., provozoval zařízení „Centrum komplexního nakládání s odpady Růžov“ v rozporu s integrovaným povolením tím, že nepřekrýval skládkové těleso, neprováděl kontrolu skládkového plynu, zasypal studnu odpady a z některých studní nechal volně ventilovat skládkový plyn. Inspekce uložila provozovateli za přestupky dle zákona č. 76/2002 Sb. trest pokuty ve výši 200 000 Kč.

OI Plzeň

Provozovatel Mlékárna Klatovy a. s. provozoval zařízení „Mlékárna Klatovy“ v rozporu s integrovaným povolením. Porušení integrovaného povolení se dopustil tím, že v období dvou let překročil limit množství vypouštěných odpadních vod, několikrát v období dvou let překročil stanovený koncentrační limit stanovený kanalizačním řádem u ukazatelů RAS, Pc, NL a tím spáchal přestupek dle zákona č. 76/2002 Sb. Dále se provozovatel dopustil přestupků dle zákona o odpadech, kdy obviněný nepodal za provozovnu pravdivé a úplné hlášení o druzích, množství odpadů a způsobech nakládání s nimi a nevedl pravdivé a úplné průběžnou evidenci odpadů. Inspekce uložila provozovateli ve společném řízení o přestupcích trest pokuty dle zákona č. 76/2002 Sb. ve výši 180 000 Kč.

4.6.5 Závěry

V rámci kontrol bývají často zjištěny i nesrovnalosti v popisech zařízení, proto po kontrole Inspekce poskytuje zpětnou vazbu krajskému úřadu, který následně tyto nesrovnalosti v rámci přezkumu může napravit. Obdobně je to i v případě již nerelevantních nebo „zastaralých“ podmínek, kdy např. v integrovaných povoleních přetrvávají odkazy na neplatnou legislativu, zejména v oblasti odpadového hospodářství a v oblasti ochrany vod.

Lze konstatovat, že ve většině případů se konkrétní pochybení provozovatelů při dalších kontrolách již neopakují. Celkový pokles zjištěných porušení je způsoben jednak větší disciplinovaností provozovatelů a také četností kontrol na zařízeních s vydaným IP. V každém zařízení byla inspekce na kontrole již minimálně třikrát (většinou však vícekrát), což nutně vede k nižšímu počtu zjištěných porušení – valná většina „chronických nedostatků“ zařízení již byla odhalena, provozovateli napravena a inspekci případně sankcionována. Zjištěná porušení mají proto charakter spíše nahodilých, často i méně významných stavů.

Legislativní nedostatečnost

Jako problematická je stále legislativní nedostatečnost v případě řešení podnětů na zápach.

Dále se jeví jako problematická určitá legislativní nejasnost ve vztahu odpadní vody (dle zákona č. 254/2001 Sb.) a kapalně odpady na bázi vody (odpadní vody dle zákona č. 541/2020 Sb.). Tento problém se ukázal i při projednávání a řešení vstupních limitů pro odpadářské zařízení, které je současně vodním dílem – biologickou čistírnou odpadních vod. Původce odpadu může elegantně obejít provozní řád a vykázat odpad jako odpadní vodu, která jde mimo veškerou evidenci, co se týká kvality, pouze je zaznamenáno množství.

V oblasti ekologických škod (újem) dle zákona č. 167/2008 Sb. je problematické, že neexistuje databáze základních a podrobných hodnocení rizik. Provozovatelé si tato hodnocení ukládají tzv. do šuplíku. Navíc za nevypracování základního, popř. podrobného hodnocení rizik dle současného předpisu nelze uložit trest, neboť v zákoně č. 167/2008 Sb. absentuje příslušný přestupek k této povinnosti uvedené v § 14 odst. 1 tohoto zákona. V roce 2024 se Inspekce podílela na novelizaci zákona č. 167/2008 Sb.

Poznatky z kontrol

Pokud jsou při kontrole na místě k dispozici všechny vyžádané podklady, je ve spisu případu (v elektronické spisové službě) pouze několik dokumentů. Pokud ale provozovatel není schopen na místě vše doložit a posílá pak dokumenty postupně, popř. jej ještě Inspekce musí (i opakovaně) vyzývat k předložení dalších chybějících podkladů, může se počet dokumentů ve spisu počítat na desítky. Vkládání množství dodatečně poskytnutých podkladů zvyšuje zátěž KIA, popř. i dalších členů kontrolní skupiny.

Spolupráce mezinárodní a tuzemská, prevence

Důležitou činností KIA byla v roce 2024 též přeshraniční spolupráce se Slovenskem (MŽP SR a SIŽP) v rámci BAT fóra.

Dále se tradičně koordinátoři integrovaných agend i v roce 2024 v rámci možností aktivně podíleli na činnosti v technických pracovních skupinách zejména při MŽP („Kraje a integrovaná prevence“) a při MPO („Fórum pro výměnu informací o BAT“).

Inspekce aktivně a efektivně spolupracuje s dalšími orgány státní správy, zejména s krajskými úřady, které provozování jednotlivých zařízení dle zákona o integrované prevenci povolují. Cílem této vzájemné spolupráce je snaha o zvyšování kvality IP, o soulad IP s aktuálním stavem zařízení, o formulaci jednotlivých závazných podmínek provozu vzhledem k jejich vymahatelnosti a tímto zabezpečení vysoké úrovně ochrany ŽP. Postupný nárůst počtu změn IP má ovšem za následek zvyšující se náročnost prováděných kontrol. Kontroly v oblasti integrované prevence vyžadují zejména preciznost přípravy a dostatečný časový prostor.

Inspekce se ale v rámci své činnosti nezaměřuje striktně jen na ukládání pokut, dbá též na prevenci.

5 Etika a integrita, protikorupční aktivity, řešení stížností a ochrana dat

5.1 Etika a integrita

Pravidla etiky

Pravidla etiky státních zaměstnanců a zaměstnanců v pracovním poměru vykonávajících činnosti podle § 5 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (ZSS) jsou stanovena ZSS, zejména § 77 odst. 1 a 2 a § 81, a služebním předpisem č. 3/2023 nejvyššího státního tajemníka, ze dne 3. 10. 2023, o pravidlech etiky státních zaměstnanců (dostupný zde: www.mv.gov.cz/sluzba/clanek/sluzebni-predpisy). Pravidla etiky zaměstnanců v pracovním poměru jsou stanovena zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zejména § 303 a § 304, a Etickým kodexem úředníků a zaměstnanců veřejné správy ze dne 9. 5. 2012 (dostupný zde: www.cizp.gov.cz/sites/cizp.cz/files/2025-07/Etický_kodex_uredniku_a_zamestnancu_veřejne_spravy_%282012%29.pdf).

Mezi dokumenty, kterými se zaměstnanci ČIŽP v oblasti etického jednání rovněž řídí, patří také Pravidla etiky a zásady chování a vystupování zaměstnanců Ministerstva životního prostředí, který je uveřejněn na internetových stránkách ČIŽP v sekci „Protikorupční program“ (www.cizp.cz/cizp/protikorupcni-program).

Účelem pravidel etiky je, aby všichni zaměstnanci vědomě a aktivně dodržovali etické zásady při plnění určených úkolů a chránili zájmy státu. Zaměstnanci jsou v oblasti pravidel etiky pravidelně školeni a s novými dokumenty jsou prokazatelně seznamováni. Za dodržování pravidel etiky zodpovídá představený každého organizačního útvaru ČIŽP.

Hlášení podezření ze spáchání protiprávního jednání

S nabytím účinnosti zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů (ZOO) ČIŽP jako povinný subjekt zavedla vnitřní oznamovací systém, který byl interně do praxe aplikován směrnicí ČIŽP č. 15/2023, o ochraně oznamovatelů, a souvisejících interních opatřeních v ČIŽP, ve znění pozdějších předpisů. Tento předpis je zaměstnancům k dispozici prostřednictvím interní aplikace eSIAŘ.

Zaměstnanci mají na webu ČIŽP v sekci „Vnitřní oznamovací systém“ (www.cizp.cz/cizp/vnitri-oznamovaci-system) k dispozici informace o vnitřním oznamovacím systému, základní informace pro oznamovatele, kontakty na příslušné osoby a taktéž odkaz na vnější oznamovací systém, který zastřešuje Ministerstvo spravedlnosti.

Ředitel ČIŽP ve smyslu § 9 odst. 2 písm. b) ZOO pověřil příslušnou osobu a zastupující příslušnou osobu. Příslušná osoba přijímá a vyřizuje oznámení, které podal státní zaměstnanec zařazený v ČIŽP, jiný zaměstnanec zařazený v ČIŽP nebo osoba vykonávající v ČIŽP dobrovolnickou činnost, odbornou praxi nebo stáž. ČIŽP vylučuje přijímání oznámení od osoby, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i) ZOO.

Oznámení lze podat následujícími způsoby:

- 1) Telefonicky nebo osobně po předchozí dohodě s příslušnou osobou.
- 2) Písemně na e-mailovou adresu: prosetrovatel@cizp.gov.cz
- 3) nebo prostřednictvím podatelny ČIŽP, poštovních či kurýrních služeb. V takovém případě musí být závilka řádně uzavřena a viditelně označena textem „**NEOTVÍRAT - OZNÁMENÍ PRO VNITŘNÍ OZNAMOVACÍ SYSTÉM - POUZE K RUKÁM PŘÍSLUŠNÉ OSOBY**“.

5.2 Protikorupční program

Interní protikorupční program České inspekce životního prostředí (IPP ČIŽP) vychází z požadavků vlády ČR, které jsou opakovaně formulovány v usneseních vlády, přijímaných koncepcích a akčních plánech. Aktuálním výchozím dokumentem je Vládní koncepce boje proti korupci na léta 2023–2026, která představuje střednědobý strategický protikorupční dokument vlády shrnující základní východiska vládní protikorupční politiky. Na koncepci navazuje Akční plán boje proti korupci na roky 2023 a 2024, který je prvním z akčních plánů, které provádí Vládní koncepci boje proti korupci na léta 2023 až 2026.

IPP ČIŽP je souborem postupů a opatření k řízení korupčních rizik, která jsou zaměstnanci povinni dodržovat. Jeho cílem je v maximální míře omezit předpoklady pro vznik korupčního jednání v ČIŽP a ochránit majetek a zájmy státu. IPP ČIŽP tvoří pět základních částí: Vytváření a posilování protikorupčního klimatu; Transparentnost; Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol; Postupy při podezření na korupci; Vyhodnocování interního protikorupčního programu. Aktuálně platný IPP ČIŽP je vždy zveřejněn na internetových stránkách ČIŽP v sekci „Protikorupční program“ (www.cizp.cz/cizp/protikorupcni-program).

Plnění IPP ČIŽP je v pravidelných intervalech vyhodnocováno a uváděno do souladu s protikorupční politikou vlády ČR a MŽP. V ČIŽP jsou identifikována korupční rizika na úrovni jednotlivých odborů a nastavena pravidla pro jejich řízení. Stanoveny jsou rovněž postupy pro oznamování korupčního jednání a procesy k omezení předpokladů vzniku korupčního jednání. Zaměstnanci jsou s dokumenty a postupy v oblasti protikorupční politiky seznamováni a pravidelně jsou v této oblasti vzděláváni.

V rámci úsilí o maximální transparentnost ČIŽP zveřejňuje smlouvy v souladu se zákonem o registru smluv. Dvakrát ročně zveřejňuje ČIŽP na svých internetových stránkách v podsektci „Poradní orgány ČIŽP“ (www.cizp.cz/cizp/poradni-organy-cizp) seznam poradců a poradních orgánů.

V uplynulých letech nebyl na ČIŽP zaznamenán žádný případ korupce. Rovněž žádné smlouvy s partnery a dodavateli nebyly ukončeny nebo nebyly obnoveny z důvodu porušení etiky nebo z důvodu podezření či prokázání korupčního jednání.

5.3 Řešení stížností

Stížnosti proti nevhodnému chování nebo postupu ČIŽP

ČIŽP v rámci své činnosti prošetřuje také stížnosti podané na základě § 175 odst. 4 správního řádu, a to jak stížnosti proti postupu správního orgánu, tak stížnosti proti nevhodnému chování úředních osob. Informace k podávání stížností má ČIŽP zveřejněny na svých internetových stránkách v sekci „**Obrátte se na nás**“ (www.cizp.cz/obratte-se-na-nas).

Stížnosti proti nevhodnému chování zaměstnanců nebo proti postupu jednotlivých útvarů oblastních inspektorátů či ředitelství ČIŽP tvoří důležitou zpětnou vazbu, která pomáhá organizaci zlepšovat svoji práci. Aby bylo stížnost možné řádně prošetřit, je nutné, aby obsahovala jasné a srozumitelné informace o tom, čeho (jakého konkrétního postupu) se týká a v čem stěžovatel spatřuje nevhodné chování či nesprávný postup. Po řádném a objektivním posouzení ČIŽP učiní závěr, zda stížnost shledává důvodnou, částečně důvodnou nebo nedůvodnou. V případech, kdy je stížnost shledána důvodnou nebo částečně důvodnou, jsou přijata opatření k nápravě, prevenci opakování nevhodného postupu a zlepšení výkonu státní správy.

V roce 2024 ČIŽP přijala celkem 62 stížností, z nichž 59 bylo shledáno nedůvodnými. Dvě stížnosti byly shledá-
ny částečně důvodnými a jedna stížnost byla shledána důvodnou. Celkový přehled přijatých stížností rozdělený
dle jednotlivých oblastních inspektorátů a ředitelství je uveden v následující tabulce. Oproti předchozímu roku
se jedná o výrazné navýšení počtu řešených stížností, přesto se však počet důvodných či částečně důvodných
stížností nepatrně snížil. Tento trend svědčí o zvýšeném zájmu veřejnosti o řádný výkon státní služby.

Počty stížností proti nevhodnému chování inspektorů nebo proti postupu OI ČIŽP v roce
2024 řešených jednotlivými oblastními inspektoráty, případně ředitelstvím ČIŽP

Oblastní inspektorát	počet přijatých stížností	z toho shledaných		
		důvodnou	částečně důvodnou	nedůvodnou
Praha	15	0	1	14
České Budějovice	4	0	1	3
Plzeň	7	0	0	7
Ústí nad Labem	4	0	0	4
Hradec Králové	8	0	0	8
Havlíčkův Brod	2	0	0	2
Brno	4	0	0	4
Olomouc	2	0	0	2
Ostrava	4	0	0	4
Liberec	2	0	0	2
Ředitelství	10	1	0	9
Celkem	62	1	2	59

5.4 Ochrana dat a soulad s legislativou

rok 2024 nebylo jednání ČIŽP předmětem stížností, a to stížností na porušení soukromí, obchodního tajemství,
ztráty dat či neoprávněného zveřejnění údajů. Rovněž nedošlo ze strany ČIŽP

k žádnému neplnění zákonů či regulací v sociální (pracovně-právní) oblasti nebo v oblasti používání produktů
a služeb.

- V roce 2024 ČIŽP neměla náklady dovolacího řízení v souvislosti se zrušením uložené pokuty.
- V roce 2024 byl ČIŽP vyměřen odvod za porušení rozpočtové kázně 28 746 Kč včetně penále.

6 Výběrová řízení a dodavatelský řetězec v roce 2024

ČIŽP je jednou z resortních organizací Ministerstva životního prostředí, která dodržuje pravidla pro centrální nákup státu (systém centralizovaného zadávání veřejných zakázek) a současně je veřejným zadavatelem, který při zadávání veřejných zakázek dodržuje řadu zákonných i vlastních předpisů (podrobně viz webová stránka: www.cizp.cz/cizp/verejne-zakazky).

Dodavatelský řetězec

Dodavatelský řetězec představuje především stálý outsourcing:

- správy a údržby budov,
- úklidových a recepčních služeb,
- zajišťování osobních ochranných pracovních pomůcek,
- servisu tiskáren,
- servisu služebních vozidel,
- servisu a oprav přístrojového vybavení odborných složek,
- IT zakázek, servisní a systémové podpory.

Oddělení právní podpory vnitřních služeb (OPPVS) také administruje veřejné zakázky týkající se aktuálně potřebných nákupů přístrojové techniky pro inspektory, přispívající ke zkvalitnění výkonu inspekční činnosti.

V roce 2024 bylo na základě veřejných zakázek administrovaných OPPVS uzavřeno 33 smluv v celkovém finančním objemu převyšujícím 22.100.000 Kč bez DPH. Mezi nejvýznamnější a objemově největší veřejnou zakázku patřila veřejná zakázka dělená na části s názvem: „Zajištění recepčních služeb v administrativních budovách ČIŽP“ v hodnotě 2.855.320 Kč bez DPH pro ředitelství a Oblastní inspektorát ČIŽP v Liberci.

Dalšími významnými veřejnými zakázkami pak byly např. „Poskytování úklidových služeb v budovách ČIŽP, OI Brno, OI Ústí nad Labem a OI Liberec“ v hodnotě 2.317.176 Kč bez DPH, „Obnova mobilních telefonů na ČIŽP“ v hodnotě 1.996.621 Kč bez DPH a „Modernizace kabeláže Plzeň II.“ v hodnotě 1.435.279,97 Kč bez DPH.

V roce 2022 byl na ČIŽP zaveden Dynamický nákupní systém (dále jen „DNS“) k poskytování laboratorních služeb a geologického průzkumu pro ČIŽP. Je rozdělen do čtyř kategorií, a to odpadové hospodářství, ochrana vod – odpadní a povrchové vody, ochrana vod – podzemní vody a horninové prostředí a chemické látky ve výrobcích. Laboratorní službou se rozumí kvalifikovaný odběr plyných, pevných a kapalných vzorků podle kategorie DNS a dále jejich kvalifikovaná analýza. V rámci DNS bylo v roce 2024 uzavřeno 13 zakázek.

Ověřování environmentálních vlivů, pracovněprávních postupů a dopadů na společnost u dodavatelů

ČIŽP se v co nejširším rozsahu snaží uplatňovat při zadávání veřejných zakázek zásady sociálně odpovědného zadávání a environmentálně odpovědného zadávání. Veřejné zakázky dělí na části tak, aby byla umožněna účast i menším dodavatelům, vyhrazuje veřejné zakázky pro dodavatele zaměstnávající zdravotně postižené a zahrnuje do veřejných zakázek environmentální požadavky.

Environmentální požadavky ČIŽP standardně uplatňuje v jednotlivých veřejných zakázkách. Tento princip byl využit zejména u veřejných zakázek na poskytování úklidových služeb.

Ve veřejných zakázkách s názvem „Poskytování úklidových služeb v budovách ČIŽP, OI Ústí nad Labem a OI Liberec“ a „Zajištění recepčních služeb v budovách ČIŽP“ byla veřejná zakázka vyhrazena pouze pro dodavatele, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením – tzv. vyhrazené zakázky.

7 Zaměstnanecké prostředí a lidské zdroje

ČIŽP považuje péči o zaměstnance za zásadní hodnotu a základ své odbornosti. Základním přístupem je bezprostřední kontakt vedení se zaměstnanci ve všech oblastních inspektorátech, důraz na soustavné vzdělávání a bezpečnost práce. Strategie řízení lidských zdrojů se orientuje zejména jejich controlling a reporting řízení lidských zdrojů a na profesní růst a rozvoj zaměstnanců.

Jedním z hlavních úkolů bylo v souvislosti s novelou zákona o státní službě č. 384/2022 Sb. účinné k 1. 1. 2023 vypsání zbylých výběrových řízení na 3 služební místa současných ředitelů odborů. Vzhledem k věkovému průměru zaměstnanců ČIŽP probíhala již i v roce 2024 citelná obměna zaměstnanců z důvodu odchodů zkušených zaměstnanců do starobního důchodu.

K 1. lednu 2024 proběhla rozsáhlá reorganizační změna služebního úřadu. Došlo k zániku stávajícího oddělení integrovaných agend Odboru technické ochrany životního prostředí a integrované prevence ředitelství ČIŽP. Služební místa zde zařazená byla převedena na jednotlivé oblastní inspektoráty, resp. na příslušné odborné útvary ředitelství ČIŽP. Dále došlo na ředitelství ČIŽP a na každém z 10 oblastních inspektorátů ČIŽP ke zrušení oddělení ochrany lesa a oddělení ochrany přírody a náhradou došlo ke vzniku nových oddělení ochrany přírody a lesa, čímž došlo ke snížení počtu představených – vedoucích oddělení. V důsledku reorganizace bylo zrušeno 33 systemizovaných míst, z toho 25 služebních a 8 pracovních.

K 1. lednu 2024 disponovala ČIŽP 450 systemizovanými služebními místy a 86 systemizovanými pracovními místy. K 31. 12. 2024 měla ČIŽP 502 zaměstnanců, z toho bylo 296 žen a 206 mužů.

Zaměstnanci ČIŽP pracují na ředitelství, oblastních inspektorátech v 10 regionech a 2 pobočkách. Většina zaměstnanců působí v odborných profesích inspektorů (74,1%) a má vysokoškolské vzdělání (84 %). Zaměstnanci s praxí u ČIŽP vyšší než 10 let tvoří 54,8 % zaměstnanců.

ČIŽP má státní zaměstnance, jejichž pracovní-právní oblast je upravena zákonem o státní službě (ZSS), a zaměstnance v pracovním poměru, jejichž práva a povinnosti upravuje zákoník práce (ZP).

Počty zaměstnanců / reálné počty / podle oblastního inspektorátu

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Počet zaměstnanců absolutně k 31. 12.	546	540	533	536	502
Praha	62	63	59	59	52
České Budějovice	36	37	34	37	32
Plzeň	43	40	43	43	40
Ústí nad Labem	52	50	50	47	46
Hradec Králové	44	43	41	41	41
Havlíčkův Brod	36	36	35	35	35
Brno	51	50	50	51	52
Olomouc	34	30	32	32	33
Ostrava	48	47	47	44	45
Liberec	30	31	29	30	28
Ředitelství	110	113	113	117	98

Počty zaměstnanců, rozčleněné dle typu pracovního poměru a pracovních smluv

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Počet zaměstnanců k 31. 12. celkem	546	540	533	536	502
Procento zaměstnanců, na které se vztahuje kolektivní smlouva/dohoda	100	100	100	100	100
Zaměstnanci ve vrcholovém managementu: vedení + ředitelé odborů /státní zaměstnanci/	17	16	16	16	16
z toho žen	2	2	3	3	4
z toho mužů	15	14	13	13	12
Odborní zaměstnanci /státní zaměstnanci/	421	439	412	415	394
z toho žen	213	216	214	218	217
z toho mužů	208	223	198	197	177
Zaměstnanci podpůrných profesí /zaměstnanci v pracovním poměru/	108	101	105	105	92
z toho žen	92	85	86	86	75
z toho mužů	16	16	19	19	17
Pracovní poměr na dobu neurčitou	505	528	486	512	474
z toho plný úvazek	496	519	477	506	466
z toho částečný úvazek	9	9	9	6	8
Pracovní poměr na dobu určitou*	41	12	47	24	28
z toho plný úvazek	40	12	47	23	27
z toho částečný úvazek	1	0	0	1	1
Počet ŽEN k 31. 12.	307	301	303	307	296
Pracovní poměr na dobu neurčitou (ženy)	278	294	277	279	279
z toho plný úvazek	269	286	268	273	271
z toho částečný úvazek	9	8	9	6	7
Pracovní poměr na dobu určitou (ženy)	29	7	26	28	17
z toho plný úvazek	29	7	26	25	16
z toho částečný úvazek	0	0	0	3	1
Počet MUŽŮ k 31. 12.	239	239	230	229	206
Pracovní poměr na dobu neurčitou (muži)	227	234	209	219	195
z toho plný úvazek	226	233	209	219	1
z toho částečný úvazek	1	1	0	0	11
Pracovní poměr na dobu určitou (muži)	12	5	21	10	11
z toho plný úvazek	11	5	21	9	11
z toho částečný úvazek	1	0	0	1	0

* Doba určitá – dle § 21 ZSS se přijímají státní zaměstnanci, kteří dosud úspěšně nevykonali úřednickou zkoušku, na dobu určitou. Jakmile státní zaměstnanci složí úřednickou zkoušku, mění se jim doba určitá na dobu neurčitou.

Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. 12. 2024

Vzdělání dosažené	muži	ženy	celkem	%
Základní	1	0	1	0,2 %
Střední odborné	0	3	3	0,6 %
Úplné střední	3	13	16	3,2 %
Úplné střední odborné	7	46	53	10,6 %
Vyšší odborné	1	6	7	1,4 %
Vysokoškolské	194	228	422	84,1 %
Celkem	206	296	502	100 %

7.1 Personální řízení

Přístup k zaměstnancům ČIŽP se řídí zákoníkem práce a zákonem o státní službě a je dále upraven interními předpisy. Mezi klíčové interní směrnice patří zejména:

- Kolektivní dohoda a kolektivní smlouva,
- Pracovní řád České inspekce životního prostředí (účinnost od 1. 5. 2012),
- Platový řád (účinnost od 1. 6. 2012),
- 14/2012 Směrnice o vzdělávání zaměstnanců ČIŽP (účinnost od 20. 4. 2022),
- 3/2015 Služební předpis k aplikaci pracovního řádu České inspekce životního prostředí na služební poměry státních zaměstnanců podle zákona o státní službě (účinnost 10. 8. 2015),
- 10/2015 Služební předpis upravující aplikaci zákona o státní službě v České inspekci životního prostředí (účinnost od 4. 12. 2015),
- 1/2019 Směrnice o odměňování státních zaměstnanců (účinnost 7. 2. 2019) včetně doplňku s účinností od 1. 5. 2024,
- 10/2019 Služební předpis, kterým se stanoví postup při provádění služebního hodnocení státních zaměstnanců zařazených v České inspekci životního prostředí (účinnost 7. 11. 2020),
- 17/2023 Služební předpis, kterým se vydává vnitřní systemizace České inspekce životního prostředí ve znění novely č. 2 s účinností k 1. 3. 2024.
- 24/2022 Metodický pokyn – Šetření spokojenosti zaměstnanců (účinnost od 1. 11. 2022)
- 25/2022 Služební předpis – Adaptační proces (účinnost od 1. 11. 2022)
- 26/2022 Metodický pokyn – Řízení inovačních podnětů zaměstnanců (účinnost od 1. 11. 2022)
- 27/2022 Politika lidských zdrojů (účinnost od 1. 11. 2022)

Trvání pracovního poměru zaměstnanců – stav k 31. 12. 2024

Doba trvání	počet	%
Do 5 let	117	23,3 %
Do 10 let	110	21,9 %
Do 15 let	56	11,2 %
Do 20 let	88	17,5 %
Nad 20 let	131	26,1 %
Celkem	502	100 %

Zaměstnávání

Vzhledem k charakteru činnosti nabízí ČIŽP především kvalifikovaná pracovní místa. Klíčové je udržení zaměstnanců, které je měřeno ukazatelem dobrovolné fluktuace.

Na konci roku bylo v ČIŽP neobsazeno 35 systemizovaných míst. Aktuálním úkolem vedení ČIŽP zůstává stabilizace a rozvoj klíčových profesí. Průměrné procento dobrovolné fluktuace je v ČIŽP stále relativně nízké – 6,22 %.

Proměny stavu zaměstnanců jsou monitorovány pravidelným interním reportingem a vyhodnocovány vedením. Pracovní a služební místa jsou obsazována veřejným výběrovým řízením. V rámci cíle zvýšit obsazenost ČIŽP proběhlo 114 výběrových řízení na obsazení služebních míst a 19 výběrových řízení na obsazení pracovních míst.

Zaměstnanci, kteří nastoupí do služebního poměru, procházejí adaptačním procesem, na který dohlíží a který vyhodnocuje příslušný vedoucí představený zaměstnanec ve spolupráci s personálním oddělením.

ČIŽP navázala spolupráci s akademickou sférou, a to formou zajištění odborné praxe studentů především z České zemědělské univerzity v Praze, Přírodovědecké fakulty Univerzity v Hradci Králové a Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.

Činnost oddělení personálního se v roce 2024 zaměřovala na kvalitní a včasnou realizaci legislativních změn v oblasti pracovního práva, zákona o státní službě, mezd a vzdělávání.

Celkový počet a poměr nových zaměstnanců a míra fluktuace zaměstnanců 2019–2023

	2020	2021	2022	2023	2024
Počet zaměstnanců přijatých v roce celkem	43	33	46	52	43
z toho žen	28	21	24	30	29
do 30 let	5	6	8	7	12
ve věku 30–50	16	12	12	18	14
ve věku nad 50 let	7	3	4	5	3
z toho mužů	15	12	22	22	14
do 30 let	5	2	6	5	5
ve věku 30–50	6	6	14	14	4
ve věku nad 50 let	4	4	2	3	5
Počet zaměstnanců absolutně k 31. 12.	546	540	533	536	502
Celkový počet zaměstnanců, kteří opustili zaměstnání v daném roce	55	46	51	49	76
z toho mužů	16	18	26	26	36
do 30 let	1	1	3	1	2
ve věku 30–50	7	4	7	12	11
ve věku nad 50 let	8	13	16	13	23
z toho žen	39	28	25	23	40
do 30 let	4	5	4	6	4
ve věku 30–50	16	13	13	9	14
ve věku nad 50 let	19	10	8	8	22
% dobrovolné fluktuace *					
(Očísťuje se o nucené odchody vč. z organizační změny, odchody do důchodu, odchody z důvodu úrazu, úmrtí)	6,4	4,4	5,6	6,52	6,22
% celkové fluktuace zaměstnanců					
Celkový počet rozvázaných pracovních poměrů v daném období (roce) × 100 / průměrný evidenční stav zaměstnanců v daném roce.	10,1	8,5	9,6	9,2	15,26

*Jedná se o ukončené služební pracovní poměry ze strany zaměstnanců. Nejsou zde zahrnuty dobrovolné odchody do důchodu, ukončené služební pracovní poměry ze strany zaměstnavatele (ukončení ve zkušební době, odvolání z místa vedoucího), skončení služebního poměru ze zákona, ukončené služební pracovní poměry uplynutím doby určité.

Přehled ekonomických, zdravotních a sociálních benefitů zaměstnanců (mimo důchodové zabezpečení), které se týkají zaměstnanců na dobu neurčitou s plným pracovním úvazkem – rok 2024

	Zaměstnanci ve vrcholovém managementu (vedení + vedoucí odborů) (státní zaměstnanci)	Zaměstnanci – odborní zaměstnanci (státní zaměstnanci)	Zaměstnanci podpůrných profesí (zaměstnanci v pracovním poměru)
Průměrný měsíční počet zaměstnanců v roce	16	394	92
Kolektivní smlouva	ANO	ANO	ANO
% zaměstnanců, na které se vztahuje kolektivní smlouva	100 %	100 %	100 %
Životní pojištění zaměstnanců	NE	NE	NE
Příspěvek na zdravotní péči	ANO	ANO	ANO
Invalidní pojištění, pojištění proti trvalým následkům úrazů	NE	NE	NE
Rodičovské volno	dle ZP	dle ZP	dle ZP
Finanční podpora penzijního připojištění	ANO	ANO	ANO
Zvýšené odstupné pro ukončení pracovního poměru z důvodu organizační změny dané kolektivní smlouvou	NE	NE	NE
Životní pojištění manažerů, pojištění pracovní neschopnosti	NE	NE	NE
Indispoziční volno (5 dnů/rok)	ANO	ANO	ANO
13. plat	NE	NE	NE
Příspěvek na stravování	ANO	ANO	ANO
Služby spojené se závodním stravováním	NE	NE	NE
Ochranné nápoje a vitaminové preparáty	NE	NE	NE
Příspěvek na dětskou rekreaci	ANO	ANO	ANO
Příspěvek na rodinnou rekreaci	ANO	ANO	ANO
Práce se seniory	NE	NE	NE
Jubilejní odměny	ANO	ANO	ANO
Školné na studium zaměstnanců VŠ	NE	NE	NE
Příspěvek na kulturní a sportovní činnost	ANO	ANO	ANO
Odměny a dary – peněžní	ANO	ANO	ANO
Odměna za pracovní pohotovost (ze zákona), není benefit	NE	NE	NE
Sociální výpomoci	ANO	ANO	ANO
Prodloužení ročního nároku na dovolenou o 1 týden v kalendářním roce nad základní výměru	NE	NE	NE
Bezüročné půjčky	ANO	ANO	ANO

Rozmanitost a rovnost příležitostí

Česká inspekce životního prostředí je organizace, která respektuje rovné příležitosti mužů a žen. Při výběru zaměstnanců je přihlíženo především k odbornosti uchazečů. Platová transparentnost je zajištěna platovými tarify. Rovnost platů vychází ze systému služebního hodnocení zaměstnanců.

Jednotlivá oddělení jsou v organizaci genderově, věkově i z hlediska získané praxe velmi různorodá. Organizační kultura nepřipouští žádnou formu přímé ani nepřímé diskriminace podporující genderové stereotypy. Limitujícím faktorem je pouze do určité míry specifická struktura kandidátů na volné pozice, kdy díky centrálně stanovené tarifní struktuře není nabízené platové ohodnocení příliš zajímavé pro kandidáty ve středním věku s praxí. V pracovním řádu je uveden požadavek pracovní kázně a zachování pravidel zdvořilosti a ohleduplnosti.

ČIŽP podporuje rovné příležitosti v organizaci flexibilní pracovní dobou, případně zkráceným pracovním úvazkem, čímž usnadňuje všem zaměstnancům bez rozdílu možnost sladění soukromého a pracovního života.

Absolvování e-learningového kurzu rovné příležitosti bylo i v roce 2024 vyžadováno po všech nově příchozích zaměstnancích.

Vztahy zaměstnanců a vedení ČIŽP

Státní zaměstnanci a zaměstnanci v služebním/pracovním poměru mají oddělenou kolektivní dohodu/smlouvu, kolektivní dohoda/smlouva se vztahuje na všechny zaměstnance ČIŽP.

Standardně vedení ČIŽP komunikuje se zaměstnanci především systémem porad, doplňovaným o další komunikační platformy, jež usnadňují dostupnost informací, jakými jsou e-mail či intranet, na kterém zaměstnanci najdou např. všechny vnitřní normy ČIŽP či informace o organizačních a personálních změnách.

Složení řídicích orgánů a skladba kategorií zaměstnanců – rok 2024

	muži	ženy	celkem
Zaměstnanci ve vrcholovém managementu (vedení + ředitelé odborů) /státní zaměstnanci/	12	4	16
Zaměstnanci – odborní zaměstnanci /státní zaměstnanci/	177	217	394
Zaměstnanci podpůrných profesí /zaměstnanci v pracovním poměru/	17	75	92
Celkem	206	296	502

7.2 Vzdělávání

V roce 2024 proběhla následující povinná školení:

- Vstupní vzdělávání úvodní (počet účastníků 44)
- Vstupní vzdělávání následné (počet účastníků 12)
- Zkoušky odborné způsobilosti dle zákona o přestupcích č. 250/2019 Sb. (počet účastníků 16)
- Specializační vzdělávání inspektorů (počet účastníků 29)
- Úřednické zkoušky (počet účastníků 42)

Do uvedeného počtu nejsou zahrnuta ze zákona povinná školení, kterých se v uplynulém roce zúčastnilo celkem 1 728 zaměstnanců. Tato školení členíme na:

- BOZP vedoucí zaměstnanci (počet účastníků 51)
- BOZP zaměstnanci (počet účastníků 326)
- PO vedoucí zaměstnanci (počet účastníků 51)
- PO zaměstnanci (počet účastníků 326)
- První pomoc (počet účastníků 14)
- Řidiči (počet účastníků 477)
- Práce ve výškách (počet účastníků 446)
- Ochrana utajovaných informací (počet účastníků 37)

Za období roku 2024 proběhlo celkem 1 579 e-learningových povinných školení v oblasti:

- Potírání korupce ve státní správě (počet účastníků 507)
- Ochrana osobních údajů dle nařízení GDPR (počet účastníků 502)
- Kybernetická bezpečnost (počet účastníků 525)
- Rovné příležitosti žen a mužů v ČR a EU (počet účastníků 45).

V roce 2023 bylo v rámci 126 prezenčních kurzů a konferencí proškoleno celkem 897 zaměstnanců. Do uvedeného počtu jsou zahrnuty vzdělávací akce, které členíme na:

- kurzy interní: hromadná školení ČIŽP (počet akcí 10, počet účastníků 236)
- kurzy externí: individuální školení (počet akcí 101, počet účastníků 255)
- konference (počet akcí 33, počet účastníků 166)

Zaměstnanci ČIŽP mají přístup k on-line vzdělávací platformě Rentel, která kromě povinných kurzů nabízí i širokou škálu volitelných školení. Mezi nejoblíbenější školení patřily komunikační a měkké dovednosti. E-learningového vzdělávání volitelného se zúčastnilo 27 zaměstnanců.

V důsledku aktuální bezpečnostní situace zůstává oblast kybernetické bezpečnosti prioritou i pro rok 2024. V průběhu roku proběhlo zároveň několik vln on-line školení zaměřených na aktuální rizika kyberprostoru a obranu před možným napadením počítačových systémů, kterých zaměstnanci ČIŽP účastnili.

Školení, studium, výcvik a kurzy – rok 2024

	muži	ženy	celkem
Průměrný počet hodin všech typů školení za rok na 1 zaměstnance z průměrného měsíčního počtu zaměstnanců	23	21	22
Průměrný počet hodin všech typů školení za rok na 1 zaměstnance k 31. 12.	24	21	22
Zaměstnanci ve vrcholovém managementu (vedení + ředitelé odborů) /státní zaměstnanci/	7	7	7
Zaměstnanci – odborní zaměstnanci /státní zaměstnanci/	23	24	24
Zaměstnanci podpůrných profesí /zaměstnanci v pracovním poměru/	30	11	14

7.3 Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Principy zajišťující bezpečnost práce

Bezpečnost práce a ochrana zdraví patří k zásadním prioritám ČIŽP. Směrnice Organizace a řízení BOZP upravuje zejména činnosti odborných zaměstnanců ČIŽP, kteří pracují ve velmi pestrém a náročném prostředí různorodých firem a lokalit, kde kontrolují provozy se zdroji znečištění či vyšetřují poškozování nebo ohrožování životního prostředí.

Stav BOZP je prověřován každoroční komplexní prověrkou, kterou zajišťuje externí firma a následně probíhá kontrola plnění směrnic zajišťující bezpečnost práce zaměstnanci ČIŽP.

ČIŽP provádí pravidelná bezpečnostní školení zaměstnanců a všichni zaměstnanci jsou seznamováni s platnými obecnými i interními předpisy bezpečnosti práce a ochrany zdraví. Všichni zaměstnanci ČIŽP jsou vybaveni ochrannými pracovními pomůckami, které splňují pro jejich pracovní činnost maximální zabezpečení dle norem a při jakémkoliv náznaku poškození jsou vyměňovány za nové.

Otázky bezpečnosti práce jsou součástí kolektivních dohod a smluv. Na bezpečnost práce dle ustanovení v kolektivní smlouvě, resp. kolektivní dohodě dohlíží Výbor odborové organizace ČIŽP, který zastupuje všechny zaměstnance ČIŽP a řeší otázky BOZP s vedením ČIŽP. Pravidelně se účastní roční komplexní prověrky stavu BOZP, kontroluje evidenci a hlášení pracovních úrazů aj.

Úrazovost, promeškané dny a absence

Vysokou efektivitu řízení BOZP a kázeň zaměstnanců ilustruje velmi nízká úrazovost, kdy v roce 2024 došlo ke třem pracovním úrazům. Hlavní příčinou pracovních úrazů je nepředvídatelné riziko práce nebo selhání lidského činitele. V letech 2015–2024 nedošlo k žádným smrtelným úrazům ani nemocem z povolání. Na všech pracovištích jsou důsledně zaznamenávány všechny úrazy, včetně šetření příčiny jejich vzniku.

Hodnoty úrazovosti, nemocnosti, zameškaných dnů a absencí zaměstnanců ČIŽP

	jednotka	2020 muži	2020 ženy	2020 celkem	2021 muži	2021 ženy	2021 celkem	2022 muži	2022 ženy	2022 celkem	2023 muži	2023 ženy	2023 celkem	2024 muži	2024 ženy	2024 celkem
Průměrný měsíční počet zaměstnanců v roce	absolutní číslo	237	309	546	239	301	540	230	303	533	229	307	536	206	296	502
Počet všech pracovních úrazů	absolutní číslo	0	1	1	0	0	0	2	1	3	2	1	3	1	2	3
Počet registrovaných pracovních úrazů vedoucích k pracovní neschopnosti v délce minimálně 3 dnů (GRI Injury)	absolutní číslo	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3
Celkový počet závažných pracovních úrazů vedoucích k hospitalizaci delší než 5 dní	absolutní číslo	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkový počet dní absence z důvodu úrazu a onemocnění z povolání (GRI lost day)	dny/směny	0	88	88	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	255	263

Hodnoty úrazovosti, nemocnosti, zameškaných dnů a absencí zaměstnanců ČIŽP

	jednotka	2020	2021	2022	2023	2024
Úrazová četnost (Počet registrovaných pracovních úrazů na 100 zaměstnanců) (Cz norma)	relativní číslo	0,18	0	0	0,37	0,6
Průměrný počet zameškaných kalendářních dnů na jeden registrovaný pracovní úraz (Average number of lost days per registered injury)	absolutní číslo	88	0	0	19,5	88
Absence z důvodu nemoci, pracovního i nepracovního úrazu (% z celkového odpracovaného času) (Cz norma)	%	6,19	4,32	5,00	4,8	3,9
Míra neplánované absence Absence z důvodu neplánovaných absencí: nemoci, pracovního i nepracovního úrazu (% z plánovaného časového fondu) (GRI Absentee rate)	%	5,67	3,77	4,3	4,2	3,4
Procento pracovní neschopnosti; Poměr počtu zameškaných kalendářních dnů pracovní neschopnosti krát 100 k počtu kalendářních dnů násobený počtem zaměstnanců (GRI Lost day rate)	%	4,84	3,52	3,1	2,67	2,16
LTIFR (Lost Time Injury Frequency Rate) Reprezentuje počet úrazů po nejméně třech dnech pracovní neschopnosti dělený celkovým počtem odpracovaných hodin vyjádřených v milionech hodin.	absolutní číslo	0	0	0	0	0

8 Energetická a materiálová náročnost činnosti ČIŽP

ČIŽP veškerou spotřebovanou energii nakupuje od dodavatelů, jejichž výběr je prováděn v rámci systému centralizovaného zadávání veřejných zakázek. Dodavatelem elektrické energie byla v roce 2024 společnost TEDOM energie, s.r.o. a dodavatelem zemního plynu Pražská plynárenská a.s.

Cílem ČIŽP je snižování spotřeb jednotlivých energií, jejichž spotřeby jsou ovlivněny klimatickými podmínkami. Spotřeba benzínu a nafty je ovlivněna počtem kontrol a vzdáleností kontrolovaných objektů. ČIŽP nepoužívá významné množství žádných surovin ani materiálů.

Nezávisle na těchto opatřeních ČIŽP provádí dílčí opatření ke snížení energetické náročnosti – např. instalaci úsporných žárovek a zářivek nebo nákup úsporných spotřebičů s vyšší energetickou účinností.

V roce 2024 v ČIŽP neproběhla obměna vozového parku.

Nakládání s odpady je řízeno samostatnou interní směrnicí. Odpadem z činnosti ČIŽP je tříděný (separovaný) odpad, komunální odpad a velkoobjemový odpad – např. vyřazený nábytek, baterie, elektroodpad, zářivky, žárovky apod. Odpady jsou předávány k likvidaci regionálním odběratelským firmám. Odpadní vody jsou vypouštěny do veřejné kanalizace.

Hmotnost odpadu (kg) ČIŽP a způsob likvidace	2020		2021		2022		2023		2024	
	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady
Celková produkce										
Znovuvyužití (využití v jiném procesu) papír, plast, sklo	25	32 095	4 625	17 127	425	23 166	4 140	19 395	37	41 950
Spalování / komunální odpad		18 456	0	17 701	0	12 381	0	10 672	20	13 028

Množství ostatních odpadů je určováno zejména směsným odpadem (zaměstnanci se na pracovištích také stravují), obaly od objednaných a doručených zásilek (papíry do tiskáren, notebooky, hygienické potřeby atd.). Navíc na ředitelství je umístěno sběrné místo pro tříděný odpad–papír, plasty, sklo, tetrapaky a kovy, sloužící i pro dva sousední objekty, kde je ČIŽP částečným vlastníkem–ostatní jsou byty.

Spotřeba energie, paliv a vody ČIŽP

	Druh paliva nebo energie	Jednotka	2020	2021	2022	2023	2024
Nakoupené a spotřebované zdroje energie	benzín	l	37 465	39 092	49 910	51 415	47 093
	nafta	l	36 425	34 245	38 414	39 494	34 710
	elektřina*	kWh	437 085	511 851	461 062	440 971	477 247
	zemní plyn	m³	82 249	98 712	81 339	72 373	69 515
	CNG	kg			4 209		3 461
	tepelná energie	GJ	1 517	2 430	1 041	1 620	1 138
Spotřeba pitné vody z komunální dodávky vody nebo jiné vodárenské služby		m³	3 934	3 803	4 041	4 369	9 365

* Původ elektřiny dodávané ČIŽP jako konečnému zákazníkovi od společnosti EP ENERGY TRADING a.s. byl v roce 2023: z uhlí 47,50 %, v jaderných zařízeních 40,95 %, ze zemního plynu 5,86 %, ze zdrojů využívajících obnovitelné zdroje včetně záruk původu 5,45 %, ze zdrojů využívajících druhotné energetické zdroje 0,13 %, z ropy a ropných produktů 0,11 %, z ostatních zdrojů 0,01 %.

9 Ekonomika

V roce 2024 ČIŽP hospodařila s konečným rozpočtem výdajů ve výši 591 378,59 tis. Kč. Z toho konečný rozpočet mzdových výdajů včetně příslušenství a FKSP byl ve výši 381 563,34 tis. Kč, konečný rozpočet běžných výdajů byl ve výši 95 028,07 tis. Kč a konečný rozpočet výdajů evidovaných v programovém financování činil 114 787,18 tis. Kč.

9.1 Čerpání prostředků v roce 2024

Čerpání výdajů na platy a příslušenství

České inspekci životního prostředí byly pro rok 2024 schváleny prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci ve výši 279 066,07 tis. Kč, z toho na platy zaměstnanců pod služebním zákonem ve výši 239 341,09 tis. Kč, na platy zaměstnanců v pracovním poměru ve výši 36 688,96 tis. Kč. Ostatní platy za provedenou práci byly schváleny ve výši 3 035,96 tis. Kč.

V průběhu roku došlo k rozpočtovým úpravám, kdy byl rozpočet po změnách na platy zaměstnanců pod služebním zákonem navýšen na 242 131,09 tis. Kč. Rozpočet po změnách u platů zaměstnanců v pracovním poměru byl snížen na 34 688,96 tis. Kč. Rozpočet na platy zaměstnanců v pracovním poměru byl navýšen o nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 2 313,28 tis. Kč, u zaměstnanců pod služebním zákonem byly zapojeny nároky ve výši 3 194,06 Kč a u ostatních platů za vykonanou práci byly zapojeny NNV ve výši 2 169,49 tis. Kč.

Skutečně vyčerpané prostředky k 31. 12. 2024 jsou zobrazeny v níže uvedené tabulce.

v Kč			
Ukazatel	Rozpočet konečný	Čerpání	Zůstatek k 31. 12. 2024
Platy zaměstnanců v pracovním poměru	36 282 124,00	35 955 171,00	326 953,00
Platy zaměstnanců na služebních místech	239 070 925,00	237 299 550,00	1 771 375,00
Výdaje na ostatní platby za provedenou práci	10 310 562,00	9 406 247,00	904 315,00
Povinné pojistné na SZ	68 381 438,00	68 238 732,00	142 706,00
Povinné pojistné na VZP	24 819 837,00	24 763 762,00	56 075,00
Základní příděl FKSP	2 698 458,00	2 698 458,00	0,00
Celkem mzdové výdaje	381 563 344,00	378 361 920,00	3 201 424,00

Počet zaměstnanců k 1. 1. 2024 byl ve státní službě 452 a 84 v pracovním poměru. Celkový schválený limit počtu zaměstnanců byl 536.

V průběhu roku došlo na základě A-hlavičky č. 2000000010 a č. 2000000065 k úpravám, po kterých byl konečný počet zaměstnanců 536, z toho 85 počet zaměstnanců v pracovním poměru a 451 ve státní službě.

Skutečný přepočtený počet zaměstnanců byl k 31. 12. 2024 ve výši 500,48, v tom počet zaměstnanců ve státní službě 421,05 a počet zaměstnanců v pracovním poměru 79,43.

Čerpání ostatních běžných provozních výdajů

v Kč			
Ukazatel	Rozpočet konečný	Čerpání	Zůstatek k 31. 12. 2024
Ostatní běžné neinvestiční výdaje	95 028 065,47	78 531 050,67	16 497 014,80

v Kč

Ukazatel	SR	NNV
Investiční	221 442,90	21 407 992,56
Neinvestiční	5 946 086,00	7 247 416,00

Neinvestiční výdaje

v Kč

Název akce	Rozpočet konečný	Skutečnost	Nevyčerpáno
Obnova personální výpočetní techniky	6 833 596,00	6 833 596,00	0,00
Pořízení licencí MS SQL server	413 820,00	413 820,00	0,00
Obnova mobilních telefonů	2 416 027,00	2 415 911,00	116,00
Vybavení pro terénní a letecké práce a následné zpracování dat (OPŽP)	3 530 175,00	3 530 175,00	0,00
Celkem neinvestiční výdaje	13 193 618,00	13 193 502,00	116,00

v Kč

Název akce	Konečný rozpočet	Skutečnost	Nevyčerpáno
Zabezpečení a řízení tisku	129 180,22	129 180,22	0,00
Rekonstrukce LAN sítě na OI	1 896 105,26	1 896 105,26	0,00
Centrální agendový informační systém (CAIS)	14 119 148,78	14 119 148,78	0,00
Náhrada telefonních ústředěn systémem VoIP	60 383,84	60 383,84	0,00
Obnova serverové infrastruktury na OI	2 011 383,00	2 011 383,00	0,00
Systém pro správu IP adresního prostoru	479 135,80	479 135,80	0,00
Agregovaná akce ČIŽP – staré období MTZ	344 979,70	0,00	344 979,70
OI Brno – rekonstrukce vzduchotechnického zařízení	781 090,48	781 090,48	0,00
Nákup 8 ks SUV a 1 ks dodávka – 5 míst	1 363 041,02	0,00	1 363 041,02
Nákup wallboxů	1 931 565,18	1 931 565,18	0,00
Rozvoj – Centrální agendový informační systém (CAIS)	45 000 000,00	0,00	45 000 000,00
Nákup dataprojektoru do zasedací místností Rokytky	134 781,90	134 781,90	0,00
Nákup software – klasifikátor chemických látek a směsí	423 500,00	0,00	423 500,00
Agregovaná akce ČIŽP – nové období MTZ	30 210 750,10	0,00	30 210 750,10
Odkoupení pozemku pod budovou OI Praha	728 280,00	0,00	728 280,00
Vyhřívaná odběrová hadice pro měřicí vůz ČIŽP	86 661,00	86 661,00	0,00
Dovybavení laboratoře ČIŽP (OPŽP)	658 050,00	0,00	658 050,00
Vybavení pro terénní a letecké práce a následné zpracování dat (OPŽP)	1 235 530,48	0,00	1 235 530,48
Celkem investiční výdaje	101 593 566,76	21 629 435,46	79 964 131,30

Celkové příjmy ČIŽP činily v roce 2024 celkem 2 634,94 tis. Kč. Příjmy ČIŽP tvořily především příjmy na položce 3113 – příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a příjmy položky 2324 – náklady řízení, exekuce a pořádkové pokuty.

v Kč

Rozpočtové příjmy	Upravený rozpočet	Skutečnost
2132–Příjmy z pronájmu	0,00	1 000,00
2310–Příjmy z odprodeje	0,00	8 477,00
2322–Příjmy z pojistných náhrad	0,00	262 028,00
2324– Náklady řízení, exekuce	850 000,00	1 431 325,92
2329–Ostatní příjmy	0,00	26 610,63
4132–Převody z ostatních vlastních fondů	0,00	6 503,00
3113–Příjmy z prodeje DHM	0,00	899 000,00
Celkem příjmy	850 000,00	2 634 944,55

2132 – Na této rozpočtové položce je příjem z pronájmu – jedná se o poplatek za umístění komunikační sítě na OI Liberec.

2322 – Na této rozpočtové položce jsou příjmy za pojistná plnění – náhrady od pojišťoven.

2324 – Na této rozpočtové položce je příjem z nákladů řízení, exekucí a pořádkových pokut.

2329 – Na této rozpočtové položce je zahrnutá refundace od ČSSZ na úhradu za poskytnutí pracovního volna souvisejícího s akcí pro děti a mládež za rok 2024.

4132 – Na této rozpočtové položce je příjem za nevyčerpané mzdové prostředky za období 12/2024.

3113 – Na této položce je příjem z prodeje dlouhodobého majetku.

České inspekci životního prostředí byly během roku 2024 zařazeny do rozpočtu prostředky z rozpočtu EU a FM v rámci Operačního programu životní prostředí (OPŽP) „Terénní a letecké práce“ (jedná se o položku 4118):

v Kč

Příjmy z rozpočtu EU a FM	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Fond soudržnosti / OP ŽP 2021+ celkem (14800):	0,00	3 000 648,75	0,00
Celkem příjmy z rozpočtu EU	0,00	3 000 648,75	0,00

10 Účetní závěrka k 31. 12. 2024

Rozvaha

			1	2	3	4
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
AKTIVA CELKEM			993 089 909.30	388 414 692.59	604 675 216.71	591 253 995.97
A.	Stálá aktiva		883 947 184.33	388 414 692.59	495 532 491.74	478 563 750.25
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		83 862 691.74	31 381 034.98	52 481 656.76	36 354 197.34
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012	0.00	0.00	0.00	0.0
2.	Software	013	66 371 993.72	20 776 376.40	45 595 617.32	10 540 374.74
3.	Ocenitelná práva	014	183 000.00	181 696.00	1 304.00	1 304.00
4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015	0.00	0.00	0.00	0.0
5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	10 422 962.58	10 422 962.58	0.00	0.0
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	0.00	0.00	0.00	0.0
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041	6 884 735.44	0.00	6 884 735.44	25 812 518.60
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	051	0.00	0.00	0.00	0.0
9.	Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji	035	0.00	0.00	0.00	0.0
II.	Dlouhodobý hmotný majetek		800 084 492.59	357 033 657.61	443 050 834.98	442 209 552.91
1.	Pozemky	031	12 527 113.00	0.00	12 527 113.00	12 527 113.00
2.	Kulturní předměty	032	11 491.00	0.00	11 491.00	11 491.00
3.	Stavby	021	521 150 287.46	180 702 838.82	340 447 448.64	346 844 313.90
4.	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	022	144 168 057.35	65 783 072.02	78 384 985.33	80 863 012.16
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	0.00	0.00	0.00	0.0
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	110 547 746.77	110 547 746.77	0.00	0.0
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029	0.00	0.00	0.00	0.0
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	11 679 797.01	0.00	11 679 797.01	1 963 622.85
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052	0.00	0.00	0.00	0.0
10.	Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	036	0.00	0.00	0.00	0.00
III.	Dlouhodobý finanční majetek		0.00	0.00	0.00	0.0
1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061	0.00	0.00	0.00	0.0
2.	Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063	0.00	0.00	0.00	0.0
4.	Dlouhodobé půjčky	067	0.00	0.00	0.00	0.0
5.	Termínované vklady dlouhodobé	068	0.00	0.00	0.00	0.0
6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069	0.00	0.00	0.00	0.0
7.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	043	0.00	0.00	0.00	0.0
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	053	0.00	0.00	0.00	0.0
IV.	Dlouhodobé pohledávky		0.00	0.00	0.00	0.0
1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462	0.00	0.00	0.00	0.0
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465	0.00	0.00	0.00	0.0
4.	Dlouhodobé pohledávky z ručení	466	0.00	0.00	0.00	0.0
5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469	0.00	0.00	0.00	0.0
6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471	0.00	0.00	0.00	0.0
7.	Dlouhodobé zprostředkování transferů	475	0.00	0.00	0.00	0.0

			1	2	3	4
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
B.	Oběžná aktiva		109 142 724.97	0.00	109 142 724.97	112 690 245.72
I.	Zásoby		0.00	0.00	0.00	0.00
1.	Pořízení materiálu	111	0.00	0.00	0.00	0.0
2.	Materiál na skladě	112	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Materiál na cestě	119	0.00	0.00	0.00	0.0
4.	Nedokončená výroba	121	0.00	0.00	0.00	0.0
5.	Polotovary vlastní výroby	122	0.00	0.00	0.00	0.0
6.	Výrobky	123	0.00	0.00	0.00	0.0
7.	Pořízení zboží	131	0.00	0.00	0.00	0.0
8.	Zboží na skladě	132	0.00	0.00	0.00	0.0
9.	Zboží na cestě	138	0.00	0.00	0.00	0.0
10.	Ostatní zásoby	139	0.00	0.00	0.00	0.0
II.	Krátkodobé pohledávky		71 967 467.25	0.00	71 967 467.25	73 253 678.63
1.	Odběratelé	311	46 210.12	0.00	46 210.12	0.0
2.	Směnky k inkasu	312	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	313	0.00	0.00	0.00	0.0
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	4 179 313.45	0.00	4 179 313.45	3 886 865.47
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315	66 745 533.70	0.00	66 745 533.70	68 406 724.53
6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316	0.00	0.00	0.00	0.0
7.	Krátkodobé pohledávky z postoupených úvěrů	317	0.00	0.00	0.00	0.0
9.	Pohledávky za zaměstnanci	335	1 644.00	0.00	1 644.00	18.00
10.	Sociální zabezpečení	336	0.00	0.00	0.00	0.0
11.	Zdravotní pojištění	337	0.00	0.00	0.00	0.0
12.	Důchodové spoření	338	0.00	0.00	0.00	0.0
13.	Daň z příjmů	341	0.00	0.00	0.00	0.0
14.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	0.00	0.00	0.00	0.0
15.	Daň z přidané hodnoty	343	0.00	0.00	0.00	0.0
16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	344	0.00	0.00	0.00	0.0
17.	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	346	0.00	0.00	0.00	0.0
18.	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	348	0.00	0.00	0.00	0.0
19.	Pohledávky ze správy daní	352	0.00	0.00	0.00	0.0
20.	Zúčtování z přerozdělování daní	355	0.00	0.00	0.00	0.0
21.	Pohledávky z exekuce a ostatního nakládání s cizím majetkem	356	0.00	0.00	0.00	0.0
22.	Ostatní pohledávky ze správy daní	358	0.00	0.00	0.00	0.0
23.	Krátkodobé pohledávky z ručení	361	0.00	0.00	0.00	0.0
24.	Pevné termínové operace a opce	363	0.00	0.00	0.00	0.0
25.	Pohledávky z neukončených finančních operací	369	0.00	0.00	0.00	0.0
26.	Pohledávky z finančního zajištění	365	0.00	0.00	0.00	0.0
27.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	367	0.00	0.00	0.00	0.0
28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373	0.00	0.00	0.00	0.0
29.	Krátkodobé zprostředkování transferů	375	0.00	0.00	0.00	0.0
30.	Náklady příštích období	381	883 076.98	0.00	883 076.98	883 076.98

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
B.	Oběžná aktiva		109 142 724.97	0.00	109 142 724.97	112 690 245.72
31.	Příjmy příštích období	385	111 689.00	0.00	111 689.00	0.0
32.	Dohadné účty aktivní	388	0.00	0.00	0.00	0.0
33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	0.00	0.00	0.00	76 993.65
III.	Krátkodobý finanční majetek		37 175 257.72	0.00	37 175 257.72	39 436 567.09
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251	0.00	0.00	0.00	0.0
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Jiné cenné papíry	256	0.00	0.00	0.00	0.0
4.	Termínované vklady krátkodobé	244	0.00	0.00	0.00	0.0
5.	Jiné běžné účty	245	36 468 693.09	0.00	36 468 693.09	38 000 902.69
6.	Účty státních finančních aktiv	247	0.00	0.00	0.00	0.0
7.	Účty řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	248	0.00	0.00	0.00	0.0
8.	Účty pro sdílení daní a pro dělenou správu	249	0.00	0.00	0.00	0.0
9.	Běžný účet	241	0.00	0.00	0.00	0.0
10.	Běžný účet FKSP	243	706 564.63	0.00	706 564.63	1 435 664.40
14.	Běžné účty fondů organizačních složek státu	225	0.00	0.00	0.00	0.0
15.	Ceniny	263	0.00	0.00	0.00	0.00
16.	Peníze na cestě	262	0.00	0.00	0.00	0.0
17.	Pokladna	261	0.00	0.00	0.00	0.0

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
PASIVA CELKEM			604 675 216.71	591 253 995.97
C.	Vlastní kapitál		501 567 707.36	484 879 203.65
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		488 994 891.33	488 994 891.33
1.	Jmění účetní jednotky	401	727 357 406.25	727 357 406.25
2.	Fond privatizace	402	0.00	0.00
4.	Kurzové rozdíly	405	0.00	0.00
5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	-238 435 713.18	-238 435 713.18
6.	Jiné oceňovací rozdíly	407	-28 185.74	-28 185.74
7.	Opravy předcházejících účetních období	408	101 384.00	101 384.00
II.	Fondy účetní jednotky		706 564.63	1 435 664.40
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	706 564.63	1 435 664.40
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	0.00	0.00
III.	Výsledek hospodaření		-5 718 012 385.28	-5 246 349 025.18
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		-471 663 360.10	-468 786 870.49
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	0.00	0.00
3.	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	432	-5 246 349 025.18	-4 777 562 154.69
IV.	Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření		5 729 878 636.68	5 240 797 673.10
1.	Příjmový účet organizačních složek státu	222	-2 634 944.55	-1 940 876.32
2.	Zvláštní výdajový účet	223	491 715 908.13	486 760 152.95
3.	Účet hospodaření státního rozpočtu	227	0.00	0.00
4.	Agregované příjmy a výdaje předcházejících účetních období	404	5 240 797 673.10	4 755 978 396.47
D.	Cizí zdroje		103 107 509.35	106 374 792.32
I.	Rezervy		0.00	0.00
1.	Rezervy	441	0.00	0.00
II.	Dlouhodobé závazky		0.00	0.00
1.	Dlouhodobé úvěry	451	0.00	0.00
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452	0.00	0.00
3.	Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů	453	0.00	0.00
4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455	0.00	0.00
5.	Dlouhodobé závazky z ručení	456	0.00	0.00
6.	Dlouhodobé směnky k úhradě	457	0.00	0.00
7.	Ostatní dlouhodobé závazky	459	0.00	0.00
8.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	0.00	0.00
9.	Dlouhodobé zprostředkování transferů	475	0.00	0.00

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
III.	Krátkodobé závazky		103 107 509.35	106 374 792.32
1.	Krátkodobé úvěry	281	0.00	0.00
2.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	282	0.00	0.00
3.	Krátkodobé závazky z vydaných dluhopisů	283	0.00	0.00
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289	0.00	0.00
5.	Dodavatelé	321	0.00	0.00
6.	Směnky k úhradě	322	0.00	0.00
7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	28 194.40	37 997.94
8.	Závazky z dělené správy	325	663 449.16	689 639.99
9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326	0.00	0.00
10.	Zaměstnanci	331	0.00	0.00
11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	18 498 414.00	18 866 909.00
12.	Sociální zabezpečení	336	6 869 937.00	6 727 091.00
13.	Zdravotní pojištění	337	2 909 456.00	2 903 212.00
14.	Důchodové spoření	338	0.00	0.00
15.	Daň z příjmů	341	0.00	0.00
16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	1 621 582.00	1 538 320.00
17.	Daň z přidané hodnoty	343	0.00	0.00
18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345	0.00	0.00
19.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347	40 470 725.40	40 560 311.00
20.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349	29 202 525.00	30 511 625.00
21.	Přijaté zálohy daní	351	0.00	0.00
22.	Přeplatky na daních	353	0.00	0.00
23.	Závazky z vratek nepřímých daní	354	0.00	0.00
24.	Zúčtování z přerozdělování daní	355	0.00	0.00
25.	Závazky z exekuce a ostatního nakládání s cizím majetkem	357	0.00	0.00
26.	Ostatní závazky ze správy daní	359	0.00	0.00
27.	Krátkodobé závazky z ručení	362	0.00	0.00
28.	Pevné termínové operace a opce	363	0.00	0.00
29.	Závazky z neukončených finančních operací	364	0.00	0.00
30.	Závazky z finančního zajištění	366	0.00	0.00
31.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	368	0.00	0.00
32.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	0.00	0.00
33.	Krátkodobé zprostředkování transferů	375	0.00	0.00
34.	Závazky z řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	248	0.00	0.00
35.	Výdaje příštích období	383	0.00	0.00
36.	Výnosy příštích období	384	0.00	0.00
37.	Dohadné účty pasivní	389	0.00	0.00
38.	Ostatní krátkodobé závazky	378	2 843 226.39	4 539 686.39

Výkaz zisku a ztráty

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM		474 544 978.25	0.0	471 358 743.34	0.00
I.	Náklady z činnosti		474 528 122.44	0.0	471 323 364.42	0.00
1.	Spotřeba materiálu	501	6 543 512.67	0.0	6 748 574.14	0.00
2.	Spotřeba energie	502	8 108 965.92	0.0	6 939 510.78	0.00
3.	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503	0.00	0.0	0.00	0.00
4.	Prodané zboží	504	0.00	0.0	0.00	0.00
5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506	0.00	0.0	0.00	0.00
6.	Aktivace oběžného majetku	507	0.00	0.0	0.00	0.00
7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508	0.00	0.0	0.00	0.00
8.	Opravy a udržování	511	3 417 201.76	0.0	4 702 966.00	0.00
9.	Cestovné	512	4 979 974.64	0.0	4 668 131.38	0.00
10.	Náklady na reprezentaci	513	373 224.56	0.0	292 373.75	0.00
11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	0.00	0.0	0.00	0.00
12.	Ostatní služby	518	42 478 602.45	0.0	33 755 081.05	0.00
13.	Mzdové náklady	521	282 656 740.00	0.0	284 726 649.00	0.00
14.	Zákonné sociální pojištění	524	92 980 494.00	0.0	94 656 823.00	0.00
15.	Jiné sociální pojištění	525	0.00	0.0	0.00	0.00
16.	Zákonné sociální náklady	527	9 745 025.00	0.0	10 519 997.00	0.00
17.	Jiné sociální náklady	528	0.00	0.0	0.00	0.00
18.	Daň silniční	531	0.00	0.0	0.00	0.00
19.	Daň z nemovitostí	532	0.00	0.0	1 460.00	0.00
20.	Jiné daně a poplatky	538	297 597.00	0.0	652 423.00	0.00
21.	Vratky nepřímých daní	539	0.00	0.0	0.00	0.00
22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	0.00	0.0	0.00	0.00
23.	Jiné pokuty a penále	542	28 746.00	0.0	10 600.00	0.00
24.	Dary a jiná bezúplatná předání	543	0.00	0.0	0.00	0.00
25.	Prodaný materiál	544	0.00	0.0	0.00	0.00
26.	Manka a škody	547	0.00	0.0	39 780.50	0.00
27.	Tvorba fondů	548	2 698 458.00	0.0	5 286 984.00	0.00
28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	14 984 051.97	0.0	14 324 461.87	0.00
29.	Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552	0.00	0.0	0.00	0.00
30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553	0.00	0.0	0.00	0.00
31.	Prodané pozemky	554	0.00	0.0	0.00	0.00
32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555	0.00	0.0	0.00	0.00
33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	0.00	0.0	0.00	0.00
34.	Náklady z vyřazených pohledávek	557	0.00	0.0	0.00	0.00
35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	4 570 128.70	0.0	3 665 123.25	0.0 0
36.	Ostatní náklady z činnosti	549	665 399.77	0.0	332 425.70	0.00
II.	Finanční náklady		16 855.81	0.0	35 378.92	0.00
1.	Prodané cenné papíry a podíly	561	0.00	0.0	0.00	0.00
2.	Úroky	562	0.00	0.0	26 133.00	0.00
3.	Kurzové ztráty	563	16 855.81	0.0	9 245.92	0.00
4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564	0.00	0.0	0.00	0.00
5.	Ostatní finanční náklady	569	0.00	0.0	0.00	0.00

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
III.	Náklady na transfery		0.00	0.0	0.00	0.00
1.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571	0.00	0.0	0.00	0.00
3.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů	575	0.00	0.0	0.00	0.00
IV.	Náklady ze sdílených daní a poplatků		0.00	0.0	0.00	0.00
1.	Náklady ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	581	0.00	0.0	0.00	0.00
2.	Náklady ze sdílené daně z příjmů právnických osob	582	0.00	0.0	0.00	0.00
3.	Náklady ze sdílené daně z přidané hodnoty	584	0.00	0.0	0.00	0.00
4.	Náklady ze sdílených spotřebních daní	585	0.00	0.0	0.00	0.00
5.	Náklady z ostatních sdílených daní a poplatků	586	0.00	0.0	0.00	0.00
V.	Daň z příjmů		0.00	0.0	0.00	0.00
1.	Daň z příjmů	591	0.00	0.0	0.00	0.00
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595	0.00	0.0	0.00	0.00
B.	VÝNOSY CELKEM		2 881 618.15	0.0	2 571 872.85	0.00
I.	Výnosy z činnosti		2 873 141.01	0.0	2 560 682.98	0.00
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	0.00	0.0	0.00	0.0
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	1 095 449.55	0.0	704 275.79	0.0
3.	Výnosy z pronájmu	603	1 000.00	0.0	0.00	0.0
4.	Výnosy z prodaného zboží	604	0.00	0.0	0.00	0.0
5.	Výnosy ze správních poplatků	605	0.00	0.0	0.00	0.0
7.	Výnosy ze soudních poplatků	607	0.00	0.0	0.00	0.0
8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609	0.00	0.0	0.00	0.0
9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	0.00	0.0	0.00	0.0
10.	Jiné pokuty a penále	642	586 690.83	0.0	572 613.19	0.0
11.	Výnosy z vyřazených pohledávek	643	0.00	0.0	0.00	0.0
12.	Výnosy z prodeje materiálů	644	0.00	0.0	0.00	0.0
13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645	0.00	0.0	0.00	0.0
14.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646	899 000.00	0.0	4 200.00	0.0
15.	Výnosy z prodeje pozemků	647	0.00	0.0	0.00	0.0
16.	Čerpání fondů	648	0.00	0.0	0.00	0.0
17.	Ostatní výnosy z činnosti	649	291 000.63	0.0	1 279 594.00	0.0
II.	Finanční výnosy		8 477.14	0.0	11 189.87	0.00
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661	0.00	0.0	0.00	0.00
2.	Úroky	662	0.00	0.0	0.00	0.00
3.	Kurzové zisky	663	0.14	0.0	1 971.42	0.00
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664	0.00	0.0	0.00	0.00
5.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	665	0.00	0.0	0.00	0.00
6.	Ostatní finanční výnosy	669	8 477.00	0.0	9 218.45	0.00
III.	Výnosy z daní a poplatků		0.00	0.0	0.00	0.00
1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	631	0.00	0.0	0.00	0.00
2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	632	0.00	0.0	0.00	0.00
3.	Výnosy ze sociálního pojištění	633	0.00	0.0	0.00	0.00
4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	634	0.00	0.0	0.00	0.00
5.	Výnosy ze spotřebních daní	635	0.00	0.0	0.00	0.00
6.	Výnosy z majetkových daní	636	0.00	0.0	0.00	0.00
7.	Výnosy z energetických daní	637	0.00	0.0	0.00	0.00
8.	Výnosy z daně silniční	638	0.00	0.0	0.00	0.00
9.	Výnosy z ostatních daní a poplatků	639	0.00	0.0	0.00	0.00

IV.	Výnosy z transferů		0.00	0.0	0.00	0.00
1.	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	671	0.00	0.0	0.00	0.00
3.	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů	675	0.00	0.0	0.00	0.00
V.	Výnosy ze sdílených daní a poplatků		0.00	0.0	0.00	0.00
1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	681	0.00	0.0	0.00	0.00
2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	682	0.00	0.0	0.00	0.00
3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	684	0.00	0.0	0.00	0.00
4.	Výnosy ze sdílených spotřebních daní	685	0.00	0.0	0.00	0.00
5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	686	0.00	0.0	0.00	0.00
6.	Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků	688	0.00	0.0	0.00	0.00
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním	631	−471 663 360.10	0.0	−468 786 870.49	0.00
2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	639	−471 663 360.10	0.0	−468 786 870.49	0.00

Kontakty

Ředitelství:

Česká inspekce životního prostředí
Na Břehu 267/1a
190 00 Praha 9
tel.: 222 860 111
podatelna@cizp.gov.cz
ID datové schránky: zr5efbb

Oblastní inspektoráty

PRAHA

Wolkerova 40/11
160 00 Praha 6
tel.: 233 066 111
ph.podatelna@cizp.gov.cz
hlášení havárií: 731 682 742
ID datové schránky: 4dkdzty

PLZEŇ

Klatovská tř. 48
301 22 Plzeň
tel.: 377 993 411
pl.podatelna@cizp.gov.cz
hlášení havárií: 731 405 350
ID datové schránky: 82bdy9x

HRADEC KRÁLOVÉ

Resslova 1229
500 02 Hradec Králové
tel.: 495 773 111
hk.podatelna@cizp.gov.cz
hlášení havárií: 731 405 205
ID datové schránky: skvdzan

ČESKÉ BUDĚJOVICE

U Výstaviště 16, P. O. BOX 32
370 21 České Budějovice
tel.: 386 109 111
cb.podatelna@cizp.gov.cz
hlášení havárií: 731 405 133
ID datové schránky: v3cdzr7

ÚSTÍ NAD LABEM

Výstupní 508/9
400 07 Ústí nad Labem
tel.: 475 246 011
ul.podatelna@cizp.gov.cz
hlášení havárií: 731 405 388
ID datové schránky: c6vdzus

pobočka KARLOVY VARY

Závodní 152
360 18 Karlovy Vary-Tašovice
tel.: 353 237 330
kv.podatelna@cizp.gov.cz
hlášení havárií: 731 405 378
ID datové schránky: c6vdzus

HAVLÍČKŮV BROD

Bělohradská 3304
580 01 Havlíčkův Brod
tel.: 569 496 111
hb.podatelna@cizp.gov.cz
hlášení havárií: 731 405 166
ID datové schránky: htkdzar

BRNO

Lieberzeitova 14
614 00 Brno
tel.: 545 545 111
bn.podatelna@cizp.gov.cz
hlášení havárií: 731 405 100
ID datové schránky: 6umdzr3

pobočka ZLÍN

tř. Tomáše Bati 3792
760 01 Zlín
bn.podatelna@cizp.gov.cz
hlášení havárií: 731 405 100
ID datové schránky: 6umdzr3

OLOMOUČ

Tovární 1059/41
779 00 Olomouc
tel.: 585 243 410
ol.podatelna@cizp.gov.cz
hlášení havárií: 731 405 265
ID datové schránky: k93dzrd

OSTRAVA

Valchařská 72/15
702 00 Ostrava
tel.: 595 134 111
ov.podatelna@cizp.gov.cz
hlášení havárií: 731 405 301
ID datové schránky: fmwdzsv

LIBEREC

1. máje 858/26
460 02 Liberec
tel.: 485 340 888
lb.podatelna@cizp.gov.cz
hlášení havárií: 723 083 437
ID datové schránky: 2kndzy8

Zkratky a vysvětlivky

AdCo	Administrative Cooperation Group
AEWS	Accident Emergency Warning Systém; Systém včasného varování při haváriích
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
APC EG	Expertní skupina pro prevenci a kontrolu havárií
BAT	Best Available Techniques; Nejlepší dostupné techniky
BČOV	Biologická čistírna odpadních vod
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BPS	Bioplynová stanice
BREF	Best Available Techniques Reference Document; Referenční dokumenty o nejlepších dostupných technikách
BRO	Biologicky rozložitelné odpady
BSK	Biologická spotřeba kyslíku
CC	Cross Compliance; Politický nástroj pro zavedení minimálních standardů v oblastech ochrany veřejného zdraví, zdraví a pohody zvířat, zdraví rostlin a v oblasti životního prostředí (ochrana půdy, vod, biodiverzity apod.)
CIS	Centrální informační systém
CITES	Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora; Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, Washingtonská úmluva
CLP	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008, ze dne 16. prosince 2008, o klasifikaci, označování a balení látek a směsí
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČRS	Český rybářský svaz
ČSO	Česká společnost ornitologická
DPB	Díly půdních bloků
ECA	Sdělení Evropské komise „Opatření EU ke zlepšení dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí a správy věcí veřejných v této oblasti“

EDS/SMVS	Evidenčně dotační systém a správa majetku ve vlastnictví státu
EEP	European Economic Area; Evropský hospodářský prostor
EEP	European Enforcement Project on Contained Use and Deliberate Release of GMOs; Celoevropská síť pro inspektory a inspektoráty z členských států EU i mimo ni, za účelem výměny zkušeností a vytváření metodik pro harmonizaci přístupů ke kontrole a vymáhání v oblasti nakládání s geneticky modifikovanými organismy
EEZ	Elektrická a elektronická zařízení
EFTA	European Free Trade Association; Evropské sdružení volného obchodu
ECHA	European Chemicals Agency; Evropská agentura pro chemické látky
EIA	Posuzování vlivů na životní prostředí; Environmental Impact Assessment
EkÚ	Ekologická újma
EL	Emisní limit
EMAS	Systém environmentálního řízení a auditu
EMS	Systémy environmentálního managementu
EO	Ekvivalentní obyvatelé
ES	Emisní strop
ESG	Environmental, social, and governance; Faktory environmentálního, sociálního a správního řízení
ET	Expertní tým IMPEL
ETIS	Elephant Trade Information Systém; Informační systém obchodu se slony
EU	Evropská unie
EUSDR	EU Strategy for the Danube Region; Strategie EU pro Podunají
EVL	Evropsky významná lokalita
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FM	Finanční mechanismy (Program švýcarsko-české spolupráce, Fondy EHP a Norska)
GIOS	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska; Polská inspekce životního prostředí

GMO	Geneticky modifikované organismy
GMVR	Geneticky modifikované vyšší rostliny
GRI	Standard organizace Global Reporting Initiative
HZS	Hasičský záchranný sbor
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHSK	Chemická spotřeba kyslíku IA Integrované agendy
ICPDR	International Commission for the Protection of the Danube River; Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje
IMPEL	European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law; Mezinárodní nezisková organizace zaměřená na implementaci a prosazování práva v oblasti životního prostředí
IP	Integrované povolení
IPP ČIŽP	Interní protikorupční program ČIŽP
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control; Integrovaná prevence a omezování znečištění
IRI	Impel Review Initiative; Dobrovolné hodnocení jednotlivých organizací zapojených do mezinárodní sítě inspekcí a agentur, které se zabývají ochranou životního prostředí
IRZ	Integrovaný registr znečištění
IS IPPC	Informační systém IPPC
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností
IZS	Integrovaný záchranný systém
KHS	Krajská hygienická stanice
KIA	Koordinátoři integrovaných agend
KRNAP	Krkonošský národní park
KÚ	Krajský úřad
LČR	Lesy České republiky, s. p.
LHE	Lesní hospodářská evidence
LHP	Lesní hospodářský plán
LHO	Lesní hospodářské osnovy
LS	Lesní správa
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky

MKOL	Mezinárodní komise pro ochranu Labe
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MVE	Malá vodní elektrárna
MZE	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNV	Nároky nespotřebovaných výdajů
NO	Nebezpečné odpady
NP	Národní park
NPČS	Národní park České Švýcarsko
NPP	Národní přírodní památka
NPR	Národní přírodní rezervace
NPŠ	Národní park Šumava
ODP	Potenciál ohrožování ozonové vrstvy
OOEZ	Odpadní elektrická a elektronická zařízení
OEREŠ MŽP	Odbor environmentálních rizik a ekologických škod
OI	Oblastní inspektorát
OLH	Odborný lesní hospodář
OI	Oblastní inspektorát
OIA	Oddělení integrovaných agend
OMOB	Oddělení mezinárodní ochrany biodiverzity
OOH	Oddělení odpadového hospodářství
OOPL	Oddělení ochrany přírody a lesa
OOPL	Oddělení ochrany vod
OOO	Oddělení ochrany ovzduší
OPIČCHB	Oddělení podpory inspekční činnosti a chemické bezpečnosti
ORP	Obec s rozšířenou působností
OTOIP	Odbor technické ochrany a integrované prevence
OVSS	Odbor výkonu státní správy
PCB	Polychlorované bifenylly

PCDD/PCDF	Polychlorované dibenzodioxiny a polychlorované dibenzofurany
PČR	Policie České republiky
PM	Právní moc
PO	Požární ochrana
PP	Přírodní památka
PR	Přírodní rezervace
PUPFL	Pozemek určený k plnění funkcí lesa
RAPEX	Rapid Alert System of Non-Food Products; Rychlý výstražný informační systém Evropské unie o nebezpečných spotřebitelských výrobcích nepotravinářského charakteru
REACH	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006, ze dne 18. prosince 2006, o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek a o zřízení Evropské agentury pro chemické látky
RL	Regulované látky
rVKP	Registrovaný významný krajinný prvek
ŘDT	Ředitelství ČIŽP
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SEA	Strategic Environmental Assessment; Hodnocení vlivů koncepcí na životní prostředí
SEI	State environmental inspectoreate of Ukraine; Státní inspekce životního prostředí Ukrajiny
SEZ	Staré ekologické zátěže
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SIŽP	Slovenská inspekce životního prostředí
SKO	Směsné komunální odpady
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
TAIEX	Technical Assistance and Information Exchange; TAIEX je nástrojem pomoci a spolupráce Evropské komise a představuje krátkodobou, nefinanční-technickou pomoc poskytovanou experty z členských států.
TRAFFIC	Trade Records Analysis of Flora and Fauna in Commerce; Mezinárodní nevládní organizace monitorující obchod s planě rostoucími rostlinami a volně žijícími živočichy
TZL	Tuhé znečišťující látky

TZS	Technické zabezpečení skládky
ÚČOV	Ústřední čistírna odpadních vod
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
VKP	Významný krajinný prvek
VLS ČR	Vojenské lesy a statky České republiky, s. p.
WCWG	Interpol Wildlife Crime Working Group; Pracovní skupina Interpol pro kriminalitu v oblasti wildlife
ZCHD	Zvláště chráněné druhy
ZCHÚ	Zvláště chráněné území
ZOO	Zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů
ZOPK	Zákon o ochraně přírody a krajiny
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZSS	Zákon o státní službě
ŽP	Životní prostředí

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

cizp.gov.cz

